

ശ്രീമദ് നാരായണീയം.

Srimad Narayaneeyam

ശ്രീ മേൽപ്പത്തൂർ നാരായണ ഭട്ടതിരി

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമാൻ വേംകടനാമാർച്ചുഃ കവിതാർക്കികകേസരീ |

വേദാന്താചാർയുവർയ്യോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

ശ്രീ മേൽപ്പത്തൂർ നാരായണഭട്ടതിരി വിരചിതം

|| ശ്രീമന്നാരായണീയം ||

This book has been prepared by*

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using skt and Hellingman's T_EX for Malayalam. Sincere thanks to Smt. Meena Sahasranaman for her enormous help in the proofreading and preparation of this document.

വിഷയസൂചി

1	ഭഗവദ്ഗീത	7
2	ഭഗവദ്ഗീത-2	11
3	ഭഗവദ്ഗീത-3	15
4	ഭഗവദ്ഗീത-4	17
5	ഭഗവദ്ഗീത-5	21
6	ഭഗവദ്ഗീത-6	25
7	ഭഗവദ്ഗീത-7	27
8	ഭഗവദ്ഗീത-8	31
9	ഭഗവദ്ഗീത-9	35
10	ഭഗവദ്ഗീത-10	37
11	ഭഗവദ്ഗീത-11	39
12	ഭഗവദ്ഗീത-12	41
13	ഭഗവദ്ഗീത-13	43
14	ഭഗവദ്ഗീത-14	45
15	ഭഗവദ്ഗീത-15	47
16	ഭഗവദ്ഗീത-16	49
17	ഭഗവദ്ഗീത-17	51
18	ഭഗവദ്ഗീത-18	53
19	ഭഗവദ്ഗീത-19	55
20	ഭഗവദ്ഗീത-20	57
21	ഭഗവദ്ഗീത-21	59
22	ഭഗവദ്ഗീത-22	63
23	ഭഗവദ്ഗീത-23	65
24	ഭഗവദ്ഗീത-24	67

25	ഭഗവതം-25	69
26	ഭഗവതം-26	73
27	ഭഗവതം-27	75
28	ഭഗവതം-28	77
29	ഭഗവതം-29	79
30	ഭഗവതം-30	81
31	ഭഗവതം-31	83
32	ഭഗവതം-32	87
33	ഭഗവതം-33	89
34	ഭഗവതം-34	91
35	ഭഗവതം-35	95
36	ഭഗവതം-36	99
37	ഭഗവതം-37	103
38	ഭഗവതം-38	107
39	ഭഗവതം-39	109
40	ഭഗവതം-40	111
41	ഭഗവതം-41	113
42	ഭഗവതം-42	115
43	ഭഗവതം-43	117
44	ഭഗവതം-44	119
45	ഭഗവതം-45	121
46	ഭഗവതം-46	125
47	ഭഗവതം-47	127
48	ഭഗവതം-48	129
49	ഭഗവതം-49	131
50	ഭഗവതം-50	133

51	ഭഗവതം-51	135
52	ഭഗവതം-52	137
53	ഭഗവതം-53	139
54	ഭഗവതം-54	141
55	ഭഗവതം-55	143
56	ഭഗവതം-56	145
57	ഭഗവതം-57	147
58	ഭഗവതം-58	149
59	ഭഗവതം-59	151
60	ഭഗവതം-60	153
61	ഭഗവതം-61	155
62	ഭഗവതം-62	157
63	ഭഗവതം-63	159
64	ഭഗവതം-64	161
65	ഭഗവതം-65	163
66	ഭഗവതം-66	165
67	ഭഗവതം-67	167
68	ഭഗവതം-68	169
69	ഭഗവതം-69	171
70	ഭഗവതം-70	175
71	ഭഗവതം-71	179
72	ഭഗവതം-72	181
73	ഭഗവതം-73	185
74	ഭഗവതം-74	187
75	ഭഗവതം-75	191
76	ഭഗവതം-76	195

77	ഭഗവതം-77	199
78	ഭഗവതം-78	203
79	ഭഗവതം-79	205
80	ഭഗവതം-80	209
81	ഭഗവതം-81	211
82	ഭഗവതം-82	215
83	ഭഗവതം-83	219
84	ഭഗവതം-84	221
85	ഭഗവതം-85	223
86	ഭഗവതം-86	225
87	ഭഗവതം-87	229
88	ഭഗവതം-88	231
89	ഭഗവതം-89	235
90	ഭഗവതം-90	239
91	ഭഗവതം-91	241
92	ഭഗവതം-92	245
93	ഭഗവതം-93	249
94	ഭഗവതം-94	253
95	ഭഗവതം-95	257
96	ഭഗവതം-96	261
97	ഭഗവതം-97	265
98	ഭഗവതം-98	269
99	ഭഗവതം-99	273
100	ഭഗവതം-100	277

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-1

ഭഗവന്മാഹിമാനുവർണ്ണനം

സാന്ദ്രാനന്ദാവബോധാത്മക-

മനുപമിതം കാലദേശാവധിഭ്യാം
നിർമ്മുക്തം നിത്യമുക്തം നിഗമശത-
സഹസ്രേണ നിർഭാസ്യമാനം |
അസ്‌പഷ്ടം ഭൃഷ്ടമാത്രേ പുനരുരു-
പുരുഷാർത്ഥാത്മകം ബ്രഹ്മ തത്വം
തത്താവദ്ഭാതി സാക്ഷാദ്ഗുരുപവനപുരേ
ഹന്ത ഭാഗ്യം ജനാനാം || 1 ||

ഏവം ദുർല്ലഭ്യവസ്തുന്യപി
സുലഭതയാ ഹസ്‌തലബ്ധേ യദന്യത്
തന്വാ വാചാ ധിയാ വാ ഭജതി ബത ജനഃ
ക്ഷുദ്രതൈവ സ്‌ഫുടേയം |
ഏതേ താവദ്വയം തു സ്‌മിരതരമനസാ
വിശ്വപീഡാപഹതൈ
നിശ്ശേഷാത്മാനമേനം ഗുരുപവന-
പുരാധീശമേവാശ്രയാമഃ || 2 ||

സത്ത്വം യത്തത് പരാഭ്യം-
മപരികലനതോ നിർമ്മലം തേന താവദ്
ഭൂതൈർഭൂതേന്ദ്രിയൈസ്‌തേ
വപുരിതി ബഹുശഃ ശ്രൂയതേ വ്യാസവാക്യം |
തത് സ്വച്ഛരത്യാഭ്യഭച്ഛരാദിതപരസുഖ-
ചിദ്ഗർഭനിർഭാസരുപം

തസ്മിൻ ധന്യാ രമന്തേ ശ്രുതിമതിമധുരേ
സുഗ്രഹേ വിഗ്രഹേ തേ || 3 ||

നിഷ്കമ്പേ നിത്യപൂർണ്ണേ
നിരവധിപരമാനന്ദപീയൂഷരുപേ
നിർല്ലീനാനേകമുക്താവലിസുഭഗതമേ
നിർമ്മലബ്രഹ്മസിന്ധൗ |
കല്ലോലോല്ലാസതുല്യം ഖലു
വിമലതരം സത്വമാഹുസ്തദാത്മാ
കസ്മാനോ നിഷ്കളുസ്ത്വം സകളു
ഇതി വചസ്ത്വത്കലാസ്വേവ ഭൂമൻ || 4 ||

നിർവ്യാപാരോഽപി നിഷ്കാരണമജ ഭജസേ
യത്ക്രിയാമീക്ഷണാഖ്യാം
തേനൈവോദേതി ലീനാ പ്രകൃതിരസതി
കൽപാഽപി കൽപാദികാലേ |
തസ്യാസ്സംശുദ്ധമംശം കമപി
തമതിരോധായകം സത്വരുപം
സ ത്വം ധൃത്വാ ഭയാസി സ്വമഹിമ
വിഭവാകുൺഠ വൈകുൺഠ രൂപം || 5 ||

തത്തേ പ്രത്യഗ്രധാരാധരലളിത-
കളായാവലീകേളികാരം
ലാവണ്യസൈകസാരം സുകൃതി ജന
ഭൃശാം പൂർണ്ണപുണ്യാവതാരം |
ലക്ഷ്മീനിശ്ശങ്കലീലാനിലയന-
മമൃതസ്യന്ദസന്ദോഹമന്തഃ
സിഞ്ചത്സഞ്ചിന്തകാനാം
വപുരനുകലയേ മാരുതാഗാരനാഥ || 6 ||

കഷ്ടാ തേ സ്യഷ്ടീചേഷ്ടാ
 ബഹുതരഭവവേദാവഹാ ജീവഭാജാ-
 മിത്യേവം പൂർവ്വമാലോചിതമജിത
 മയാ നൈവമദ്യാഭിജാനേ |
 നോ ചേജ്ജീവാഃ കഥം വ മധുരതരമിദം
 ത്വദപുശ്ചിദ്രസാർദ്രം
 നേത്രൈഃ ശ്രോത്രൈശ്ച പീത്വാ
 പരമരസസുധാംഭോധിപുരേ രമേരൻ || 7 ||

നമ്രാണാം സന്നിധത്തേ സതതമപി
 പുരസ്തൈരനഭ്യർത്ഥിതാന-
 പ്യർത്ഥാൻ കാമാനജസ്രം വിതരതി
 പരമാനന്ദസാന്ദ്രാം ഗതിം ച |
 ഇത്ഥം നിശ്ശേഷലഭ്യോ നിരവധിക ഫലഃ
 പാരിജാതോ ഹരേ ത്വം
 ക്ഷുദ്രം തം ശക്രവാടീദ്രുമ-
 മഭിലഷതി വ്യർത്ഥമർത്ഥിപ്രജോഽയം || 8 ||

കാരുണ്യാൽകാമമന്യം ദദതി ഖലു
 പരേ സ്വാത്മദസ്ത്വം വിശേഷാ-
 ദൈശ്വർയാദീശതേഽന്യേ ജഗതി പരജനേ
 സ്വാത്മനോഽപീശ്വരസ്ത്വം |
 ത്വയ്യുച്ചൈരാമന്തി പ്രതിപദമധുരേ
 ചേതനാഃ സ്ഫീതഭാഗ്യാ-
 സ്ത്വം ചാഽഽത്മാരാമ ഏവേത്യതുല
 ഗുണഗണാധാര ശൗരേ നമസ്തേ || 9 ||

ഐശ്വര്യം ശങ്കരാദീശ്വരത്രിനിയമനം
 വിശ്വതേജോ ഹരാണാം
 തേജസ്സംഹാരി വീര്യം വിമലമപി
 യശോ നിസ്സ്പൃഹൈശ്ചോപഗീതം |

അംഗാസംഗാ സഭാ ശ്രീരഖിലവിഭസി
ന ക്വാപി തേ സംഗവാർത്താ
തദ്ഭാതാഗാരവാസിൻ മുരഹര
ഭഗവച്ഛരബ്ദമുഖ്യാശ്രയോഽസി || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-2

ഭഗവദ്ഭൂപവർണ്ണനം

സൂര്യസ്ഫർദ്ധികിരീട-
മൂർധ്വതിലകപ്രോദ്ഭാസിഹാലാന്തരം
കാരുണ്യാകുലനേത്രമാർദ്ദ-
ഹസിതോല്ലാസം സുനാസാപുടം |
ഗണ്ഡോദ്യന്മകരാഭകുണ്ഡലയുഗം
കൺഠോജലത് കൗസ്തുഭം
ത്വദ്ഭൂപം വനമാല്യഹാരപടല-
ശ്രീവത്സദീപ്രം ഭജേ || 1 ||

കേയുരാംഗദകംകണോത്തമ-
മഹാരതാംഗുലീയാംകിത-
ശ്രീമദ്ബാഹുചതുഷ്കസംഗത-
ഗദാശംഖാരിപംകേരുഹാം |
കാഞ്ചിത് കാഞ്ചനകാഞ്ചിലാഞ്ചരിത-
ലസത്പീതാംബരാലംബിനീ-
മാലംബേ വിമലാംബുജദ്യുതിപദാം
മൂർത്തിം തവാർത്തിച്ഛരിഭം || 2 ||

യത്രൈത്രലോക്യമഹീയസോഽപി മഹിതം
സമ്മോഹനം മോഹനാത്
കാന്തം കാന്തിനിധാനതോഽപി
മധുരം മാധുര്യധുർയാദപി |
സൗന്ദര്യോത്തരതോഽപി സുന്ദരതരം
ത്വദ്ഭൂപമാശ്ചര്യതോ-

fപയാശ്ചര്യം ഭുവനേ ന കസ്യ
കുതുകം പുഷ്ണാതി വിഷ്ണോ വിഭോ || 3 ||

തത്താഭ്യങ്മധുരാത്മകം തവ
വപുസ്സുപ്രാപ്യ സംപന്മയീ
സാ ദേവീ പരമോത്സുകാ ചിരതരം
നാഫസ്തേ സ്വഭക്തേഷപി |
തേനാസ്യാ ബത കഷ്ടമച്യുത വിഭോ
ത്വദ്രൂപമാനോജ്ഞക-
പ്രേമസ്ഫൈര്യമയാദചാപല-
ബലാച്ചാപല്യവാർത്തോദഭൂത് || 4 ||

ലക്ഷ്മീസ്താവകരാമണീയക-
ഹൃതൈവേയം പരേഷസ്മിരേ-
ത്യസ്മിന്നന്യദപി പ്രമാണമധുനാ
വക്ഷ്യാമി ലക്ഷ്മീപതേ |
യേ ത്വദ്യാനഗുണാനുകീർത്തന-
രസാസക്താ ഹി ഭക്താ ജനാ-
സ്തേഷേഷാ വസതി സ്ഥിരൈവ
ഭയിത പ്രസ്താവദത്താദരാ || 5 ||

ഏവം ഭൂതമനോജ്ഞതാനവസുധാ-
നിഷ്യന്ദസന്ദോഹനം
ത്വദ്രൂപം പരചിദ്രസായനമയം
ചേതോഹരം ശൃണ്വതാം |
സദ്യഃ പ്രേരയതേ മതിം
മദയതേ രോമാഞ്ചയത്യംഗകം
വ്യാസിഞ്ചത്യപി ശീതബാഷ്പ-
വിസരൈരാനന്ദമൂർച്ഛോദ്ഭവൈഃ || 6 ||

ഏവംഭൂതതയാ ഹി ഭക്ത്യഭിഹിതോ
 യോഗഃ സ യോഗഭയാത്
 കർമ്മജ്ഞാനമയാദ്ഭ്യശോത്തമതരോ
 യോഗീശ്വരൈർഗ്ഗീയതേ |
 സൗന്ദര്യൈകരസാത്മകേ ത്വയി
 വലു പ്രേമപ്രകർഷാത്മികാ
 ഭക്തിർന്നിശ്രമമേവ വിശ്വ-
 പുരുഷൈർല്ലഭ്യാ രമാവല്ലഭ || 7 ||

നിഷ്കാമം നിയതസ്വധർമ്മചരണം
 യത് കർമ്മയോഗാഭിധം
 തദുരേത്യഫലം യദൗപനിഷദ-
 ജ്ഞാനോപലഭ്യം പുനഃ |
 തത്വവ്യക്തതയാ സുദുർഗ്ഗമതരം
 ചിത്തസ്യ തസ്മാദ്ഭിഭോ
 ത്വത്പ്രേമാത്മകഭക്തിരേവ
 സതതം സ്വാഭീയസീ ശ്രേയസീ || 8 ||

അത്യായാസകരാണി കർമ്മപടലാ-
 ന്യാചർയ നിർയന്മലാഃ
 ബോധേ ഭക്തിപഥേഽഥവാഽപ്-
 യുചിതതാമായാന്തി കിം താവതാ |
 ക്ലിഷ്ട്വാ തർക്കപഥേ പരം തവ
 വപുർബ്രഹ്മാഖ്യമന്യേ പുന-
 ശ്ചിത്താർദ്രത്വമ്യതേ വിചിന്ത്യ
 ബഹുഭിഃ സിദ്ധ്യന്തി ജന്മാന്തരൈഃ || 9 ||

ത്വദ്ഭക്തിസ്തു കഥാരസാമ്യതത്വരീ-
 നിർമ്മജ്ജനേന സ്വയം
 സിദ്ധ്യന്തീ വിമലപ്രബോധപദവി-
 മക്ലേശതസ്തമ്പതീ |

സദ്യഃ സിദ്ധികരീ ജയത്യയി വിഭോ
സൈവാസ്തു മേ ത്വത്പദ-
പ്രേമപ്രൗഢിരസാർദ്രതാ
ദ്രുതരം വാതാലയാധീശ്വര || 10 ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-3

ഭക്തസ്വരൂപവർണ്ണനം ഭക്തിപ്രാർത്ഥനാ ച

പഠന്തോ നാമാനി പ്രമദഭരസിന്ധൗ നിപതിതാഃ
സ്മരന്തോ രൂപം തേ വരദ കഥയന്തോ ഗുണകഥാഃ |
ചരന്തോ യേ ഭക്തസ്ത്വയി ഖലു രമന്തേ പരമമു-
നഹം ധന്യാന്മന്യേ സമധിഗതസർവ്വാഭിലാഷിതാൻ || 1 ||

ഗദക്ലിഷ്ടം കഷ്ടം തവ ചരണസേവാദസഭരേ-
പ്യനാസക്തം ചിത്തം ഭവതി ബത വിഷ്ണോ കൂരു ദയാം |
ഭവത്പാദാംഭോജസ്മരണരസികോ നാമനിവഹാ-
നഹം ഗായം ഗായം കുഹചന വിവത്യാമി വിജനേ || 2 ||

കൃപാ തേ ജാതാ ചേത് കിമിവ നഹി ലഭ്യം തനുഭ്യതാം
മദീയക്ലേശൗഘപ്രശമനദശാ നാമ കിയതീ |
ന കേ കേ ലോകേപ്സ്മിന്നനിശമയി ശോകാഭിരഹിതാ
ഭവദ്ഭക്താ മുക്താഃ സുഖഗതിമസക്താ വിദധതേ || 3 ||

മുനിപ്രൗഢാ രൂഢാ ജഗതി ഖലു ഗുഢാത്മഗതയോ
ഭവത്പാദാംഭോജസ്മരണവിരുജോ നാരദമുഖാഃ |
ചരന്തീശ സ്വൈരം സതതപരിനിർഭാതപരചിത്-
സദാനന്ദാഭൈതപ്രസരപരിമഗ്നാഃ കിമപരം || 4 ||

ഭവദ്ഭക്തിഃ സ്ഫീതാ ഭവതു മമ സൈവ പ്രശമയേ-
ദശേഷക്ലേശൗഘം ന ഖലു ഹൃദി സന്ദേഹകണികാ |
ന ചേദ്വ്യാസസ്യോക്തിസ്ത്വ ച വചനം നൈഗമവചോ
ഭവേന്മിഥ്യാ രഥ്യാപുരുഷവചനപ്രായമഖിലം || 5 ||

ഭവദ്ഭക്തിസ്താവത്പ്രമുഖമധുരാ ത്വദ്ഗുണരസാത്
 കിമപ്യാരുഡാ ചേദഖിലപരിതാപപ്രശമനീ |
 പുനശ്ചാന്തേ സ്യാന്തേ വിമലപരിബോധോദയമിള-
 ന്നഹാനന്ദാഭൈതം ദിശതി കിമതഃ പ്രാർത്ഥ്യമപരം || 6 ||

വിധൂയ ക്ലേശാൻ മേ കുരു ചരണയുഗ്മം ധൃതരസം
 ഭവത്ക്ഷേത്രപ്രാപ്തൗ കരമപി ച തേ പുജനവിധൗ |
 ഭവന്മൂർത്തയാലോകേ നയനമഥ തേ പാദതുളസീ-
 പരിപ്രോണേ പ്രോണം ശ്രവണമപി തേ ചാരുചരിതേ || 7 ||

പ്രഭൂതാധിവ്യാധിപ്രസഭചലിതേ മാമകഹൃദി
 ത്വദീയം തദ്രൂപം പരമസുഖചിദ്രൂപമുദിയാത് |
 ഉദഞ്ചദ്രോമാഞ്ചോ ഗലിതബഹുഹർഷാശ്രുനിവഹോ
 യഥാ വിരമർയാസം ദുരുപശമപീഡാപരിഭവാൻ || 8 ||

മരുദ്ഗേഹീധീശ ത്വയി ഖലു പരാഞ്ചോഽപി സുഖിനോ
 ഭവത്സ്നേഹീ സോഽഹം സുബഹു പരിതപ്യേ ച കിമിദം |
 അകീർത്തിസ്തേ മാ ഭൂഭരദ ഗദഭാരം പ്രശമയൻ
 ഭവദ്ഭക്തോത്തംസം ത്വദിതി കുരു മാം കംസദമന || 9 ||

കിമുക്തൈർഭൂയോഭിസ്തവ ഹി കരുണാ യാവദുദിയാ-
 ദഹം താവദേവ പ്രഹിതവിവിധാർത്തപ്രലപിതഃ |
 പുരഃ ക്ലപ്തേ പാദേ വരദ തവ നേഷ്യാമി ദിവസാൻ
 യഥാശക്തി വ്യക്തം നതിനുതിനിഷേവാ വിരചയൻ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-4

അഷ്ടാംഗയോഗവർണ്ണനം യോഗസിദ്ധിവർണ്ണനം ച

കല്പതാം മമ കുരുഷ്വ താവതീം
കല്പതേ ഭവദുപാസനം യയാ |
സ്വപഷ്ടമഷ്ടവിധയോഗചര്യയാ
പുഷ്ടയാ *ff*ശു തവ തുഷ്ടിമാപ്നുയാം || 1 ||

ബ്രഹ്മചര്യന്ദൃശ്യാഭിഭിര്യമൈ-
രാപ്തവാദിനിയമൈശ്ച പാവിതാഃ |
കുർമ്മഹേ ദൃശ്യാമമീ സുഖാസനം
പങ്കജാദ്യമപി വാ ഭവത്പരാഃ || 2 ||

താരമന്തരനുചിന്ത്യ സന്തതം
പ്രാണവായുമഭിയമ്യ നിർമ്മലാഃ |
ഇന്ദ്രിയാണി വിഷയാദമാപഹൃത്യാ-
*f*സ്ഥഹേ ഭവദുപാസനോന്മുഖാഃ || 3 ||

അസ്ഥുടേ വപുഷി തേ പ്രയത്നതോ
ധാരയേമ ധിഷണാം മുഹൂർമ്മുഹുഃ |
തേന ഭക്തിരസമന്തരാർദ്രതാ-
മുദ്രഹേമ ഭവദംശ്രീചിന്തകാഃ || 4 ||

വിസ്ഥുടാവയവഭേദസുന്ദരം
ത്വദപുണ്യചിരശീലനാവശാത് |
അശ്രമം മനസി ചിന്തയാമഹേ
ധ്യാനയോഗനിരതാസ്ത്വദാശ്രയാഃ || 5 ||

ധ്യായതാം സകളമൂർത്തിമീദ്യശീ-
 മുന്മിഷന്മധുരതാഹ്യതാത്മനാം |
 സാന്ദ്രമോദരസരുപമാന്തരം
 ബ്രഹ്മരൂപമയി തേഽവഭാസതേ || 6 ||

തത്സമാന്വദനരൂപിണീം സ്ഥിതിം
 ത്വത്സമാധിമയി വിശ്വനായക |
 ആശ്രിതാഃ പുനരതഃ പരിച്യുതാ-
 വാരഭേമഹി ച ധാരണാദികം || 7 ||

ഇത്ഥമഭ്യസനനിർഭരോല്പസത്
 ത്വത് പരാത്മസുഖകൽപിതോത്സവാഃ |
 മുക്തഭക്തകുലമൗലിതാം ഗതാഃ
 സഞ്ചരേമ ശുകനാരദാദിവത് || 8 ||

ത്വത്സമാധിവിജയേ തു യഃ പുനർ-
 മക്ഷു മോക്ഷരസികഃ ക്രമേണ വാ |
 യോഗവശ്യമനിലം ഷഡാശ്രയൈ-
 രുന്നയത്യജ സുഷുപ്തയാ ശരൈഃ || 9 ||

ലിംഗഭേദമപി സന്ത്യജന്നഥോ
 ലീയതേ ത്വയി പരേ നിരാഗ്രഹഃ |
 ഊർധ്വലോകകുതുകീ തു മുർദ്ധ-
 തസ്സാർദ്ധമേവ കരണൈർന്നിരീയതേ || 10 ||

അഗ്നിവാസരവളർക്ഷപക്ഷഗൈ-
 രുത്തരായണജുഷാ ച ദൈവതൈഃ |
 പ്രാപിതോ രവിപദം ഭവത്പരോ
 മോദവാൻ ധ്രുവപദാന്തമീയതേ || 11 ||

ആസ്ഥിതോഽഥ മഹരാലയേ യദാ
 ശേഷവക്ത്രഭഹനോഷ്മണാഽഽർദ്ദൃതേ |

ഈയതേ ഭവദുപാശ്രയസ്തദാ
വേധസഃ പദമതഃ പുരൈവ വാ || 12 ||

തത്ര വാ തവ പദേഽഥവാ വസൻ
പ്രാക്യതപ്രളയ ഏതി മുക്തതാം |
സ്വേച്ഛയാ ഖലു പുരാ വിമുച്യതേ
സംവിഭിദ്യ ജഗദണ്ഡമോജസാ || 13 ||

തസ്യ ച ക്ഷിതിപയോമഹോനില-
ദ്യോമഹത്പ്രകൃതിസപ്തകാവൃതീഃ |
തത്തദാത്മകതയാ വിശൻ സുഖീ
യാതി തേ പദമനാവൃതം വിഭോ || 14 ||

അർച്ചിരാദിഗതിമീദ്യശീം പ്രജൻ
വിച്യുതിം ന ഭജതേ ജഗത്പതേ |
സർച്ചിദാത്മക ഭവദ്ഗുണോദയാ-
നുച്ചരന്തമനിലേശ പാഹി മാം || 15 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-5

വിരാട് പുരുഷോത്പത്തിപ്രകാരവർണ്ണനം

വ്യക്താവ്യക്തമിദം ന കിഞ്ചിദഭവത്-

പ്രാക്പ്രാക്യുതപ്രക്ഷയേ

മായായാം ഗുണസാമ്യരുദ്ധവികൃതൗ

ത്വയാഗതായാം ലയം |

നോ മൃത്യുശ്ച തദാമൃതം ച

സമഭൂന്നാഹ്നോ ന രാത്രേഃ സ്ഥിതിഃ

തത്രൈകസ്ത്വമശിഷ്യഥാഃ

കില പരാനന്ദപ്രകാശാത്മനാ || 1 ||

കാലഃ കർമ്മഗുണാശ്ച ജീവനിവഹാ

വിശ്വം ച കാർയം വിഭോ

ചിച്ഛീലാരതിമേയുഷി ത്വയി തദാ

നിർച്ഛീനതാമായയുഃ |

തേഷാം നൈവ വദന്ത്യസത്വമയി ഭോ

ശക്ത്യാത്മനാ തിഷ്ടതാം

നോ ചേത് കിം ഗഗനപ്രസൂന-

സദ്യശാം ഭൂയോ ഭവേത്സംഭവഃ || 2 ||

ഏവം ച ദിപരാർദ്ധകാലവിഗതാ

വീക്ഷാം സിന്ധുക്ഷാത്മികാം

വിഭ്രാണേ ത്വയി ചുക്ഷുഭേ ത്രിഭുവനീ

ഭാവായ മായാ സ്വയം |

മായാതഃ ഖലു കാലശക്തിരഖിലാഭ്യഷ്ടം

സ്വഭാവോഽപി ച

പ്രാദുർഭൂയ ഗുണാനിപിയാസ്യ വിദധു-
സ്തസ്യായസ്സഹായക്രിയാം || 3 ||

മായാസന്നിഹിതോഽപ്രവിഷ്ടവപുഷാ
സാക്ഷീതി ഗീതോ ഭവാൻ
ഭേദൈസ്താം പ്രതിബിംബതോ വിവിശിവാൻ
ജീവോഽപി നൈവാപരഃ |
കാലാദിപ്രതിബോധിതാഽഥ ഭവതാ
സഞ്ചോദിതാ ച സ്വയം
മായാ സാ ഖലു ബുദ്ധിതത്വമസ്യജ-
ദ്യോഽസൗ മഹാനുച്യതേ || 4 ||

താത്രസൗ ത്രിഗുണാത്മകോഽപി ച മഹാൻ
സത്വപ്രധാനഃ സ്വയം
ജീവേഽസ്മിൻ ഖലു നിർവ്വീകൽപമഹം
ഇത്യുദ്ബോധനിഷ്പാദകഃ |
ചക്രേഽസ്മിൻ സവികൽപബോധകമഹൻ-
തത്ത്വം മഹാൻ ഖലസൗ
സമ്പുഷ്ടം ത്രിഗുണൈസ്തമോഽതിബഹുലം
വിഷ്ണോ ഭവത്പ്രേരണാത് || 5 ||

സോഽഹം ച ത്രിഗുണക്രമാത് ത്രിവിധതാ-
മാസാദ്യ വൈകാരികോ
ഭൂയസ്തൈജസതാമസാവിതി ഭവ-
ന്നാദ്യേന സത്യാത്മനാ |
ഭേദാനിന്ദ്രിയമാനീനോഽകൃത ദിശാ-
വാതാർക്കപാശ്യശ്ചിനോ
വഹ്നീന്ദ്രാച്യുതമിത്രകാൻ
വിധു വിധി ശ്രീരുദ്ര ശാരീരകാൻ || 6 ||

ഭൂമന്നാസബുദ്ധ്യഹംകൃതിമിള-
 ചിത്താവ്യവൃത്യമ്പിതം
 തച്ചാന്തഃകരണം വിഭോ തവ ബലാത്
 സത്യാംശ ഏവാസ്യജ്ഞാത് |
 ജാതസ്തൈജസതോ ദശേന്ദ്രിയഗണ-
 സ്തത്താമസാംശാത്പുന-
 സ്തന്മാത്രം നഭസോ മരുത്പുരപതേ
 ശബ്ദോഽജനി ത്വദ്ബലാത് || 7 ||

ശബ്ദാദ്ഭവ്യോമ തതഃ സസർജ്ജിഥ വിഭോ
 സ്പർശം തതോ മാരുതം
 തസ്മാദ്രൂപമതോ മഹോഽഥ ച
 രസം തോയം ച ഗന്ധം മഹീം |
 ഏവം മാധവ പൂർവ്വപൂർവ്വകലനാ-
 ദാദ്യാദ്യധർമ്മാമ്പിതം
 ഭൂതഗ്രാമമിഥം ത്വമേവ ഭഗവൻ
 പ്രാകാശയസ്താമസാത് || 8 ||

ഏതേ ഭൂതഗണാസ്തഥേന്ദ്രിയഗണാ
 ദേവാശ്ച ജാതാ പൃഥങ്-
 നോ ശേകുർഭൂവനാണ-
 നിർമ്മിതിവിധൗ ദേവൈരമീഭിസ്തദാ |
 ത്വം നാനാവിധസൂക്തിഭിർന്നുതഗുണ-
 സ്തത്ത്വാനുമുന്യാവിശം-
 ശ്ലേഷ്ടാശക്തിമുദീര്യ താനി ഘടയൻ
 ഹൈരണ്യമണ്ഡം വ്യധാഃ || 9 ||

അണ്ഡം തത്ഖലു പൂർവ്വസൃഷ്ടസലിലേ-
 ിതിഷ്ഠത് സഹസ്രം സമാഃ
 നിർമ്മിന്നകൃമാശ്ചതുർദ്ദശ-
 ജഗദ്രൂപം വിരാഡാഹവയം |

സാഹസ്രൈഃ കരപാദമൂർദ്ധ-
നിവഹൈർന്നിശ്ശേഷജീവാത്മകോ
നിർഭാതോഽസി മരുത്പുരാധിപ സ മാം
ശ്രായസ്വ സർവ്വമയാത് || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-6

വിരാഡ്ദേഹസ്യ ജഗദാത്മവർണ്ണനം

ഏവം ചതുർദ്രുശജഗന്ധതാം ഗതസ്യ
പാതാളമീശ തവ പാദതലം വദന്തി |
പാദോർധ്വദേശമപി ദേവ രസാതലം തേ
ഗുൽഫഭയം ഖലു മഹാതലമദ്ഭൂതാത്മൻ || 1 ||

ജംഘേ തലാതലമഥോ സുതലം ച ജാനു
കിഞ്ചോരുഭാഗയുഗളം വിതലാതലേ ഭൃ |
ക്ഷോണീതലം ജഘനമംബരമംഗ നാഭിർ-
വക്ഷശ്ച ശക്രനിലയസ്തവ ചക്രപാണേ || 2 ||

ശ്രീവാ മഹസ്തവ മുഖം ച ജനസ്തപസ്തു
ഫാലം ശിരസ്തവ സമസ്തമയസ്യ സത്യം |
ഏവം ജഗന്ധതനോ ജഗദാശ്ചിതൈര-
പൃന്യൈർന്നിബദ്ധവപുഷേ ഭഗവൻ നമസ്തേ || 3 ||

ത്വദ്ബ്രഹ്മരന്ദ്രപദമീശ്വര വിശ്വകന്ദ
ഹന്ദാംസി കേശവ ഘനാസ്തവ ദേശപാശാഃ |
ഉല്ലാസി ചില്ലിയുഗളം ദ്രുഹിണസ്യ ഗേഹം
പക്ഷ്മാണി രാത്രിദിവസൗ സവിതാ ച നേത്രേ || 4 ||

നിശ്ശേഷവിശ്വരചനാ ച കടാക്ഷമോക്ഷഃ
കർണ്ണൗ ദിശോഽശ്ചിയുഗളം തവ നാസികേ ഭൃ |
ലോഭത്രപേ ച ഭഗവന്നധരോത്തരോഷ്ഠൗ
താരാഗണാശ്ച ദശനാഃ ശമനശ്ച ദംഷ്ട്രാ || 5 ||

മായാ വിലാസഹസിതം ശ്വസിതം സമീരോ
 ജിഹ്വാ ജലം വചനമീശ ശകുന്തപംക്തിഃ |
 സിദ്ധാഭയസ്സുരഗണാ മുഖരന്ദ്രധമഗ്നിർ-
 ദേവാ ഭുജാഃ സ്തനയുഗം തവ ധർമ്മദേവഃ || 6 ||

പുഷ്പം ത്വധർമ്മ ഇഹ ദേവ മനസ്സുധാംശു-
 രവ്യക്തമേവ ഹൃദയാംബുജമംബുജാക്ഷ |
 കൃഷ്ണിസ്സമുദ്രനിവഹാ വസനം തു സന്ധ്യ
 ശേഘഃ പ്രജാപതിരസൗ വൃഷണൗ ച മിത്രഃ || 7 ||

ശ്രോണിസ്ഥലം മൃഗഗണാഃ പദയോർന്നഖാസ്തേ
 ഹസ്ത്യുഷ്ട്രസൈന്ധവമുഖാ ഗമനം തു കാലഃ |
 വിപ്രാദിവർണ്ണഭവനം വദനാബ്ജബാഹു-
 ചാരുര്യുഗ്മചരണം കരുണാംബുധേ തേ || 8 ||

സംസാരചക്രമയി ചക്രധര ക്രിയാസ്തേ
 വീര്യം മഹാസുരഗണോഽസ്ഥികുലാനി ശൈലാഃ |
 നാഡ്യസ്സരിത്സമുദയസ്തരവശ്ച രോമ
 ജീയാദിദം വപുരനിർവ്വചനീയമീശ || 9 ||

ഈദ്യുഗ്ജഗന്മയവപുസ്തവ കർമ്മഭാജാം
 കർമ്മാവസാനസമയേ സ്തമരണീയമാഹുഃ |
 തസ്യാന്തരാത്മവപുഷേ വിമലാത്മനേ തേ
 വാതാലയാധിപ നമോഽസ്തു നിരുന്ധി രോഗാൻ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-7

ഹിരണ്യഗർഭോത്പത്തിവർണ്ണനം, ഹിരണ്യഗർഭതപശ്ചരണവർണ്ണനം,
വൈകുണ്ഠസ്വരൂപവർണ്ണനം, ഭഗവത്സ്വരൂപസാക്ഷാത്കാരവർണ്ണനം
ഭഗവദനുഗ്രഹവർണ്ണനം ച

ഏവം ദേവ ചതുർദ്ദശാത്മക-
ജഗദ്രൂപേണ ജാതഃ പുന-
സ്തസ്യോർധ്വം ഖലു സത്യ
ലോകനിലയേ ജാതോഽസി ധാതാ സ്വയം |
യം ശംസന്തി ഹിരണ്യഗർഭമഖില-
ത്രൈലോക്യജീവാത്മകം
യോഭ്യത് സ്ഫീതരജോവികാര-
വികസന്നാനാസിസ്യക്ഷാരസഃ || 1 ||

സോഽയം വിശ്വവിസർഗ്ഗദത്ത ഹൃദയഃ
സമ്പശ്യമാനസ്സ്യയം
ബോധം ഖലനവാപ്യ വിശ്വവിഷയം
ചിന്താകുലസ്തസ്ഥിവാൻ |
താവത്വം ജഗതാംപതേ തപതപേ-
ത്യേവം ഹി വൈഹായസീം
വാണീമേനമശിശ്രവഃ ശ്രുതിസുഖാം
കുർവ്വംസ്തപഃപ്രേരണാം || 2 ||

കോഽസൗ മാമവദത് പുമാനിതി
ജലാപൂർണ്ണേ ജഗന്മണ്ഡലേ
ദിക്ഷുദ്വീക്ഷ്യ കിമപ്യനീക്ഷിതവതാ
വാക്യാർത്ഥമുത്പശ്യതാ |

ദിവ്യം വർഷസഹസ്രമാത്തതപസാ
 തേന ത്വമാരാധിത-
 സ്തസ്തമൈ ദർശിതവാനസി സ്വനിലയം
 വൈകുൺഠമേകാദ്ഭുതം || 3 ||

മായാ യത്ര കദാപി നോ വികുരുതേ
 ഭാതേ ജഗദ്ഭ്യോ ബഹിഃ
 ശോകക്രോധവിമോഹസാധ-
 സമുഖാ ഭാവാസ്തു ദൂരം ഗതാഃ |
 സാന്ദ്രാനന്ദശരീ ച യത്ര പരമ-
 ജ്യോതിഃ പ്രകാശാത്മകേ
 തത്തേ ധാമ വിഭാവിതം വിജയതേ
 വൈകുൺഠരൂപം വിഭോ || 4 ||

യസ്മിന്നാമ ചതുർഭുജാ ഹരിമണി-
 ശ്യാമാവദാതത്പിഷോ
 നാനാഭൂഷണരത്നദീപിതദിശോ
 രാജഭിമാനാലയാഃ |
 ഭക്തിപ്രാപ്തതഥാവിധോന്നതപദാ
 ദീവ്യന്തി ദിവ്യാ ജനാ-
 സ്തത്തേ ധാമ നിരസ്തസർവ്വശമലം
 വൈകുൺഠരൂപം ജയേത് || 5 ||

നാനാദിവ്യവധുജനൈരഭിവൃതാ
 വിദ്യുല്ലതാതുല്യയാ
 വിശ്വോന്മാദനഹൃദ്യഗാത്രലതയാ
 വിദ്യോതിതാശാന്തരാ |
 തപ്തപാദാംബുജസൗരഭൈകകുതുകാ-
 ല്ലക്ഷ്മീഃ സ്വയം ലക്ഷ്യതേ
 യസ്മിൻ വിസ്തയനീയ ദിവ്യ വിഭവം
 തത്തേ പദം ദേഹി മേ || 6 ||

തത്രൈവം പ്രതിദർശിതേ നിജപദേ
 രത്താസനാധ്യാസിതം
 ഭാസ്വത്കോടിലസത്കിരീടകടകാ-
 ദ്യാകൽപദീപ്രാക്യതി |
 ശ്രീവത്സാംകിതമാത്തകൗസ്തുഭമണി-
 ച്ചരായാരുണം കാരണം
 വിശേഷാം തവ രൂപമൈക്ഷത വിധി-
 സ്തത്തേ വിഭോ ഭാതു മേ || 7 ||

കാളാംഭോദകളായകോമളരൂപീ-
 ചക്രേണ ചക്രം ദിശാ-
 മാവ്യഞ്ചാന മുദാരമന്ദഹസിത-
 സ്യന്ദപ്രസന്നാനനം |
 രാജത്കംബുഗദാരിപംകജധര
 ശ്രീമദ്ഭുജാമണ്ഡലം
 സ്രഷ്ടുസ്തുഷ്ടികരം വപുസ്തവ വിഭോ
 മദ്രോഗമുദ്യാസയേത് || 8 ||

ദ്യഷ്ട്യാ സംഭൃതസംഭ്രമഃ കമല ഭൃ-
 സ്തപത് പാദപാഥോരുഹേ
 ഹർഷാവേശവശംവദോ നിപതിതഃ
 പ്രീത്യാ കൃതാർത്ഥീഭവൻ |
 ജാനാസ്യേവ മനീഷിതം മമ വിഭോ
 ജ്ഞാനം തദാപാദയ
 ദൈതാദൈത ഭവത് സ്വരൂപ പരമി-
 ത്യാചഷ്ട തം ത്യാം ഭജേ || 9 ||

ആതാമ്രേ ചരണേ വിനമ്രമഥ തം
 ഹസ്തേന ഹസ്തേ സ്പൃശൻ
 ബോധസ്തേ ഭവിതാ ന സർഗ്ഗവിധിഭിർ-
 ബന്ധോഽപി സഞ്ജായതേ |

ഇത്യഭാഷ്യ ഗിരം പ്രതോഷ്യ നിതരാം
തച്ചിത്തഗുഡഃ സ്വയം
സ്യഷ്ടൗ തം സമുദൈരയഃ സ ഭഗവ-
ന്നുല്യാസയോല്യാഘതാം || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-8

പ്രളയവർണ്ണനം ജഗത്യുഷ്ടിപ്രകാരവർണ്ണനം ച

ഏവം താവത് പ്രാകൃതപ്രക്ഷയാനേ
ബ്രാഹ്മേ കൽപേ ഹ്യാദിമേ ലബ്ധജന്മാ |
ബ്രഹ്മാ ഭൂയസ്ത്വത്ത ഏവാപ്യ വേദാൻ
സൃഷ്ടിം ചക്രേ പൂർവ്വകൽപോപമാനാം || 1 ||

സോഽയം ചതുർയുഗസഹസ്രമിതാനൃഹാനി
താവന്മിതാശ്ച രജനീർബൃഹുശോ നിനായ |
നിദ്രാത്യസൗ ത്വയി നിലീയ സമം സ്വസൃഷ്ടൈർ-
നൈമിത്തികപ്രളയമാഹുരതോഽസ്യ രാത്രിം || 2 ||

അസ്മാദ്യുഗാം പുനരഹർമ്മുഖകൃത്യതുല്യാം
സൃഷ്ടിം കരോത്യനുദിനം സ ഭവത്പ്രസാദാത് |
പ്രാഗ്ബ്രഹ്മകൽപജനുഷാം ച പരായുഷാം തു
സുപ്തപ്രബോധനസമാസ്തി തദാഽപി സൃഷ്ടിഃ || 3 ||

പഞ്ചാശദബ്ദധുനാ സ്വവയോർദ്ധരുപ-
മേകം പരാർദ്ധമതിവൃത്യ ഹി വർത്തതേഽസൗ |
തത്രാന്ത്യരാത്രിജനിതാൻ കഥയാമി ഭൂമൻ
പശ്യാദിനാവതരണേ ച ഭവദ്ദിലാസാൻ || 4 ||

ദിനാവസാനേഽഥ സരോജയോനിഃ
സുഷുപ്തികാമസ്ത്വയി സന്നിലില്യേ |
ജഗന്തി ച ത്വജ്ജരം സമീയു-
സ്തദേദമേകാർണ്ണവമാസ വിശ്വം || 5 ||

തവൈവ വേഷേ ഫണിരാജശേഷേ
 ജലൈകശേഷേ ഭുവനേ സ്മ ശേഷേ |
 ആനന്ദസാന്ദ്രാനുഭവസ്വരൂപഃ
 സ്വയോഗനിദ്രാപരിമുദ്രിതാത്മാ || 6 ||

കാലാഖ്യശക്തിം പ്രളയാവസാനേ
 പ്രബോധയേത്യാദിശതാ കിലാദൗ |
 ത്വയാ പ്രസുപ്തം പരിസുപ്തശക്തി-
 വ്രജേന തത്രാഖിലജീവധാമ്നാ || 7 ||

ചതുർയുഗാണാം ച സഹസ്രമേവം
 ത്വയി പ്രസുപ്തേ പുനരഭിതീയേ |
 കാലാഖ്യശക്തിഃ പ്രഥമപ്രബുദ്ധാ
 പ്രാബോധയത്വാം കില വിശ്വനാഥ || 8 ||

വിബുധ്യ ച ത്വം ജലഗർഭശായിൻ
 വിലോക്യ ലോകാനഖിലാൻ പ്രലീനാൻ |
 തേഷേവ സൂക്ഷ്മാത്മതയാ നിജാന്തഃ
 സ്ഥിതേഷു വിശേഷു ദദാഥ ഭൃഷ്ടിം || 9 ||

തതസ്ത്വദീയാദയി നാഭിരന്ധ്രാ-
 ഭുദശ്ചിതം കിഞ്ചന ദിവ്യപദ്മം |
 നിലീനനിശ്ശേഷപദാർത്ഥമാലാ-
 സംക്ഷേപരൂപം മുകുളായമാനം || 10 ||

തദേതദംഭോരുഹകുഡ്മളം തേ
 കളേബരാത്തോയപഥേ പ്രരുഡം |
 ബഹിർന്നിരീതം പരിതഃ സ്ഫുരദ്ഭിഃ
 സ്വധാമഭിർധാന്തമലം നൃകൃന്തത് || 11 ||

സംഘൃല്ലപത്രേ നിതരാം വിചിത്രേ
 തസ്മിൻ ഭവദ്വീര്യധൃതേ സരോജേ |

സ പദ്മജന്മാ വിധിരാവിരാസീത്
സ്വയംപ്രബുദ്ധാഖിലവേദരാശിഃ || 12 ||

അസ്മിൻ പരാത്മൻ നന്നു പാദ്മകൽപേ
ത്വമിത്ഥമുത്ഥാപിതപദ്മയോനിഃ |
അനന്തഭൂമാ മമ രോഗരാശിം
നിരുന്ധി വാതാലയവാസ വിഷ്ണോ || 13 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-9

ജഗത്സൃഷ്ടിപ്രകാരവർണ്ണനം

സ്ഥിതഃ സ കമലോദ്ഭവസ്തവ ഹി നാഭിപംകേരുഹേ
കുതസ്ഥിദിദമംബുധാവുദിതമിത്യനാലോകയൻ |
തദീക്ഷണകുതുഹലാത് പ്രതിദിശം വിവൃത്താനന-
ശ്ചതുർവൃദനതാമഗാദികസദഷ്ടദ്യുഷ്ട്യംബുജാം || 1 ||

മഹാർണ്ണവവിഘ്നർണ്ണിതം കമലമേവ തത് കേവലം
വിലോക്യ തദുപാശ്രയം തവ തനും തു നാലോകയൻ |
ക ഏഷ കമലോദരേ മഹതി നിസ്സഹായോ ഹൃഹം
കുതസ്ഥിദിദമംബുജം സമജനീതി ചിന്താമഗാത് || 2 ||

അമുഷ്യ ഹി സരോരുഹഃ കിമപി കാരണം സംഭവേ-
ദിതി സ്ഥ കൃതനിശ്ചയസ്സ ഖലു നാളരന്ദ്രാധനാ |
സ്വയോഗബലവിദ്യയാ സമവരുഡവാൻ പ്രൗഡധീ-
സ്ത്വദീയമതിമോഹനം ന തു കളേബരം ദൃഷ്ടവാൻ || 3 ||

തതസ്സകലനാളികാവിവരമാർഗ്ഗഗോ മാർഗ്ഗയൻ
പ്രയസ്യ ശതവത്സരം കിമപി നൈവ സന്ദൃഷ്ടവാൻ |
നിവൃത്യ കമലോദരേ സുഖനിഷ്ണു ഏകാഗ്രധീഃ
സമാധിബലമാദധേ ഭവദനുഗ്രഹൈകാഗ്രഹീ || 4 ||

ശതേന പരിവത്സരൈർദ്യുഡസമാധിബന്ധോല്പസത്
പ്രബോധവിശദീകൃതസ്സ ഖലു പദ്മിനീസംഭവഃ |
അദ്യുഷ്ടചരമദ്ഭുതം തവ ഹി രൂപമന്തർദ്യുശാ
വ്യചഷ്ട പരിതുഷ്ടധീർദ്യുജഗദോഗഭാഗാശ്രയം || 5 ||

കിരീടമകുടോല്ലസത് കടകഹാരകേയുരയുങ്-
 മണിസ്ഫുരിതമേഖലം സുപരിവീതപീതാംബരം |
 കളായകുസുമപ്രഭം ഗളുതലോല്ലസത്കൗസ്തുഭം
 വപുസ്തദയി ഭാവയേ കമലജന്മനേ ദർശിതം || 6 ||

ശ്രുതിപ്രകരദർശിതപ്രചുരവൈഭവ ശ്രീപതേ
 ഹരേ ജയ ജയ പ്രഭോ പദമുപൈഷി ദിഷ്ട്യാ ദൃശോഃ |
 കുരുഷ്വ ധിയമാശു മേ ഭുവനനിർമ്മിതൗ കർമ്മാ-
 മിതി ദ്രുഹിണവർണ്ണിതസ്വഗുണബംഹിമാ പാഹി മാം || 7 ||

ലഭസ്വ ഭുവനത്രയീരചനദക്ഷതാമക്ഷതാം
 ഗൃഹാണ മദനുഗ്രഹം കുരു താശ്ച ഭൂയോ വിധേ |
 ഭവത്വഖിലസാധനീ മയി ച ഭക്തിരത്യുക്തടേ-
 ത്യുദീര്യ ഗിരമാദയാ മുദിതചേതസം വേധസം || 8 ||

ശതം കൃതതപാസ്തതസ്സു ഖലു ദിവ്യസംവത്സരാ-
 നവാപ്യ ച തപോബലം മതിബലം ച പൂർവ്വാധികം |
 ഉദീക്ഷ്യ കില കമ്പിതം പയസി പങ്കജം വായുനാ
 ഭവദ്ബലവിജ്യംഭിതഃ പവനപാഥസീ പീതവാൻ || 9 ||

തവൈവ കൃപയാ പുനസ്സുരസിജേന തേനൈവ സ
 പ്രകൽപ്യ ഭുവനത്രയീം പ്രവവൃതേ പ്രജാനിർമ്മിതൗ |
 തഥാവിധക്യപാഭരോ ഗുരുമരുത്പുരാധീശ്വര
 ത്വമാശു പരിപാഹി മാം ഗുരുദയോക്ഷിതൈരീക്ഷിതൈഃ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-10

സൃഷ്ടിഭേദവർണ്ണനം

വൈകുണ്ഠം വർദ്ധിതബലോഽർത്ഥ ഭവത്പ്രസാദാ-
ദംഭോജയോനിരസൃജത് കില ജീവദേഹാൻ |
സ്ഥാസ്സുനി ഭൂരുഹമയാണി തഥാ തിരശ്ചാം
ജാതിർമ്മനുഷ്യനിവഹാനപി ദേവഭേദാൻ || 1 ||

മിഥ്യാഗ്രഹാസ്മിമതിരാഗവികോപഭീതി-
രജ്ഞാനവൃത്തിമിതി പഞ്ചവിധാം സ സൃഷ്ട്വാ |
ഉദ്രാമതാമസപദാർത്ഥവിധാനദൂന-
സ്തേനേ ത്വഭീയ ചരണസ്മരണം വിശുദ്ധൈഃ || 2 ||

താവത്സസർജ്ജ മനസാ സനകം സനന്ദം
ഭൂയസ്സനാതനമുനിം ച സനത്കുമാരം |
തേ സൃഷ്ടികർമ്മണി തു തേന നിയുജ്യമാനാഃ
ത്വത്പാദഭക്തിരസികാ ജഗൃഹൂർന്ന വാണീം || 3 ||

താവത് പ്രകോപമുദിതം പ്രതിരുന്ധതോഽസ്യ
ഭ്രൂമധ്യതോഽജനി മൃഡോ ഭവഭേകദേശഃ |
നാമാനി മേ കുരു പദാനി ച ഹാ വിരിഞ്ചേ-
ത്യാദൗ രുരോദ കില തേന സ രുദ്രനാമാ || 4 ||

ഏകാദശാഹയതയാ ച വിഭിന്നരൂപം
രുദ്രം വിധായ ഭയിതാ വനിതാശ്ച ഭത്വാ |
താവന്ത്യദത്ത ച പദാനി ഭവത്പ്രണുനഃ
പ്രാഹ പ്രജാവിരചനായ ച സാദരം തം || 5 ||

രുദ്രാഭിസ്യഷ്ടഭയദാകൃതിരുദ്രസംഘ-
 സമ്പൂർയമാണഭുവനത്രയഭീതചേതാഃ |
 മാ മാ പ്രജാഃ സൃജ തപശ്ചര മംഗളായേ-
 ത്യാചാഷ്ട തം കമലഭൂർഭവഭീരിതാത്മാ || 6 ||

തസ്യാഥ സർഗ്ഗരസികസ്യ മരീചിരത്രിഃ
 തത്രാംഗിരാഃ ക്രതുമുനിഃ പുലഹഃ പുലസ്ത്യഃ |
 അംഗാദജായത ഭൃഗുശ്ച വസിഷ്ഠദക്ഷൗ
 ശ്രീനാരദശ്ച ഭഗവാൻ ഭവദംഘ്രിദാസഃ || 7 ||

ധർമ്മാദികാനഭിസ്യജന്നഥ കർദ്രമം ച
 വാണീം വിധായ വിധിരംഗജസംകുലോഽഭൂത് |
 ത്വദ്ബോധിതൈസ്സനകദക്ഷമുഖൈസ്തനുജൈ-
 രുദ്ബോധിതശ്ച വിരരാമ തമോ വിമുഞ്ചൻ || 8 ||

വേദാൻ പുരാണനിവഹാനപി സർവ്വവിദ്യാഃ
 കുർവ്വൻ നിജാനനഗണാച്ചതുരാനനോഽസൗ |
 പുത്രേഷു തേഷു വിനിധായ സ സർഗ്ഗവൃദ്ധി-
 മപ്രാപ്നുവംസ്തവ പദാംബുജമാശ്രിതോഽഭൂത് || 9 ||

ജാനന്നുപായമഥ ദേഹമജോ വിഭജ്യ
 സ്ത്രീപുംസഭാവമഭജന്മനുതദ്വധുഭ്യാം |
 താഭ്യാം ച മാനുഷകുലാനി വിവർദ്ധയംസ്ത്വം
 ഗോവിന്ദ മാരുതപുരേശ നിരുന്ധി രോഗാൻ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-11

സനകാദീനാം വൈകുണ്ഠപ്രവേശവർണ്ണനം ജയവിജയശാപവർണ്ണനം,
ഹിരണ്യകശിപുഹിരണ്യാക്ഷോത്പത്തി വർണ്ണനം ച

ക്രമേണ സർഗ്ഗേ പരിവർദ്ധമാനേ
കദാപി ദിവ്യാസ്തനകാദയസ്തേ |
ഭവദ്ദിലോകായ വികുണ്ഠലോകം
പ്രപേദിരേ മാരുതമന്ദിരേശ || 1 ||

മനോജ്ഞനൈശ്രേയസകാനനാദ്യൈ-
രനേകവാപീമണിമന്ദിരൈശ്ച |
അനോപമം തം ഭവതോ നികേതം
മുനീശ്വരാഃ പ്രാപുരതീതകക്ഷ്യാഃ || 2 ||

ഭവദ്ദിദ്യക്ഷുൻഭവനം വിവിക്ഷുൻ
ഭാഃസ്ഥൗ ജയസ്താൻ വിയയോഽപ്യരുന്ധാം |
തേഷാം ച ചിത്തേ പദമാപ കോപഃ
സർവ്വം ഭവത്പ്രേരണയൈവ ഭൂമൻ || 3 ||

വൈകുണ്ഠലോകാനുചിതപ്രചേഷ്ടൗ
കഷ്ടൗ യുവാം ദൈത്യഗതിം ഭജേതം |
ഇതി പ്രശപ്തൗ ഭവദാശ്രയൗ തൗ
ഹരിസ്മൃതിർന്നോഽസ്ത്വിതി നേമതുസ്താൻ || 4 ||

തദേതദജ്ഞായ ഭവാനവാപ്തഃ
സഹൈവ ലക്ഷ്മയാ ബഹിരംബുജാക്ഷ |
ഖഗേശ്വരാംസാർപ്പിതചാരുബാഹുഃ
ആനന്ദയംസ്താനഭിരാമമൂർത്ത്യാ || 5 ||

പ്രസാദ്യ ഗീർഭിഃ സ്തുവതോ മുനീന്ദ്രാ-
 നനന്യനാമാവഥ പാർഷദൗ തൗ |
 സംരംഭയോഗേന ഭവൈസ്ത്രിഭിർമ്മാ-
 മുപേതമിത്യാത്തക്യപം നൃഗാഭീഃ || 6 ||

ത്വദീയഭൃത്യാവഥ കാശ്യപാത്തൗ
 സുരാരിവീരാവുഭിതൗ ഭിതൗ ഭൗ |
 സന്ധ്യാസമുത്പാദനകഷ്ടചേഷ്ടൗ
 യമൗ ച ലോകസ്യ യമാവിവാന്യൗ || 7 ||

ഹിരണ്യപൂർവ്വഃ കശിപുഃ കിലൈകഃ
 പരോ ഹിരണ്യാക്ഷ ഇതി പ്രതീതഃ |
 ഉഭൗ ഭവന്നാഥമശേഷലോകം
 രുഷാ നൃരുന്ധാം നിജവാസനാസൗ || 8 ||

തയോഹിരണ്യാക്ഷമഹാസുരേന്ദ്രോ
 രണായ ധാവന്നനവാപ്തവൈരീ |
 ഭവത്പ്രിയാം ക്ഷമാം സലിലേ നിമജ്യ
 ചചാര ഗർവ്വാഭിനദൻ ഗദാവാനു || 9 ||

തതോ ജലേശാത് സഭൃശം ഭവന്തം
 നിശമ്യ ബഭ്രാമ ഗവേഷയംസ്ത്വാം |
 ഭക്തൈകഭൃശ്യഃ സ കൃപാനിധേ ത്വം
 നിരുന്ധി രോഗാൻ മരുദാലയേശ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-12

വരാഹാവതാരവർണ്ണനം ഭൂമ്യുദ്ധരണവർണ്ണനം ച

സ്വായംഭുവോ മനുരഥോ ജനസർഗ്ഗശീലോ
ഭൃഷ്ട്വാ മഹീമസമയേ സലിലേ നിമഗ്നാം ।
സ്രഷ്ടാരമാപ ശരണം ഭവദംഘ്രിസേവാ-
തുഷ്ടാശയം മുനിജനൈഃ സഹ സത്യലോകേ ॥ 1 ॥

കഷ്ടം പ്രജാഃ സൃജതി മയ്യവനിർന്നിമഗ്നാ
സ്ഥാനം സരോജഭവ കൽപയ തത്പ്രജാനാം ।
ഇത്യേവമേഷ കഥിതോ മന്നുനാ സ്വയംഭു-
രംബോരുഹാക്ഷ തവ പാദയുഗം വ്യചിന്തീത് ॥ 2 ॥

ഹാ ഹാ വിഭോ ജലമഹം നൃപിബം പുരസ്താ-
ദദ്യാപി മജ്ജതി മഹീ കിമഹം കരോമി ।
ഇത്ഥം ത്വദംഘ്രിയുഗളം ശരണം യതോഽസ്യ
നാസാപുടാത് സമഭവഃ ശിശുകോലരുപീ ॥ 3 ॥

അംഗുഷ്ഠമാത്രവപുരുത്പതിതഃ പുരസ്താത്
ഭൂയോഽഥ കുംഭിസദ്യുശഃ സമജ്യംഭമാസ്ത്വം ।
അഭ്രേ തദാവിധമുദീക്ഷ്യ ഭവന്തമുച്ചൈർ-
വിസ്മേരതാം വിധിരഗാത് സഹ സൂനുഭിഃ സ്വൈഃ ॥ 4 ॥

കോഽസാവചിന്ത്യമഹിമാ കിടിരുത്ഥിതോ മേ
നാസാപുടാത് കിമു ഭവേദജിതസ്യ മായാ ।
ഇത്ഥം വിചിന്തയതി ധാതരി ശൈലമാത്രഃ
സദ്യോ ഭവൻ കില ജഗർജ്ജിഥ ഘോരഘോരം ॥ 5 ॥

തം തേ നിനാദമുപകർണ്ണ്യ ജനസ്തപസ്ഥാഃ
 സത്യസ്ഥിതാശ്ച മൂനയോ നൂനൂവുർഭവന്തം |
 തത്സതോത്രഹർഷുലമനാഃ പരിണദ്യ ഭൂയ-
 സ്തോയാശയം വിപുലമൂർത്തിരവാതരസ്ത്വം || 6 ||

ഊർധ്വപ്രസാരിപരിഭൂമ്രവിധുതരോമാ
 പ്രോത്ക്ഷിപ്തവാലധിരവാങ്മുഖഘോരഘോണഃ |
 തൂർണ്ണപ്രദീർണ്ണജലദഃ പരിഘൂർണ്ണദക്ഷ്ണാ
 സ്തോത്രേൻ മൂനീൻ ശിശിരയന്നവതേരിഥ ത്വം || 7 ||

അന്തർജ്ജലം തദനുസംകുലനക്രചക്രം
 ഭ്രാമ്യത്തിമിംഗലകുലം കലുഷോർമ്മിമാലം |
 ആവിശ്യ ഭീഷണരവേണ രസാതലസ്ഥാ-
 നാകമ്പയൻ വസുമതീമവഗേഷയസ്ത്വം || 8 ||

ദ്യുഷ്ട്വാഫല ദൈത്യഹതകേന രസാതലാനേ
 സംവേശിതാം ത്വടിതി കൂടകിടിർവ്വിഭോ ത്വം |
 ആപാതുകാനവിഗണയ്യ സുരാരിഖേടാൻ
 ദംഷ്ട്രാംകുരേണ വസുധാമദയാഃ സലീലം || 9 ||

അഭ്യുദ്ധരന്നഥ ധരാം ഭഗനാഗ്രലഗ്ന-
 മുസ്താംകുരാംകിത ഇവാധികപീവരാത്മാ |
 ഉദ്ധൂതഘോരസലിലാജ്ജലധേരുദഞ്ചൻ
 ക്രീഡാവരാഹവപുരീശ്വര പാഹി രോഗാത് || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-13

ഹിരണ്യാക്ഷവധവർണ്ണനം

ഹിരണ്യാക്ഷം താവദരദ ഭവദന്വേഷണപരം
ചരന്തം സാംവർത്തേ പയസി നിജ്ജംഘാപരിമിതേ ।
ഭവദ്ഭക്തോ ഗത്വാ കപടപടുധീർന്നാരദമുനിഃ
ശനൈരുചേ നന്ദൻ ദനുജമപി നിന്ദംസ്തവ ബലം ॥ 1 ॥

സ മായാവി വിഷ്ണുർഹരതി ഭവദീയാം വസുമതീം
പ്രഭോ കഷ്ടം കഷ്ടം കിമിദമിതി തേനാഭിഗഭിതഃ ।
നദൻ ക്ഷാസൗ ക്ഷാസാവിതി സ മുനിനാ ദർശിതപഥോ
ഭവന്തം സമ്പ്രാപദ്ധരണിധരമുദ്യന്തമുദകാത് ॥ 2 ॥

അഹോ ആരണ്യോഽയം മൃഗ ഇതി ഹസന്തം ബഹുതരൈർ-
ദുരക്തൈർവ്വിധ്യന്തം ദിതിസുതമവജ്ഞായ ഭഗവൻ ।
മഹീം ദൃഷ്ട്വാ ദംഷ്ട്രാശിരസി ചകിതാം സ്വേന മഹസാ
പയോധാവാധായ പ്രസഭമുദയുംക്ഥാ മൃധവിധൗ ॥ 3 ॥

ഗദാപാണൗ ദൈത്യേ ത്വമപി ഹി ഗൃഹീതോന്നതഗദോ
നിയുദ്ധേന ക്രീഡൻ ഘടഘടരവോദ്ഘുഷ്ടവിയതാ ।
രണാലോകൗത്സുകയാനിളതി സുരസംഘേ ദ്രുതമമും
നിരുന്ധ്യാസ്സന്ധ്യാതഃ പ്രഥമമിതി ധാത്രാ ജഗദിഷേ ॥ 4 ॥

ഗദോന്മർദ്ദേ തസ്മിംസ്തവ ഖലു ഗദായാം ദിതിഭുവോ
ഗദാഘാതാദ്ഭൂമൗ ത്വദിതി പതിതായാമഹഹ! ഭോഃ! ।
മൃദുസ്മേരാസ്യസ്ത്വം ദനുജകുലനിർമ്മുലനചണം
മഹാചക്രം സ്ഥൂത്വാ കരഭുവി ദധാനോ രുരുചിഷേ ॥ 5 ॥

തതഃ ശൂലം കാലപ്രതിമരുഷി ദൈത്യേ വിസൃജതി
 ത്വയി ഛിന്ദത്യേനത് കരകലിതചക്രപ്രഹരണാത് |
 സമാരുഷ്ടോ മുഷ്ട്യാ സ ഖലു വിതുഭംസ്ത്വാം സമതനോത്
 ഗളന്മായേ മായാസ്ത്വയി കില ജഗന്മോഹനകരീഃ || 6 ||

ഭവചക്രജ്യോതിഷ്കണലവനിപാതേന വിധുതേ
 തതോ മായാചക്രേ വിതതഘനരോഷാസമനസം |
 ഗരിഷ്ഠാഭിർമ്മുഷ്ടിപ്രഹൃതിഭിരഭിഘ്നന്തമസുരം
 സ്വപാദാംഗുഷ്ഠേന ശ്രവണപദമൂലേ നിരവധീഃ || 7 ||

മഹാകായസ്സോഽയം തവ ചരണപാതപ്രമഥിതോ
 ഗളദ്രഭക്തോ വക്ത്രാദപതദ്യുഷിഭിഃ ശ്ലാഘിതഹതിഃ |
 തദാ ത്വാമുദ്രാമപ്രമദഭരവിദ്യോതിഹൃദയാ
 മുനീന്ദ്രാസ്സാന്ദ്രാഭിഃ സ്തുതിഭിരനുവന്നധരതനും || 8 ||

ത്വചി ഛന്ദോ രോമസ്വപി കുശഗണശ്ചക്ഷുഷി ഘൃതം
 ചതുർഹോതാരോഽഘ്രൗ സ്രുഗപി വദനേ ചോദര ഇധാ |
 ഗ്രഹാ ജിഹ്വായാം തേ പരപുരുഷ കർണ്ണേ ച ചമസാ
 വിഭോ സോമോ വീര്യം വരദ ഗളദേശേപ്യുപസദഃ || 9 ||

മുനീന്ദ്രൈരിത്യാഭിസ്തവനമുഖരൈർമ്മോദിതമനാ
 മഹീയസ്യാ മുർത്ത്യാ വിമലതരകീർത്ത്യാ ച വിലസൻ |
 സ്വധിഷ്ഠ്യം സമ്പ്രാപ്തഃ സുഖരസവിഹാരീ മധുരിപോ
 നിരുന്ധ്യാ രോഗം മേ സകലമപി വാതാലയപതേ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-14

കപിലോപാഖ്യാനം

സമനുസ്ഥ്യതതാവകാംഘ്രിയുഗ്മഃ
സ മനുഃ പങ്കജസംഭവാംഗജന്മാ |
നിജമന്തരമന്തരായഹീനം
ചരിതം തേ കഥയൻ സുഖം നിനായ || 1 ||

സമയേ ഖലു തത്ര കർദ്ദമാഖ്യോ
ദ്രുഹിണച്ഛരായഭവസ്തഭീയവാചാ |
ധൃതസർഗ്ഗരസോ നിസർഗ്ഗരമ്യം
ഭഗവംസ്ത്വായുതം സമാഃ സിഷേവേ || 2 ||

ഗരുഡോപരി കാളമേഘകഥ്രം
വിലസത്കേളിസരോജപാണിപദ്മം |
ഹസിതോല്ലസിതാനനം വിഭോ ത്വം
വപുരാവിഷ്കുരുഷേ സ്ഥ കർദ്ദമായ || 3 ||

സ്തുവതേ പുളകാവൃതായ തസ്ഥൈ
മനുപുത്രീം ദധിതാം നവാപി പുത്രീഃ |
കപിലം ച സുതം സ്വമേവ പശ്ചാത്
സ്വഗതിം ചാപ്യനുഗൃഹ്യ നിർഗ്ഗതോഭൂഃ || 4 ||

സമനുശ്ശതരുപയാ മഹിഷ്യാ
ഗുണവത്യാ സുതയാ ച ദേവഹൃത്യാ |
ഭവഭീരിതനാരദോപദിഷ്ടഃ
സമഗാത് കർദ്ദമാഗതിപ്രതീക്ഷം || 5 ||

മനുനോപഹൃതാം ച ദേവഹൃതിം
 തരുണീരത്നമവാപ്യ കർദ്ദമോഽസൗ |
 ഭവദർച്ചനനിർവൃതോഽപി തസ്യാം
 ദൃഢശുശ്രൂഷണയാ ദധൗ പ്രസാദം || 6 ||

സ പുനസ്ത്വദുപാസനപ്രഭാവം-
 ദ്രുതിതാകാമകൃതേ കൃതേ വിമാനേ |
 വനിതാകുലസംകുലോ നവാത്മാ
 വ്യഹരദ്ദേവപഥേഷു ദേവഹൃത്യാ || 7 ||

ശതവർഷമഥ വ്യതീത്യ സോഽയം
 നവ കന്യാഃ സമവാപ്യ ധന്യരൂപാഃ |
 വനയാനസമുദ്യതോഽപി കാന്താ-
 ഹിതകൃത് ത്വജ്ജനനോത്സുകോ ന്യവാത്സീത് || 8 ||

നിജഭർത്യഗിരാ ഭവന്നിഷേവാ-
 നിരതായാമഥ ദേവ ദേവഹൃത്യാം |
 കപിലസ്ത്വമജായഥാ ജനാനാം
 പ്രഥയിഷ്യൻ പരമാത്മതത്വവിദ്യാം || 9 ||

വനമേയുഷി കർദ്ദമ പ്രസന്നേ
 മതസർവ്വസ്വമുപാദിശൻ ജനന്യൈഃ |
 കപിലാത്മക വായുമന്ദിരേശ
 ത്വരിതം തം പരിപാഹി മാം ഗദൗഘാത് || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-15

കപിലോപദേശം

മതിരിഹ ഗുണസക്താ ബന്ധകൃത്തേഷസക്താ-

ത്വമ്യതകൃദുപരുന്ധേ ഭക്തിയോഗസ്തു സക്തിം ।

മഹദനുഗമലഭ്യാ ഭക്തിരേവാത്ര സാധ്യാ

കപിലതനുരിതി ത്വം ദേവഹൂത്യേ നൃഗാഭീഃ ॥ 1 ॥

പ്രകൃതിമഹദഹംകാരാശ്ച മാത്രാശ്ച ഭൂതാ-

ന്യപി ഹൃദപി ദശാക്ഷീ പുരുഷഃ പഞ്ചവിംശഃ ।

ഇതി വിദിതവിഭാഗോ മുച്യതേഽസൗ പ്രകൃത്യാ

കപിലതനുരിതി ത്വം ദേവഹൂത്യേ നൃഗാഭീഃ ॥ 2 ॥

പ്രകൃതിഗതഗുണൗഘൈർന്നാജ്യതേ പുരുഷോഽയം

യദി തു സജ്ജിതസ്യാം തദ്ഗുണാസ്തം ഭജേരൻ ।

മദനുഭജനതത്ത്വലോചനൈ സാഘൃപ്യപേയാത്

കപിലതനുരിതി ത്വം ദേവഹൂത്യേ നൃഗാഭീഃ ॥ 3 ॥

വിമലമതിരുപാത്തൈഃ ആസനാദ്യൈർമ്മദംഗം

ഗരുഡസമധിരുഡം ദിവ്യഭൂഷായുധാംകം ।

രുചിതുലിതമാലം ശീലയേതാനുവേലം

കപിലതനുരിതി ത്വം ദേവഹൂത്യേ നൃഗാഭീഃ ॥ 4 ॥

മമ ഗുണഗണലീലാകർണ്ണനൈഃ കീർത്തനാദ്യൈഃ

മയി സുരസരിദോഘപ്രഖൃചിത്താനുവൃത്തിഃ ।

ഭവതി പരമഭക്തിഃ സാ ഹി മൃത്യോർവ്വിജേത്രീ

കപിലതനുരിതി ത്വം ദേവഹൂത്യേ നൃഗാഭീഃ ॥ 5 ॥

അഹ ഹ ബഹുലഹിംസാസഞ്ചിതാർത്ഥൈഃ കുടുംബം
 പ്രതിദിനമനുപുഷ്ണൻ സ്ത്രീജിതോ ബാലലാളീ |
 വിശതി ഹി ഗൃഹസക്തോ യാതനാം മയ്യഭക്തഃ
 കപിലതനുരിതി ത്വം ദേവഹൂത്യേ നൃഗാഭീഃ || 6 ||

യുവതിജ്വരവിനോ ജാതബോധോഽപ്യകാണേ
 പ്രസവഗലിതബോധഃ പീഡയോല്പ്ലംഘ്യ ബാല്യം |
 പുനരപി ബത മുഹ്യത്യേവ താരൂണ്യകാലേ
 കപിലതനുരിതി ത്വം ദേവഹൂത്യേ നൃഗാഭീഃ || 7 ||

പിതൃസുരഗണയാജീ ധാർമ്മികോ യോ ഗൃഹസ്ഥഃ
 സ ച നിപതതി കാലേ ഭക്തിണാധോപഗാമീ |
 മയി നിഹിതമകാമം കർമ്മതുഭക്പഥാർത്ഥം
 കപിലതനുരിതി ത്വം ദേവഹൂത്യേ നൃഗാഭീഃ || 8 ||

ഇതി സുവിദിത വേദ്യാം ദേവ ഹേ ദേവഹൂതിം
 കൃതനുതിമനുഗൃഹ്യ ത്വം ഗതോ യോഗിസംഘൈഃ |
 വിമലമതിരഥാഽസൗ ഭക്തിയോഗേന മുക്താ
 ത്വമപി ജനഹിതാർത്ഥം വർത്തസേ പ്രാഗുഭീച്യാം || 9 ||

പരമ കിമു ബഹുക്ത്യാ ത്വത്പദാംഭോജഭക്തിം
 സകലഭയവിനേന്ദ്രീം സർവ്വകാമോപനേന്ദ്രീം |
 വദസി ഖലു ദൃഢം ത്വം തഭിധുയാമയാൻ മേ
 ഗുരുപവനപുരേശ ത്വയുപാധത്വ ഭക്തിം || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-16

നരനാരായണാവതാരവർണ്ണനം ദക്ഷയാഗവർണ്ണനം ച

ദക്ഷോ വിരിഞ്ചതനയോഽഥ മനോസ്തനുജാം
ലബ്ധ്യാ പ്രസൂതിമിഹ ഷോഡശ ചാപ കന്യാഃ |
ധർമ്മേ ത്രയോദശ ദദൗ പിതൃഷു സ്വധാം ച
സ്വാഹാം ഹവിർഭുജി സതീം ഗിരിശേ ത്വദംശേ || 1 ||

മൂർത്തിർഹി ധർമ്മഗൃഹിണീ സുഷുവേ ഭവന്തം
നാരായണം നരസഖം മഹിതാനുഭാവം |
യജ്ജന്മനി പ്രമുദിതാഃ കൃതതൂർയഘോഷാഃ
പുഷ്പോത്കരാൻ പ്രവവൃഷുർന്നുനുവുഃ സുരൗഘാഃ || 2 ||

ദൈത്യം സഹസ്രകവചം കവചൈഃ പരീതം
സാഹസ്രവത്സരതപസ്സമരാഭിലവൈഃ |
പർയായനിർമ്മിതതപസ്സമൗ ഭവന്തൗ
ശിഷ്ടൈകകംകടമമും നൃഹതാം സലീലം || 3 ||

അമ്പാചരന്നുപദിശന്നപി മോക്ഷധർമ്മം
ത്വം ഭ്രാതൃമാൻ ബദരികാശ്രമമധ്യവാത്സീഃ |
ശക്രോഽഥ തേ ശമതപോബലനിസ്സഹാത്മാ
ദിവ്യാംഗനാപരിവൃതം പ്രജ്ഞിഘായ മാദം || 4 ||

കാമോ വസന്തമലയാനിലബന്ധുശാലീ
കാന്താകടാക്ഷവിശിഖൈർവ്വികസഭിലാസൈഃ |
വിധ്യന്മുഹൂർമ്മുഹൂരകമ്പമുദീക്ഷ്യ ച ത്വാം
ഭീതസ്ത്വയാഥ ജഗദേ മൃദുഹാസഭാജാ || 5 ||

ഭീത്യാലമംഗജ വസന്ത സുരാംഗനാ വോ
 മന്മാനസം ത്വിഹ ജുഷധമിതി ബ്രുവാണഃ |
 ത്വം വിസ്ഥയേന പരിതഃ സ്തുവതാമഥൈഷാം
 പ്രാദർശയഃ സ്വപരിചാരക കാതരാക്ഷീഃ || 6 ||

സമ്മോഹനായ മിളിതാ മദനാദയന്തേ
 ത്വദ്രാസികാപരിമളൈഃ കില മോഹമാപുഃ |
 ഭത്താം ത്വയാ ച ജഗൃഹുസ്ത്രപയൈവ സർവ്വ-
 സ്വർവ്വാസിഗർവ്വശമനീം പുനരുർവ്വശീം താം || 7 ||

ദ്യുഷ്ട്വോർവ്വശീം തവ കഥാം ച നിശമ്യ ശക്രഃ
 പർയാകുലോഽജനി ഭവന്മഹിമാവമർശാത് |
 ഏവം പ്രശാന്തരമണീയതരാവതാരാത്
 ത്വന്തോഽധികോ വരദ കൃഷ്ണതനു ത്വമേവ || 8 ||

ദക്ഷസ്തു ധാതുരതിലാളനയാ രജോന്ധോ
 നാത്യാദ്യുതസ്ത്വയി ച കഷ്ടമശാന്തിരാസീത് |
 യേന വ്യരുന്ധ സ ഭവത്തനുമേവ ശർവ്വം
 യജ്ഞേ ച വൈരപിശുനേ സ്വസുതാം വ്യമാനീത് || 9 ||

ക്രൂദ്ധേശമർദ്ദിതമഖ സഃ തു കൃത്തശീർഷോ
 ദേവപ്രസാദിതഹരാദഥ ലബ്ധജീവഃ |
 ത്വത്പുരിതക്രതുവരഃ പുനരാപ ശാന്തിം
 സ ത്വം പ്രശാന്തികര പാഹി മരുത്പുരേശ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-17

ധ്രുവചരിതവർണ്ണനം

ഉത്താനപാദന്യുപതേർമ്മനുനന്ദനസ്യ
ജായാ ബഭൂവ സുരുചിർന്നിതരാമഭീഷ്ടാ |
അന്യാ സുനീതിരിതി ഭർത്തുരനാഭ്യതാ സാ
ത്വമേവ നിത്യമഗതിഃ ശരണം ഗതാഭ്യുത് || 1 ||

അങ്കേ പിതുസ്സുരുചിപുത്രകമുത്തമം തം
ഭൃഷ്ട്വാ ധ്രുവഃ കില സുനീതിസുതോഽധിരോക്ഷ്യൻ |
ആചിക്ഷിപേ കില ശിശുഃ സുതരാം സുരുചയാ
ഭൃസ്സന്ത്യജാ ഖലു ഭവദ്വിമുഖൈരസുയാ || 2 ||

ത്വന്മോഹിതേ പിതരി പശ്യതി ദാരവശ്യേ
ഭൂരം ഭൂരുകുതിനിഹതഃ സ ഗതോ നിജാംബാം |
സാഘി സ്വകർമ്മഗതിസന്തരണായ പുംസാം
ത്വത്പാദമേവ ശരണം ശിശവേ ശശംസ || 3 ||

ആകർണ്ണ്യ സോഘി ഭവദ്ഭിച്ഛനനിശ്ചിതാത്മാ
മാനീ നിരത്യേ നഗരാത് കില പഞ്ചവർഷഃ |
സന്ദൃഷ്ടനാരദനിവേദിതമന്ത്രമാർഗ്ഗഃ
ത്വമാരരാധ തപസാ മധുകാനനാന്തേ || 4 ||

താതേ വിഷണ്ണഹൃദയേ നഗരീം ഗതേന
ശ്രീനാരദേന പരിസാന്ത്വിതചിത്തവൃത്തൗ |
ബാലസ്ത്വദർപ്പിതമനാഃ ക്രമവർദ്ധിതേന
നിന്ദ്യേ കഠോരതപസാ കില പഞ്ച മാസാൻ || 5 ||

താവത് തപോബലനിരുച്ഛസീതേ ദിഗന്തേ
 ദേവാർത്ഥിതസ്ത്വമുദയത് കരുണാർദ്രചേതാഃ |
 ത്വദ്രൂപ ചിദ്രസനിലീനമതേഃ പുരസ്താ-
 ദാവിർബ്ജഭൂവിഥ വിഭോ ഗരുഡാധിരുഡഃ || 6 ||

ത്വദ്ദർശനപ്രമദഭാരതരംഗിതം തം
 ഭൃഗ്ഭ്യോം നിമഗ്നമിവ രൂപരസായനേ തേ |
 തുഷ്ടുഷമാണമവഗമ്യ കപോലദേശേ
 സംസ്പൃഷ്ട്വാന്നസി ദരേണ തഥാഽഽദരേണ || 7 ||

താവദ്വിബോധവിമലം പ്രണുവന്തമേന-
 മാഭാഷമാസ്ത്വമവഗമ്യ തദീയഭാവം |
 രാജ്യം ചിരം സമനുഭൂയ ഭജന്വ ഭൂയഃ
 സർവ്വോത്തരം ധ്രുവ പദം വിനിവൃത്തിഹീനം || 8 ||

ഇത്യുചിഷി ത്വയി ഗതേ നൃപനന്ദനോഽസൗ
 ആനന്ദിതാഖിലജനോ നഗരീമുപേതഃ |
 രേമേ ചിരം ഭവദനുഗ്രഹപൂർണ്ണകാമഃ
 താതേ ഗതേ ച വനമാദ്യുതരാജ്യഭാരഃ || 9 ||

യക്ഷേണ ദേവ നിഹതേ പുനരുത്തമേഽസ്മിൻ
 യക്ഷൈഃ സ യുദ്ധനിരതോ വിരതോ മനുക്ത്യാ |
 ശാന്ത്യാ പ്രസന്നഹൃദയാത് ധനദാദുപേതാത്
 ത്വദ്ഭക്തിമേവ സുദ്യുധാമവ്യണോന്മഹാത്മാ || 10 ||

അന്തേ ഭവത്പുരുഷനീതവിമാനയാതോ
 മാത്രാ സമം ധ്രുവപദേ മുദിതോഽയമാസ്തേ |
 ഏവം സ്വഭൂത്യജനപാലനലോലധീസ്ത്വം
 വാതാലയാധിപ നിരുന്ധി മമാമയൗഘാൻ || 11 ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-18

പൃഥുചരിതവർണ്ണനം

ജാതസ്യ ധ്രുവകുല ഏവ തുംഗകീർത്തേ-
രംഗസ്യ വൃജനി സുതഃ സ വേനനാമാ |
തദ്രോഷവൃഥിതമതിഃ സ രാജവർയഃ
ത്വത്പാദേ നിഹിതമനാ വനം ഗതോഭൂത് || 1 ||

പാപോപി ക്ഷിതിതലപാലനായ വേനഃ
പൗരാദ്യൈരുപനിഹിതഃ കഠോരവീർയഃ |
സർവ്വേഭ്യോ നിജബലമേവ സംപ്രശംസൻ
ഭൂചക്രേ തവ യജ്ഞാനൃയം നൃന്മത്സീത് || 2 ||

സംപ്രാപ്തേ ഹിതകഥനായ താപസൗഘേ
മത്തോഭ്യോ ഭൂവനപതിർന്ന കശ്ചനേതി |
ത്വന്നിന്ദാവചനപരോ മുനീശ്വരൈസ്തൈഃ
ശാപാഗ്നൗ ശലഭദശാമനായി വേനഃ || 3 ||

തന്നാശാത് ഖലജനഭീരുക്കൈർമ്മുനീന്ദ്രൈഃ
തന്മാത്രാ ചിരപരിരക്ഷിതേ തദംഗേ |
ത്യക്താഘേ പരിമഥിതാദമോരുദണ്ഡാത്
ദോർഭൃണ്യേ പരിമഥിതേ ത്വമാവിരാസീഃ || 4 ||

വിഖ്യാതഃ പൃഥുരിതി താപസോപദിഷ്ടൈഃ
സുതാദ്യൈഃ പരിണ്യതഭാവിഭൂരിവീർയഃ |
വേനാർത്ത്യാ കബളിതസംപദം ധരിത്രീം
ആക്രാന്താം നിജധനുഷാ സമാമകാർഷീഃ || 5 ||

ഭൂയസ്താം നിജകുലമുഖ്യവത്സയുക്തൈർ-
 ദേവാദ്യൈഃ സമുചിതചാരുഭാജനേഷു |
 അന്നാദീനഭിലഷിതാനി യാനി താനി
 സ്വച്ഛരണം സുരഭിതനുമദുദുഹസ്ത്വം || 6 ||

ആത്മാനം യജ്ഞതി മഖൈസ്ത്വയി ത്രിധാമ-
 ന്നാരബ്ധേ ശതതമവാജിമേധയാഗേ |
 സ്പർദ്ധാലുഃ ശതമഖ ഏത്യ നീചവേഷോ
 ഹൃത്യാശ്വം തവ തനയാത് പരാജിതോഭൂത് || 7 ||

ദേവേന്ദ്രം മുഹൂരിതി വാജിനം ഹരന്തം
 വഹ്നൗ തം മുനിവരമണ്ഡലേ ജുഹുഷൗ |
 രുന്ധാനേ കമലഭവേ ക്രതോസ്സമാപ്തൗ
 സാക്ഷാത് ത്വം മധുരിപുമൈക്ഷഥാഃ സ്വയം സ്വം || 8 ||

തദൃത്തം വരമുപലഭ്യ ഭക്തിമേകാം
 ഗംഗാന്തേ വിഹിതപദഃ കദാപി ദേവ |
 സത്രസ്ഥം മുനീനിവഹം ഹിതാനി ശംസ-
 നൈക്ഷിഷ്ടാഃ സനകമുഖാൻ മുനീൻ പുരസ്താത് || 9 ||

വിജ്ഞാനം സനകമുഖോദിതം ദധാനഃ
 സ്വാത്മാനം സ്വയമഗമോ വനാന്തസേവീ |
 തത്താദ്യക്പ്യമുവപുരീശ സത്വരം മേ
 രോഗൗഘം പ്രശമയ വാതഗേഹവാസിൻ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-19

പ്രാചേതസകുമാനുവർണ്ണനം

പൃഥോസ്തു നപ്താ പൃഥ്യധർമ്മകർമ്മഃ
പ്രാചീനബർഹിർയുവതൗ ശതദ്രുതൗ |
പ്രചേതസോ നാമ സുചേതസസ്സുതാ-
നജീജനത് ത്വത്കരുണാംകുരാനിവ || 1 ||

പിതൃഃ സിന്ധുക്ഷാനിരതസ്യ ശാസനാത്
ഭവതപസ്യാഭിരതാ ഭശാപി തേ |
പയോനിധിം പശ്ചിമമേത്യ തത്തടേ
സരോവരം സന്ദ്യശൂർമ്മനോഹരം || 2 ||

തദാ ഭവതീർത്ഥമിദം സമാഗതോ
ഭവോ ഭവസേവകദർശനാദ്യതഃ |
പ്രകാശമാസാദ്യ പുരഃ പ്രചേതസാം
ഉപാദിശത് ഭക്തമസ്തവസ്തവം || 3 ||

സ്തവം ജപന്തസ്തമമീ ജലാന്തരേ
ഭവന്തമാസേവിഷിതായുതം സമാഃ |
ഭവത്സുഖാസ്യാദരസാദമീഷിയാൻ
ബഭൂവ കാലോ ധ്രുവവന്ന ശീഘ്രതാ || 4 ||

തപോഭിരേഷാമതിമാത്രവർദ്ധിഭിഃ
സ യജ്ഞഹിംസാനിരതോഽപി പാവിതഃ |
പിതാഽപി തേഷാം ഗൃഹയാതനാരദ-
പ്രദർശിതാത്മാ ഭവദാത്മതാം യയൗ || 5 ||

കൃപാബലേനൈവ പുരഃ പ്രചേതസാം
 പ്രകാശമാഗാഃ പതഗേന്ദ്രവാഹനഃ |
 വിരാജി ചക്രാഭിവരായുധാംശുഭിഃ
 ഭുജാഭിരഷ്ടാഭിരുഭഞ്ചിതദ്യുതിഃ || 6 ||

പ്രചേതസാം താവദയാചതാമപി
 തഥേവ കാരുണ്യഭരാഭരാനദാഃ |
 ഭവദ്വിചിന്താപി ശിവായ ഭേദിനാം
 ഭവത്പസൗ രുദ്രനുതിശ്ച കാമദാ || 7 ||

അവാപ്യ കാന്താം തനയാം മഹീരുഹാം
 തയാ രഥധം ഭഗലക്ഷവത്സരീം |
 സുതോഽസ്തു ഭക്ഷോ നനു തത്ക്ഷണാച്ച മാം
 പ്രയാസ്യഥേതി ന്യഗദോ മുദൈവ താൻ || 8 ||

തതശ്ച തേ ഭൂതലരോധിനസ്തരുൻ
 ക്രൂധാ ഭഹന്തോ ദ്രുഹിണേന വാരിതാഃ |
 ദ്രുമൈശ്ച ഭത്താം തനയാമവാപ്യ താം
 തദ്ദുക്തകാലം സുഖിനോഽഭിരേമിരേ || 9 ||

അവാപ്യ ഭക്ഷം ച സുതം കൃതാധരഃ
 പ്രചേതസോ നാരഭലബ്ധയാ ധിയാ |
 അവാപുരാനന്ദപദം തഥാവിധ-
 സ്തമ്പരീശ വാതാലയനാഥ പാഹി മാം || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-20

ഋഷഭയോഗീശ്വരചരിതവർണ്ണനം

പ്രിയവ്രതസ്യ പ്രിയപുത്രഭൂതാ-
ദാഗ്നിധ്രരാജാദുഭിതോ ഹി നാഭിഃ |
ത്വാം ദൃഷ്ട്വാനിഷ്ടദമിഷ്ടിമധ്യേ
തവൈവ തുഷ്ടൈ കൃതയജ്ഞകർമ്മാ || 1 ||

അഭിഷ്ടുതസ്തത്ര മുനീശ്വരൈസ്ത്വം
രാജ്ഞഃ സ്വതുല്യം സുതമർത്ഥ്യമാനഃ |
സ്വയം ജനിഷ്യേഹമിതി ബ്രുവാണ-
സ്തിരോദധാ ബർഹിഷി വിശ്വമൂർത്തേ || 2 ||

നാഭിപ്രിയായാമഥ മേരുദേവ്യാം
ത്വമംശതോഭൂരുഷഭാഭിധാനഃ |
അലോകസാമാന്യഗുണപ്രഭാവ-
പ്രഭാവിതാശേഷ ജനപ്രമോദഃ || 3 ||

ത്വയി ത്രിലോകീഭൃതി രാജ്യഭാരം
നിധായ നാഭിഃ സഹ മേരുദേവ്യാ |
തപോവനം പ്രാപ്യ ഭവന്നിഷേവീ
ഗതഃ കിലാനന്ദപദം പദം തേ || 4 ||

ഇന്ദ്രസ്ത്വദുൽകർഷകൃതാദമർഷാ-
ഭവർഷ നാസ്മിന്നജനാഭവർഷേ |
യദാ തദാ ത്വം നിജയോഗശക്ത്യാ
സ്വവർഷമേനദ്വ്യദധാഃ സുവർഷം || 5 ||

ജിതേന്ദ്രഭത്താം കമനീം ജയന്തീ-
 മഥോഭഹന്നാത്തരതാശയോഽപി |
 അജീജനസ്തത്ര ശതം തനുജാ-
 നേഷാം ക്ഷിതീശോ ഭരതോഽഗ്രജന്മാ || 6 ||

നവാഭവൻ യോഗിവരാ നവാന്യേ
 ത്വപാലയൻ ഭാരതവർഷഖണ്ഡാൻ |
 സൈകാ ത്വശീതിസ്തവ ശേഷപുത്രാ-
 സ്തപോബലാത് ഭൂസുരഭൂയമീയുഃ || 7 ||

ഉക്ത്വാ സുതേഭ്യോഽഥ മുനീന്ദ്രമധ്യേ
 വിരക്തിഭക്ത്യാമ്പിതമുക്തിമാർഗ്ഗം |
 സ്വയം ഗതഃ പാരമഹംസ്യവൃത്തി-
 മധാ ജഡോന്മത്തപിശാചചർയാം || 8 ||

പരാത്മഭൂതോഽപി പരോപദേശം
 കുർവ്വൻ ഭവാൻ സർവ്വനിരസ്യമാനഃ |
 വികാരഹീനോ വിചചാര കൃത്സ്നാം
 മഹീമഹീനാത്തരസാഭിലീനഃ || 9 ||

ശയുവ്രതം ഗോമൃഗകാകചർയാം
 ചിരം ചരന്നാപ്യ പരം സ്വരൂപം |
 ദവാഹൃതാംഗഃ കൂടകാചലേ ത്വം
 താപാൻ മമാപാകുരു വാതനാഥ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-21

ജംബുദ്വീപാദിഷു ഭഗവദുപാസനാപ്രകാരവർണ്ണനം

മധ്യോദ്ഭവേ ഭുവ ഇളാവൃതനാമ്നി വർഷേ
ഗൗരീപ്രധാനവനിതാജനമാത്രഭാജി |
ശർവ്വേണ മന്ത്രനുതിഭിഃ സമുപാസ്യമാനം
സംകർഷണാത്മകമധീശ്വര സംശ്രയേ ത്വാം || 1 ||

ഭദ്രാശ്വനാമക ഇളാവൃതപൂർവ്വവർഷേ
ഭദ്രശ്രവോഭിര്യുഷിഭിഃ പരിണുയമാനം |
കൽപാന്തഗുഡനിഗമോദ്ധരണപ്രവീണം
ധ്യായാമി ദേവ ഹയശീർഷതനും ഭവന്തം || 2 ||

ധ്യായാമി ദക്ഷിണഗതേ ഹരിവർഷവർഷേ
പ്രഹ്ലാദമുഖ്യപുരുഷൈഃ പരിഷേവ്യമാണം |
ഉത്തുംഗശാന്തധവളാകൃതിമേകശുദ്ധ-
ജ്ഞാനപ്രദം നരഹരിം ഭഗവൻ ഭവന്തം || 3 ||

വർഷേ പ്രതീചി ലളിതാത്മനി കേതുമാലേ
ലീലാവിശേഷലളിതസ്മിതശോഭനാംഗം |
ലക്ഷ്മയാ പ്രജാപതിസുതൈശ്ച നിഷേവ്യമാണം
തസ്യാഃ പ്രിയായ ധൃതകാമതനും ഭജേ ത്വാം || 4 ||

രമ്യേ ഹ്യുദീചി ഖലു രമ്യകനാമ്നി വർഷേ
തദ്ദർഷനാഥമനുവർയസപർയമാണം |
ഭക്തൈകവത്സലമത്സരഹൃത്സു ഭാന്തം
മത്സ്യാകൃതിം ഭുവനനാഥ ഭജേ ഭവന്തം || 5 ||

വർഷം ഹിരൺമയസമാപയമൗത്തരാഹ-
 മാസീനമദ്രി ധൃതികർമ്മകാമഠാഠംഗം |
 സംസേവതേ പിത്യഗണപ്രവരോർയമാ യം
 തം ത്യാം ഭജാമി ഭഗവൻ പരചിന്മയാത്മൻ || 6 ||

കിഞ്ചോത്തരേഷു കുരുഷു പ്രിയയാ ധരണ്യാ
 സംസേവിതോ മഹിതമന്ത്രനൂതിപ്രഭേഭൈഃ |
 ഭംഷ്ട്രാഗ്രഘൃഷ്ടഘനപൃഷ്ഠഗരിഷ്ഠവർഷ്മാ
 ത്വം പാഹി വിജ്ഞാനുത യജ്ഞൈവരാഹമൂർത്തേ || 7 ||

യാമ്യാം ദിശം ഭജതി കിംപുരുഷാഖ്യവർഷേ
 സംസേവിതോ ഹനുമതാ ദൃഡഭക്തിഭാജാ |
 സീതാഭിരാമപരമാദ്ഭുതരൂപശാലീ
 രാമാത്മകഃ പരിലസൻ പരിപാഹി വിഷ്ണോ || 8 ||

ശ്രീനാരദേന സഹ ഭാരതഖണ്ഡമുഖ്യൈ-
 സ്ത്വം സാംഖ്യയോഗനൂതിഭിഃ സമുപാസ്യമാനഃ |
 ആകൽപകാലമിഹ സാധുജ്ഞാഭിരക്ഷീ
 നാരായണോ നരസഖഃ പരിപാഹി ഭൂമൻ || 9 ||

പ്ലാക്ഷേഴ്ക്കരുപമയി ശാൽമല ഇന്ദുരുപം
 ഭീപേ ഭജന്തി കുശനാമനി വഹ്നിരുപം |
 ക്രൗഞ്ചേഽംബുരുപമഥ വായുമയം ച ശാകേ
 ത്യാം ബ്രഹ്മരൂപമപി പുഷ്കരനാമ്നി ലോകാഃ || 10 ||

സർവ്വൈർധ്രുവാദിഭിരുഡുപ്രകരൈർഗ്രഹൈശ്ച
 പുഷ്പരാദികേഷവയവേഷഭികൽപ്യമാനൈഃ |
 ത്വം ശിംശുമാരവപുഷാ മഹതാമുപാസ്യഃ
 സന്ധ്യാസു രുന്ധി നരകം മമ സിന്ധുശായിൻ || 11 ||

പാതാളമൂലഭൂവി ശേഷതനും ഭവന്തം
 ലോകൈകകുണ്ഡലവിരാജിസഹസ്രശീർഷം |

നീലാംബരം ധൃതഹലം ഭുജഗാംഗനാഭിർ-
ജുഷ്ടം ഭജേ ഹര ഗദാൻ ഗുരുഗേഹനാഥ || 12 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-22

അജാമിളോപാഖ്യാനം

അജാമിളോ നാമ മഹീസുരഃ പുരാ
ചരൻ വിഭോ ധർമ്മപഥാൻ ഗൃഹാശ്രമീ |
ഗുരോർഗ്ഗിരാ കാനനമേത്യ ഭൃഷ്ടവാൻ
സുധൃഷ്ടശീലാം കുലടാം മദാകുലാം || 1 ||

സ്വതഃ പ്രശാന്തോഽപി തദാഹൃതാശയഃ
സ്വധർമ്മമുത്സൃജ്യ തയാ സമാരമൻ |
അധർമ്മകാരീ ഭഗമീ ഭവൻ പുനർ-
ഭയൗ ഭവന്നാമയുതേ സുതേ രതിം || 2 ||

സ മൃത്യുകാലേ യമരാജകിംകരാൻ
ഭയംകരാൻസത്രീനഭിലക്ഷയൻ ഭിയാ |
പുരാ മനാക് ത്വത്സ്മൃതിവാസനാബലാ-
ജ്ജുഹാവ നാരായണനാമകം സുതം || 3 ||

ഭുരാശയസ്യാപി തദാത്വനിർഗ്ഗത-
ത്വദീയനാമാക്ഷരമാത്രവൈഭവാത് |
പുരോഽഭിപേതുർഭവദീയപാർഷദാ-
ശ്ചതുർഭുജാഃ പീതപടാ മനോരമാഃ || 4 ||

അമും ച സംപാശ്യ വികർഷതോ ഭടാൻ
വിമുഞ്ചതേത്യാരുരുധുർബ്ബലാഭമീ |
നിവാരിതാസ്തേ ച ഭവജ്ജനൈസ്തദാ
തദീയപാപം നിഖിലം ന്യവേദയൻ || 5 ||

ഭവന്തു പാപാനി കഥം തു നിഷ്കൃതേ
 കൃത്യേപി ഭോ ദണ്ഡനമസ്തി പണ്ഡിതാഃ |
 ന നിഷ്കൃതിഃ കിം വിദിതാ ഭവാദ്യശാ-
 മിതി പ്രഭോ ത്വത്പുരുഷാ ബഭാഷിരേ || 6 ||

ശ്രുതിസ്മൃതിഭ്യാം വിഹിതാ വ്രതാദയഃ
 പുനന്തി പാപം ന ലുനന്തി വാസനാം |
 അനന്തസേവാ തു നികൃന്തതി ഭയീ-
 മിതി പ്രഭോ ത്വത്പുരുഷാ ബഭാഷിരേ || 7 ||

അനേന ഭോ ജന്മസഹസ്രകോടിഭിഃ
 കൃത്യേഷു പാപേഷ്വപി നിഷ്കൃതിഃ കൃതാ |
 യദഗ്രഹീന്നാമ ഭയാകുലോ ഹരേ-
 റിതി പ്രഭോ ത്വത്പുരുഷാ ബഭാഷിരേ || 8 ||

നൃണാമബുദ്ധ്യാപി മുകുന്ദകീർത്തനം
 ദഹത്യഘ്രഘോൻ മഹിമാസ്യ താദ്യശഃ |
 യഥാഗ്നിരേധാംസി യഥഘൃഷധം ഗദാ-
 നിതി പ്രഭോ ത്വത്പുരുഷാ ബഭാഷിരേ || 9 ||

ഇതീരിതൈർയാമ്യഭടൈരപാസ്യതേ
 ഭവദ്ഭടാനാം ച ഗണേ തിരോഹിതേ |
 ഭവത്സ്മൃതിം കഞ്ചന കാലമാചരൻ
 ഭവത്പദം പ്രാപി ഭവദ്ഭടൈരസൗ || 10 ||

സ്വകിംകരാവേദനശംകിതോ യമ-
 സ്ത്വദംപ്രിഭക്തേഷു ന ഗമ്യതാമിതി |
 സ്വകീയഭൃത്യാനശിശിക്ഷദ്യുച്ഛക്തൈഃ
 സ ദേവ വാതാലയനാഥ പാഹി മാം || 11 ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-23

ഭക്ഷചരിതം, ചിത്രകേതുപാഖ്യാനം,
വ്യക്രവധവർണ്ണനം മരുഭൂത്പത്തിവർണ്ണനം ച

പ്രാചേതസസ്തു ഭഗവന്നപരോ ഹി ഭക്ഷ-
സ്ത്വത്സേവനം വ്യധിത സർഗ്ഗവിവൃദ്ധികാമഃ |
ആവിർബുഭൂവിഥ തദാ ലസഭഷ്ടബാഹു-
സ്തസ്തമൈ വരം ഭദ്രിഥ താം ച വധുമസിക്നീം || 1 ||

തസ്യാത്മജാസ്ത്വയുതമീശ പുനസ്സഹസ്രം
ശ്രീനാരദസ്യ വചസാ തവ മാർഗ്ഗമാപുഃ |
നൈകത്രവാസമൃഷയേ സ മുമോച ശാപം
ഭക്തോത്തമസ്ത്വൃഷിരനുഗ്രഹമേവ മേനേ || 2 ||

ഷഷ്ട്യാ തതോ ദുഹിത്യഭിഃ സൃജതഃ കുലൗഘാൻ
ദൗഹിത്രസുനുരഥ തസ്യ സ വിശ്വരൂപഃ |
ത്വസ്തോത്രവർമ്മിതമജാപയദിന്ദ്രമാജൗ
ദേവ ത്വദീയമഹിമാ ഖലു സർവ്വജൈത്രഃ || 3 ||

പ്രാക്ശൂരസേനവിഷയേ കില ചിത്രകേതുഃ
പുത്രാഗ്രഹീ നൃപതിരംഗിരസഃ പ്രഭാവാത് |
ലബ്ധൈകപുത്രമഥ പുത്ര ഹതേ സപത്നീ-
സംഘൈരമുഹ്യദവശസ്തവ മായയാസൗ || 4 ||

തം നാരദസ്തു സമമംഗിരസാ ദയാലുഃ
സമ്പ്രാപ്യ താവദുപദർശ്യ സുതസ്യ ജീവം |
കസ്യാസ്മി പുത്ര ഇതി തസ്യ ഗിരാ വിമോഹം
ത്യക്ത്വാ ത്വദർച്ചനവിധൗ നൃപതിം ന്യയുഃകത || 5 ||

സ്തോത്രം ച മന്ത്രമപി നാരദതോഫല ലബ്ധ്യാ
 തോഷായ ശേഷവപുഷോ നനു തേ തപസ്യൻ |
 വിദ്യാധരാധിപതിതാം സ ഹി സപ്തരാത്രേ
 ലബ്ധ്യാപ്യകുൺമതിരമ്പഭജദ്ഭവന്തം || 6 ||

തസ്മൈ മൃണാളധവളേന സഹസ്രശീർഷ്ണാ
 രൂപേണ ബദ്ധനുതിസിദ്ധഗണാവൃതേന |
 പ്രാദുർഭവന്നചിരതോ നുതിഭിഃ പ്രസന്നോ
 ഭയാഘ്നതത്ത്വമനുഗൃഹ്യ തിരോദധാമ || 7 ||

ത്വദ്ഭക്തമൗലിരഥ സോഘപി ച ലക്ഷലക്ഷം
 വർഷാണി ഹർഷലമനാ ഭുവനേഷു കാമം |
 സംഗാപയൻ ഗുണഗണം തവ സുന്ദരീഭിഃ
 സംഗാതിരേകരഹിതോ ലളിതം ചചാര || 8 ||

അത്യന്തസംഗവിലയായ ഭവത്പ്രണുനോ
 നൂനം സ രൗപ്യഗിരിമാപ്യ മഹത്സമാജേ |
 നിശ്ശങ്കമങ്കകൃതവല്ലഭമംഗജാരിം
 തം ശങ്കരം പരിഹസന്നുമയാഭിശേപേ || 9 ||

നിസ്സംഭ്രമസ്ത്വയമയാചിതശാപമോക്ഷോ
 വ്യത്രാസുരത്വമുപഗമ്യ സുരേന്ദ്രയോധീ |
 ഭക്ത്യാത്മതത്ത്വകഥനൈഃ സമരേ വിചിത്രം
 ശത്രോരപി ഭ്രമമപാസ്യ ഗതഃ പദം തേ || 10 ||

ത്വത്സേവനേന ദിതിരിന്ദ്രവധോദ്യതാഘപി
 താൻപ്രത്യുതേന്ദ്രസുഹൃദോ മരുതോഭിലേഭേ |
 ദുഷ്ടാശയേഘപി ശുഭദൈവ ഭവന്നിഷേവാ
 തത്താദ്യശസ്ത്വമവ മാം പവനാലയേശ || 11 ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-24

പ്രഹ്ലാദചരിതവർണ്ണനം

ഹിരണ്യാക്ഷേ പോത്രീപ്രവരവപുഷാ ദേവ ഭവതാ
ഹതേ ശോകക്രാധശ്ലപിതധൃതിരേതസ്യ സഹജഃ |
ഹിരണ്യപ്രാരംഭഃ കശിപുരമരാതിസദസി
പ്രതിജ്ഞാമാതേനേ തവ കില വധാർത്ഥം മധുരിപോ || 1 ||

വിധാതാരം ഘോരം സ ഖലു തപസിത്വാ നചിരതഃ
പുരഃ സാക്ഷാത്കുർവ്വൻ സുരനരമൃഗാദ്ഭ്യേരനിയനം |
വരം ലബ്ധ്യാ ഭൃപ്തോ ജഗദിഹ ഭവന്നായകമിദം
പരിക്ഷുന്ദന്നിന്ദ്രാദഹരത ദിവം ത്വാമഗണയൻ || 2 ||

നിഹന്തും ത്വാം ഭൂയസ്തവ പദമവാപ്തസ്യ ച രിപോർ-
ബഹിർഭൃഷ്ടേരന്തർദ്വധിഥ ഹൃദയേ സൂക്ഷ്മവപുഷാ |
നദന്നുച്ചൈസ്തത്രാപ്യഖിലഭൂവനാനേ ച മൃഗയൻ
ഭിയാ യാതം മത്വാ സ ഖലു ജിതകാശീ നിവവൃതേ || 3 ||

തതോഽസ്യ പ്രഹ്ലാദഃ സമജനി സുതോ ഗർഭവസതൗ
മുനേർവ്വീണാപാണേരധിഗതഭദ്രഭക്തിമഹിമാ |
സ വൈ ജാത്യാ ദൈത്യശ്ശിശൂരപി സമേത്യ ത്വയി രതിം
ഗതസ്ത്വദ്രക്താനാം വരദ പരമോദാഹരണതാം || 4 ||

സുരാദീണാം ഹാസ്യം തവ ചരണദാസ്യം നിജസുതേ
സ ഭൃഷ്ട്വാ ഭൃഷ്ടാത്മാ ഗുരുഭിരശിശിക്ഷച്ചിരമമും |
ഗുരുപ്രോക്തം ചാസാവിദമിദമിദമഭദ്രായ ഭൃശമി-
ത്യപാകുർവ്വൻ സർവ്വം തവ ചരണഭക്തൈവ വവൃധേ || 5 ||

അധീതേഷു ശ്രേഷ്ഠം കിമിതി പരിപൃഷ്ടേഫഥ തനയേ
 ഭവദ്ഭക്തിം വർയാമഭിഗദതി പർയാകുലധൃതിഃ |
 ഗുരുഭ്യോ രോഷിത്വാ സഹജമതിരസ്യേത്യഭിവിദൻ
 വധോപായാനസ്മിൻ വ്യതനൂത ഭവത്പാദശരണേ || 6 ||

സ ശൂലൈരാവിഭുഃ സുബഹു മഥിതോ ദിഗ്ഗജഗണൈർ-
 മഹാസർപ്പൈർഭൃഷ്ടോപ്യനശനഗരാഹാരവിധൃതഃ |
 ശിരീന്ദ്രാവക്ഷിപ്തോപ്യഹഹ! പരമാത്മനയി വിഭോ
 ത്വയി നൃസ്താത്മത്വാത് കിമപി ന നിപീഡാമഭജത || 7 ||

തതഃ ശംകാവിഷ്ടഃ സ പുനരതിഭൃഷ്ടോപ്യസ്യ ജനകോ
 ഗുരുക്ത്യാ തദ്ഗേഹേ കില വരുണപാശൈസ്തമരുണത് |
 ഗുരോശ്ചാസാന്നിധ്യേ സ പുനരനുഗാൻ ദൈത്യതനയാൻ
 ഭവദ്ഭക്തേസ്തത്വം പരമമപി വിജ്ഞാനമശിഷത് || 8 ||

പിതാ ശൂബൻ ബാലപ്രകരമഖിലം ത്വത്സ്തുതിപരം
 രുഷാസഃ പ്രാഹൈനം കുലഹതക കസ്തേ ബലമിതി |
 ബലം മേ വൈകുണ്ഠസ്തവ ച ജഗതാം ചാപി സ ബലം
 സ ഏവ ശൈത്രലോക്യം സകലമിതി ധീരോഽയമഗഭീത് || 9 ||

അരേ ക്വാസൗ ക്വാസൗ സകലജഗദാത്മാ ഹരിരിതി
 പ്രഭിന്തേ സ്ഥ സ്തംഭം ചലിതകരവാളോ ദിതിസുതഃ |
 അതഃ പശ്ചാദിഷ്ണോ ന ഹി വദിതുമീശോഽസ്ഥി സഹസാ
 കൃപാത്മൻ വിശ്വാത്മൻ പവനപുരവാസിൻ മൃഡയ മാം || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-25

നരസിംഹാവതാരവർണ്ണനം

സ്തംഭേ ഘട്ടയതോ ഹിരണ്യകശിപോഃ
കർണ്ണൗ സമാചൂർണ്ണയ-
ന്നാഘൂർണ്ണജ്ജഗദന്ധകുണ്ഡ-
കുഹരോ ഘോരസ്തവാഭൂദ്രവഃ |
ശ്രുത്വാ യം കില ദൈത്യരാജഹൃദയേ
പൂർവ്വം കദാപ്യശ്രുതം
കമ്പഃ കശ്ചന സംപപാത ചലിതോ-
ഽപ്യംഭോജഭൂർവ്വിഷ്ടരാത് || 1 ||

ദൈത്യേ ദിക്ഷു വിസൃഷ്ടചക്ഷുഷി
മഹാസംരംഭിണി സ്തംഭതഃ
സംഭൂതം ന മൃഗാത്മകം
ന മനുജാകാരം വപുസ്തേ വിഭോ |
കിം കിം ഭീഷണമേതദഭൂതമിതി
വ്യുദ്ഭ്രാന്തചിത്തേഽസുരേ
വിസ്ഫൂർജ്ജഭാവഭ്രോഗ്രരോമവികസ-
ദ്ഭർഷ്മാ സമാജ്യംഭമാഃ || 2 ||

തപ്തസ്വർണ്ണസവർണ്ണഘൂർണ്ണദതിരു-
ക്ഷാക്ഷം സടാകേസര-
പ്രോത്കമ്പപ്രനികുംബിതാംബരമഹോ
ജീയാത്തവേദം വപുഃ |
വ്യാത്തവ്യാപ്തമഹാദരീസഖമുഖം
ഖഡ്ഗോഗ്രവൽഗന്മഹാ-

ജിഹ്വാനിർഗ്ഗമദ്യശ്യമാന-
സുമഹാദംഷ്ട്രായുഗോസ്സാമരം || 3 ||

ഉത്സർപ്പഭലിഭംഗഭീഷണഹനും
ഹ്രസ്വസ്ഥവീയസ്തര-
ശ്രീവം പീവരദോശ്ശതോദ്ഗതനഖ-
കൂരാംശുഭുരോദ്ബണം |
വ്യോമോല്ലംഘി ഘനാഘനോപമഘന-
പ്രധാനനിർദ്ധാവിത-
സ്തപർദ്ധാലുപ്രകരം നമാമി ഭവത-
സ്തന്നാരസിംഹം വപുഃ || 4 ||

നൂനം വിഷ്ണുരയം നിഹന്ത്യമുതിതി
ഭ്രാമ്യദ്ഗദാഭീഷണം
ദൈത്യേദ്രം സമുപാദ്രവന്തമധുഥാ
ദോർഭ്യാം പൃഥുഭ്യാമമും |
വീരോ നിർഗ്ഗളിതോഽഥ ഖഡ്ഗഫലകേ
ഗൃഹ്ണൻ വിചിത്രശ്രമാൻ
വ്യാവൃണ്വൻ പുനരാപപാത ഭുവന-
ഗ്രാസോദ്യതം ത്വഥഹോ || 5 ||

ഭ്രാമ്യന്തം ദിതിജായമം പുനരപി
പ്രോദ്ഗൃഹ്യ ദോർഭ്യാം ജവാത്
ഭാരോഽഥോര്യുഗേ നിപാത്യ നഖരാൻ
വ്യുത്ഖായ വക്ഷോഭുവി |
നിർഭിന്നനധിഗർഭനിർഭരഗള-
ദ്രക്താംബു ബഭോത്സവം
പായം പായമുദൈരയോ ബഹു
ജഗത്സംഹാരിസിംഹാരവാൻ || 6 ||

തൃക്യാ തം ഹതമാശു രക്ത
 ലഹരീസിക്തോന്നമദ്ദർഷ്മണി
 പ്രത്യുത്പത്യ സമസ്തദൈത്യ പടലീം
 ചാഖാദ്യമാനേ ത്വയി |
 ഭ്രാമ്യദ്ഭൂമി വികമ്പിതാംബുധി കുലം
 വ്യാലോലശൈലോത്കരം
 പ്രോത്സർപ്പത്ഖചരം ചരാചരമഹോ
 ഭുഃസ്ഥാമവസ്ഥാം ദധൗ || 7 ||

താവൻ മാംസവപാകരാളവപുഷം
 ഘോരാന്ത്രമാലാധരം
 ത്വാം മധ്യേസഭമിഭുകോപ-
 മുഷിതം ദുർവ്വാരഗുർവ്വാരവം |
 അഭ്യേതും ന ശശാക കോപി
 ഭുവനേ ദൂരേ സ്ഥിതാ ഭീരവഃ
 സർവ്വേ ശർവ്വവിരിഞ്ചവാസവ മുഖാഃ
 പ്രത്യേകമസ്തോഷത || 8 ||

ഭൂയോഽപ്യക്ഷതരോഷധാമ്നി ഭവതി
 ബ്രഹ്മാജ്ഞയാ ബാലകേ
 പ്രഹ്ലാദേ പദയോർന്നമത്യപഭയേ
 കാരുണ്യഭാരാകുലഃ |
 ശാന്തസ്ത്വം കരമസ്യ മുർധ്നി സമധാഃ
 സ്തോത്രൈരഥോദ്ഗായത-
 സ്തസ്യാകാമധിയോഽപി തേനിഥ വരം
 ലോകായ ചാനുഗ്രഹം || 9 ||

ഏവം നാടിതരൗദ്രചേഷ്ടിത വിഭോ
 ശ്രീതാപനീയാഭിധ-
 ശ്രുത്യന്തസ്ഫുടഗീതസർവ്വ മഹിമ-
 നന്ത്യന്തശുദ്ധാകൃതേ |

തത്താഭ്യുങ്നിഖിലോത്തരം പുനരഹോ
കസ്ത്വാം പരോ ലംഘയേത്
പ്രഹ്ലാദപ്രിയ ഹേ മരുത്പുരപതേ
സർവ്വായാത്പാഹി മാം || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-26

ഗജേന്ദ്രമോക്ഷവർണ്ണനം

ഇന്ദ്രദ്യുമ്നഃ പാണ്ഡ്യവണ്ഡാധിരാജ-
സ്ത്വദ്ഭക്താത്മാ ചന്ദനാഭ്രൗ കദാചിത് |
ത്വത്സേവായാം മഗ്നധീരാലുലോകേ
നൈവാഗസ്ത്യം പ്രാപ്തമാതിഥ്യകാമം || 1 ||

കുംഭോദ്ഭൂതിഃ സംഭൃതക്രോധഭാരഃ
സ്തബ്ധാത്മാ ത്വം ഹസ്തിഭൂയം ഭജേതി |
ശപ്ത്വാഫമൈനം പ്രത്യഗാത് സോഽപി ലേഭേ
ഹസ്തീന്ദ്രത്വം ത്വത്സ്മൃതിവൃക്തിധന്യം || 2 ||

ദുഃഖാംഭോധേർമ്മധ്യഭാജി ത്രികൂടേ
ക്രീഡൻ ശൈലേ യുഥപോഽയം വശാഭിഃ |
സർവ്വ്വാൻ ജന്തുനത്യവർത്തിഷ്ട ശക്ത്യാ
ത്വദ്ഭക്താനാം കൃത്ര നോത്കർഷലാഭഃ || 3 ||

സ്വേന സ്ഥേമ്നാ ദിവ്യദേശത്വശക്ത്യാ
സോഽയം ഖേദാനപ്രജാനൻ കദാചിത് |
ശൈലപ്രാന്തേ ഘർമ്മതാന്തഃ സരസ്യാം
യുമൈസ്സാർദ്ധം തത്പ്രണുനോഽഭിരേമേ || 4 ||

ഹൃഹൂസ്താവദ് ദേവലസ്യാപി ശാപാത്
ഗ്രാഹീഭൃതസ്തജ്ജലേ വർത്തമാനഃ |
ജഗ്രാഹൈനം ഹസ്തിനം പാദദേശേ
ശാന്ത്യർത്ഥം ഹി ശ്രാന്തിഭോഽസി സ്വകാനാം || 5 ||

ത്വത്സേവായാ വൈഭവാത് ദുർന്നിരോധം
 യുദ്ധ്യന്തം തം വത്സരാണാം സഹസ്രം |
 പ്രാപ്തേ കാലേ ത്വത്പദൈകാഗ്ന്യസിദ്ധ്യേ
 നക്രാക്രാന്തം ഹസ്തിവർയം വ്യധാസ്ത്വം || 6 ||

ആർത്തിവ്യക്തപ്രാക്തനജ്ഞാനഭക്തിഃ
 ശുണ്ഡാത്ക്ഷിപ്തൈഃ പുണ്ഡരീകൈഃ സമർച്ചൻ |
 പൂർവ്വാഭ്യസ്തം നിർവ്വിശേഷാത്മനിഷ്ഠം
 സ്തോത്ര ശ്രേഷ്ഠം സോഽമ്പഗാഭീത് പരാത്മൻ || 7 ||

ശ്രുത്വാ സ്തോത്രം നിർശ്ശുണസ്ഥം സമസ്തം
 ബ്രഹ്മേശാഭ്യർന്നാഹമിത്യപ്രയാതേ |
 സർവ്വാത്മാ ത്വം ഭൂരികാരൂണ്യവേഗാത്
 താർക്ഷ്യാരുഢഃ പ്രേക്ഷിതോഽഭൂഃ പുരസ്താത് || 8 ||

ഹസ്തീന്ദ്രം തം ഹസ്തപദ്മേന ധൃത്വാ
 ചക്രേണ ത്വം നക്രവർയം വ്യഭാരിഃ |
 ഗന്ധർവ്വേഽസ്ഥിൻ മുക്തശാപേ സ ഹസ്തീ
 ത്വത്സാരൂപ്യം പ്രാപ്യ ദേഭീപ്യതേ സ്ഥ || 9 ||

ഏതദ്വൃത്തം ത്വാം ച മാം ച പ്രഗേ യോ
 ഗായേത്സോഽയം ഭൂയസേ ശ്രേയസേ സ്യാത് |
 ഇത്യുക്തേന തേന സാർദ്ധം ഗതസ്ത്വം
 ധിഷ്ണ്യം വിഷ്ണോ പാഹി വാതാലയേശ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-27

അമൃതമഥനേ കുർമ്മാവതാരവർണ്ണനം

ദുർവ്വാസാസ്തുരവനിതാപ്തദിവ്യമാല്യം
ശക്രായ സ്വയമുപദായ തത്ര ഭൂയഃ |
നാഗേന്ദ്രപ്രതിമൃദിതേ ശശാപ ശക്രം
കാ ക്ഷാന്തിസ്ത്വദിതരദേവതാംശജാനാം || 1 ||

ശാപേന പ്രഥിതജരോഢ നിർജ്ജരേന്ദ്രേ
ദേവേഷ്യപ്യസുരജിതേഷു നിഷ്പ്രഭേഷു |
ശർവ്വാഭ്യാഃ കമലജമേത്യ സർവ്വദേവാ
നിർവ്വാണപ്രഭവ സമം ഭവന്തമാപുഃ || 2 ||

ബ്രഹ്മാദ്ഭ്യഃ സ്തുതമഹിമാ ചിരം തദാനീം
പ്രാദുഷൻ വരദ പുരഃ പരേണ ധാമ്നാ |
ഹേ ദേവാ ദിതിജകുലൈർവ്വിധായ സന്ധിം
പീയൂഷം പരിമഥതേതി പര്യശാസ്ത്വം || 3 ||

സന്ധാനം കൃതവതി ദാനവൈഃ സുരൗഘേ
മന്ഥാനം നയതി മദേന മന്ദരാദ്രിം |
ഭ്രഷ്ടേഭ്യസ്ഥിൻ ബദരമിവോദ്ധഹൻ ഖഗേന്ദ്രേ
സദ്യസ്ത്വം വിനിഹിതവാൻ പയഃപയോധൗ || 4 ||

ആധായ ഭൂതമഥ വാസുകിം വരത്രാം
പാഥോധൗ വിനിഹിതസർവ്വബീജ്ജാലേ |
പ്രാരബ്ധേ മഥനവിധൗ സുരാസുരൈസ്തൈർ-
വ്യാജാത്വം ഭുജഗമുഖേകരോസ്സുരാരിൻ || 5 ||

ക്ഷുബ്ധാദ്രൗ ക്ഷുഭിതജലോദരേ തദാനീം
 ദുഃഖാബ്ധൗ ഗുരുതരഭാരതോ നിമഗ്നേ |
 ദേവേഷു വ്യഥിതതമേഷു തത്പ്രിയൈഷീ
 പ്രാണൈഷീഃ കമന്തനും കഠോരപൃഷ്ഠാം || 6 ||

വജ്രാതിസ്ഥിരതരകർപ്പരേണ വിഷ്ണോ
 വിസ്താരാത്പരിഗതലക്ഷയോജനേന |
 അംഭോധേഃ കുഹരഗതേന വർഷ്മണാ തപം
 നിർമ്മഗ്നം ക്ഷിതിധരനാഥമുന്നിനേഥ || 7 ||

ഉന്മഗ്നേ ത്വടിതി തദാ ധരാധരേന്ദ്രേ
 നിർമ്മേഘൂർദ്വുഝമിഹ സമ്മദേന സർവ്വേ |
 ആവിശ്യ ഭിതയഗണേപി സർപ്പരാജേ
 വൈവശ്യം പരിശമയന്നവീവൃധസ്താൻ || 8 ||

ഉദ്രാമഭ്രമണജവോന്നമദ്ഗിരീന്ദ്ര-
 ന്യസ്തൈകസ്ഥിരതരഹസ്തപങ്കജം ത്വാം |
 അഭ്രാന്തേ വിധിഗിരിശാഭയഃ പ്രമോദാ-
 ദുദ്ഭ്രാന്താ നുനുവുരുപാത്തപുഷ്പവർഷാഃ || 9 ||

ദൈത്യൗഘേ ഭുജഗമുഖാനിലേന തപ്തേ
 തേനൈവ ത്രിഭഗകുലേപി കിഞ്ചിദാർത്തേ |
 കാരുണ്യാത്തവ കില ദേവ വാരിവാഹാഃ
 പ്രാവർഷന്നമരഗണാന ദൈത്യസംഘാൻ || 10 ||

ഉദ്ഭ്രാമ്യദ്ബഹുതിമിനക്രചക്രവാളേ
 തത്രാബ്ധൗ ചിരമഥിതേപി നിർവ്വീകാരേ |
 ഏകസ്ത്വം കരയുഗകൃഷ്ടസർപ്പരാജഃ
 സംരാജൻ പവനപുരേശ പാഹി രോഗാത് || 11 ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-28

അമൃതമഥനേ കാളകൃടാഭ്യുത്പത്തിവർണ്ണനം,
ലക്ഷ്മീസ്വയംവരവർണ്ണനം അമൃതോത്പത്തിവർണ്ണനം ച

ഗരളം തരളാനലം പുരസ്താ-
ജ്ജലധേരുദിജഗാള കാളകൃടം |
അമരസ്തുതിവാദമോദനിഘ്നോ
ഗിരിശസ്തന്നിപപൗ ഭവത്പ്രിയാർത്ഥം || 1 ||

വിമഥത്സു സുരാസുരേഷു ജാതാ
സുരഭീസ്താമൃഷിഷു നൃധാസ്ത്രിധാമൻ |
ഹയരത്നമഭൂദഥേഭരതം
ഭൃതരുശ്ചാപ്സരസഃ സുരേഷു താനി || 2 ||

ജഗദീശ ഭവത്പരാ തദാനീം
കമനീയാ കമലാ ബഭൂവ ദേവീ |
അമലാമവലോക്യ യാം വിലോലഃ
സകലോഽപി സ്വപൃഹയാംബഭൂവ ലോകഃ || 3 ||

ത്വയി ദത്തഹൃദേ തദൈവ ദേവൈ
ത്രിദശേന്ദ്രോ മണിപീഠികാം വൃതാരീത് |
സകലോപഹൃതാഭിഷേചനീയൈഃ
ഋഷ്യസ്താം ശ്രുതിഗീർഭിരഭൃഷിഞ്ചൻ || 4 ||

അഭിഷേകജലാനുപാതിമുശ്ച-
ത്വദപാംഗൈരവഭൃഷിതാംഗവല്ലീം |
മണികുണ്ഡലപീതചേലഹാര-
പ്രമുഖൈസ്താമമരാദയോഽമ്പഭൃഷൻ || 5 ||

വരണസ്രജമാത്തഭ്യുങ്ഗനാദാം
 ഭധതീ സാ ക്വചകുംഭമന്ദയാനാ |
 പദശിഞ്ജിതമഞ്ജുനൂപുരാ ത്വാം
 കലിതപ്രീഭൂവിലാസമാസസാദ || 6 ||

ഗിരിശ ഭൂഹിണാദിസർവ്വഭേവാൻ
 ഗുണഭാജോഽപ്യവിമുക്തഭോഷലേശാൻ |
 അവമൃഗ്യ സദൈവ സർവ്വരമ്യേ
 നിഹിതാ ത്വയ്യനയാഽപി ദിവ്യമാലാ || 7 ||

ഉരസാ തരസാ മമാനിമൈനാം
 ഭൂവനാനാം ജനനീമനന്യഭാവാം |
 ത്വദുരോവിലസത്തദീക്ഷണശ്രീ
 പരിവൃഷ്ട്യാ പരിപുഷ്ടമാസ വിശ്വം || 8 ||

അതിമോഹനവിഭ്രമാ തദാനീം
 മദയന്തീ ഖലു വാരുണീ നിരാഗാത് |
 തമസഃ പദവീമദാസ്ത്വമേനാ-
 മതിസമ്മാനനയാ മഹാസുരേഭ്യഃ || 9 ||

തരുണാംബുദസുന്ദരസ്തദാ ത്വം
 നന്നു ധന്വന്തരിരുത്ഥിതോഽംബുരാശേഃ |
 അമൃതം കലശേ വഹൻ കരാഭ്യാ-
 മഖിലാർത്തിം ഹര മാരുതാലയേശ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-29

ദേവാനാമമൃതോപലബ്ധിപ്രകാരവർണ്ണനം

ഉദ്ഗച്ഛതസ്തവ കരാദമൃതം ഹരത്സു
ദൈത്യേഷു താനശരണാനനുനീയ ദേവാൻ |
സദ്യസ്തിരോധിഥ ദേവ ഭവത്പ്രഭാവ-
ദ്ദൃത്യഥമുകലഹാ ദിതിജാ ബഭൂവുഃ || 1 ||

ശ്യാമാം രുചാപി വയസാപി തനും തദാനീം
പ്രാപ്തോസി തുംഗകുചമണ്ഡലഭംഗുരാം തം
പീയൂഷകുംഭകലഹം പരിമുച്യ സർവ്വേ
ത്യഷ്ണാകുലാഃ പ്രതിയയുസ്ത്വദുരോജകുംഭേ || 2 ||

കാ തം മൃഗാക്ഷി വിഭജന്വ സുധാമിമാമി-
ത്യാരുഢരാഗവിവശാനഭിയാചതോമുൻ |
വിശ്വസ്യതേ മയി കഥം കുലടാസ്ഥി ദൈത്യാ
ഇത്യാലപന്നപി സുവിശ്വസിതാനതാനീഃ || 3 ||

മോദാത് സുധാകലശമേഷു ദദത്സു സാ തം
ദുഷ്ടേഷ്ടിതം മമ സഹധമിതി ബ്രുവാണാ |
പംക്തിപ്രഭേദവിനിവേശിതദേവദൈത്യാ
ലീലാവിലാസഗതിഭിഃ സമദാഃ സുധാം താം || 4 ||

അസ്മാന്വിയം പ്രണയിനീത്യസുരേഷു തേഷു
ജോഷം സ്ഥിതേഷ്വഥ സമാപ്യ സുധാം സുരേഷു |
തം ഭക്തലോകവശഗോ നിജരുപമേത്യ
സ്വർഭാനുമർദ്ധപരിപീതസുധം വ്യലാപീഃ || 5 ||

ത്വത്തഃ സുധാഹരണയോഗ്യഫലം പരേഷു
 ഭത്വാ ഗതേ ത്വയി സുരൈഃ ഖലു തേ വ്യഗൃഹ്ണൻ |
 ഘോരേഫഥ മുർച്ഛതി രണേ ബലിദൈത്യമായാ-
 വ്യാമോഹിതേ സുരഗണേ ത്വമിഹാവിരാസീഃ || 6 ||

ത്വം കാലനേമിഥമ മാലിമുഖാൻ ജഘനഥ
 ശക്രോ ജഘാന ബലിജംഭവലാൻ സപാകാൻ |
 ശുഷ്കാർദ്രദുഷ്കരവധേ നമുചൗ ച ലുനേ
 ഘേനേന നാരദഗിരാ ന്യരുണോ രണം ത്വം || 7 ||

യോഷാവപുർദ്ദനുജമോഹനമാഹിതം തേ
 ശ്രുത്വാ വിലോകനകുതുഹലവാൻ മഹേശഃ |
 ഭൂതൈസ്സമം ഗിരിജയാ ച ഗതഃ പദം തേ
 സ്തുത്വാഭ്രവീദഭിമതം ത്വമഥോ തിരോധാഃ || 8 ||

ആരാമസീമനി ച കന്ദുകഘാതലീലാ-
 ലോലായമാനനയനാം കമനീം മനോജ്ഞാം |
 ത്വായേഷ വീക്ഷ്യ വിഗളഭസനാം മനോഭൂ-
 വേഗാദനംഗരിപുരംഗ സമാലിലിംഗ || 9 ||

ഭൂയോഽപി വിദ്രുതവതീമുപധാവ്യ ദേവോ
 വീര്യപ്രമോക്ഷവികസത് പരമാർത്ഥബോധഃ |
 ത്വന്നാനിതസ്തവ മഹത്വമുവാച ദേവൈവ്യ
 തത്താഭ്യശസ്ത്വമ വാതനികേതനാഥ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-30

വാരണാസിതാവർണ്ണനം

ശക്രേണ സംയതി ഹതോഽപി ബലിർമ്മഹാത്മാ
ശുക്രേണ ജീവിതതനുഃ ക്രതുവർദ്ധിതോഷ്മാ |
വിക്രാന്തിമാൻ ഭയനിലീനസുരാം ത്രിലോകീം
ചക്രേ വശേ സ തവ ചക്രമുഖാഭഭീതഃ || 1 ||

പുത്രാർത്തിദർശനവശാഭിതിർവൃഷ്ണാ
ത്വം കാശ്യപം നിജപതിം ശരണം പ്രപന്നാ |
ത്വത്പുജനം തദുദിതം ഹി പയോവ്രതാഖ്യം
സാ ഭാദശാഹമചരത് ത്വയി ഭക്തിപൂർണ്ണാ || 2 ||

തസ്യാവധൗ ത്വയി നിലീനമതേരമുഷ്ട്യാഃ
ശ്യാമശ്ചതുർഭുജവപുഃ സ്വയമാവിരാസീഃ |
നമ്രാം ച താമിഹ ഭവത്തനയോ ഭവേയം
ഗോപ്യം മദീക്ഷണമിതി പ്രലപന്നയാസീഃ || 3 ||

ത്വം കാശ്യപേ തപസി സന്നിഭധത്തദാനീം
പ്രാപ്തോഽസി ഗർഭമഭിതേഃ പ്രണുതോ വിധാത്രാ |
പ്രാസൂത ച പ്രകടവൈഷ്ണവഭിദ്വരൂപം
സാ ഭാദശീശ്രവണപുണ്യഭിനേ ഭവന്തം || 4 ||

പുണ്യാശ്രമം തമഭിവർഷതി പുഷ്പവർഷൈർ-
ഹർഷാകുലേ സുരഗണേ കൃതതൂർയഘോഷേ |
ബധ്യാഽഞ്ജലിം ജയ ജയേതി നുതഃ പിത്യഭ്യാം
ത്വം തത്ക്ഷണേ പടുതമം വടുരുപമാധാഃ || 5 ||

താവത്പ്രജാപതിമുഖൈരുപനീയ മൗഞ്ജീ-
 ഭണ്ഡാജിനാക്ഷവലയാദിഭിരർച്ച്യമാനഃ |
 ദേദീപ്യമാനവപുരീശ കൃതാഗ്നികാർയ-
 സ്ത്വം പ്രാസ്ഥിമാ ബലിഗൃഹം പ്രകൃതാശ്വമേധം || 6 ||

ഗാത്രേണ ഭാവിമഹിമോചിതഗൗരവം പ്രാ-
 ഗ്യാവ്യബ്ധതേവ ധരണീം ചലയന്നയാസീഃ |
 ഛത്രം പരോഷ്മതിരണാർത്ഥമിവാദധാനോ
 ഭണ്ഡം ച ദാനവജനേഷിവ സന്നിധാതും || 7 ||

താം നർമ്മദോത്തരതടേ ഹയമേധശാലാ-
 മാസേദുഷി ത്വയി രുചാ തവ രുഭുനേത്രൈഃ |
 ഭാസ്യാൻ കിമേഷ ഭഹനോ നു സനത്കുമാരോ
 യോഗീ നു കോഽയമിതി ശുക്രമുഖൈശ്ശൗകേ || 8 ||

ആനീതമാശു ഭൃഗുഭിർമ്മഹസാഽഭിഭൂതൈ-
 സ്ത്വാം രമ്യരൂപമസുരഃ പുലകാവ്യതാംഗഃ |
 ഭക്ത്യാ സമേത്യ സുകൃതീ പരിണിജ്യ പാദൗ
 തത്തോയമമ്പധ്യത മുർദ്ധനി തീർത്ഥതീർത്ഥം || 9 ||

പ്രഹ്ലാദവംശജതയാ ക്രതുഭിർഭിജേഷു
 വിശ്വാസതോ നു തദിദം ദിതിജോഽപി ലേഭേ |
 യത്തേ പദാംബു ഗിരിശസ്യ ശിരോഭിലാഘ്രം
 സ ത്വം വിഭോ ഗുരുപുരാലയ പാലയേഥാഃ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-31

ബലിവിധംസനം

പ്രീത്യ ദൈത്യസ്തവ തനുമഹഃ-
പ്രേക്ഷണാത് സർവ്വമാഘി
ത്വമാരാധ്യന്നജിത രചയ-
ന്നഞ്ജലിം സഞ്ജഗാദ |
മത്തഃ കിം തേ സമഭിലഷിതം
വിപ്രസൂനോ വദ ത്വം
വ്യക്തം ഭക്തം ഭവനമവനിം
വാഘി സർവ്വം പ്രദാസ്യേ || 1 ||

താമക്ഷീണാം ബലിഗിരമുപാ-
കർണ്ണ്യ കാരുണ്യപൂർണ്ണോ-
ഘ്യസ്യോത്സേകം ശമയിതുമനാ
ദൈത്യവംശം പ്രശംസൻ |
ഭൂമിം പാദത്രയപരിമിതാം
പ്രാർത്ഥയാമാസിഥ ത്വം
സർവ്വം ദേഹീതി തു നിഗദിതേ
കസ്യ ഹാസ്യം ന വാ സ്യാത് || 2 ||

വിശ്വേശം മാം ത്രിപദമിഹ
കിം യാചസേ ബാലിശസ്ത്വം
സർവ്വാം ഭൂമിം വൃണു കിമമുനേ-
ത്യാലപത്ത്വാം സ ഭൂപ്യൻ |
യസ്മാദുർപ്പാത് ത്രിപദപരിപൂർ-
ത്യക്ഷമഃ ക്ഷേപവാദാൻ

ബന്ധം ചാസാവഗമദതദർ-
ഹോഽപി ഗാഡോപശാന്തൈ ॥ 3 ॥

പാദത്രയോ യദി ന മുദിതോ
വിഷ്ടപൈർന്നാപി തുഷ്യേ-
ദിത്യുക്തേഽസ്മിൻ വരദ ഭവതേ
ദാതുകാമേഽഥ തോയം |
ദൈത്യാചാർയസ്തവ ഖലു
പരിക്ഷാർത്ഥിനഃ പ്രേരണാത്തം
മാ മാ ദേയം ഹരിരയമിതി
വ്യക്തമേവാബഭാഷേ ॥ 4 ॥

യാചത്യേവം യദി സ ഭഗവാൻ
പൂർണ്ണകാമോഽസ്മി സോഽഹം
ദാസ്യാമ്യേവ സ്ഥിരമിതി വദൻ
കാവ്യശപ്തോഽപി ദൈത്യഃ |
വിന്ധ്യാവല്യാ നിജദധിതയാ
ദത്തപാദ്യായ തുഭ്യം
ചിത്രം ചിത്രം സകലമപി സ
പ്രാപയത്തോയപൂർവ്വം ॥ 5 ॥

നിസ്സന്ദേഹം ദിതികുലപതൗ
ത്വയുശേഷാർപ്പണം തദ്-
വ്യാതമ്പാനേ മുമുചുരൂഷയഃ
സാമരാഃ പുഷ്പവർഷം |
ദിവ്യം രൂപം തവ ച തദിദം
പശ്യതാം വിശ്വഭാജാ-
മുച്ചൈരുച്ചൈരവ്യധദവധീ-
കൃത്യ വിശ്വാണധഭാണാം ॥ 6 ॥

ത്വത്പാദാഗ്രം നിജപദഗതം
 പുണ്യരീകോദ്ഭവോഽസൗ
 കൃണ്ഡീതോയൈരസിചദപുനാ-
 ദ്യജ്ജലം വിശ്വലോകാൻ |
 ഹർഷോത്കർഷാത് സുബഹു നന്യതേ
 ചൈരൈരുത്സവേഽസ്മിൻ
 ഭേരീം നിഷ്ഠനൻ ഭുവനമചര-
 ജ്ജാംബവാൻ ഭക്തിശാലീ || 7 ||

താവദ്ദ്രെത്യാസ്ത്വനുമതിമ്യതേ
 ഭർത്തുരാഭ്യധയുദ്ധാഃ
 ദേവോപേതൈർഭവദനുചരൈ-
 സ്സംഗതാ ഭംഗമാപൻ |
 കാലാത്മാഽയം വസതി പുരതോ
 യദശാത് പ്രാഗ്ജിതാഃ സ്ഥഃ
 കിം വോ യുദ്ധൈരിതി ബലിഗിരാ
 തേഽഥ പാതാളമാപുഃ || 8 ||

പാശൈർബുദ്ധം പതഗപതിനാ
 ദ്രൈത്യമുച്ചൈരവാഭീ-
 സ്താർത്തിയീകം ദിശ മമ പദം
 കിം ന വിശ്വേശ്വരോഽസി |
 പാദം മുർധ്നി പ്രണയ ഭഗവ-
 ന്നിത്യകമ്പം വദന്തം
 പ്രഹ്ലാദസ്തം സ്വയമുപഗതോ
 മാനയന്നസ്തവീത്വാം || 9 ||

ദർപ്പോച്ഛരിത്യൈ വിഹിതമഖിലം
 ദ്രൈത്യ സിദ്ധോഽസി പുണ്യൈർ-
 ലോകസ്തേഽസ്മതു ത്രിദിവവിജയീ
 വാസവത്വം ച പശ്യാത് |

മത്സായുജ്യം ഭജ ച പുനരിത്യമ്പ-
 ഗൃഹ്ണാ ബലിം തം
 വിപ്രൈസ്സന്താനിതമഖവരഃ
 പാഹി വാതാലയേശ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-32

മത്യാവതാരവർണ്ണനം

പുരാ ഹയശ്രീവമഹാസുരേണ
ഷഷ്ഠാന്തരാനോദ്യഭകാണഡകൽപേ |
നിദ്രോന്മുഖബ്രഹ്മമുഖാഭ്യുതേഷു
വേദേഷധിത്വഃ കില മത്യാരുപം || 1 ||

സത്യവ്രതസ്യ ഭ്രമിളാധിഭർത്തുർ-
നദീജലേ തർപ്പയതസ്തദാനീം |
കരാഞ്ജലൗ സഞ്ചലിതാക്യതിസ്ത്വ-
മദ്യശൃഗ്മാഃ കശ്ചന ബാലമീനഃ || 2 ||

ക്ഷിപ്തം ജലേ ത്വാം ചകിതം വിലോക്യ
നിന്ദ്യേഫംബുപാത്രേണ മുനിഃ സ്വഗേഹം |
സ്വൽപൈരഹോഭിഃ കലശീം ച കൂപം
വാപീം സരശ്ചാനശിഷേ വിഭോ ത്വം || 3 ||

യോഗപ്രഭാവാദ് ഭവദാജ്ഞയൈവ
നീതസ്തതസ്ത്വം മുനിനാ പയോധിം |
പൃഷ്ടോഽമുനാ കൽപദിദ്യക്ഷുമേനം
സപ്താഹമാസേതി വദന്നയാസീഃ || 4 ||

പ്രാപ്തേ ത്വദുക്തേഹനി വാരിധാരാ
പരിപ്ലുതേ ഭൂമിതലേ മുനീന്ദ്രഃ |
സപ്തർഷിഭിഃ സാർദ്ധമപാരവാരി-
ണ്യുദ്ഘൂർണ്ണമാനഃ ശരണം യയൗ ത്വാം || 5 ||

ധരാം ത്വദാഭേദശക്തീമവാപ്താം
 നൗരൂപിണീമാരുരുഹുസ്തദാ തേ |
 തത്കമ്പകന്ദ്രേഷു ച തേഷു ഭൂയ-
 സ്ത്വമംബുധേരാവിരഭൂർമ്മഹീയാൻ || 6 ||

ത്വഷാക്യതിം യോജനലക്ഷഭീർഘോം
 ദധാനമുച്ചൈസ്തരതേജസം ത്വാം |
 നിരീക്ഷ്യ തുഷ്ടാ മൂനയസ്ത്വദുക്ത്യാ
 ത്വത്തുംഗശൃങ്ഗേ തരണിം ബബന്ധുഃ || 7 ||

ആക്യഷ്ടനൗകോ മൂനിമണ്ഡലായ
 പ്രദർശയൻ വിശ്വജഗദിഭാഗാൻ |
 സംസ്തുയമാനോ ന്യവരേണ തേന
 ജ്ഞാനം പരം ചോപദിശന്നചാരീഃ || 8 ||

കൽപാവധൗ സപ്തമൂനീൻ പുരോവത്
 പ്രസ്ഥാപ്യ സത്യവ്രതഭൂമിപം തം |
 വൈവസ്വതാവ്യം മനുമാദധാനഃ
 ക്രോധാഭയഗ്രീവമഭിദ്രുതോഭൂഃ || 9 ||

സ്വതുംഗശൃങ്ഗക്ഷതവക്ഷസം തം
 നിപാത്യ ദൈത്യം നിഗമാൻ ഗൃഹീത്വാ |
 വിരിഞ്ചയേ പ്രീതഹൃദേ ദദാനഃ
 പ്രഭഞ്ജനാഗാരപതേ പ്രപായാഃ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-33

അംബരീഷോപാഖ്യാനം

വൈവസ്വതാവ്യമനുപുത്രനഭാഗജാത-
നാഭാഗനാമകനരേന്ദ്രസുതോഽംബരീഷഃ |
സപ്താർണ്ണവാവൃതമഹീദയിതോഽപി രേമേ
ത്വത്സംഗീഷു ത്വയി ച മഗ്നമനാസ്സദൈവ || 1 ||

ത്വത്പ്രീതയേ സകലമേവ വിതമ്പതോഽസ്യ
ഭക്തൈവ ദേവ നചിരാഭ്യുമാഃ പ്രസാദം |
യേനാസ്യ യാചനമൃതോഽപ്യഭിരക്ഷണാർത്ഥം
ചക്രം ഭവാൻ പ്രവിതതാര സഹസ്രധാരം || 2 ||

സ ഭാദശീവ്രതമഥോ ഭവദർച്ചനാർത്ഥം
വർഷം ദധൗ മധുവനേ യമുനോപകൺഠോ |
പത്യാ സമം സുമനസാ മഹതീം വിതമ്പൻ
പൂജാം ദിജേഷു വിസൃജൻ പശുഷഷ്ടികോടിം || 3 ||

തത്രാഥ പാരണദിനേ ഭവദർച്ചനാനേ
ദുർവ്വാസസാഽസ്യ മുനിനാ ഭവനം പ്രപേദേ |
ഭോക്തും വൃതശ്ച സ നൃപേണ പരാർത്തിശീലോ
മന്ദം ജഗാമ യമുനാം നിയമാൻ വിധാസ്യൻ || 4 ||

രാജ്ഞാഽഥ പാരണമുഹൂർത്തസമാപ്തിഖേദാ-
ഭാരൈവ പാരണമകാരി ഭവത്പരേണ |
പ്രാപ്തോ മുനിസ്തദഥ ദിവ്യഭൃശാ വിജാനൻ
ക്ഷിപ്യൻ ക്രൂധോദ്ധൃതജടോ വിതതാന കൃത്യാം || 5 ||

കൃത്യം ച താമസിധരാം ഭുവനം ഭഹന്തീ-
 മശ്രോഭിവീക്ഷ്യ നൃപതിർന്ന പദാച്ചകമ്പേ |
 ത്വദ്ഭക്തബാധമഭിവീക്ഷ്യ സുദർശനം തേ
 കൃത്യാനലം ശലഭയൻ മുനിമന്വധാവീത് || 6 ||

യാവന്നശേഷഭുവനേഷു ഭിയാ സ പശ്യൻ
 വിശ്വത്ര ചക്രമപി തേ ഗതവാൻ വിരിഞ്ചം |
 കഃ കാലചക്രമതിലംഘയതീത്യപാസ്തഃ
 ശർവ്വം യയൗ സ ച ഭവന്തമവന്ദതൈവ || 7 ||

ഭൂയോ ഭവന്നിലയമേത്യ മുനിം നമന്തം
 പ്രോചേ ഭവാനഹമൃഷേ നനു ഭക്തദാസഃ |
 ജ്ഞാനം തപശ്ച വിനയാമ്പിതമേവ മാന്യം
 യാഹ്യംബരീഷപദമേവ ഭജേതി ഭൂമൻ || 8 ||

താവത്സമേത്യ മുനിനാ സ ഗൃഹീതപാദോ
 രാജാപസ്യത്യ ഭവദസ്ത്രമസാവനൗഷീത് |
 ചക്രേ ഗതേ മുനിരദാദഖിലാശിഷോപ്സ്മൈ
 ത്വദ്ഭക്തിമാഗസി കൃതോപി കൃപാം ച ശംസൻ || 9 ||

രാജാ പ്രതീക്ഷ്യ മുനിമേകസമാമനാശ്ചാൻ
 സംഭോജ്യ സാധു തമൃഷിം വിസൃജൻ പ്രസന്നം |
 ഭുക്ത്വാ സ്വയം ത്വയി തതോപി ദൃഡം രതോഭു-
 ത്സായുജ്യമാപ ച സ മാം പവനേശ പായാഃ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-34

ശ്രീരാമചരിതവർണ്ണനം

ഗീർവാണൈരർത്ഥ്യമാനോ ഭഗമുഖനിധനം
കോസലേഘൃഷ്യശൃശൃങ്ഗേ |
പുത്രീയാമിഷ്ടിമിഷ്ട്വാ ഭദ്രുഷി ഭഗരഥ-
ക്ഷ്മാഭൃതേ പായസാഗ്ന്യം |
തദ്ഭൃക്ത്യാ തത്പുരന്ദ്രീഷ്വപി തിസൃഷ്ടു സമം
ജാതഗർഭാസു ജാതോ
രാമസ്ത്വം ലക്ഷ്മണേന സ്വയഥ ഭരതേ-
നാപി ശത്രുഘ്നനാമ്നാ || 1 ||

കോദണ്ഡീ കൗശികസ്യ ക്രതുവരമവിതും
ലക്ഷ്മണേനാനുയാതോ
യാതോഘൃസ്മതാതവാചാ മുനികഥിതമനു-
ഭവ്യാശാന്താധവേദഃ |
സ്തന്നാം ത്രാണായ ബാണൈർമ്മുനി വചനബലാ-
ത്താടകാം പാടയിത്വാ
ലബ്ധ്യാസ്മാദസ്ത്രജാലം മുനിവനമഗമോ
ഭവ സിദ്ധാശ്രമാഖ്യം || 2 ||

മാരീചം ദ്രാവയിത്വാ മഖശിരസി ശരൈ-
രന്യരക്ഷാംസി നിഘ്നൻ
കല്യാം കുർവ്വന്നഹല്യാം പഥി പദരജസാ
പ്രാപ്യ വൈദേഹഗേഹം |
ഭിന്ദാനശ്ചാന്ദ്രചൂഡം ധനുരവനിസുതാ-
മിന്ദിരാമേവ ലബ്ധ്യാ

രാജ്യം പ്രാതിഷ്ഠാമാസ്ത്വം ത്രിഭിരപി ച സമം
ഭ്രാതൃവീരൈസ്സദാഭൈഃ || 3 ||

ആരുന്ധാനേ രുഷാന്യേ ഭൃഗുകുലതിലകേ
സംക്രമയ്യ സ്വതേജോ
യാതേ യാതോഽസ്യയോധ്യാം സുഖമിഹ
നിവസൻ കാന്തയാ കാന്തമൂർത്തേ |
ശത്രുഘ്നൈനൈകദാമോ ഗതവതി ഭരതേ
മാതുലസ്യാധിവാസം
താതാരബ്ധോഽഭിഷേകസ്തവ കില വിഹതഃ
കേകയാധീശപുന്ദ്യാ || 4 ||

താതോക്ത്യാ യാതുകാമോ വനമനുജ വധു-
സംയുതശ്ചാപധാരഃ
പൗരാനാരുധ്യ മാർഗ്ഗേ ഗുഹനിലയഗത-
സ്ത്വം ജടാചീരധാരീ |
നാവാ സന്തീര്യ ഗംഗാമധി പദവി പുന-
സ്തം ഭരദ്വാജമാരാ-
ന്നത്യാ തദ്യാക്യഹേതോരതിസുഖമവസ-
ശ്ചിത്രകുടേ ശിരീന്ദ്രേ || 5 ||

ശ്രുത്വാ പുത്രാർത്തിവിന്നം ഖലു ഭരതമുഖാത്
സ്വർഗ്ഗയാതം സ്വതാതം
തപ്തോ ദത്വാഽംബു തസ്തൈ നിദധിഥ ഭരതേ
പാദുകാം മേദിനീം ച |
അത്രിം നത്വാഽഥ ഗത്വാ വനമതിവിപുലം
ദണ്ഡകം ചണ്ഡകായം
ഹത്യാ ദൈത്യം വിരാധം സുഗതിമകലയ-
ശ്ചാരു ഭോഃ ശാരഭംഗീം || 6 ||

നത്വാഽഗസ്ത്യം സമസ്താശരണികര സപ-
 ത്രാക്യതിം താപസേഭ്യഃ
 പ്രത്യശ്രൗഷീഃ പ്രിയൈഷീ തദനു ച മുനിനാ
 വൈഷ്ണവേ ദിവ്യചാപേ |
 ബ്രഹ്മാസ്ത്രേ ചാപി ദത്തേ പഥി പിത്യസുഹൃദം
 വീക്ഷ്യ ഭൂയോ ജടായും
 മോദാത് ഗേദാതടാന്തേ പരിരമസി പുരാ
 പഞ്ചവദ്യാം വധുദ്യാ || 7 ||

പ്രാപ്തായാഃ ശൂർപ്പണഖ്യാ മദനചലധൃതേ-
 രർത്ഥനൈർന്നിസ്സഹാത്മാ
 താം സൗമിത്രൗ വിസൃജ്യ പ്രബലതമരൂഷാ
 തേന നിർമ്മൂനനാസാം |
 ദൃഷ്ട്വൈനാം രുഷ്ടചിത്തം ഖരമഭിപതിതം
 ദുഷണം ച ശ്രിമൂർദ്ധം
 വ്യാഹിംസീരാശരാനപ്യയുത സമധികാം-
 സ്തത്ക്ഷണാദക്ഷതോഷ്മാ || 8 ||

സോദർയാ പ്രോക്തവാർത്താവിവശ ഭഗമുഖാ-
 ദിഷ്ടമാരീചമായാ-
 സാരംഗം സാരസാക്ഷ്യാ സ്പൃഹിതമനുഗതഃ
 പ്രാവധീർബ്ബാണഘാതം |
 തന്യാക്രന്ദനിർയാപിതഭവദനുജാം
 രാവണസ്താമഹാർഷീ-
 ത്തേനാർത്തോഽപി ത്വമന്തഃ കിമപി
 മുദമധാസ്തദ്രധോപായലാഭാത് || 9 ||

ഭൂയസ്തമ്പീം വിചിമ്പന്നഹൃത ഭഗമുഖ-
 സ്ത്വദധും മദ്രധേനേ-
 ത്യുക്ത്വാ യാതേ ജടായൗ ദിവമഥ സുഹൃദഃ
 പ്രാതനോഃ പ്രേതകാർയം |

ഗൃഹ്ണാനം തം കബന്ധം ജഘനിഥ ശബരീം
 പ്രേക്ഷ്യ പമ്പാതടേ ത്വം
 സമ്പ്രാപ്തോ വാതസുനും ഭൃശമുദിതമനഃ
 പാഹി വാതാലയേശ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-35

ശ്രീരാമചരിതവർണ്ണനം

നീതസ്സുശ്രീവമൈത്രീം തദനു ഹനുമതാ
ദുന്ദുഭേഃ കായമുച്ചൈഃ
ക്ഷിപ്ത്വാംഗുഷ്ഠേന ഭൂയോ ലുലുവിഥ യുഗപത്
പത്രിണാ സപ്ത സാലാൻ |
ഹത്യാ സുശ്രീവഘോതോദ്യതമതുലബലം
ബാലിനം വ്യാജവൃത്തയാ
വർഷാവേലാമനൈഷീർവ്വിരഹതരളിത-
സ്ത്വം മതംഗാശ്രമാന്തേ || 1 ||

സുശ്രീവേണാനുജോക്ത്യാ സഭയമഭിയതാ
വ്യുഹിതാം വാഹിനീം താ-
മൃക്ഷാണാം വീക്ഷ്യ ദിക്ഷു ദ്രുതമഥ ദയിതാ-
മാർഗ്ഗണായാവനമ്രാം |
സന്ദേശം ചാംഗുലീയം പവനസുതകരേ
പ്രാദിശോ മോദശാലീ
മാർഗ്ഗേ മാർഗ്ഗേ മമാർഗ്ഗേ കപിഭിരപി തദാ
ത്വത്പ്രിയാ സപ്രയാസൈഃ || 2 ||

ത്വചാർത്താകർണ്ണനോദ്യദ്ഗരുദുരുജവ-
സമ്പാതിസമ്പാതിവാക്യ-
പ്രോത്തീർണ്ണാർണ്ണോധിരന്തർന്നഗരി ജനകജാം
വീക്ഷ്യ ദത്വാംഗുലീയം |
പ്രക്ഷുദ്യോദ്യാനമക്ഷക്ഷപണചണരണഃ
സോഽബന്ധോ ഭഗാസ്യം

ദ്യുഷ്ട്വാ പ്ലുഷ്ട്വാ ച ലംകാം ത്യാടിതി
സ ഹനുമാൻ മൗലിരത്നം ഭദ്ര തേ || 3 ||

ത്വം സുഗ്രീവാംഗദാദിപ്രബല കപിചമു-
ചക്രവിക്രാന്തഭൂമി-
ചക്രോഭിക്രമ്യ പാരേജലധി നിശിചരേ-
ന്ദ്രാനുജാശ്രീയമാണഃ |
തത്പ്രോക്താം ശത്രുവാർത്താം രഹസി നിശമയൻ
പ്രാർത്ഥനാപാർത്ഥ്യരോഷ
പ്രാസ്താനേയാസ്ത്രതേജസ്ത്രസദുഭധിഗിരാ
ലബ്ധവാൻ മധ്യമാർഗ്ഗം || 4 ||

കീശൈരാശാന്തരോപാഹൃത ഗിരിനികരൈഃ
സേതുമാധാപ്യ യാതോ
യാതൂന്യാമർദ്ദ്യ ഭംഷ്ട്രാനഖശിഖരിശിലാ-
സാലശസ്ത്രൈഃ സ്വസൈന്യൈഃ |
വ്യാകൂർവ്വൻ സാനുജസ്ത്വം സമരഭൂവി പരം
വിക്രമം ശക്രജേത്രോ
വേഗാനാഗാസ്ത്രബലഃ പതഗപതിഗരു-
ന്മാരുതൈർമ്മോചിതോഭ്യഃ || 5 ||

സൗമിത്രിസ്ത്വത്ര ശക്തിപ്രഹൃതിഗളഭസൂർ-
വാതജാനീതശൈല-
പ്രാണാത് പ്രാണാനുപേതോ വ്യകൃണുത കൃത്യതി-
ശ്ലാഘിനം മേഘനാദം |
മായാക്ഷോഭേഷു വൈഭീഷണവചനഹൃത-
സ്തന്ദനഃ കുന്ദകർണ്ണം
സമ്പ്രാപ്തം കമ്പിതോർവ്വീതലമഖിലചമു-
ഭക്ഷിണം വ്യക്ഷിണോസ്ത്വം || 6 ||

ഗൃഹ്ണൻ ജംഭാരിസംപ്രേഷിതരഥകവചൗ
 രാവണേനാഭിയുദ്ധ്യൻ
 ബ്രഹ്മാസ്ത്രേണാസ്യ ഭിന്ദൻ ഗളുതതിമബലാ-
 മഗ്നിശുദ്ധാം പ്രഗൃഹ്ണൻ |
 ദേവശ്രേണീവരോജ്ജീവിതസമരമ്യതൈ-
 രക്ഷതൈര്യക്ഷസംഘൈർ-
 ലംകാഭർത്രാ ച സാകം നിജനഗരമഗാഃ
 സപ്രിയഃ പുഷ്പകേണ || 7 ||

പ്രീതോ ദിവ്യാഭിഷേകൈരയുതസമധികാൻ
 വത്സരാൻ പര്യരംസീർ-
 മൈമിലയാം പാപവാചാ ശിവ! ശിവ! കില
 താം ഗർഭിണീമഭ്യഹാസീഃ |
 ശത്രുഘ്നേനാർദ്ദ്രയിത്വാ ലവണനിശിചരം
 പ്രാർദ്ദയഃ ശൂദ്രപാശാം
 താവാഭാൽമീകിഗേഹേ കൃതവസതിരുപാസൂത
 സീതാ സൂതൗ തേ || 8 ||

വാൽമീകേസ്ത്വത്സുതോദ്ഗാപിതമധുരകൃതേ-
 രാജ്ഞയാ യജ്ഞവാടേ
 സീതാം ത്വയ്യാപ്തുകാമേ ക്ഷിതിമവിശദസൗ
 ത്വം ച കാലാർത്ഥിതോഭ്യഃ |
 ഹേതോഃ സൗമിത്രിഘാതീ സ്വയമഥ സരയു-
 മഗ്നനിശ്ശേഷഭ്യതൈഃ
 സാകം നാകം പ്രയാതോ നിജപദമഗമോ
 ദേവ വൈകുണ്ഠമാദ്യം || 9 ||

സോഽയം മർത്ത്യാവതാരസ്തവ ഖലു നിയതം
 മർത്ത്യശിക്ഷാർത്ഥമേവം
 വിശ്ലേഷാർത്തിർനിരാഗസ്ത്യജനമപി ഭവേത്
 കാമധർമ്മാതിസക്ത്യാ |

നോ ചേത് സ്വാത്മാനുഭൂതേഃ ക്വ നു തവ മനസോ
 വിക്രിയാ ചക്രപാണേ
 സ ത്വം സത്വൈകമൂർത്തേ പവനപുരപതേ
 വ്യാധുനു വ്യാധിതാപാൻ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-36

പരശുരാമാവതാരവർണ്ണനം

അത്രേ പുത്രതയാ പുരാ ത്വമനസുയായാം
ഹി ഭത്താഭിയോ
ജാതഃ ശിഷ്യനിബന്ധതന്ദ്രിതമനഃ
സ്വസ്ഥശ്ചരൻ കാന്തയാ |
ഭൃഷ്ടോ ഭക്തമേന ഹേഹയമഹീ-
പാലേന തസ്മൈ വരാ-
നഷ്ടൈശ്ചര്യമുഖാൻ പ്രദായ ഭദ്രിഥ
സ്വേനൈവ ചാന്തേ വധം || 1 ||

സത്യം കർത്തുമഥാർജ്ജുനസ്യ ച
വരം തച്ഛരക്തിമാത്രാനതം
ബ്രഹ്മഭേഷി തദാഖിലം നൃപകുലം
ഹന്തും ച ഭൂമേർഭരം |
സഞ്ജാതോ ജമദഗ്നിതോ ഭൃഗുകുലേ
ത്വം രേണുകായാം ഹരേ
രാമോ നാമ തദാത്മജേഷ്വരജഃ
പിത്രോരധാഃ സമ്മദം || 2 ||

ലബ്ധ്യാമ്നായഗണശ്ചതുർഭൂശവയാ
ഗന്ധർവ്വരാജേ മനാ-
ഗാസക്താം കില മാതരം പ്രതി പിതൃഃ
ക്രോധാകുലസ്യായജായാ |
താതാജ്ഞാതിഗസോദരൈഃ സമമിമാം
ഹരിത്വാഥ ശാന്താത് പിതൃ-

സ്തേഷാം ജീവനയോഗമാപിഥ വരം
മാതാ ച തേദാഭരാൻ || 3 ||

പിത്രാ മാത്യമുദേ സ്തവാഹൃതവിയഭേനോർ-
നിജാദാശ്രമാത്
പ്രസ്ഥായാഥ ഭൃഗോർഗ്ഗിരാ ഹിമഗിരാ-
വാരാധ്യ ഗൗരീപതിം |
ലബ്ധ്യാ തത്പരശും തദുക്തദനുജ-
ച്ഛേദീ മഹാസ്ത്രാദികം
പ്രാപ്തോ മിത്രമഥാക്യുതപ്രണമുനിം
പ്രാപ്യാഗമഃ സ്വാശ്രമം || 4 ||

ആവേടോപഗതോദ്ദിജ്ജുനഃ സുരഗവീ-
സമ്പ്രാപ്തസമ്പദ്ഗണൈ-
സ്ത്വത്പിത്രാ പരിപൂജിതഃ പുരഗതോ
ദുർമ്മന്ത്രിവാചാ പുനഃ |
ഗാം ക്രേതും സചിവം ന്യയുക്ത കുധിയാ
തേനാപി രുന്ധന്മുനി-
പ്രാണക്ഷേപസരോഷഗോഹതചമു-
ചക്രേണ വത്സോ ഹൃതഃ || 5 ||

ശുകോജ്ജീവിതതാതവാക്യചലിത-
ക്രോധോഽഥ സഖ്യാ സമം
ബിഭ്രദ്യാതമഹോദരോപനിഹിതം
ചാപം കുഠാരം ശരാൻ |
ആരുഡഃ സഹവാഹയന്ത്യകരഥം
മാഹിഷ്മതീമാവിശൻ
വാഗ്ഭിർവൃത്സമദാശുഷി ക്ഷിതിപതൗ
സമ്പ്രാസ്തുമാസ്സംഗരം || 6 ||

പുത്രാനാമയുതേന സപ്തദശഭി-
 ശ്യാക്ഷൗഹിണീഭിർമ്മഹാ-
 സേനാനീഭിരനേകമിത്രനിവഹൈർ-
 വ്യാജ്യംഭിതായോധനഃ |
 സദ്യസ്ത്വത് കകുഠാരബാണവിഭള-
 ന്നിശ്ശേഷസൈന്യോക്തരോ
 ഭീതിപ്രഭ്രൂതനഷ്ടശിഷ്ടതനയ-
 സ്ത്വാമാപതലോഹയഃ || 7 ||

ലീലാവാരീതനർമ്മദാജലവല-
 ല്ലംകേശഗർവ്വാപഹ-
 ശ്രീമദ്ബാഹുസഹസ്രമുക്തബഹുശ-
 സ്ത്രാസ്ത്രം നിരുന്ധന്നമും |
 ചക്രേ ത്വയഥ വൈഷ്ണവേഽപി വിഹലേ
 ബുധ്യാ ഹരിം ത്വാം മുദാ
 ധ്യായന്തം ഛിതസർവ്വദോഷമവധീഃ
 സോഽഗാത് പരം തേ പദം || 8 ||

ഭൂയോഽമർഷിതഹേഹയാത്മജഗണൈ-
 സ്താതേ ഹതേ രേണുകാ-
 മാഘ്നാനാം ഹൃദയം നിരീക്ഷ്യ
 ബഹുശോ ഘോരാം പ്രതിജ്ഞാം വഹൻ |
 ധ്യാനാനീതരഥായുധസ്ത്വമകൃഥാ
 വിപ്രഭ്രൂഹഃ ക്ഷത്രിയാൻ
 ദിക്ചക്രേഷു കുഠാരയൻ വിശിഖയൻ
 നിഃക്ഷത്രിയാം മേദിനീം || 9 ||

താതോജ്ജീവനകൃന്യുപാലകകുലം
 ത്രിസ്തപ്തകൃത്യോ ജയൻ
 സന്തർപ്പ്യാഥ സമന്തപഞ്ചകമഹാ-
 രക്തഹ്രദൗഘേ പിതൃൻ |

യജ്ഞേ ക്ഷമാമപി കാശ്യപാദിഷു ദിശൻ
 സാലേന യുധ്യൻ പുനഃ
 കൃഷ്ണോഽമും നിഹനിഷ്യതീതി
 ശമിതോ യുദ്ധാൽ കുമാരൈർഭവാൻ || 10 ||

നൃസ്യാസ്ത്രാണി മഹേന്ദ്രഭൃത്യതി തപ-
 സ്തമ്പൻ പുനർമ്മജ്ജിതാം
 ഗോകർണ്ണാവധി സാഗരേണ ധരണീം
 ഭൃഷ്ടാർത്ഥിതസ്താപസൈഃ |
 ധ്യാതേഷ്യാസധ്യതാനലാസ്ത്രചകിതം
 സിന്ധും സ്രുവക്ഷേപണാ-
 ഭൃത്സാർയോദ്ധ്യതകരളോ ഭൃഗുപതേ
 വാതേശ സംരക്ഷ മാം || 11 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-37

കൃഷ്ണാവതാരപ്രസംഗവർണ്ണനം

സാന്ദ്രാനന്ദതനോ ഹരേ നനു പുരാ
ദൈവാസുരേ സംഗരേ
ത്വക്യുത്താ അപി കർമ്മശേഷ വശതോ
യേ തേ ന യാതാ ഗതിം |
തേഷാം ഭൂതലജന്മനാം ദിതിഭൂവാം
ഭാരണ ഭൂരാർദ്രിതാ
ഭൂമിഃ പ്രാപ വിരിഞ്ചമാശ്രിതപദം
ദേവൈഃ പുരൈവാഗതൈഃ || 1 ||

ഹാ ഹാ ദുർജ്ജനഭൂരിഭാരമഥിതാം
പാഥോനിധൗ പാതുകാം
ഏതാം പാലയ ഹന്ത മേ വിവശതാം
സന്ധ്യച്ഛര ദേവാനിമാൻ |
ഇത്യാദി പ്രചുരപ്രലാപവിവശാ-
മാലോക്യ ധാതാ മഹീം
ദേവാനാം വദനാനി വീക്ഷ്യ പരിതോ
ദധൗ ഭവന്തം ഹരേ || 2 ||

ഊചേ ചാംബുജഭൂരമുനയി സുരാഃ
സത്യം ധരിത്ര്യാ വചോ
നമ്പസ്യ ഭവതാം ച രക്ഷണവിധൗ
ദക്ഷോ ഹി ലക്ഷ്മീപതിഃ |
സർവ്വേ ശർവ്വപുരസ്സരാ വയമിതോ
ഗത്വാ പയോവാരിധിം

നത്വാ തം സ്തുമഹേ ജവാദിതി യയുഃ
സാകം തവാകേതനം || 3 ||

തേ മുശ്യാനിലശാലി ദുശ്യാജലധേ-
സ്തീരം ഗതാഃ സംഗതാ
യാവത്ത്വത്പദചിന്തനൈകമനസ-
സ്താവത് സ പാമോജഭൂഃ |
ത്വദാചം ഹൃദയേ നിശമ്യ സകലാ-
നാനന്ദയന്നുചിവാ-
നാഖ്യാതഃ പരമാത്മനാ സ്വയമഹം
വാക്യം തദാകർണ്ണ്യതാം || 4 ||

ജാനേ ഭീനദശാമഹം ദിവിഷദാം
ഭൂമേശ്വ ഭീമൈർനൃപൈ-
സ്തത്ക്ഷേപായ ഭവാമി യാദവകുലേ
സോഽഹം സമഗ്രാത്മനാ |
ദേവാ വൃഷ്ണികുലേ ഭവന്തു കലയാ
ദേവാംഗനാശ്ചാവനൗ
മത്സേവാർത്ഥമിതി ത്വദീയവചനം
പാമോജഭൂരുചിവാൻ || 5 ||

ശ്രുത്വാ കർണ്ണരസായനം തവ വചഃ
സർവ്വേഷു നിർവ്വാപിത-
സ്യാന്തേഷീശ ഗതേഷു താവകക്യാപാ-
പീയുഷത്യപ്താത്മസു |
വിഖ്യാതേ മധുരാപുരേ കില ഭവത്-
സാന്നിധ്യപുണ്യോത്തരേ
ധന്യാം ദേവകനന്ദിനീമുദവഹ-
ദ്രാജാ സ ശൂരാത്മജഃ || 6 ||

ഉദ്ധാഹാവസിത തദീയസഹജഃ
 കംസോഽഥ സമ്മാനയ-
 ന്നേതൗ സുതതയാ ഗതഃ പഥി രഥേ
 വ്യോമോത്ഥയാ ത്വദ്ഗിരാ |
 അസ്യോസ്ത്വാമതിദുഷ്ടമഷ്ടമ-
 സുതോ ഹന്തേതി ഹന്തേരിതഃ
 സന്ത്രാസാത് സ തു ഹന്തുമന്തികഗതാം
 തമ്പീം കൃപാണീമധാത് || 7 ||

ഗൃഹ്ണാനശ്ചികുരേഷു താം ഖലമതിഃ
 ശൗരേഷിരം സാന്വനൈഃ
 നോ മുഞ്ചൻ പുനരാത്മജാർപ്പണ-
 ഗിരാ പ്രീതോഽഥ യാതോ ഗൃഹാൻ |
 ആദ്യം ത്വത്സഹജം തഥാർപ്പിതമപി
 സ്നേഹേന നാഹന്നസൗ
 ദുഷ്ടാനാമപി ദേവ പുഷ്ടകരുണാ
 ദുഷ്ടാ ഹി ധീരേകദാ || 8 ||

താവത്വന്മനസൈവ നാരദമുനിഃ
 പ്രോചേ സ ഭോജേഷ്വരം
 യൂയം നമ്പസുരാഃ സുരാശ്ച യദവോ
 ജാനാസി കിം ന പ്രഭോ |
 മായാവീ സ ഹരിർഭവദ്വധകൃതേ
 ഭാവീ സുരപ്രാർത്ഥനാ-
 ദിത്യാകർണ്ണ്യ യദുനദുധുനദസൗ
 ശൗരേഷ്ച സൂനുനഹൻ || 9 ||

പ്രാപ്തേ സപ്തമഗർഭതാമഹിപതൗ
 ത്വത്പ്രേരണാനായയാ
 നീതേ മാധവ രോഹിണീം ത്വമപി ഭോ-
 സ്സൃച്ഛിത്സുഖൈകാത്മകഃ |

ദേവക്യാ ജ്വരം വിവേശിഥ വിഭോ
സംസ്തുയമാനസ്സുരൈഃ
സ ത്വം കൃഷ്ണ വിധൂയ രോഗപടലീം
ഭക്തിം പരാം ദേഹി മേ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-38

കൃഷ്ണാവതാരവർണ്ണനം

ആനന്ദരൂപ ഭഗവനയി തേജവതാരേ
പ്രാപ്തേ പ്രദീപ്തഭവഭംഗനിരീയമാഭൈഃ |
കാന്തിവ്രജൈരിവ ഘനാഘനമണ്ഡലൈർദ്വയാ-
മാവൃണ്വതീ വിരുരുചേ കില വർഷവേലാ || 1 ||

ആശാസു ശീതളതരാസു പയോദതോയൈ-
രാശാസിതാപ്തിവിവശേഷു ച സജ്ജനേഷു |
നൈശാകരോദയവിധൗ നിശി മധ്യമായാം
ക്ലേശാപഹസ്ത്രിജഗതാം ത്വമിഹാഽവിരാസീഃ || 2 ||

ബാല്യസ്പൃശാഽപി വപുഷാ ദധുഷാ വിഭൂതീഃ
ഉദ്യത്കിരീടകടകാംഗഭഹാരഭാസാ |
ശംഖാരിവാരിജഗദാപരിഭാസിതേന
മേഘാസിതേന പരിലേസിഥ സുതിഗേഹേ || 3 ||

വക്ഷസ്ഥലീസുഖനിലീനവിലാസിലക്ഷ്മീ-
മന്ദാക്ഷലക്ഷിതകടാക്ഷവിമോക്ഷഭേദൈഃ |
തന്മന്ദിരസ്യ ഖലകംസകൃതാമലക്ഷ്മീ-
മുന്മാർജ്ജയന്നിവ വിരേജിഥ വാസുദേവ || 4 ||

ശൗരിസ്തു ധീരമുനിമണ്ഡലചേതസോഽപി
ദൂരസ്ഥിതം വപുരുഭീക്ഷ്യ നിജേക്ഷണാഭ്യാം |
ആനന്ദബാഷ്പപുളകോദ്ഗമഗദ്ഗദാർദ്ര-
സ്തുഷ്ടാവ ദൃഷ്ടിമകരന്ദരസം ഭവന്തം || 5 ||

ദേവ പ്രസീദ പരപുരുഷ താപവല്ലി-
 നിർല്ലൂനദാത്ര സമനേത്ര കലാവിലാസിൻ |
 വേദാനപാകുരു കൃപാഗുരുഭിഃ കടാക്ഷൈ-
 രിത്യാദി തേന മുദിതേന ചിരം നുതോഭൂഃ || 6 ||

മാത്രാ ച നേത്രസലിലാസ്തുതഗാത്രവല്യാ
 സ്തോത്രൈരഭിഷ്ടുതഗുണഃ കരുണാലയസ്ത്വം |
 പ്രാചീനജന്മയുഗളം പ്രതിബോധ്യ താഭ്യാം
 മാതൂർഗ്ഗിരാ ദധിഥ മാനുഷബാലവേഷം || 7 ||

ത്വത്പ്രേരിതസ്തദനു നന്ദതനുജയാ തേ
 വ്യത്യാസമാരചയിതും സ ഹി ശൂരസുനൂഃ |
 ത്വാം ഹസ്തയോരധ്യത ചിത്തവിധാർയമാർയൈ-
 രംഭോരുഹസ്ഥകളഹംസകിശോരരമ്യം || 8 ||

ജാതാ തദാ പശുപസദ്മനി യോഗനിദ്രാ
 നിദ്രാവിമുദ്രിതമഥാക്യത പൗരലോകം |
 ത്വത്പ്രേരണാത് കിമിവ ചിത്രമചേതനൈർയദ്-
 ഭാദൈഃ സ്വയം വ്യഘടി സംഘടിതൈഃ സുഗാഢം || 9 ||

ശേഷേണ ഭൂരിഹണവാരിതവാരിണാഫഥ
 സ്വൈരം പ്രദർശിതപഥോ മണിഭീപിതേന |
 ത്വാം ധാരയൻ സ ഖലു ധന്യതമഃ പ്രതസ്ഥേ
 സോഭയം ത്വമീശ മമ നാശയ രോഗവേഗാൻ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-39

യോഗായാനയനാദിവർണ്ണനം

ഭവന്തമയമുഖഹൻ യദുകുലോദഭഹോ നിസ്സരൻ
ഭദർശ ഗഗനോച്ചലജ്ജലഭരാം കളിന്ദാത്മജാം ।
അഹോ സലിലസഞ്ചയഃ സ പുനരൈന്ദ്രജാലോദിതോ
ജലൗഘ ഇവ തത്ക്ഷണാത് പ്രപദമേയതാമായൗ ॥ 1 ॥

പ്രസുപ്തപശുപാലികാം നിഭൃതമാരുദദ്ബാലികാ-
മപാവൃതകവാടികാം പശുപവാടികാമാവിശൻ ।
ഭവന്തമയമർപ്പയൻ പ്രസവതൽപകേ തത്പദാ-
ഭഹൻ കപടകന്യകാം സ്വപുരമാഗതോ വേഗതഃ ॥ 2 ॥

തതസ്ത്വദനുജാവക്ഷപിതനിദ്രവേഗദ്രവദ്-
ഭടോത്കരനിവേദിതപ്രസവവാർത്തയൈവാർത്തിമാൻ ।
വിമുക്തചികുരോത്കരസ്ത്വരിതമാപതൻ ഭോജരാ-
ഡതുഷ്ട ഇവ ദൃഷ്ടവാൻ ഭഗിനികാകരേ കന്യകാം ॥ 3 ॥

ധ്രുവം കപടശാലിനോ മധുഹരസ്യ മായാ ഭവേ-
ഭസാവിതി കിശോരികാം ഭഗിനികാകരാലിംഗിതാം ।
ഭിപോ നളിനികാന്തരാദിവ മൃണാളികാമാക്ഷിപ-
നായം ത്വദനുജാമജാമുപലപട്ടകേ പിഷ്ടവാൻ ॥ 4 ॥

തതോ ഭവദുപാസകോ ഝടിതി മൃത്യുപാശാദിവ
പ്രമുച്യ തരസൈവ സാ സമധിരൂഡരൂപാന്തരാ ।
അധസ്തലമജഗ്മുഷീ വികസഭഷ്ടബാഹുസ്ഫുര-
ന്മഹായുധമഹോ ഗതാ കില വിഹായസാ ദിദ്യുതേ ॥ 5 ॥

നൃശംസതര കംസ തേ കിമു മയാ വിനിഷ്പിഷ്ടയാ
 ബഭൂവ ഭവദന്തകഃ ക്വചന ചിന്ത്യതാം തേ ഹിതം |
 ഇതി ത്വദനുജാ വിഭോ വലമുദീര്യ തം ജഗ്മുഷീ
 മരുദ്ഗണപണായിതാ ഭൂവി ച മന്ദിരാണ്യേയുഷീ || 6 ||

പ്രഗേ പുനരഗാത്മജാവചനമീരിതാ ഭൂഭൂജാ
 പ്രലംബബകപുതനാപ്രമുഖദാനവാ മാനിനഃ |
 ഭവന്നിധനകാമ്യയാ ജഗതി ബഭ്രൂമൂർന്നിർഭയാഃ
 കുമാരകവിമാരകാഃ കിമിവ ഭൂഷ്കരം നിഷ്കൃപൈഃ || 7 ||

തതഃ പശുപമന്ദിരേ ത്വയി മുകുന്ദ നന്ദപ്രിയാ-
 പ്രസൂതിശയനേശയേ രുദതി കിഞ്ചിദഞ്ചത്പദേ |
 വിബുധ്യ വനിതാജ്ഞൈസ്തനയസംഭവേ ഘോഷിതേ
 മുദാ കിമു വദാമ്യഹോ സകലമാകുലം ഗോകുലം || 8 ||

അഹോ വലു യശോഭയാ നവകളായചേതോഹരം
 ഭവന്തമലമന്തികേ പ്രഥമമാപിബന്ത്യാ ഭൃശാ |
 പുനഃ സ്തനഭരം നിജം സപദി പായയന്ത്യാ മുദാ
 മനോഹരതനുസ്പൃശാ ജഗതി പുണ്യവന്തോ ജിതാഃ || 9 ||

ഭവത്കുശലകാമ്യയാ സ വലു നന്ദഗോപസ്തദാ
 പ്രമോദഭരസംകുലോ ദ്വിജകുലായ കിം നാദദാത് |
 തഥൈവ പശുപാലകാഃ കിമു ന മംഗളം തേനിരേ
 ജഗത്ത്രിതയമംഗള ത്വമിഹ പാഹി മാമാമയാത് || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-40

പുതനാമോക്ഷവർണ്ണനം

തദനു നന്ദമന്ദശുഭാസ്പദം
നൃപപുരിം കരദാനകൃതേ ഗതം |
സമവലോക്യ ജഗാദ ഭവത്പിതാ
വിദിതകംസസഹായജനോദ്യമഃ || 1 ||

അയി സഖേ തവ ബാലകജന്മ മാം
സുഖയതേദ്യ നിജാത്മജ്ജന്മവത് |
ഇതി ഭവത്പിത്യതാം വ്രജനായകേ
സമധിരോപ്യ ശശംസ തമാദരാത് || 2 ||

ഇഹ ച സന്ത്യനിമിത്തശതാനി തേ
കടകസീമ്നി തതോ ലഘു ഗമ്യതാം |
ഇതി ച തദ്വചസാ വ്രജനായകോ
ഭവദപായഭിയാ ദ്രുതമായയൗ || 3 ||

അവസരേ ഖലു തത്ര ച കാചന
വ്രജപദേ മധുരാക്യതിരംഗനാ |
തരളഷ്ട്പദലാളിതകുന്തളാ
കപടപോതക തേ നികടം ഗതാ || 4 ||

സപദി സാ ഹൃതബാലകചേതനാ
നിശിചരാമ്പയജാ കില പുതനാ |
വ്രജവധുഷ്ഠിഹ കേയമിതി ക്ഷണം
വിമൃശതീഷു ഭവന്തമുപാദദേ || 5 ||

ലളിതഭാവവിലാസഹൃതാത്മഭിർ-
 യുവതിഭിഃ പ്രതിരോധുമപാരിതാ |
 സ്തനമസൗ ഭവനാന്തനിഷേദുഷീ
 പ്രദദുഷീ ഭവതേ കപടാത്മനേ || 6 ||

സമധിരുഹ്യ തദംകമശംകിത-
 സ്ത്വമഥ ബാലകലോപനരോഷിതഃ |
 മഹദിവാമ്രഹലം കുചമണ്ഡലം
 പ്രതിചുചുഷിഥ ദുർവ്വിഷദുഷിതം || 7 ||

അസുഭിരേവ സമം ധയതി ത്വയി
 സ്തനമസൗ സ്തനീതോപമനിന്ധനാ |
 നിരപതദ്ഭയദായി നിജം വപുഃ
 പ്രതിഗതാ പ്രവിസാർയ ഭുജാവുഭൗ || 8 ||

ഭയദഘോഷണഭീഷണവിഗ്രഹ-
 ശ്രവണദർശനമോഹിതവല്ലവേ |
 പ്രജപദേ തദുരഃ സ്ഥലവേലനം
 നനു ഭവന്തമഗൃഹ്ണത ഗോപികാഃ || 9 ||

ഭുവനമംഗളനാമഭിരേവ തേ
 യുവതിഭിർബൃഹുധാ കൃതരക്ഷണഃ |
 ത്വമയി വാതനികേതനനാഥ മാ-
 മഗദയൻ കുരു താവകസേവകം || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-41

പുതനാശരീരഭാവവർണ്ണനം,
ഗോപീനാം ബാലാലലനകൗതുകവർണ്ണനം ച

വ്രജേശ്വരഃ ശൗരിവചോ നിശമ്യ
സമാവ്രജന്നധനി ഭീതചേതാഃ |
നിഷ്പിഷ്ടനിശ്ശേഷതരും നിരീക്ഷ്യ
കഞ്ചിത്പദാർത്ഥം ശരണം ഗതസ്ത്വാം || 1 ||

നിശമ്യ ഗോപീവചനാദുദന്തം
സർവ്വേഷി ഗോപാ ഭയവിസ്ഥയാന്ധാഃ |
ത്വത്പാതിതം ഘോരപിശാചഭേദം
ദേഹുർവ്വിദുരേഫമ കുഠാരകൃത്തം || 2 ||

ത്വത്പീതപുതസ്തനതച്ഛരീരാത്
സമുച്ചലന്നുച്ചതരോ ഹി ധൃമഃ |
ശംകാമധാദാഗരവഃ കിമേഷ
കിം ചാന്ദനോ ഗൗൽഗുലവോഽഥവേതി || 3 ||

മദംഗസംഗസ്യ ഫലം ന ദുരേ
ക്ഷണേന താവത് ഭവതാമപി സ്യാത് |
ഇത്യുല്ലപൻ വല്ലവതല്ലജേഭ്യഃ
ത്വം പുതനാമാതനുമാഃ സുഗന്ധിം || 4 ||

ചിത്രം പിശാചയാ ന ഹതഃ കുമാര-
ശ്ചിത്രം പുരൈവാകമി ശൗരിണേദം |
ഇതി പ്രശംസൻ കില ഗോപലോകോ
ഭവന്തുഖാലോകരസേ നൃമാംക്ഷീത് || 5 ||

ദിനേദിനേഫഥ പ്രതിവൃദ്ധലക്ഷ്മീ-
 രക്ഷീണമാംഗളൃഗതോ വ്രജോഽയം |
 ഭവന്നിവാസാഭയി വാസുഭേവ
 പ്രമോദസാന്ദ്രഃ പരിതോ വിരേജേ || 6 ||

ഗൃഹേഷു തേ കോമളരുപഹാസ-
 മിഥഃ കഥാസംകുലിതാഃ കമന്യഃ |
 വൃത്തേഷു കൃത്യേഷു ഭവന്നിരീക്ഷാ-
 സമാഗതാഃ പ്രത്യഹമത്യനന്ദൻ || 7 ||

അഹോ കുമാരോ മയി ഭത്തദ്യുഷ്ടിഃ
 സ്ഥിതം കൃതം മാം പ്രതി വത്സകേന |
 ഏഹ്യേഹി മാമിത്യുപസാർയ പാണീ
 ത്വയീശ കിം കിം ന കൃതം വധുഭിഃ || 8 ||

ഭവദ്വപുഃ സ്ഥർശനകൗതുഭേന
 കരാത്കരം ഗോപവധുജനേന
 നീതസ്ത്വമാതാമ്രസരോജമാലാ-
 വ്യാലംബിലോലംബതുലാമലാസീഃ || 9 ||

നിപായയന്തീ സ്തനമംകഗം ത്വാം
 വിലോകയന്തീ വദനം ഹസന്തീ |
 ഭഗാം യശോദാ കതമാന ഭേജേ
 സ താദ്യുശഃ പാഹി ഹരേ ഗഭാന്മാം || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-42

ശക്താസുരവധവർണ്ണനം

കദാപി ജന്മർക്ഷദിനേ തവ പ്രഭോ
നിമന്ത്രിതജ്ഞാതിവധുമഹീസുരാ |
മഹാനസസ്ത്വാം സവിധേ നിധായ സാ
മഹാനസാദൗ വവ്യതേ വ്രജേഷ്വരീ || 1 ||

തതോ ഭവന്ത്രാണനിയുക്തബാലക-
പ്രഭീതിസംക്രന്ദനസംകുലാരവൈഃ |
വിമിശ്രമശ്രാവി ഭവത്സമീപതഃ
പരിസ്ഫുടദ്രാരുചടച്ചടാരവഃ || 2 ||

തതസ്തദാകർണ്ണനസംഭ്രമശ്രമ-
പ്രകമ്പിവക്ഷോജഭരോ വ്രജാംഗനാഃ |
ഭവന്തമന്തർദ്ദൃശ്യശൃണ്ണമന്തതോ
വിനിഷ്പതദ്രാരുണദാരുമധുഗം || 3 ||

ശിശോരഹോ കിം കിമഭൂദിതി ദ്രുതം
പ്രധാവ്യ നന്ദഃ പശുപാശ്ച ഭൂസുരാഃ |
ഭവന്തമാലോക്യ യശോദയാ ധൃതം
സമാശ്വസന്നശ്രുജലാർദ്രലോചനാഃ || 4 ||

കസ്കോ നു കൗതസ്കുത ഏഷ വിസ്ഥയോ
വിശംകടം യച്ഛരകടം വിപാടിതം |
ന കാരണം കിഞ്ചിദിഹേതി തേ സ്ഥിതാഃ
സ്വനാസികാദന്തകരാസ്ത്വദീക്ഷകാഃ || 5 ||

കുമാരകന്യാസ്യ പയോധരാർത്ഥിനഃ
 പ്രരോദനേ ലോലപദാംബുജാഹതം |
 മയാ മയാ ദൃഷ്ടമനോ വിപര്യഗാ-
 ദിതീശ തേ പാലകബാലകാ ജഗുഃ || 6 ||

ഭിയാ തദാ കിഞ്ചിദജാനതാമിദം
 കുമാരകാണാമതിദുർഘടം വചഃ |
 ഭവത്പ്രഭാവവിദുരൈരിതീരിതം
 മനാഗിവാശംക്യത ദൃഷ്ടപുതനൈഃ || 7 ||

പ്രവാളതാമ്രം കിമിദം പദം ക്ഷതം
 സരോജരമൃഗ നു കരൗ വിരോജിതൗ |
 ഇതി പ്രസർപ്പത് കരുണാതരംഗിതാ-
 സ്ത്വദംഗമാപസ്പൃശൂരംഗനാജനാഃ || 8 ||

അയേ സുതം ദേഹി ജഗത്പതേഃ കൃപാ-
 തരംഗപാതാത്പരിപാതമദ്യ മേ |
 ഇതി സ്ഥ സംഗൃഹ്യ പിതാ ത്വദംഗകം
 മുഹൂർമ്മുഹുഃ ശ്ലിഷ്യതി ജാതകണ്ടകഃ || 9 ||

അനോനിലീനഃ കില ഹന്തുമാഗതഃ
 സുരാരിരേവം ഭവതാ വിഹിംസിതഃ |
 രജോഽപി നോ ദൃഷ്ടമമുഷ്യ തത്കഥം
 സ ശുദ്ധസന്തേപ ത്വയി ലീനവാൻ ധ്രുവം || 10 ||

പ്രപുജിതൈസ്തത്ര തതോ ദ്വിജാതിഭിർ-
 വിശേഷതോ ലംഭിതമംഗലാശിഷഃ |
 പ്രജം നിജൈർബ്ബാല്യരസൈർവ്വിമോഹയൻ
 മരുത്പുരാധീശ രുജാം ജഹീഹി മേ || 11 ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-43

ത്യണാവർത്തവധവർണ്ണനം

ത്വമേകദാ ഗുരുമരുത്പുരനാഥ വോഡും
ഗാന്ധാധിരൂഡഗരിമാണമപാരയന്തീ |
മാതാ നിധായ ശയനേ കിമിദം ബതേതി
ധ്യായന്ത്യചേഷ്ടത ഗൃഹേഷു നിവിഷ്ടശംകാ || 1 ||

ത്വവദിദൂരമുപകർണ്ണിതഘോരഘോഷ-
വ്യാജ്യംഭിപാംസുപടലീപരിപൂരിതാശഃ |
വാത്യാവപുസ്സു കില ദൈത്യവരസ്ത്യണാവർ-
താഖ്യോ ജഹാര ജനമാനസഹാരിണം ത്വാം || 2 ||

ഉദ്രാമപാംസുതിമിരാഹതദ്യഷ്ടിപാതേ
ദ്രഷ്ടും കിമപ്യകുശലേ പശുപാലലോകേ |
ഹാ ബാലകസ്യ കിമിതി ത്വദുപാന്തമാപ്താ
മാതാ ഭവന്തമവിലോക്യ ഭൃശം രുരോദ || 3 ||

ത്വവത് സ ദാനവവരോഽപി ച ദീനമൂർത്തിർ-
ഭാവത്കഭാരപരിധാരണലുനവേഗഃ |
സംകോചമാപ തദനു ക്ഷതപാംസുഘോഷേ
ഘോഷേ വ്യതായത ഭവജ്ജനനീനിനാദഃ || 4 ||

രോദോപകർണ്ണനവശാദുപഗമ്യ ഗേഹം
ക്രന്ദന്ത്യ നന്ദമുഖഗോപകുലേഷു ദീനഃ |
ത്വാം ദാനവസ്ത്വഖിലമുക്തികരം മുമുക്ഷു-
സ്ത്വയ്യപ്രമുഞ്ചതി പപാത വിയത്പ്രദേശാത് || 5 ||

രോദാകുലാസ്തദനു ഗോപഗണാ ബഹിഷ്ഠ-
 പാഷാണപ്യഷ്ഠഭൂവി ദേഹമതിസ്ഥവിഷ്ഠം |
 പ്രൈക്ഷന്ത ഹന്ത നിപതന്തമമുഷ്യ വക്ഷ-
 സ്യക്ഷീണമേവ ച ഭവന്തമലം ഹസന്തം || 6 ||

ഗ്രാവപ്രപാതപരിപിഷ്ടഗരിഷ്ഠദേഹ-
 ഭ്രഷ്ടാസുഭൂഷ്ടദനുജോപരി ധൃഷ്ടഹാസം |
 ആഘ്നാനമംബുജകരേണ ഭവന്തമേത്യ
 ഗോപാ ദധുർഗ്ഗിരിവരാദിവ നീലരന്തം || 7 ||

ഏകൈകമാശു പരിഗൃഹ്യ നികാമനന്ദ-
 നന്ദാദിഗോപപരിരബ്ധവിചുംബിതാംഗം |
 ആദാതുകാമപരിശംകിതഗോപനാരീ-
 ഹസ്താംബുജപ്രപതിതം പ്രണുമോ ഭവന്തം || 8 ||

ഭൂയോഽപി കിന്നു കൃണുമഃ പ്രണതാർത്തിഹാരീ
 ഗോവിന്ദ ഏവ പരിപാലയതാത് സുതം നഃ |
 ഇത്യാദി മാതരപിത്യപ്രമുഖൈസ്തദാനീം
 സമ്പ്രാർത്ഥിതസ്ത്വഭവനായ വിഭോ ത്വമേവ || 9 ||

വാതാത്മകം ദനുജമേവമയി പ്രധുന്വൻ
 വാതോദ്ഭവാൻ മമ ഗദാൻ കിമു നോ ധുനോഷി |
 കിം വാ കരോമി പുനരപ്യനിലാലയേശ
 നിശ്ശേഷരോഗശമനം മുഹൂർത്ഥയേ ത്വാം || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-44

നാമകരണവർണ്ണനം

ഗുഡം വസുദേവഗിരാ
കർത്തും തേ നിഷ്ക്രിയസ്യ സംസ്കാരാൻ |
ഹൃദ്ഗതഹോരാതത്വോ
ഗർഗ്ഗമുനിസ്ത്വദ്ഗൃഹം വിഭോ ഗതവാൻ || 1 ||

നന്ദോഽഥ നന്ദിതാത്മാ
വൃന്ദിഷ്ടം മാനയന്നമും യമിനാം |
മന്ദസ്മിതാർദ്രമുചേ
ത്വത്സംസ്കാരാൻ വിധാതുമുത്സുകധീഃ || 2 ||

യദുവംശാചാർയത്വാത്
സുനിഭൃതമിദമാർയ കാർയമിതി കഥയൻ |
ഗർഗ്ഗോ നിർഗ്ഗതപുളക-
ശ്ചക്രേ തവ സാഗ്രജസ്യ നാമാനി || 3 ||

കഥമസ്യ നാമ കുർവ്വേ സഹസ്ര-
നാമേനാ ഹൃന്നന്തനാമേനാ വാ |
ഇതി നൂനം ഗർഗ്ഗമുനിശ്ചക്രേ തവ
നാമ നാമ രഹസി വിഭോ || 4 ||

കൃഷിധാതുണകാരാഭ്യാം
സത്താനന്ദാത്മതാം കിലാഭിലപത് |
ജഗദഘകർഷിത്വം വാ
കഥയദ്യുഷിഃ കൃഷ്ണനാമ തേ വ്യതനോത് || 5 ||

അന്യാംശ്ച നാമഭേദാൻ
 വ്യാകുർവ്വന്നഗ്രജേ ച രാമാഭീൻ |
 അതിമാനുഷാനുഭാവം
 ന്യഗദത്ത്വാമപ്രകാശയൻ പിത്രേ || 6 ||

സ്നിഹ്യതി യസ്തവ പുത്രേ
 മുഹ്യതി സ ന മായികൈഃ പുനഃ ശോകൈഃ |
 ഭൂഹ്യതി യസ്സ തു നശ്യേ-
 ദിത്യവദത്ത്വേ മഹത്ത്വമുഷിവർയഃ || 7 ||

ജേഷ്യതി ബഹുതരദൈത്യാൻ
 നേഷ്യതി നിജബന്ധുലോകമലപദം |
 ശ്രോഷ്യതി സുവിമലകീർത്തി-
 രസ്യേതി ഭവദ്വിഭൂതിമുഷിരുചേ || 8 ||

അമുനൈവ സർവ്വഭൂർഗ്ഗം
 തരിതാസ്ഥ കൃതാസ്ഥമത്ര തിഷ്ഠധം |
 ഹരിരേവേത്യനഭിലപ-
 ന്നിത്യാദി ത്വാമവർണ്ണയത് സ മുനിഃ || 9 ||

ഗർഗ്ഗേഽഥ നിർഗ്ഗതേഽസ്മിൻ
 നന്ദിതനന്ദാദിനന്ദമാനസ്ത്വം |
 മദ്ഗദമുദ്ഗതകരുണോ
 നിർഗ്ഗമയ ശ്രീമരുത്പുരാധീശ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-45

ബാലക്രീഡാവർണ്ണനം

അയി സബല മുരാദേ പാണിജാനുപ്രചാരൈഃ
കിമപി ഭവനഭാഗാൻ ഭൂഷയന്തൗ ഭവന്തൗ ।
ചലിതചരണകഞ്ജൗ മഞ്ജുമഞ്ജീരശിഞ്ജാ-
ശ്രവണകുതുകഭാജൗ ചേരതുശ്ചാരുവേഗാത് ॥ 1 ॥

മൃദു മൃദു വിഹസന്താവുന്മിഷ്ടന്തവന്തൗ
വദനപതിതകേശൗ ദൃശ്യപാദാബ്ജദേശൗ ।
ഭൂജഗളിതകരാന്തവ്യാലഗത് കംകണാംകൗ
മതിമഹരതമുച്ചൈഃ പശ്യതാം വിശ്വസ്തണാം ॥ 2 ॥

അനുസരതി ജനനഘേ കൗതുകവ്യാകുലാക്ഷേ
കിമപി കൃതനിനാദം വ്യാഹസന്തൗ ഭവന്തൗ ।
വലിതവദനപദ്മം പൃഷ്ഠതോ ദത്തദൃഷ്ടീ
കിമിവ ന വിദധാഥേ കൗതുകം വാസുദേവ ॥ 3 ॥

ദ്രുതഗതിഷു പതന്താവുത്ഥിതൗ ലിപ്തപംകൗ
ദിവി മുനിഭിരപംകൈഃ സസ്ഥിതം വന്ദ്യമാനൗ ।
ദ്രുതമഥ ജനനീഭ്യാം സാനുകമ്പം ഗൃഹീതൗ
മുഹൂരപി പരിരബ്ധൗ ദ്രാഗ്യുവാം ചുംബിതൗ ച ॥ 4 ॥

സ്നനുതകുചഭരമംകേ ധാരയന്തീ ഭവന്തം
തരളമതി യശോദാ സ്തന്യദാ ധന്യധന്യാ ।
കപടപശുപ മധ്യേ മുശുഹാസാംകുരം തേ
ദശനമുകുളഹൃദ്യം വീക്ഷ്യ വക്ത്രം ജഹർഷ ॥ 5 ॥

തദനു ചരണചാരീ ഭാരകൈസ്സാകമാരാ-
 ന്നിലയതതിഷു വേലൻ ബാലചാപല്യശാലീ |
 ഭവനശുകവിലാളാൻ വസുകാംശ്ചാനുധാവൻ
 കഥമപി കൃതഹാസൈർഗ്ഗോപകൈർവ്വാരിതോഭൂഃ || 6 ||

ഹലധരസഹിതസ്ത്വം യത്ര യത്രോപയാതോ
 വിവശപതിതനേത്രാസ്തത്ര തത്രൈവ ഗോപ്യഃ |
 വിഗളിതഗൃഹകൃത്യാ വിസ്തൃതാപത്യഭൃത്യാ
 മുരഹര മുഹൂരത്യന്താകുലാ നിത്യമാസൻ || 7 ||

പ്രതിനവനവനീതം ഗോപികാഭത്തമിച്ഛൻ
 കളപദമുപഗായൻ കോമളം ക്വാപി നൃത്യൻ |
 സദയവൃത്തിലോകൈർപ്പിതം സർപ്പിരശ്നൻ
 ക്വചന നവവിപക്ഷം ദുശ്ചമപ്യാപിബസ്ത്വം || 8 ||

മമ ഖലു ബലിഗേഹേ യാചനം ജാതമാസ്താ-
 മിഹ പുനരബലാനാമഗ്രതോ നൈവ കുർവ്വേ |
 ഇതി വിഹിതമതിഃ കിം ദേവ സന്ത്യജ്യ യാച്ഛാമം
 ദധിഘൃതമഹരസ്ത്വം ചാരുണാ ചോരണേന || 9 ||

തവ ദധിഘൃതമോഷേ ഘോഷയോഷാജനാനാ-
 മഭജത ഹൃദി രോഷോ നാവകാശം ന ശോകഃ |
 ഹൃദയമപി മുഷിത്വാ ഹർഷസിന്ധൗ നൃധാസ്ത്വം
 സ മമ ശമയ രോഗാൻ വാതഗേഹാധിനാഥ || 10 ||

ശാഖാഗ്രേഽഥ വിധും വിലോക്യ ഫല-
 മിത്യം ബാലം ച താതം മുഹുഃ
 സംപ്രാർത്ഥ്യഥ തദാ തദീയ വചസാ
 പ്രോക്തക്ഷിപ്ത ബാഹൗ ത്വയി |
 ചിത്രം ദേവ ശശീ സ തേ കരമഗാത്
 കിം ബ്രൂമഹേ സമ്പത-

ജേജ്യാതിർമ്മണ്ഡലപുരിതാഖിലവപുഃ
പ്രാഗാ വിരാഡ്രുപതാം || 11 ||

കിം കിം ബതേദമിതി സംഭ്രമ ഭാജമേനം
ബ്രഹ്മാർണ്ണവേ ക്ഷണമമും പരിമജ്ജ്യ താതം |
മായാം പുനസ്തനയമോഹമയീം വിതമ്പ-
നാനന്ദചിന്തയ ജഗന്തയ പാഹി രോഗാത് || 12 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-46

വിശ്വരൂപദർശനവർണ്ണനം

അയി ദേവ പുരാ കില ത്വയി
സ്വയമുത്താനശയേ സ്തനന്ധയേ |
പരിജ്യംഭണതോ വ്യപാവൃതേ
വദനേ വിശ്വമചഷ്ട വല്ലവീ || 1 ||

പുനരപ്യഥ ബാലകൈഃ സമം
ത്വയി ലീലാനിരതേ ജഗത്പതേ |
ഫലസഞ്ചയവഞ്ചനക്രൂധാ
തവ മൃദ്ഭോജനമുചുരർഭകാഃ || 2 ||

അയി തേ പ്രളയാവധൗ വിഭോ
ക്ഷിതിതോയാദിസമസ്തഭക്ഷിണഃ |
മൃദുപാശനതോ രുജാ ഭവേ-
ദിതി ഭീതാ ജനനീ ചുകോപ സാ || 3 ||

അയി ദുർവ്വിനയാത്മക ത്വയാ
കിമു മൃത്സാ ബത വത്സ ഭക്ഷിതാ |
ഇതി മാത്യഗിരം ചിരം വിഭോ
വിതഥാം ത്വം പ്രതിജ്ജ്ഞിഷേ ഹസൻ || 4 ||

അയി തേ സകലൈർവ്വിനിശ്ചിതേ
വിമതിശ്ചേഭദനം വിദാർയതാം |
ഇതി മാത്യവിഭർത്സിതോ മുഖം
വികസത്പദ്മനിഭം വ്യദാരയഃ || 5 ||

അപി മൃല്ലവദർശനോത്സുകാം
 ജനനീം താം ബഹു തർപ്പയന്നിവ |
 പൃഥ്വിവീം നിഖിലാം ന കേവലം
 ഭുവനാന്യപൃഖിലാന്യദീഭൃശഃ || 6 ||

കുഹചിദനമംബുധിഃ ക്വചിത്
 ക്വചിദഭ്രം കുഹചിദ്രസാതലം |
 മനുജാ ദനുജാഃ ക്വചിത് സുരാ
 ദഭൃശേ കിം ന തദാ ത്വദാനനേ || 7 ||

കലശാംബുധിശായിനം പുനഃ
 പരവൈകുൺഠപദാധിവാസിനം |
 സ്വപുരശ്ച നിജാർഭകാത്മകം
 കതിയാ ത്വാം ന ദദർശ സാ മുഖേ || 8 ||

വികസദ്ഭുവനേ മുഖോദരേ
 നനു ഭൂയോഽപി തഥാവിധാനനഃ |
 അനയാ സ്ഫുടമീക്ഷിതോ ഭവാ-
 നനവസ്ഥാം ജഗതാം ബതാതനോത് || 9 ||

ധൃതതത്ത്വധിയം തദാ ക്ഷണം
 ജനനീം താം പ്രണയേന മോഹയൻ |
 സ്തനമംബ ദിശേത്യുപാസജൻ
 ഭഗവന്നദ്ഭുതബാല പാഹി മാം || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-47

ഉലുഖലബന്ധനവർണ്ണനം

ഏകദാ ദധിവിമാഥകാരിണീം
മാതരം സമുപസേദിവാൻ ഭവാൻ |
സ്തന്യലോലുപതയാ നിവാരയ-
ന്നംകമേത്യ പപിവാൻ പയോധരൗ || 1 ||

അർദ്ധപീതകുചകുഡ്മളേ ത്വയി
സ്നിശ്ചഹാസമധുരാനനാംബുജേ |
ദുശ്ചമീശ ദഹനേ പരിസ്രുതം
ധർത്തുമാശു ജനനീ ജഗാമ തേ || 2 ||

സാമിപീതരസഭംഗസംഗത-
ക്രോധഭാരപരിഭൂതചേതസാ |
മന്മദണ്ഡമുപഗൃഹ്യ പാടിതം
ഹന്ത ദേവ ദധിഭാജനം ത്വയാ || 3 ||

ഉച്ചലദ്ധനിതമുച്ചകൈസ്തദാ
സന്നിശമ്യ ജനനീ സമാദ്രുതാ |
ത്വദ്യശോവിസരവദ് ദദർശ സാ
സദ്യ ഏവ ദധി വിസ്തൃതം ക്ഷിതൗ || 4 ||

വേദമാർഗ്ഗപരിമാർഗ്ഗിതം രുഷാ
ത്വമവീക്ഷ്യ പരിമാർഗ്ഗയന്ത്യസൗ |
സന്ദദർശ സുകൃതിന്യുലുഖലേ
ദീയമാനനവനീതമോതവേ || 5 ||

ത്വാം പ്രഗൃഹ്യ ബത ഭീതിഭാവനാ-
 ഭാസുരാനനസരോജമാശു സാ |
 രോഷരുഷിതമുഖീ സഖീപുരോ
 ബന്ധനായ രശനാമുപാദദേ || 6 ||

ബന്ധുമിച്ഛതി യമേവ സജ്ജന-
 സ്തം ഭവന്തമയി ബന്ധുമിച്ഛതീ |
 സാ നിയുജ്യ രശനാഗുണാൻ ബഹുൻ
 ദ്വ്യംഗുലോനമഖിലം കിലൈക്ഷത || 7 ||

വിസ്ഥിതോത്ഥിതസഖീജനേക്ഷിതാം
 സ്ഥിന്നസന്നവപുഷം നിരീക്ഷ്യ താം |
 നിത്യമുക്തവപുരപ്യഹോ ഹരേ
 ബന്ധമേവ കൃപയാഽമ്പമന്യഥാഃ || 8 ||

സ്ഥീയതാം ചിരമുലുഖലേ ഖലേ-
 ത്യാഗതാ ഭവനമേവ സാ യദാ |
 പ്രാഗുലുഖലബിലാന്തരേ തദാ
 സർപ്പിരർപ്പിതമദനവാസ്ഥിഥാഃ || 9 ||

യദ്യപാശസുഗമോ വിഭോ ഭവാൻ
 സംയതഃ കിമു സപാശയാഽനയാ |
 ഏവമാദി ദിവിജൈരഭിഷ്ടുതോ
 വാതനാഥ പരിപാഹി മാം ഗദാത് || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-48

യമളാർജ്ജുനഭഞ്ജനവർണ്ണനം

മുദാ സുരൗഘൈസ്ത്വമുദാരസമ്മദൈ-
രുദീര്യ ദാമോദര ഇത്യഭിഷ്ടുതഃ |
മൃദുദരഃ സ്വൈരമുലുഖലേ ലഗ-
ന്നദൂരതോ ഭൗ കകുഭാവുദൈക്ഷമാഃ || 1 ||

കുബേരസുനൂർന്നളകുബരാഭിധഃ
പരോ മണിശ്രീവ ഇതി പ്രഥാം ഗതഃ |
മഹേശസേവാധിഗതശ്രിയോന്മദൗ
ചിരം കില ത്വദിമുഖാവവേലതാം || 2 ||

സുരാപഗായാം കില തൗ മദോക്തൗ
സുരാപഗായദ്ബഹുയൗവതാവൃതൗ |
വിവാസസൗ കേളിപരൗ സ നാരദോ
ഭവത്പദൈകപ്രവണോ നിരൈക്ഷത || 3 ||

ഭിയാ പ്രിയാലോകമുപാത്തവാസസം
പുരോ നിരീക്ഷ്യാപി മദാസചേതസൗ |
ഇമൗ ഭവദ്ഭക്ത്യുപശാന്തിസിദ്ധയേ
മുനിർജ്ജഗൗ ശാന്തിമൃതേ കുതഃ സുഖം || 4 ||

യുവാമവാപ്തൗ കകുഭാത്മതാം ചിരം
ഹരിം നിരീക്ഷ്യാഥ പദം സ്വമാപ്നൂതം |
ഇതീരിതൗ തൗ ഭവദീക്ഷണസ്പൃഹാം
ഗതൗ വ്രജാന്തേ കകുഭൗ ബഭൂവതുഃ || 5 ||

അതന്ദ്രമിന്ദ്രദ്രുയുഗം തഥാവിധം
 സമേയുഷാ മന്മരഗാമിനാ ത്വയാ |
 തിരായിതോലുഖലരോധനിർഭൂതൗ
 ചിരായ ജീർണ്ണൗ പരിപാതിതൗ തരു || 6 ||

അഭാജി ശാഖിദിതയം യദാ ത്വയാ
 തദൈവ തദ്ഗർഭതലന്നിരേയുഷാ |
 മഹാത്പിഷാ യക്ഷയുഗേന തത്ക്ഷണാ-
 ഭാജി ഗോവിന്ദ ഭവാനപി സ്തവൈഃ || 7 ||

ഇഹാനൃഭക്തോഽപി സമേഷ്യതി ക്രമാത്
 ഭവന്തമേതൗ ഖലു രുദ്രസേവകൗ |
 മുനിപ്രസാദാദ്ഭവഭംഗ്ലിമാഗതൗ
 ഗതൗ വൃണാന്തൗ ഖലു ഭക്തിമുത്തമാം || 8 ||

തതസ്തരുദ്രാരണഭാരൂണാരവ-
 പ്രകമ്പിസമ്പാതിനി ഗോപമണ്ഡലേ |
 വിലജ്ജിതത്വജ്ജനനീമുഖേക്ഷിണാ
 വ്യമോക്ഷി നന്ദേന ഭവാൻ വിമോക്ഷഭഃ || 9 ||

മഹീരുഹോർമ്മധൃഗതോ ബതാർഭകോ
 ഹരേഃ പ്രഭാവദപരിക്ഷതോഽധുനാ |
 ഇതി ബ്രൂവാണൈർഗൃമിതോ ഗൃഹം ഭവാൻ
 മരുത്പുരാധീശ്വര പാഹി മാം ഗദാത് || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-49

വൃന്ദാവനഗമനവർണ്ണനം

ഭവത്പ്രഭാവവിഭുരാ ഹി ഗോപാ-
സ്തരുപ്രപാതാദികമത്ര ഗോഷ്ഠേ |
അഹേതുമുത്പാതഗണം വിശംക്യ
പ്രയാതുമന്യത്ര മനോ വിതേനുഃ || 1 ||

തത്രോപനന്ദാഭിധഗോപവർയോ
ജഗൗ ഭവത്പ്രേരണയൈവ നൂനം |
ഇതഃ പ്രതീച്യാം വിപിനം മനോജ്ഞം
വൃന്ദാവനം നാമ വിരാജതീതി || 2 ||

ബൃഹദനം തത് ഖലു നന്ദമുഖ്യാ
വിധായ ഗോഷ്ഠീനമഥ ക്ഷണേന |
ത്വദമ്പിതത്വജ്ജനനീനിവിഷ്ട-
ഗരിഷ്ഠയാനാനുഗതാ വിചേലുഃ || 3 ||

അനോമനോജ്ഞധനിയേനുപാളീ-
ഖുരപ്രണാദാന്തരതോ വധുഭിഃ |
ഭവദ്വിനോദാലപിതാക്ഷരാണി
പ്രപീയ നാജ്ഞായത മാർഗ്ഗദൈർഘ്യം || 4 ||

നിരീക്ഷ്യ വൃന്ദാവനമീശ നന്ദത്-
പ്രസൂനകുന്ദപ്രമുഖദ്രുമൗഘം |
അമോദമാഃ ശാഖലസാന്ദ്രലക്ഷ്മ്യാ
ഹരിന്മണീകുട്ടിമപുഷ്ടശോഭം || 5 ||

നവാകനിർവ്വൃന്ധനിവാസഭേദേ-
 ഷ്വശേഷഗോപേഷു സുഖാസിതേഷു |
 വനശ്രിയം ഗോപകിശോരപാളീ-
 വിമിശ്രിതഃ പര്യവലോകമാസ്ത്വം || 6 ||

അരാളമാർഗ്ഗാഗതനിർമ്മലാപാം
 മരാളകുജാകൃതനർമ്മലാപാം |
 നിരന്തരസ്ഥേരസരോജവക്രതാം
 കളിന്ദകന്യാം സമലോകയസ്ത്വം || 7 ||

മയൂരകേകാശതലോഭനീയം
 മയൂഖമാലാശബളം മണീനാം |
 വിരിഞ്ചലോകസ്പൃശമുച്ചശൃങ്ഗൈർ-
 ഗിരിം ച ഗോവർദ്ധനമൈക്ഷമാസ്ത്വം || 8 ||

സമം തതോ ഗോപകുമാരകൈസ്ത്വം
 സമന്തതോ യത്ര വനാന്തമാഗാഃ |
 തതസ്തതസ്താം കുടിലാമപശ്യഃ
 കളിന്ദജാം രാഗവതീമിവൈകാം || 9 ||

തഥാവിധേഃസ്ഥിൻ വിപിനേ പശവ്യേ
 സമുത്സുകോ വത്സഗണപ്രചാരേ |
 ചരൻ സരാമോഽഥ കുമാരകൈസ്ത്വം
 സമീരഗേഹാധിപ പാഹി രോഗാത് || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-50

വത്സാസുരവധവർണ്ണനം ബകാസുരവധവർണ്ണനം ച

തരളമധുകൃദ്യുന്ദേ വൃന്ദാവനേഫല മനോഹരേ
പശുപശിശുഭിഃ സാകം വത്സാനുപാലനലോലുപഃ |
ഹലധരസഖോ ദേവ ശ്രീമൻ വിചേരിഥ ധാരയൻ
ഗവളമുരളീവേത്രം നേത്രാഭിരാമതനുദ്യുതിഃ || 1 ||

വിഹിതജഗതീരക്ഷം ലക്ഷ്മീകരാംബുജലാളിതം
ദദതി ചരണഭന്ദം വൃന്ദാവനേ ത്വയി പാവനേ |
കിമിവ ന ബഭൗ സമ്പത്സമ്പുരിതം തരുവല്ലരീ-
സലിലധരണീഗോത്രക്ഷേത്രാദികം കമലാപതേ || 2 ||

വിലസദ്യുലപേ കാന്താരാന്തേ സമീരണശീതളേ
വിപുലയമുനാതീരേ ഗോവർദ്ധനാചലമൂർദ്ധസു |
ലളിതമുരളീനാദഃ സഞ്ചാരയൻ ഖലു വാത്സകം
ക്ഷചന ദിവസേ ദൈത്യം വത്സാകൃതിം ത്വമുദൈക്ഷഥാഃ || 3 ||

രഭസവിലസത്പുച്ഛരം വിച്ഛരായതോഽസ്യ വിലോകയൻ
കിമപി വലിതസ്കന്ധം രന്ദ്രപ്രതീക്ഷമുദീക്ഷിതം |
തഥ ചരണേ ബിഭ്രദിഭ്രാമയൻ മുഹുരുച്ചകൈഃ
കുഹചന മഹാവ്യക്ഷേ ചിക്ഷേപിഥ ക്ഷതജീവിതം || 4 ||

നിപതതി മഹാദൈത്യേ ജാത്യാ ദുരാത്മനി തത്ക്ഷണം
നിപതനജവക്ഷുണ്ണക്ഷോണീരുഹക്ഷതകാനനേ |
ദിവി പരിമിളദ്യുന്ദാ വൃന്ദാരകാഃ കുസുമോത്കരൈഃ
ശിരസി ഭവതോ ഹർഷാഭർഷന്തി നാമ തദാ ഹരേ || 5 ||

സുരഭിലതമാ മുർദ്ധന്യൂർധ്വം കുതഃ കുസുമാവലീ
 നിപതതി തവേത്യുകേതാ ബാലൈഃ സഹേലമുദൈരയഃ |
 ത്വധിതി ദനുജക്ഷേപേണോർധ്വം ഗതസ്തരുമണ്ഡലാത്
 കുസുമനികരഃ സോഽയം നൂനം സമേതി ശന്നൈരിതി || 6 ||

ക്ഷചന ദിവസേ ഭൂയോ ഭൂയസ്തരേ പരുഷാതപേ
 തപനതനയാപാഥഃ പാതും ഗതാ ഭവദാദയഃ |
 ചലിതഗരുതം പ്രേക്ഷാമാസുർബൃകം ഖലു വിസ്ഥൃതം
 ക്ഷിതിധരഗരുച്ഛേദേദേ കൈലാസശൈലമിവാപരം || 7 ||

പിബതി സലിലം ഗോപവ്രാതേ ഭവന്തമഭിദ്രുതഃ
 സ കില നിഗിലന്നഗ്നിപ്രഖ്യം പുനർദ്രുതമുഖമൻ |
 ഭലയിതുമഗാത് ത്രോട്യാഃ കോട്യാ തദാഽഽശു ഭവാൻ വിഭോ
 ഖലജനഭിദാചുഞ്ചുശ്ചുഞ്ചു പ്രഗൃഹ്യ ദദാര തം || 8 ||

സപദി സഹജാം സന്ദ്രഷ്ടും വാ മൃതാം ഖലു പുതനാ-
 മനുജമഘമപ്യഗ്രേ ഗത്വാ പ്രതീക്ഷിതുമേവ വാ |
 ശമനനിലയം യാതേ തസ്ഥിൻ ബകേ സുമനോഗണേ
 കിരതി സുമനോവൃന്ദം വൃന്ദാവനാത് ഗൃഹമൈയഥാഃ || 9 ||

ലളിതമുരളീനാദം ദുരാനിശമ്യ വധുജനൈ-
 സ്ത്വരിതമുപഗമ്യാരാദാരുഡമോദമുദീക്ഷിതഃ |
 ജനിതജനനീനദാനന്ദഃ സമീരണമന്ദിര-
 പ്രഥിതവസതേ ശൗരേ ദുരീകുരുഷ്വ മമാമയാൻ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-51

അഘോഷുരവധവർണ്ണനം

കദാചന വ്രജശിശുഭിഃ സമം ഭവാൻ
വാനാശനേ വിഹിതമതിഃ പ്രഗേതരാം |
സമാവൃതോ ബഹുതരവത്സമണ്ഡലൈഃ
സതേമനൈർന്നിരഗമദീശ ജേമനൈഃ || 1 ||

വിനിർയതസ്തവഃ ചരണാംബുജഭയാ-
ദുദഞ്ചിതം ത്രിഭുവനപാവനം രജഃ |
മഹർഷയഃ പുളകധരൈഃ കലേബരൈ-
രുദുഹിരേ ധൃതഭവദീക്ഷണോത്സവാഃ || 2 ||

പ്രചാരയത്യവിരളശാഖലേ തലേ
പശൂൻ വിഭോ ഭവതി സമം കുമാരകൈഃ |
അഘോഷുരോ നൃരുണഭഘായ വർത്തനീം
ഭയാനകഃ സപദി ശയാനകാകൃതിഃ || 3 ||

മഹാചലപ്രതിമതനോർഗൃഹാനിഭ-
പ്രസാരിതപ്രഥിതമുഖസ്യ കാനനേ |
മുഖോദരം വിഹരണകൗതുകാദ്ഗതാഃ
കുമാരകാഃ കിമപി വിദൂരഗേ ത്വയി || 4 ||

പ്രമാദതഃ പ്രവിശതി പന്നഗോദരം
ക്വഥത്തനൗ പശുപകുലേ സവാത്സുകേ |
വിദന്നിദം ത്വമപി വിവേശിഥ പ്രഭോ
സുഹൃജ്ജനം വിശരണമാശു രക്ഷിതും || 5 ||

ഗളോദരേ വിപുലിതവർഷ്മണാ ത്വയാ
 മഹോരഗേ ലുന്തി നിരുദ്ധമാരുതേ |
 ദ്രുതം ഭവാൻ വിഭലിതകൺമണ്ഡലോ
 വിമോചയൻ പശുപപശൂൻ വിനിർയയൗ || 6 ||

ക്ഷണം ദിവി ത്വദുപഗമാർത്ഥമാസ്ഥിതം
 മഹാസുരപ്രഭവമഹോ മഹോ മഹത് |
 വിനിർഗൃതേ ത്വയി തു നിലീനമഞ്ജസാ
 നഭഃസ്ഥലേ നന്യതുരഥോ ജഗുഃ സുരാഃ || 7 ||

സവിസ്മയൈഃ കമലഭവാദിഭിഃ സുരൈ-
 രനുദ്രുതസ്തദനു ഗതഃ കുമാരകൈഃ |
 ദിനേ പുനസ്തരുണഭശാമുപേയുഷി
 സ്വകൈർഭവാനതനുത ഭോജനോത്സവം || 8 ||

വിഷാണികാമപി മുരളീം നിതംബകേ
 നിവേശയൻ കബളധരഃ കരാംബുജേ |
 പ്രഹാസയൻ കളവചനൈഃ കുമാരകാൻ
 ബുഭോജിഥ ത്രിഭഗഗണൈർമ്മുദാ നുതഃ || 9 ||

സുഖാശനം ത്വിഹ തവ ഗോപമണ്ഡലേ
 മഖാശനാത് പ്രിയമീവ ദേവമണ്ഡലേ |
 ഇതി സ്തുതസ്ത്രിഭഗവരൈർജ്ജഗത്പതേ
 മരുത്പുരീനിലയ ഗദാത് പ്രപാഹി മാം || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-52

വത്സാപഹാരവർണ്ണനം

അന്യാവതാരനികരേഷനിരീക്ഷിതം തേ
ഭൂമാതിരേകമഭിവീക്ഷ്യ തദാഘമോക്ഷേ |
ബ്രഹ്മാ പരീക്ഷിതുമനാഃ സ പരോക്ഷഭാവം
നിന്ദ്യേഥ വത്സകഗണാൻ പ്രവിതത്യ മായാം || 1 ||

വത്സാനവീക്ഷ്യ വിവശേ പശുപോത്കരേ താ-
നാനേതുകാമ ഇവ ധാത്യമതാനുവർത്തീ |
ത്വം സാമിഭൂക്തകബളോ ഗതവാംസ്തദാനീം
ഭൂക്താംസ്തിതോഽധിത സരോജഭവഃ കുമാരാൻ || 2 ||

വത്സായിതസ്തദനു ഗോപഗണായിതസ്ത്വം
ശിക്യാഭിഭാഷ്യമുരളീഗവലാഭിരുപഃ |
പ്രാഗ്വഭിഹൃത്യ വിപിനേഷു ചിരായ സായം
ത്വം മായയാഥ ബഹുധാ വ്രജ്മായയാഥ || 3 ||

ത്വമേവ ശിക്യഗവലാഭിമയം ദധാനോ
ഭൂയസ്ത്വമേവ പശുവത്സകബാലരുപഃ |
ഗോരുപിണീഭിരപി ഗോപവധുമയീഭി-
രാസാഭിതോഽസി ജനനീഭിരതിപ്രഹർഷാത് || 4 ||

ജീവം ഹി കഞ്ചിഭഭിമാനവശാത്വകീയം
മത്വാ തനുജ ഇതി രാഗഭരം വഹന്ത്യഃ |
ആത്മാനമേവ തു ഭവന്തമവാപ്യ സൂനം
പ്രീതിം യയൂർന്ന കിയതീം വനിതാശ്ച ഗാവഃ || 5 ||

ഏവം പ്രതിക്ഷണവിജ്യംഭിതഹർഷഭാര-
 നിശ്ശേഷഗോപഗണലാളിതഭൂരിമൂർത്തിം |
 ത്വഥഗ്രജോഽപി ബുബുധേ കില വത്സരാനേ
 ബ്രഹ്മാത്മനോരപി മഹാൻ യുവയോർവ്വിശേഷഃ || 6 ||

വർഷാവധൗ നവപുരാതനവത്സപാലാൻ
 ഭൂഷ്ട്വാ വിവേകമസ്യണേ ദ്രുഹിണേ വിമുഡേ |
 പ്രാദീദ്യുശഃ പ്രതിനവാൻ മകുടാംഗദാദി-
 ഭൂഷാംശ്ചതുർഭുജയുജഃ സജലാംബുദാഭാൻ || 7 ||

പ്രത്യേകമേവ കമലാപരിലാളിതാംഗാൻ
 ഭോഗീന്ദ്രഭോഗശയനാൻ നയനാഭിരാമാൻ |
 ലീലാനിമീലിതദ്യുശഃ സനകാദിയോഗി-
 വ്യാസേവിതാൻ കമലഭൂർഭവതോ ദദർശ || 8 ||

നാരായണാകൃതിമസംഖ്യതമാം നിരീക്ഷ്യ
 സർവ്വത്ര സേവകമപി സ്വമവേക്ഷ്യ ധാതാ |
 മായാനിമഗ്നഹൃദയോ വിമുമോഹ യാവ-
 ദേകോ ബഭൂവിഥ തദാ കബളാർദ്ധപാണിഃ || 9 ||

നശ്യന്മദേ തദനു വിശ്വപതിം മുഹുസ്ത്വാം
 നത്വാ ച നൂതവതി ധാതരി ധാമ യാതേ |
 പോതൈഃ സമം പ്രമുദിതൈഃ പ്രവിശൻ നികേതം
 വാതാലയാധിപ വിഭോ പരിപാഹി രോഗാത് || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-53

ധേനുകാസുരവധവർണ്ണനം

അതീത്യ ബാല്യം ജഗതാം പതേ ത്വ-
മുപേത്യ പൗഗണ്ഡവയോ മനോജ്ഞം |
ഉപേക്ഷ്യ വത്സാവനമുത്സവേന
പ്രാവർത്തമാ ഗോഗണപാലനായാം || 1 ||

ഉപക്രമസ്യാനുഗുണൈവ സേയം
മരുത്പുരാധീശ തവ പ്രവൃത്തിഃ |
ഗോത്രാപരിത്രാണകൃതേഽവതീർണ്ണ-
സ്തദേവ ദേവാഽഽരഭമാസ്തദാ യത് || 2 ||

കദാപി രാമേണ സമം വനാനേതേ
വനശ്രീയം വീക്ഷ്യ ചരൻ സുഖേന |
ശ്രീഭാമനാമ്നഃ സ്വസഖസ്യ വാചാ
മോദാദഗാ ധേനുകകാനനം ത്വം || 3 ||

ഉത്താളതാളീനിവഹേ ത്വദുക്ത്യാ
ബലേന ധൃതേഽഥ ബലേന ദോർഭ്യാം |
മൃദുഃ ഖരശ്ചാഭ്യപതത്പുരസ്താത്
ഫലോത്കരോ ധേനുകദാനവോഽപി || 4 ||

സമുദ്യതോ ധൈനുകപാലനേഽഹം
കഥം വധം ധൈനുകമദ്യ കുർവ്വേ |
ഇതീവ മത്വാ ധ്രുവമഗ്രജേന
സുരൗഘയോദ്ധാരമജീഘതസ്ത്വം || 5 ||

തദീയഭൃത്യാനപി ജംബുകവേ-
 നോപാഗതാനഗ്രജസംയുതസ്ത്വം |
 ജംബുഹലാനീവ തദാ നിരാസ്ഥ-
 സ്താലേഷു വേലൻ ഭഗവൻ നിരാസ്ഥഃ || 6 ||

വിനിഷ്ണതി ത്വയഥ ജംബുകൗഘം
 സനാമകത്വാഭരുണസ്തദാനീം |
 ഭയാകുലോ ജംബുകനാമധേയം
 ശ്രുതിപ്രസിദ്ധം വ്യധിതേതി മന്വേ || 7 ||

തവാവതാരസ്യ ഫലം മുരാദേ
 സഞ്ജാതമദ്യേതി സുരൈർന്നുതസ്ത്വം |
 സത്യം ഫലം ജാതമിഹേതി ഹാസീ
 ബാലൈഃ സമം താലഫലാനൃഭുങ്ക്ഥാഃ || 8 ||

മധുഭ്രവസ്രുന്തി ബൃഹന്തി താനി
 ഫലാനി മേദോഭരഭൃന്തി ഭൃക്ത്വാ |
 തൃപ്തൈശ്ച ദൃപ്തൈർഭവനം ഫലൗഘം
 വഹദ്ഭിരാഗാഃ ഖലു ബാലകൈസ്ത്വം || 9 ||

ഹതോ ഹതോ ധേനുക ഇത്യുപേത്യ
 ഫലാനൃഭദ്ഭിർമ്മധുരാണി ലോകൈഃ |
 ജയേതി ജീവേതി നുതോ വിഭോ ത്വം
 മരുത്പുരാധീശ്വര പാഹി രോഗാത് || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-54

കാളിയമർദ്ദനേ ഗോഗോപാനാമുജ്ജീവനവർണ്ണനം

ത്വത്സേവോത്കണ്ഠൗഭരിർന്നാമ പുർവ്വം
കാളിന്ദൃന്തർഭാദശാബ്ദം തപസ്യൻ |
മീനവ്രാതേ സ്നേഹവാൻ ഭോഗലോലേ
താർക്ഷ്യം സാക്ഷാദൈക്ഷതാഗ്രേ കദാചിത് || 1 ||

ത്വദാഹം തം സക്ഷുധം തൃക്ഷസുനും
മീനം കഞ്ചിജ്ജക്ഷതം ലക്ഷയൻ സഃ |
തപ്തശ്ചിത്തേ ശപ്തവാന്ത്ര ചേത് ത്വം
ജന്തുൻ ഭോക്താ ജീവിതം ചാപി മോക്താ || 2 ||

തസ്മിൻ കാലേ കാളിയഃ ക്ഷേപളഭർപ്പാത്
സർപ്പാരാതേഃ കൽപിതം ഭാഗമശ്നൻ |
തേന ക്രോധാത് ത്വത്പദാംഭോജഭാജാ
പക്ഷക്ഷിപ്തസ്തദ്ദുരാപം പയോഽഗാത് || 3 ||

ഘോരേ തസ്മിൻ സൂരജാനീരവാസേ
തീരേ വൃക്ഷാ വിക്ഷതാഃ ക്ഷേപളവേഗാത് |
പക്ഷിപ്രാതാഃ പേതുരഭ്രേ പതന്തഃ
കാരുണ്യാർദ്രം ത്വന്മനസ്തേന ജാതം || 4 ||

കാലേ തസ്മിന്നേകദാ സീരപാണിം
മുക്ത്വാ യാതേ യാമുനം കാനനാന്തം |
ത്വയുദ്രാമശ്രീഷ്മഭീഷ്മോഷ്മതപ്താ
ഗോഗോപാലാ വ്യാപിബൻ ക്ഷേപളതോയം || 5 ||

നശ്യജ്ജീവാൻ വിച്യുതാൻ ക്ഷമാതലേ താൻ
 വിശ്വാൻ പശ്യന്നച്യുത ത്വം ദയാർദ്രഃ |
 പ്രാപ്യോപാന്തം ജീവയാമാസിഥ ദ്രാക്
 പീയുഷാംഭോവർഷിഭിഃ ശ്രീകടാക്ഷൈഃ || 6 ||

കിം കിം ജാതോ ഹർഷവർഷാതിരേകഃ
 സർവ്വാംഗേഷിത്യുത്ഥിതാ ഗോപസംഘാഃ |
 ദൃഷ്ട്വാഽഗ്രേ ത്വാം ത്വത്കൃതം തദിദന്ത-
 സ്ത്വമാലിംഗൻ ദൃഷ്ട്വാനാപ്രഭാവഃ || 7 ||

ഗാവശ്ചൈവം ലബ്ധജീവാഃ ക്ഷണേന
 സ്ഫീതാനന്ദാസ്ത്വം ച ദൃഷ്ട്വാ പുരസ്താത് |
 ദ്രാഗാവവ്രുഃ സർവ്വതോ ഹർഷബാഷ്പം
 വ്യാമുഞ്ചന്ത്യോ മന്ദമുദ്യന്നിനാദാഃ || 8 ||

രോമാഞ്ചോഽയം സർവ്വതോ നഃ ശരീരേ
 ഭൂയസ്യന്തഃ കാചിദാനന്ദമൂർച്ഛരാ |
 ആശ്ചര്യോഽയം ക്ഷേപളവേഗോ മുകുന്ദേ-
 ത്യുക്തോ ഗോപൈർന്നന്ദിതോ വന്ദിതോഽഭൂഃ || 9 ||

ഏവം ഭക്താൻ മുക്തജീവാനപി ത്വം
 മുശ്യാപാംഗൈരസ്തരോഗാംസ്തനോഷി |
 താദ്യുഗ്ഭൂതസ്ഫീതകാരുണ്യഭൂമാ
 രോഗാത് പായാ വായുഗേഹാധിനാഥ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-55

കാളിയമർദ്ദനേ ഭഗവന്നർത്തനവർണ്ണനം

അഥ വാരിണി ഘോരതരം ഫണിനം
പ്രതിവാരയുതിം കൃതധീർഭഗവൻ |
ദ്രുതമാരിഥ തീരഗനീപതരും
വിഷമാരുതശോഷിതപർണ്ണചയം || 1 ||

അധിരുഹ്യ പദാംബുരുഹേണ ച തം
നവപല്ലവതുല്യമനോജ്ഞരുചാ |
ഹ്രദവാരിണി ദൂരതരം നൃപതഃ
പരിഘൂർണ്ണിതഘോരതരംഗഗണേ || 2 ||

ഭുവനത്രയഭാരഭൃതോ ഭവതോ
ഗുരുഭാരവികമ്പിവിജ്യംഭിജ്ജലാ |
പരിമജ്ജയതി സ്ഥ ധനുശൃതകം
തടിനീ ത്വടിതി സ്ഫുടഘോഷവതീ || 3 ||

അഥ ദിക്ഷു വിദിക്ഷു പരിക്ഷുഭിത-
ഭ്രമിതോദരവാരിനിനാദഭരൈഃ |
ഉദകാദുദഗാദുരഗാധിപതി-
സ്ത്വദുപാന്തമശാന്തരുഷാഽന്ധമനാഃ || 4 ||

ഫണശൃങ്ഗസഹസ്രവിനിസ്സ്യമര-
ജ്ജലദഗ്നികണോഗ്രവിഷാംബുധരം |
പുരതഃ ഫണിനം സമലോകയഥാ
ബഹുശൃങ്ഗിണമഞ്ജനശൈലമിവ || 5 ||

ജലദക്ഷി പരിക്ഷരദുഗ്രവിഷ-
 ശ്വസനോഷ്മഭരഃ സ മഹാഭുജഗഃ |
 പരിദശ്യ ഭവന്തമനന്തബലം
 പരിവേഷ്ടയദസ്ഫുടചേഷ്ടമഹോ || 6 ||

അവിലോക്യ ഭവന്തമഥാകുലിതേ
 തടഗാമിനി ബാലകധേനുഗണേ |
 വ്രജഗേഹതലേഘ്യനിമിത്തശതം
 സമുദീക്ഷ്യ ഗതാ യമുനാം പശുപാഃ || 7 ||

അഖിലേഷു വിഭോ ഭവദീയദശാ-
 മവലോക്യ ജിഹാസുഷു ജീവഭരം |
 ഫണിബന്ധനമാശു വിമുച്യ ജവാ-
 ദുദഗമ്യത ഹാസജുഷാ ഭവതാ || 8 ||

അധിരുഹ്യ തതഃ ഫണിരാജഫണാൻ
 നന്യതേ ഭവതാ മൃദുപാദരുചാ |
 കലശിഞ്ജിതനുപുരമഞ്ജുമിത്ര-
 കരകംകണസംകുലസംക്ഷണിതം || 9 ||

ജഹൃഷുഃ പശുപാസ്തുതുഷുർമ്മുനയോ
 വവൃഷുഃ കൃസുമാനി സുരേന്ദ്രഗണാഃ |
 ത്വയി നൃത്യതി മാരുതഗേഹപതേ
 പരിപാഹി സ മാം ത്വമദാന്തഗദാത് || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-56

കാളിയമർദ്ദനേ ഭഗവദനുഗ്രഹവർണ്ണനം

രുചിരകമ്പിതകുണ്ഡലമണ്ഡലഃ
സുചിരമീശ നനർത്തിഥ പന്നഗേ ।
അമരതാഡിതദുന്ദുഭിസുന്ദരം
വിയതി ഗായതി ദൈവതയൗവതേ ॥ 1 ॥

നമതി യദ്യദമുഷ്യ ശിരോ ഹരേ
പരിവിഹായ തദുന്നതമുന്നതം ।
പരിമഥൻ പദപങ്കരുഹാ ചിരം
വ്യഹരമാഃ കരതാളമനോഹരം ॥ 2 ॥

ത്വദവഭഗവീഭുഗ്നഹണാഗണേ
ഗളിതശോണിതശോണിതപാഥസി ।
ഹണിപതാവവസീദതി സന്നതാ-
സ്തദബലാസ്തവ മാധവ പാദയോഃ ॥ 3 ॥

അയി പുരൈവ ചിരായ പരിശ്രുത-
ത്വദനുഭാവവിലീനഹൃദോ ഹി താഃ ।
മുനിഭിരപ്യനവാപ്യപഥൈഃ സ്തവൈർ-
നുനുവുരീശ ഭവന്തമയന്ത്രിതം ॥ 4 ॥

ഹണിവധുഗണഭക്തിവിലോകന-
പ്രവികസത്കരുണാകുലചേതസാ ।
ഹണിപതിർഭവതാഽച്യുത ജീവിത-
സ്ത്വയി സമർപ്പിതമൂർത്തിരവാനമത് ॥ 5 ॥

രമണകം വ്രജ വാരിധിമധ്യഗം
 ഫണിരിപുർന്ന കരോതി വിരോധിതാം |
 ഇതി ഭവഭചനാനൃതിമാനയൻ
 ഫണിപതിർന്നിരഗാഭൂരഗൈഃ സമം || 6 ||

ഫണിവധുജനദത്തമണിവ്രജ-
 ജലിതഹാരദുകുലവിഭൂഷിതഃ |
 തടഗതൈഃ പ്രമദാശ്രുവിമിശ്രിതൈഃ
 സമഗഥാഃ സ്വജനൈർദ്ദിവസാവധൗ || 7 ||

നിശി പുനസ്തമസാ വ്രജമന്ദിരം
 വ്രജിതുമക്ഷമ ഏവ ജനോത്കരേ |
 സ്വപതി തത്ര ഭവചരണാശ്രയേ
 ഭവകൃശാനുരൂന്ധ സമന്തതഃ || 8 ||

പ്രബുധിതാനഥ പാലയ പാലയേ-
 ത്യുഭയദാർത്തരവാൻ പശുപാലകാൻ |
 അവിതുമാശു പപാഥ മഹാനലം
 കിമിഹ ചിത്രമയം ഖലു തേ മുഖം || 9 ||

ശിഖിനി വർണ്ണത ഏവ ഹി പീതതാ
 പരിലസത്യധുനാ ക്രിയയാപ്യസൗ |
 ഇതി നൃതഃ പശുപൈർമ്മുദിതൈർവ്വിഭോ
 ഹര ഹരേ ദുരിതൈഃ സഹ മേ ഗദാൻ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-57

പ്രലംബാസുരവധവർണ്ണനം

രാമസഖഃ ക്വാപി ദിനേ
കാമദ ഭഗവൻ ഗതോ ഭവാൻ വിപിനം |
സുനുഭിരപി ഗോപാനാം
ധേനുഭിരഭി സംവൃതോ ലസദ്ഭേഷഃ || 1 ||

സന്ദർശയൻ ബലായ
സ്വൈരം വൃന്ദാവനശ്രീയം വിമലാം |
കാണ്ഡീരൈഃ സഹ ബാലൈർ-
ഭാണ്ഡീരകമാഗമോ വടം ക്രീഡൻ || 2 ||

താവത്താവകനീധന-
സ്പൃഹയാലൂർഗ്ഗോപമൂർത്തിരഭയാലുഃ |
ദൈത്യഃ പ്രലംബനാമാ
പ്രലംബബാഹുഃ ഭവന്തമാപേദേ || 3 ||

ജാനനപ്യവിജാന-
ന്നിവ തേന സമം നിബദ്ധസൗഹാർദ്ദഃ |
വടനികടേ പടുപശുപവ്യാബദ്ധം
ഭന്ദ്രയുദ്ധമാരബ്ധാഃ || 4 ||

ഗോപാൻ വിഭജ്യ തമ്പൻ
സംഘം ബലഭദ്രകം ഭവത്കമപി |
ത്വദ്ബലഭീരുഃ ദൈത്യം
ത്വദ്ബലഗതമമ്പമന്യഥാ ഭഗവൻ || 5 ||

കൽപിതവിജേത്യവഹനേ
 സമരേ പരയുമഗം സ്വദയിതതരം |
 ശ്രീദാമാനമധത്മാഃ
 പരാജിതോ ഭക്തദാസതാം പ്രഥയൻ || 6 ||

ഏവം ബഹുഷു വിഭൂമൻ
 ബാലേഷു വഹത്സു വാഹ്യമാനേഷു |
 രാമവിജിതഃ പ്രലംബോ
 ജഹാര തം ദൂരതോ ഭവദ്ഭീത്യാ || 7 ||

ത്വദൂരം ഗമയന്തം
 തം ദൃഷ്ട്വാ ഹലിനി വിഹിതഗരിമഭരേ |
 ദൈത്യഃ സ്വരൂപമാഗാ-
 ദ്യദ്രൂപാത് സ ഹി ബലോഽപി ചകിതോഽഭൂത് || 8 ||

ഉച്ചതയാ ദൈത്യതനോ-
 സ്ത്വന്മുഖമാലോക്യ ദൂരതോ രാമഃ |
 വിഗതഭയോ ദൃഢമുഷ്ട്യാ
 ഭൃശദൃഷ്ടം സപദി പിഷ്ടവാണേനം || 9 ||

ഹത്യാ ദാനവവീരം
 പ്രാപ്തം ബലമാലിലിംഗീഥ പ്രേമ്ണാ |
 താവന്മിളതോർയുവയോഃ ശിരസി
 കൃതാ പുഷ്പവൃഷ്ടിരമരഗണൈഃ || 10 ||

ആലംബോ ഭുവനാനാം
 പ്രാലംബം നിധനമേവമാരചയൻ |
 കാലം വിഹായ സദ്യോ
 ലോലംബരുചേ ഹരേ ഹരഃ ക്ലേശാൻ || 11 ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-58

ഭാവാഗ്നിമോക്ഷാഭിവർണ്ണനം

ത്വയി വിഹരണലോലേ ബാലജാലൈഃ പ്രലംബ-
പ്രഥമനസവിളംബേ ധേനവഃ സ്വൈരചാരാഃ |
ത്യുണകുതുകനിവിഷ്ടാ ദൂരദൂരം ചരന്ത്യഃ
കിമപി വിപിനമൈഷീകാഖ്യമീഷാംബഭൂവുഃ || 1 ||

അനധിഗതനിദാഘക്രൗര്യവ്യന്ദാവനാന്താത്
ബഹിരിദമുപയാതാഃ കാനനം ധേനവസ്താഃ |
തവ വിരഹവിഷണ്ണാ ഊഷ്മളശ്രീഷ്മതാപ-
പ്രസരവിസരഭംഭസ്യാകുലാഃ സ്തംഭമാപുഃ || 2 ||

തദനു സഹ സഹായൈർദൂരമപിഷ്യ ശൗരേ
ഗളിതസരണി മുഞ്ജാരണ്യസഞ്ചാതവേദം |
പശുകുലമഭിവീക്ഷ്യ ക്ഷിപ്രമാനേതുമാരാ-
ത്വയി ഗതവതി ഹീ ഹീ സർവ്വതോഽഗ്നിർജ്ജ്വലംഭേ || 3 ||

സകലഹരിതി ദീപ്തേ ഘോരഭാംകാരഭീമേ
ശിഖിനി വിഹതമാർഗ്ഗാ അർദ്ധദദ്ധാ ഇവാർത്താഃ |
അഹഹ ഭുവനബന്ധോ പാഹി പാഹീതി സർവ്വേ
ശരണമുപഗരാസ്ത്വാം താപഹർത്താരമേകം || 4 ||

അലമലമതിഭീത്യാ സർവ്വതോ മീലയധം
ഭൃശമിതി തവ വാചാ മീലിതാക്ഷേഷു തേഷു |
ക്ഷ നു ഭവദഹനോഽസൗ കൃത്ര മുഞ്ജാടവീ സാ
സപഭി വവൃതിരേ തേ ഹന്ത ഭാണധീരദേശേ || 5 ||

ജയ ജയ തവ മായാ കേയമീശേതി തേഷാം
 നൃതിഭിരുദിതഹാസോ ബദ്ധനാനാവിലാസഃ |
 പുനരപി വിപിനാന്തേ പ്രാചരഃ പാടലാദി-
 പ്രസവനികരമാത്രഗ്രാഹ്യഘർമ്മാനുഭാവേ || 6 ||

ത്വയി വിമുഖമിവോച്ചൈസ്താപഭാരം വഹന്തം
 തവ ഭജനവദന്തഃ പങ്കമുച്ഛോഷയന്തം |
 തവ ഭുജവദുദഞ്ചത് ഭൂരിതേജഃപ്രവാഹം
 തപസമയമനൈഷീർയാമുനേഷു സ്ഥലേഷു || 7 ||

തദനു ജലഭജാലൈസ്ത്വദപുസ്തുല്യഭാഭിർ-
 വികസഭമലവിദ്യുത്പീതവാസോവിലാസൈഃ |
 സകലഭുവനഭാജാം ഹർഷദാം വർഷവേലാം
 ക്ഷിതിധരകുഹരേഷു സ്വൈരവാസീ വ്യനൈഷീഃ || 8 ||

കുഹരതലനിവിഷ്ടം ത്വാം ഗരിഷ്ഠം ഗിരീന്ദ്രഃ
 ശിഖികുലനവകേകാകാകുഭിഃ സ്തോത്രകാരീ |
 സ്ഫുടകുടജകദംബസ്തോമപുഷ്പാഞ്ജലിം ച
 പ്രവിദധദനുഭേജേ ദേവ ഗോവർദ്ധനോഽസൗ || 9 ||

അഥ ശരദമുപേതാം താം ഭവദ്ഭക്തചേതോ-
 വിമലസലിലപുരാം മാനയൻ കാനനേഷു |
 തൃണമലവനാന്തേ ചാരു സഞ്ചാരയൻ ഗാഃ
 പവനപുരപതേ ത്വം ദേഹി മേ ദേഹസൗഖ്യം || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-59

വേണുഗാനവർണ്ണനം

ത്വദപുർന്നവകളായകോമളം
പ്രേമദോഹനമശേഷമോഹനം |
ബ്രഹ്മ തത്ത്വപരചിന്തുദാത്മകം
വീക്ഷ്യ സമ്മുഹൂരമ്പഹം സ്ത്രിയഃ || 1 ||

മന്മഥോന്മഥിതമാനസാഃ ക്രമാ-
ത്ത്വദിലോകനരതാസ്തതസ്തതഃ |
ഗോപികാസ്തവ ന സേഹിരേ ഹരേ
കാനനോപഗതിമപ്യഹർമ്മുവേ || 2 ||

നിർഗ്ഗതേ ഭവതി ദത്തദ്യുഷ്ടയ-
സ്ത്വദ്ഗതേന മനസാ മൃഗേക്ഷണാഃ |
വേണുനാദമുപകർണ്ണ്യ ദൂരത-
സ്ത്വദിലാസകഥയാഭിരേമിരേ || 3 ||

കാനനാന്തമിതവാൻ ഭവാനപി
സ്നിശ്ചപാദപതലേ മനോരമേ |
വ്യത്യയാകലിതപാദമാസ്ഥിതഃ
പ്രത്യപൂരയത വേണുനാളികാം || 4 ||

മാരബാണധുതവേചരീകുലം
നിർവ്വീകാരപശുപക്ഷിമണ്ഡലം |
ദ്രാവണം ച ദൃഷദാമപി പ്രഭോ
താവകം വ്യജനി വേണുകുജിതം || 5 ||

വേണുരസ്രതരളാംഗുലീഭളം
 താളസഞ്ചലിതപാദപല്ലവം |
 തത് സ്ഥിതം തവ പരോക്ഷമപ്യഹോ
 സംവിചിന്ത്യ മുമുഹൂർവ്രജാംഗനാഃ || 6 ||

നിർവ്വിശംകഭവദംഗദർശിനീഃ
 വേചരീഃ ഖഗമ്യഗാൻ പശൂനപി |
 തത്പദപ്രണയി കാന്നനം ച താഃ
 ധന്യധന്യമിതി നമ്പമാനയൻ || 7 ||

ആപിബേയമധരാമൃതം കദാ
 വേണുമുക്തരസശേഷമേകദാ |
 ദൂരതോ ബത കൃതം ദൂരാശയേ-
 ത്യാകുലാ മുഹൂരിമാഃ സമാമുഹൻ || 8 ||

പ്രത്യഹം ച പുനരിത്ഥമംഗനാ-
 ശ്ചിത്തയോനിജനിതാദനുഗ്രഹാത് |
 ബലരാഗവിവശാസ്ത്വയി പ്രഭോ
 നിത്യമാപുരിഹ കൃത്യമൂഢതാം || 9 ||

രാഗസ്താവജ്ജായതേ ഹി സ്വഭാവാന-
 മോക്ഷോപായോ യത്തതഃ സ്യന്ന വാ സ്യാത് |
 താസാം സ്വേകം തദ്രയം ലബ്ധമാസീത്
 ഭാഗ്യം ഭാഗ്യം പാഹി മാം മാരുതേശ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-60

ഗോപീവസ്ത്രോപഹരണവർണ്ണനം

മദനാതുരചേതസോഽമ്പഹം

ഭവദംഘ്രിഭയദാസ്യകാമ്യയാ ।

യമുനാതടസീമ്നി സൈകതീം

തരളാക്ഷ്യോ ഗിരിജാം സമാർച്ചിച്ചൻ ॥ 1 ॥

തവ നാമകഥാരതാഃ സമം

സുദ്യശഃ പ്രാതരുപാഗതാ നഭീം ।

ഉപഹാരശതൈരപൂജയൻ

ഭയിതോ നന്ദസുതോ ഭവേദിതി ॥ 2 ॥

ഇതി മാസമുപാഹിതവ്രതാ-

സ്തരളാക്ഷീരഭീവീക്ഷ്യ താ ഭവാൻ ।

കരുണാമൃദുലോ നഭീതടം

സമയാസീത്തദനുഗ്രഹേച്ഛയാ ॥ 3 ॥

നിയമാവസിതൗ നിജാംബരം

തടസീമന്യവമുച്യ താസ്തദാ ।

യമുനാജലഖേലനാകുലാഃ

പുരതസ്ത്വഥവലോക്യ ലജ്ജിതാഃ ॥ 4 ॥

ത്രപയാ നമിതാനനാസ്വഥോ

വനിതാസ്വംബരജാലമന്തികേ ।

നിഹിതം പരിഗൃഹ്യ ഭൂരുഹോ

വിടപം ത്വം തരസാഽധിരുഡവാൻ ॥ 5 ॥

ഇഹ താവദുപേത്യ നീയതാം
 വസനം വഃ സുഭൃശോ യഥായഥം |
 ഇതി നർമ്മമൃദുസ്മിതേ ത്വയി
 ബ്രൂവതി വ്യാമുമുഹേ വധുജ്ജനൈഃ || 6 ||

അയി ജീവ ചിരം കിശോര ന-
 സ്തവ ദാസീരവശീകരോഷി കിം |
 പ്രദിശാംബരമംബുജ്ജേഷണേ-
 ത്യുദിതസ്ത്വം സ്മിതമേവ ദത്തവാൻ || 7 ||

അധിരുഹ്യ തടം കൃതാഞ്ജലീഃ
 പരിശുദ്ധാഃ സ്വഗതീർന്നിരീക്ഷ്യ താഃ |
 വസനാന്യഖിലാന്യനുഗ്രഹം
 പുനരേവം ഗിരമപ്യദാ മുദാ || 8 ||

വിദിതം നനു വോ മനീഷിതം
 വദിതാരസ്ത്വിഹ യോഗ്യമുത്തരം |
 യമുനാപുലിനേ സചന്ദ്രികാഃ
 ക്ഷണദാ ഇത്യബലാസ്ത്വമുചിവാൻ || 9 ||

ഉപകർണ്ണ്യ ഭവന്തുവച്യുതം
 മധുനിഷ്യന്ദി വചോ മൃഗീഭൃശഃ |
 പ്രണയാദയി വീക്ഷ്യ വീക്ഷ്യ തേ
 വദനാബ്ജം ശനകൈർഗൃഹം ഗതാഃ || 10 ||

ഇതി നമ്പനുഗൃഹ്യ വല്ലവീർ-
 വിപിനാന്തേഷു പുരേവ സഞ്ചരൻ |
 കരുണാശിശിരോ ഹരേ ഹര
 ത്വരയാ മേ സകലാമയാവലിം || 11 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-61

യജുപത്യാലരണവർണ്ണനം

തതശ്ച വൃന്ദാവനതോഽതിദൂരതോ
വനം ഗതസ്ത്വം ഖലു ഗോപഗോകുലൈഃ |
ഹൃദന്തരേ ഭക്തരഭിജാംഗനാ-
കദംബകാനുഗ്രഹണാഗ്രഹം വഹൻ || 1 ||

തതോ നിരീക്ഷ്യാശരണേ വനാന്തരേ
കിശോരലോകം ക്ഷുധിതം തൃഷാകുലം |
അദൂരതോ യജ്ഞപരാൻ ദിജാൻ പ്രതി
വ്യസർജ്ജയോ ദീദിവിയാചനായ താൻ || 2 ||

ഗതേഷമോ തേഷഭിധായ തേഽഭിധാം
കുമാരകേഷോദനയാചിഷു പ്രഭോ |
ശ്രുതിസ്ഥിരാ അപ്യഭിനിന്ദൂരശ്രുതിം
ന കിഞ്ചിദുചുശ്ച മഹീസുരോത്തമാഃ || 3 ||

അനാദരാത് വിന്നധിയോ ഹി ബാലകാഃ
സമായയുർയുക്തമിദം ഹി യജുസു |
ചിരാദഭക്താഃ ഖലു തേ മഹീസുരാഃ
കഥം ഹി ഭക്തം ത്വയി തൈഃ സമർപ്പ്യതേ || 4 ||

നിവേദയധം ഗൃഹിണീജനായ മാം
ദിശേയൂരന്നം കരുണാകുലാ ഇമാഃ |
ഇതി സ്ഥിതാർദ്രം ഭവതേരിതാ ഗതാ-
സ്തേ ദാരകാ ദാരജനം യയാചിരേ || 5 ||

ഗൃഹീതനാമ്നി ത്വയി സംഭ്രമാകുലാ-
 ശ്ചതുർവ്വിധം ഭോജ്യരസം പ്രഗൃഹ്യ താഃ |
 ചിരം ധൃതത്വത്പ്രവിലോകനാഗ്രഹാഃ
 സ്വകൈർന്നിരുദ്ധാ അപി തൂർണ്ണമായയുഃ || 6 ||

വിലോലപിഞ്ചരം ചികുരേ കപോലയോഃ
 സമുല്ലസത്കുണ്ഡലമാർദ്രമീക്ഷിതേ |
 നിധായ ബാഹും സുഹൃദംസസീമനി
 സ്ഥിതം ഭവന്തം സമലോകയന്ത താഃ || 7 ||

തദാ ച കാചിത്ത്വദുപാഗമോദ്യതാ
 ഗൃഹീതഹസ്താ ദയിതേന യജ്ഞനാ |
 തദൈവ സഞ്ചിന്ത്യ ഭവന്തമഞ്ജസാ
 വിവേശ കൈവല്യമഹോ കൃതിന്യസൗ || 8 ||

ആദായാ ഭോജ്യാനനുഗൃഹ്യ താഃ പുന-
 സ്ത്വദംഗസംഗസ്പൃഹയോജ്ഞതീർഗൃഹം |
 വിലോക്യ യജ്ഞായ വിസർജ്ജയന്നിമാ-
 ശ്ചകർത്ഥ ഭർതൃനപി താസ്വഗർഹണാൻ || 9 ||

നിരുപ്യ ദോഷം നിജമംഗനാജനേ
 വിലോക്യ ഭക്തിം ച പുനർവ്വിചാരിഭിഃ |
 പ്രബുദ്ധതത്ത്വൈസ്ത്വമഭിഷ്ടുതോ ദിജൈർ-
 മരുത്പുരാധീശ നിരുന്ധി മേ ഗദാൻ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-62

ഇന്ദ്രയാഗവിഘ്നാതവർണ്ണനം

കദാചിദ്ഗോപാലാൻ വിഹിതമഖസംഭാരവിഭവാൻ
നിരിക്ഷ്യ ത്വം ശൗരേ മഘവമദമുധംസിതുമനഃ |
വിജാനന്നപ്യേതാൻ വിനയമൃദു നന്ദാഭിപശുപാ-
നപ്യച്ഛഃ കോ വാഘം ജനക ഭവതാമൃദുമ ഇതി || 1 ||

ബഭാഷേ നന്ദസ്ത്വാം സുത നന്നു വിധേയോ മഘവതോ
മഖോ വർഷേ വർഷേ സുഖയതി സ വർഷേണ പൃഥിവിം |
ന്യൂണാം വർഷായത്തം നിഖിലമുപജീവ്യം മഹിതലേ
വിശേഷാദസ്മാകം തൃണസലിലജീവ്യാ ഹി പശവഃ || 2 ||

ഇതി ശ്രുത്വാ വാചം പിതൃരയി ഭവാനാഹ സരസം
ധിഗേതനോ സത്യം മഘവജനിതാ വൃഷ്ടിരിതി യത് |
അഭ്യഷ്ടം ജീവാനാം സൃജതി ഖലു വൃഷ്ടിം സമുചിതാം
മഹാരണ്യേ വൃക്ഷാഃ കിമിവ ബലിമിന്ദ്രായ ദദതേ || 3 ||

ഇദം താവത് സത്യം യദിഹ പശവോ നഃ കുലധനം
തദാജീവ്യായാസൗ ബലിരചലഭർത്രേ സമുചിതഃ |
സുരേഭ്യോഽപ്യുക്തകൃഷ്ടാ നന്നു ധരണിദേവാഃ ക്ഷിതിതലേ
തതസ്തേഽപ്യാരാധ്യാ ഇതി ജഗദിഥ ത്വം നിജ്ജനാൻ || 4 ||

ഭവദ്വാചം ശ്രുത്വാ ബഹുമതിയുതാസ്തേഽപി പശുപാഃ
ഭിജ്ഞേന്ദ്രാനർച്ചന്തോ ബലിമദദുരുച്ചൈഃ ക്ഷിതിഭ്യതേ |
വ്യധുഃ പ്രാദക്ഷിണ്യം സുഭൃശമനമന്നാദരയുതാ-
സ്ത്വമാദശ്ശൈലാത്മാ ബലിമഖിലമാഭിരപുരതഃ || 5 ||

അവോചശ്ചൈവം താൻ കിമിഹ വിതഥം മേ നിഗദിതം
 ഗിരീന്ദ്രോ നമ്പേഷ സ്വബലിമുപഭുംകേത സ്വവപുഷാ |
 അയം ഗോത്രോ ഗോത്രഭിഷി ച കുപിതേ രക്ഷിതുമലം
 സമസ്താനിത്യുക്താ ജഹ്യഷുരഖിലാ ഗോകുലജുഷഃ || 6 ||

പരിപ്രീതാഃ യാതാഃ ഖലു ഭവദുപേതാ വ്രജജുഷോ
 വ്രജം യാവത്താവന്നിജമഖവിഭംഗം നിശമയൻ |
 ഭവന്തം ജാനന്നപ്യധികരജസാഃ ക്രാന്തഹൃദയോ
 ന സേഹേ ദേവേന്ദ്രസ്ത്വദുപരചിതാന്തോന്നതിരപി || 7 ||

മനുഷ്യത്വം യാതോ മധുഭിദപി ദേവേഷവിനയം
 വിധത്തേ ചേന്നഷ്ടസ്ത്രിദശസദസാം കോഽപി മഹിമാ |
 തതശ്ച ധംസിഷ്യേ പശുപഹതകസ്യ ശ്രിയമിതി
 പ്രവൃത്തസ്ത്വാം ജേതും സ കില മഘവാ ദുർമ്മദനിധിഃ || 8 ||

ത്വദാവാസം ഹന്തും പ്രളയജലദാനംബരഭൂവി
 പ്രഹിബൻ ബിഭ്രാണഃ കുലിശമയമഭ്രഭഗമനഃ |
 പ്രതസ്ഥേഽന്യൈരന്തർദ്ദഹനമരുദാദ്യൈർവ്വിഹസിതോ
 ഭവന്തായാ നൈവ ത്രിഭുവനപതേ മോഹയതി കം || 9 ||

സുരേന്ദ്രഃ ക്രുദ്ധശ്ചേത് ദിജകരുണയാ ശൈലകൃപയാഽ-
 പ്യനാതംകോഽസ്മാകം നിയത ഇതി വിശ്വാസ്യ പശുപാൻ |
 അഹോ കിന്നായാതോ ഗിരിഭിദിതി സഞ്ചിന്ത്യ നിവസൻ
 മരുദ്ഗേഹാധീശ പ്രണുദ മുരവൈരിൻ മമ ഗദാൻ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭഗവതഃ-63

ഗോവർദ്ധനോദ്ധരണവർണ്ണനം

ദൃശിരേ കില തത്ക്ഷണമക്ഷത-

സ്തന്നിതജ്യംഭിതകമ്പിതദിക്തടഃ |

സുഷമയാ ഭവദംഗതുലാം ഗതാ

വ്രജപദോപരി വാരിധരാസ്ത്വയാ || 1 ||

വിപുലകരകമിശ്രൈസ്തോയധാരാനിപാതൈർ-

ദിശി ദിശി പശുപാനാം മണ്ഡലേ ദണ്ഡ്യമാനേ |

കുപിതഹരികൃതാനഃ പാഹി പാഹീതി തേഷാം

വചനമജിത ശൃണ്വൻ മാ ബിഭീതേത്യഭാണീഃ || 2 ||

കുല ഇഹ ഖലു ഗോത്രോ ദൈവതം ഗോത്രശത്രുതാർ-

വിഹതിമിഹ സ രുന്ധ്യാത് കോ നു വഃ സംശയോഽസ്മിൻ |

ഇതി സഹസിതവാഭീ ദേവ ഗോവർദ്ധനാദ്രിം

ത്വരിതമുദമുലോ മുലതോ ബാലദോർഭ്യാം || 3 ||

തദനു ശിരിവരസ്യ പ്രോദ്ധ്യതസ്യാസ്യ താവത്

സികതിലമൃദുദേശേ ദൂരതോ വാരിതാപേ |

പരികരപരിമിശ്രാൻ ധേനുഗോപാനധസ്താ-

ദുപനിദധദധത്മാ ഹസ്തപദ്മേന ശൈലം || 4 ||

ഭവതി വിധൃതശൈലേ ബാലികാഭിർവൃയസ്യൈ-

രപി വിഹിതവിലാസം കേളിലാപാദിലോലേ |

സവിധമിളിതധേനുരേകഹസ്തേന കണ്ഡു-

യതി സതി പശുപാലാസ്തോഷമൈഷന്ത സർവ്വേ || 5 ||

അതിമഹാൻ ഗിരിരേഷ തു വാമകേ
 കരസരോരുഹി തം ധരതേ ചിരം |
 കിമിദമദ്ഭൂതമദ്രിബലം ന്വിതി
 ത്വദവലോകിഭിരാകമി ഗോപകൈഃ || 6 ||

അഹഹ ധാർഷ്ട്യമമുഷ്യ വടോർശ്ശിരം
 വൃഥിതബാഹുരസാവവരോപയേത് |
 ഇതി ഹരിസ്ത്വയി ബദ്ധവിഗർഹണോ
 ദിവസസപ്തകമുഗ്രമവർഷയത് || 7 ||

അചലതി ത്വയി ദേവ പദാത് പദം
 ഗലിതസർവ്വജലേ ച ഘനോത് കരേ |
 അപഹൃതേ മരുതാ മരുതാംപതി-
 സ്ത്വദഭിശംകിതധീഃ സമുപാദ്രവത് || 8 ||

ശമമുപേയുഷി വർഷഭരേ തദാ
 പശുപധേനുകുലേ ച വിനിർഗ്ഗതേ |
 ഭൂവി വിഭോ സമുപാഹിതഭൂധരഃ
 പ്രമുദിതൈഃ പശുപൈഃ പരിരേഭിഷേ || 9 ||

ധരണിമേവ പുരാ ധൃതവാനസി
 ക്ഷിതിധരോദ്ധരണേ തവ കഃ ശ്രമഃ |
 ഇതി നൃതസ്ത്രിഭശൈഃ കമലാപതേ
 ഗുരുപുരാലയ പാലയ മാം ഗദാത് || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-64

ഗോവിന്ദാഭിഷേകവർണ്ണനം നന്ദാനയനവർണ്ണനം ച

ആലോക്യ ശൈലോദ്ധരണാദിരൂപം
പ്രഭാവമുച്ചൈസ്തവ ഗോപലോകാഃ |
വിശ്വേശരം ത്വഥഭിമത്യ വിശ്വ
നന്ദം ഭവജ്ജാതകമമ്പ്യച്ഛരൻ || 1 ||

ഗർഗ്ഗോദിതോ നിർഗ്ഗദിതോ നിജായ
വർഗ്ഗായ താതേന തവ പ്രഭാവഃ |
പൂർവ്വാധികസ്ത്വയനുരാഗ ഏഷാ-
മൈധിഷ്ട താവത് ബഹുമാനഭാരഃ || 2 ||

തതോഽവമാനോദിതതത്ത്വബോധഃ
സുരാധിരാജഃ സഹ ദിവ്യഗവ്യാ |
ഉപേത്യ തുഷ്ടാവ സ നഷ്ടഗർവ്വഃ
സ്പൃഷ്ട്വാ പദാബ്ജം മണിമൗലിനാ തേ || 3 ||

സ്നേഹസ്നൂതൈസ്ത്വാം സുരഭിഃ പയോഭിർ-
ഗോവിന്ദനാമാംകിതമഭ്യഷിഞ്ചത് |
ഐരാവതോപാഹൃതദിവ്യഗംഗാ-
പാഥോഭിരിന്ദ്രോഽപി ച ജാതഹർഷഃ || 4 ||

ജഗത്രതയേശേ ത്വയി ഗോകുലേശേ
തഥാഭിഷിക്തേ സതി ഗോപവാടഃ |
നാകേഽപി വൈകുണ്ഠപദേഽപ്യലഭ്യാം
ശ്രീയം പ്രപേദേ ഭവതഃ പ്രഭാവാത് || 5 ||

കദാചിദന്തർയമുനം പ്രഭാതേ
 സ്നായൻ പിതാ വാരുണപുരുഷേണ |
 നീതസ്തമാനേതുമഗാഃ പുരീം ത്വം
 താം വാരുണീം കാരണമർത്ത്യരുപഃ || 6 ||

സസംഭ്രമം തേന ജലാധിപേന
 പ്രപുജിതസ്ത്വം പ്രതിഗൃഹ്യ താതം |
 ഉപാഗതസ്തത്ക്ഷണമാത്മഗേഹം
 പിതാഽവദത്തച്ചരിതം നിജേഭ്യഃ || 7 ||

ഹരിം വിനിശ്ചിത്യ ഭവന്തമേതാൻ
 ഭവത്പദാലോകനബദ്ധത്യച്ഛ്ണാൻ |
 നിരീക്ഷ്യ വിഷ്ണോ പരമം പദം
 തദുരാപമന്യൈസ്ത്വമദീഭ്യശസ്താൻ || 8 ||

സ്ഫുരത്പരാനന്ദരസപ്രവാഹ-
 പ്രപൂർണ്ണകൈവല്യമഹാപയോധൗ |
 ചിരം നിമഗ്നാഃ ഖലു ഗോപസംഘാ-
 സ്ത്വയൈവ ഭൂമൻ പുനരുദ്ധ്യതാസ്തേ || 9 ||

കരബദരവദേവം ദേവ കുത്രാവതാരേ
 നിജപദമനവാപ്യം ദർശിതം ഭക്തിഭാജാം |
 തദിഹ പശുപരുപീ ത്വം ഹി സാക്ഷാത് പരാത്മാ
 പവനപുരനിവാസിൻ പാഹി മാമാമയേഭ്യഃ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-65

രാസക്രീഡാ-ഗോപീസമാഗമനവർണ്ണനം

ഗോപീജനായ കഥിതം നിയമാവസാനേ
മാരോത്സവം തമഥ സാധയിതും പ്രവൃത്തഃ |
സാന്ദ്രേണ ചാന്ദ്രമഹസാ ശിശിരീകൃതാശേ
പ്രാപൂരയോ മുരളികാം യമുനാവനാന്തേ || 1 ||

സമ്മൂർച്ഛനാഭിരുദിതസ്വരമണ്ഡലാഭിഃ
സമ്മൂർച്ഛയന്തമഖിലം ഭൂവനാന്തരാലം |
ത്വഭേണുനാദമുപകർണ്ണ്യ വിഭോ തരുണ്യ-
സ്തത്താദ്യശം കമപി ചിത്തവിമോഹമാപുഃ || 2 ||

താ ഗേഹകൃത്യനിരതാസ്തനയപ്രസക്താഃ
കാന്തോപസേവനപരാശ്ച സരോരുഹാക്ഷ്യഃ |
സർവ്വം വിസൃജ്യ മുരളീരവമോഹിതാസ്തേ
കാന്താരദേശമയി കാന്തതനോ സമേതാഃ || 3 ||

കാശ്ചിന്നിജാംഗപരിഭൂഷണമാദധാനാ
വേണുപ്രണാദമുപകർണ്ണ്യ കൃതാർദ്ധഭൂഷാഃ |
ത്വാമാഗതാ നന്നു തഥൈവ വിഭൂഷിതാഭ്യ-
സ്താ ഏവ സംരൂഢിരേ തവ ലോചനായ || 4 ||

ഹാരം നിതംബഭൂവി കാചന ധാരയന്തീ
കാഞ്ചീം ച കൺഭൂവി ദേവ സമാഗതാ ത്വാം |
ഹാരിത്വമാത്മജഘനസ്യ മുകുന്ദ തുഭ്യം
വൃക്തം ബഭാഷ ഇവ മുശ്രമുഖീ വിശേഷാത് || 5 ||

കാചിൽ കുചേ പുനരസജ്ജിതകഞ്ചുളീകാ
 വ്യാമോഹതഃ പരവധുഭിരലക്ഷ്യമാണാ |
 ത്വായായൗ നിരുപമപ്രണയാതിഭാര-
 രാജ്യാഭിഷേകവിധയേ കലശീധരേവ || 6 ||

കാശ്ചിൽ ഗൃഹാത് കില നിരേതുമപാരയന്ത്യ-
 സ്ത്വായേവ ദേവ ഹൃദയേ സുഭൃഡം വിഭാവ്യ |
 ദേഹം വിധൂയ പരചിത്സുഖരൂപമേകം
 ത്വായാവിശൻ പരമിമാ നനു ധന്യധന്യാഃ || 7 ||

ജാരാത്മനാ ന പരമാത്മതയാ സ്മരന്ത്യോ
 നാർയോ ഗതാഃ പരമഹംസഗതിം ക്ഷണേന |
 തം ത്വാം പ്രകാശപരമാത്മതനും കഥഞ്ചി-
 ച്ചിത്തേ വഹന്നമൃതമശ്രമമശ്നുവീയ || 8 ||

അഭ്യാഗതാഭിരഭിതോ വ്രജസുന്ദരീഭിർ-
 മുശ്ചസ്മിതാർദ്രവദനഃ കരുണാവലോകീ |
 നിസ്സീമകാന്തിജലധിസ്ത്വമവേക്ഷ്യമാണോ
 വിശ്വൈകഹൃദ്യ ഹര മേ പവനേശ രോഗാൻ || 9 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-66

രാസക്രീഡായാം ധർമ്മോപദേശവർണ്ണനം ക്രീഡാവർണ്ണനം ച

ഉപയാതാനാം സുഭൃശാം

കുസുമായുധബാണപാതവിവശാനാം ।

അഭിവാഞ്ചരിതം വിധാതും

കൃതമതിരപി താ ജഗാഥ വാമമിവ ॥ 1 ॥

ഗഗനഗതം മുനീനിവഹം

ശ്രാവയിതും ജഗഥ കുലവധുധർമ്മം ।

ധർമ്മ്യം ഖലു തേ വചനം

കർമ്മ തു നോ നിർമ്മലസ്യ വിശ്വാസ്യം ॥ 2 ॥

ആകർണ്ണ്യ തേ പ്രതീപാം

വാണീ മേണീഭൃശഃ പരം ഭീനാഃ ।

മാ മാ കരുണാസിന്ധോ

പരിത്യജേത്യതിചിരം വിലേപുസ്താഃ ॥ 3 ॥

താസാം രുദിതൈർലൂപിതൈഃ

കരുണാകുലമാനസോ മുരാദേ ത്വം ।

താഭിസ്സമം പ്രവൃത്തോ

യമുനാപുളിനേഷു കാമമഭിരന്തും ॥ 4 ॥

ചന്ദ്രകരസ്യന്ദലസ-

ത്സുന്ദരയമുനാതടാന്തവീഥീഷു ।

ഗോപീജനോത്തരീയൈ-

രാപാദിതസംസ്തരോ നൃഷീദസ്ത്വം ॥ 5 ॥

സുമധുരനർമ്മാലപനൈഃ
 കരസംഗ്രഹണൈശ്ച ചുംബനോല്ലാസൈഃ |
 ഗാന്ധാലിംഗനസംഗൈ-
 സ്ത്വമംഗനാലോകമാകുലീചകൃഷേ || 6 ||

വാസോഹരണദിനേ യ-
 ഭാസോഹരണം പ്രതിശ്രുതം താസാം |
 തദപി വിഭോ രസവിവശ-
 സ്യാന്താനാം കാന്ത സുഭ്രൂവ്യാമദധാഃ || 7 ||

കന്ദളിതഘർമ്മലേശം
 കുന്ദമൃദുസ്മേരവക്രതപാമോജം |
 നന്ദസുത ത്വാം ത്രിജഗത്സുന്ദര-
 മുപഗൃഹ്യ നന്ദിതാ ബാലാഃ || 8 ||

വിരഹേഷംഗാരമയഃ
 ശൃങ്ഗാരമയശ്ച സംഗമേ ഹി ത്വം |
 നിതരാമംഗാരമയ-
 സ്തത്ര പുനസ്സംഗമേപി ചിത്രമിദം || 9 ||

രാധാതുംഗപയോധര-
 സാധുപരീരംഭലോലുപാത്മാനം |
 ആരാധയേ ഭവന്തം
 പവനപുരാധീശ ശമയ സകലഗദാൻ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-67

രാസക്രീഡായാം ഭഗവതസ്തിരോഭാവവർണ്ണനം
ഭഗവദന്വേഷണവർണ്ണനം ഭഗവദാവിർഭാവവർണ്ണനം ച

സ്ഫുരത് പരാനന്ദസാത്മകേന
ത്വയാ സമാസാദിതഭോഗലീലാഃ |
അസീമമാനന്ദഭരം പ്രപന്നാ
മഹാന്തമാപൂർമ്മദംബുജാക്ഷ്യഃ || 1 ||

നിലീയതേഴസൗ മയി മയ്യമായം
രമാപതിർവ്വിശ്വമനോഭിരാമഃ |
ഇതി സ്ഥ സർവ്വാഃ കലിതാഭിമാനാ
നിരീക്ഷ്യ ഗോവിന്ദ തിരോഹിതോഭ്യഃ || 2 ||

രാധാഭിധാം താവദജാതഗർവ്വാ-
മതിപ്രിയാം ഗോപവധും മുരാദേ |
ഭവാനുപാദായ ഗതോ വിദൂരം
ത്വയാ സഹ സ്വൈരവിഹാരകാരീ || 3 ||

തിരോഹിതേഴഥ ത്വയി ജാതതാപാഃ
സമം സമേതാഃ കമലായതാക്ഷ്യഃ |
വനേ വനേ ത്വാം പരിമാർഗ്ഗയന്ത്യോ
വിഷാദമാപൂർഭഗവന്നപാരം || 4 ||

ഹാ ചൂത ഹാ ചമ്പക കർണ്ണികാര
ഹാ മല്ലികേ മാലതി ബാലവല്യഃ |
കിം വീക്ഷിതോ നോ ഹൃദയൈകചോരഃ
ഇത്യാദി താസ്ത്വത്പ്രവണാ വിലേപുഃ || 5 ||

നിരീക്ഷിതോഽയം സഖി പംകജാക്ഷഃ
 പുരോ മമേത്യോകുലമാലപന്തീ |
 ത്വാം ഭാവനാചക്ഷുഷി വീക്ഷ്യ കാചിത്
 ത്വാപം സഖീനാം ദ്വിഗുണീചകാര || 6 ||

ത്വദാത്മികാസ്താ യമുനാതടാന്തേ
 തവാനുചക്രൂഃ കില ചേഷ്ടിതാനി |
 വിചിത്യ ഭൂയോഽപി തഥൈവ മാനാത്
 ത്വയാ വിമുക്താം ദദൃശുശ്ച രാധാം || 7 ||

തതഃ സമം താ വിപിനേ സമന്താത്
 തമോവതാരാവധി മാർഗ്ഗയന്ത്യഃ |
 പുനർവ്വിമിശ്രാ യമുനാതടാന്തേ
 ഭൃശം വിലേപുശ്ച ജഗുർഗ്ഗുണാംസ്തേ || 8 ||

തഥാ വ്യഥാസംകുലമാനസാനാം
 വ്രജാംഗനാനാം കരുണൈകസിന്ധോ |
 ജഗത്രതയീമോഹനമോഹനാന്മാ
 ത്വം പ്രാദുരാസീരയി മന്ദഹാസീ || 9 ||

സന്ദിശ്ചസന്ദർശനമാത്മകാന്തം
 ത്വാം വീക്ഷ്യ തൻവ്യഃ സഹസാ തദാനീം |
 കിം കിം ന ചക്രൂഃ പ്രണയാതിഭാരാത്
 സ ത്വം ഗദാത് പാലയ മാരുതേശ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-68

രാസക്രീഡായാം ആനന്ദപാരവശ്യവർണ്ണനം
പ്രണയകോപവർണ്ണനം ഭവത്കൃതസാത്വനാവർണ്ണനം ച

തവ വിലോകനാദ്ഗോപികാജനാഃ
പ്രമദസംകുലാഃ പങ്കജേക്ഷണ |
അമൃതധാരയാ സംപ്ലുതാ ഇവ
സ്തിമിതതാം ദധുസ്ത്വത്പുരോഗതാഃ || 1 ||

തദനു കാചന ത്വത്കരാംബുജം
സപദി ഗൃഹ്ണതീ നിർവ്വിശംകിതം |
ഘനപയോധരേ സന്നിധായ സാ
പുളകസംവൃതാ തസ്ഥുഷീ ചിരം || 2 ||

തവ വിഭോപരാ കോമളം ഭുജം
നിജഗളാന്തരേ പര്യവേഷ്ടയത് |
ഗളസമുദ്ഗതം പ്രാണമാരുതം
പ്രതിനിരുന്ധതീവാതിഹർഷുലാ || 3 ||

അപഗതത്രപാ കാപി കാമിനീ
തവ മുഖാംബുജാത് പുഗചർച്ചിതം |
പ്രതിഗൃഹ്യ തദ്ദക്രമപങ്കജേ
നിദധതീ ഗതാ പൂർണ്ണകാമതാം || 4 ||

വികരുണോ വനേ സംവിഹായ മാ-
മപഗതോഽസി കാ ത്വാമിഹ സ്പൃശേത് |
ഇതി സരോഷയാ താവദേകയാ
സജലലോചനം വീക്ഷിതോ ഭവാൻ || 5 ||

ഇതി മുദാഘ്കുലൈർവൃല്ലവീജ്ഞൈഃ
 സമമുപാഗതോ യാമുനേ തടേ |
 ഭൃദുകുചാംബരൈഃ കൽപിതാസനേ
 ഘൃസ്യുണഭാസുരേ പര്യശോഭമാഃ || 6 ||

കതിവിധാ കൃപാ കേഘി സർവ്വതോ
 ധൃതദയോദയാഃ കേചിദാശ്രിതേ |
 കതിചിദീദൃശാ മാദൃശേഷപീ-
 തൃഭിഹിതോ ഭവാൻ വല്ലവീജ്ഞൈഃ || 7 ||

അയി കുമാരികാ നൈവ ശംക്യാതാം
 കഠിനതാ മയി പ്രേമകാതരേ |
 മയി തു ചേതസോ വോഘ്നവൃത്തയേ
 കൃതമിദം മയേത്യുചിവാൻ ഭവാൻ || 8 ||

അയി നിശമൃതാം ജീവവല്ലഭാഃ
 പ്രിയതമോ ജനോ നേദൃശോ മമ |
 തദിഹ രമൃതാം രമൃയാമിനീ-
 ഷ്വനുപരോധമിത്യാലപോ വിഭോ || 9 ||

ഇതി ഗിരാധികം മോദമേദുരൈർ-
 വ്രജവധുജ്ഞൈഃ സാകമാരമൻ |
 കലിതകൗതുകോ രാസഖേലനേ
 ഗുരുപുരീപതേ പാഹി മാം ഗദാത് || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-69

രാസക്രീഡാവർണ്ണനം

കേശപാശധൃതപിഞ്ചരികാവിതതി-

സഞ്ചലന്മകരകുണ്ഡലം

ഹാരജാലവനമാലികാലളിത-

മംഗരാഗഘനസൗരഭം |

പീതചേലധൃതകാഞ്ചികാഞ്ചിത-

മുദഞ്ചദംശുമണിനുപുരം

രാസകേളിപരിഭൂഷിതം തവ ഹി

രൂപമീശ കലയാമഹേ || 1 ||

താവദേവ കൃതമണ്ഡനേ കലിത-

കഞ്ചുലീകകുചമണ്ഡലേ

ഗണ്ഡലോലമണികുണ്ഡലേ യുവതി

മണ്ഡലേഫല പരിമണ്ഡലേ |

അന്തരാ സകലസുന്ദരീയുഗള-

മിന്ദിരാമണ സഞ്ചരൻ

മഞ്ജുളാം തദനു രാസകേളിമയി

കഞ്ജനാഭ സമുപാദയാഃ || 2 ||

വാസുദേവ തവ ഭാസമാനമിഹ

രാസകേളിരസസൗരഭം

ഭൂരതോഽപി ഖലു നാരദാഗദിത-

മാകലയു കൃതുകാകുലാ |

വേഷഭൂഷണവിലാസപേശല-

വിലാസിനീശതസമാവൃതാ

നാകതോ യുഗപദാഗതാ വിധതി
വേഗതോഽഥ സുരമണ്ഡലീ || 3 ||

വേണുനാദകൃതതാനദാനകള-
ഗാനരാഗഗതിയോജനാ-
ലോഭനീയമൃദുപാദപാതകൃത-
താളമേളനമനോഹരം |
പാണിസംക്ഷണിതകംകണം ച മുഹു-
രംസലംബിതകരാംബുജം
ശ്രോണിബിംബചലദംബരം ഭജത
രാസകേളിരസഡംബരം || 4 ||

ശ്രദ്ധയാ വിരചിതാനുഗാനകൃത-
താരതാരമധുരസ്വരേ
നർത്തനേഽഥ ലളിതാംഗഹാര-
ലുളിതാംഗഹാരമണിഭൂഷണേ |
സമ്മദേന കൃതപുഷ്പവർഷമല-
മുന്മിഷ്ടിവിഷദാം കുലം
ചിന്മയേ ത്വയി നിലീയമാനമിവ
സമ്മുമോഹ സവധുകുലം || 5 ||

സ്ഥിനസന്നതനുവല്ലരീ തദനു
കാപി നാമ പശുപാംഗനാ
കാന്തമംസമവലംബതേ സ്ഥ തവ
താന്തിഭാരമുകുളേക്ഷണാ |
കാചിദാചലിതകുന്തളാ നവ-
പടീരസാരഘനസൗരഭം
വഞ്ചനേന തവ സഞ്ചുചുംബ
ഭുജമഞ്ചിതോരുപുളകാംകുരാ || 6 ||

കാപി ഗണ്യഭൂവി സന്നിധായ
 നിജഗണ്യമാകുലിതകുണ്ഡലം
 പുണ്യപൂരനിധിരമ്പവാപ തവ
 പൂഗചർച്ചിതരസാമൃതം |
 ഇന്ദിരാവിഹൃതിമന്ദിരം ഭൂവന-
 സുന്ദരം ഹി നടനാന്തരേ
 ത്വഥവാപ്യ ഭധൂരംഗനാഃ കിമു ന
 സമ്മദോന്മദഭഗാന്തരം || 7 ||

ഗാനമീശ വിരതം ക്രമേണ കില
 വാദ്യമേളനമുപാരതം
 ബ്രഹ്മസമ്മദരസാകുലാഃ സദസി
 കേവലം നന്യതുരംഗനാഃ |
 നാവിദന്നപി ച നീവികാം കിമപി
 കുന്തളീമപി ച കഞ്ചുളീം
 ജ്യോതിഷാമപി കദംബകം ദിവി
 വിളംബിതം കിമപരം ബ്രൂവേ || 8 ||

മോദസീമ്നി ഭൂവനം വിലാപ്യ
 വിഹൃതിം സമാപ്യ ച തതോ വിഭോ
 കേളിസമ്മൃദിതനിർമ്മലാംഗനവ-
 ഘർമ്മലേശസുഭഗാത്മനാം |
 മന്മഥാസഹനചേതസാം പശുപ-
 യോഷിതാം സുകൃതചോദിത-
 സ്താവദാകലിതമൂർത്തിരാഭധിഥ
 മാഭവീരപരമോത്സവാൻ || 9 ||

കേളിഭേദപരിലോളിതാഭിരതി-
 ലാളിതാഭിരബലാളിഭിഃ
 സ്വൈരമീശ നനു സൂരജാപയസി
 ചാരുനാമ വിഹൃതിം വ്യധാഃ |

കാനനേ^fപി ച വിസാരിശീതള-
 കിശോരമാരുതമനോഹരേ
 സുനസൗരഭമയേ വിലേസിഥ
 വിലാസിനീശതവിമോഹനം || 10 ||

കാമിനീരിതി ഹി യാമിനീഷു ഖലു
 കാമനീയകനിയേ ഭവാൻ
 പൂർണ്ണസമ്മദരസാർണ്ണവം കമപി
 യോഗിഗമ്യമനുഭാവയൻ |
 ബ്രഹ്മശംകരമുഖാനപീഹ
 പശുപാംഗനാസു ബഹുമാനയൻ
 ഭക്തലോകഗമനീയരൂപ കമനീയ
 കൃഷ്ണ പരിപാഹി മാം || 11 ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-70

സുദർശനശാപമോക്ഷവർണ്ണനം ശംഖചൂഡാവധവർണ്ണനം
വൃഷഭാസുരവധവർണ്ണനം ച

ഇതി ത്വയി രസാകുലം രമിതവല്ലഭേ വല്ലവാഃ
കദാപി പുരമംബികാകമിതുരംബികാകാനനേ |
സമേത്യ ഭവതാ സമം നിശി നിഷേവ്യ ദിവ്യോത്സവം
സുഖം സുഷുവുരഗ്രസീദ്ബ്രജപമുഗ്രനാഗസ്തദ || 1 ||

സമുന്മുഖമഥോന്മുക്തൈ-
രഭിഹതേഽപി തസ്മിൻ ബലാ-
ദമുഞ്ചതി ഭവത്പദേ നൃപതി
പാഹി പാഹീതി തൈഃ |
തദാ ഖലു പദാ ഭവാൻ
സമുപഗമ്യ പസ്പർശ തം
ബഭൗ സ ച നിജാം തനും
സമുപസാദ്യ വൈദ്യാധരീം || 2 ||

സുദർശനധര പ്രഭോ നനു
സുദർശനാഖ്യോഽസ്മ്യഹം
മുനീൻ ക്വചിദപാഹസം ത
ഇഹ മാം വ്യധൂർവ്വാഹസം |
ഭവത്പദസമർപ്പണാദമലതാം
ഗതോഽസ്മീത്യസൗ
സ്തുവൻ നിജപദം യയൗ
വ്രജപദം ച ഗോപാ മുദാ || 3 ||

കദാപി ഖലു സീരിണാ വിഹരതി ത്വയി സ്ത്രീജനൈർ-
 ജഹാര ധനദാനുഗഃ സ കില ശംഖചുഡോഽബലാഃ |
 അതിദ്രുതമനുദ്രുതസ്തഥമ മുക്തനാരീജനം
 രുരോജിഥ ശിരോമണിം ഹലഭ്യതേ ച തസ്യാദദാഃ || 4 ||

ദിനേഷു സ സുഹൃജ്ജനൈസ്സഹ വനേഷു ലീലാപരം
 മനോഭവമനോഹരം രസിതവേണുനാദാമൃതം |
 ഭവന്തമരീഭ്യശാമമൃതപാരണാദായിനം
 വിചിന്ത്യ കിമു നാലപൻ വിരഹതാപിതാ ഗോപികാഃ || 5 ||

ഭോജരാജഭ്യതകസ്തഥ കശ്ചിത്
 കഷ്ടദുഷ്ടപഥദ്യുഷ്ടിരരിഷ്ടഃ |
 നിഷ്ഠുരാകൃതിരപഷ്ഠു നിനാദ-
 സ്തിഷ്ഠതേ സ്ഥ ഭവതേ വൃഷരുപീ || 6 ||

ശാക്വരോഽഥ ജഗതീധൃതിഹാരീ
 മുർത്തിമേഷ ബൃഹതീം പ്രദധാനഃ |
 പംക്തിമാശു പരിഘൂർണ്ണ്യ പശൂനാം
 ഛന്ദസാം നിധിമവാപ ഭവന്തം || 7 ||

തുംഗശൃങ്ഗമുഖമാശ്വഭീയന്തം
 സംഗൃഹയ്യ രഭസാദഭീയം തം |
 ഭദ്രരുപമപി ദൈത്യമഭദ്രം
 മർദ്ദയന്നമദയഃ സുരലോകം || 8 ||

ചിത്രമദ്യ ഭഗവൻ വൃഷഘാതാത്
 സുസ്ഥിരാഽജനി വൃഷസ്ഥിതിരുർവ്യാം |
 വർദ്ധതേ ച വൃഷചേതസി ഭൂയാൻ
 മോദ ഇത്യഭിനുതോഽസി സുരൈസ്തം || 9 ||

ഔക്ഷകാണി പരിധാവത ദൂരം
 വീക്ഷ്യതാമയമിഹോക്ഷവിഭേദീ |

ഇത്ഥമാത്തഹസിതൈഃ സഹ ഗോപൈർ-
ഗേഹഗസ്ത്വമവ വാതപുരേശ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-71

കേശിമഥനവർണ്ണനം വ്യോമവധവർണ്ണനം ച

യതേഷു സർവ്വേഷുപി നാവകേശീ
കേശീ സ ഭോജേശിതുരിഷ്ടബന്ധുഃ |
ത്വാം സിന്ധുജാഘവാപ്യ ഇതീവ മത്വാ
സമ്പ്രാപ്തവാൻ സിന്ധുജവാജിരുപഃ || 1 ||

ഗന്ധർവ്വതാമേഷ ഗതോഽപി രുക്ഷൈർ-
നാദൈഃ സമുഭ്രജിതസർവ്വലോകഃ |
ഭവദ്വിലോകാവധി ഗോപവാസീം
പ്രമർദ്ദ്യ പാപഃ പുനരാപതത് ത്വാം || 2 ||

താർക്ഷ്യർഷിതാംശ്രേഘസ്തവ താർക്ഷ്യ ഏഷ
ചിക്ഷേപ വക്ഷോഭുവി നാമ പാദം |
ഭൃഗോഃ പദാഘാതകഥാം നിശമ്യ
സ്വേനാപി ശക്യം തദിതീവ മോഹാത് || 3 ||

പ്രവഞ്ചയന്നസ്യ ഖുരാഞ്ചലം ദ്രാ-
ഗമും ച ചിക്ഷേപിഥ ദുരദൂരം |
സമ്മുർച്ഛിതോഽപി ഹൃതിമുർച്ഛിതേന
ക്രോധോഷ്മണോ ഖാദിതുമാദ്രുതസ്ത്വാം || 4 ||

ത്വം വാഹദണ്ഡേ കൃതധീശ്ച വാഹാ-
ദണ്ഡം നൃധാസ്തസ്യ മുഖേ തദാനീം |
തദ്വൃദ്ധിരുദ്ധശ്ചസനോ ഗതാസുഃ
സപ്തീഭവന്നപ്യയമൈക്യമാഗാത് || 5 ||

ആലംഭമാത്രേണ പശോഃ സുരാണാം
 പ്രസാദകേ നൃത ഇവാശ്വമേധേ |
 കൃതേ ത്വയാ ഹർഷവശാത് സുരേന്ദ്രാ-
 സ്ത്വാം തുഷ്ടുവുഃ കേശവനാമധേയം || 6 ||

കംസായ തേ ശൗരിസുതത്വമുക്ത്വാ
 തം തദ്വധോക്തം പ്രതിരൂധ്യ വാചാ |
 പ്രാപ്തേന കേശികുപണാവസാനേ
 ശ്രീനാരദേന ത്വമഭിഷ്ടുതോഭ്യഃ || 7 ||

കദാപി ഗോപൈഃ സഹ കാണനാന്തേ
 നിലായനക്രീഡനലോലുപം ത്വാം |
 മയാത്മജഃ പ്രാപ ദുരന്തമായോ
 വ്യോമാഭിയോ വ്യോമചരോപരോധീ || 8 ||

സ ചോരപാലായിതവല്ലവേഷു
 ചോരായിതോ ഗോപശിശുൻ പശുംശ്ച |
 ഗുഹാസു കൃത്വാ പിദധേ ശിലാഭി-
 സ്ത്വയാ ച ബുധ്യാ പരിമർദ്ദിതോഭ്യത് || 9 ||

ഏവം വിധൈശ്ചാഭ്യുതകേളിഭേദൈ-
 രാനന്ദമൂർച്ഛരാമതുലാം വ്രജസ്യ |
 പദേ പദേ നൃതനയന്നസീമാം
 പരാത്മരൂപിൻ പവനേശ പായാഃ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-72

അക്രൂരാഗമനവർണ്ണനം

കംസോഽഥ നാരദഗിരാ വ്രജവാസിനം ത്വാ-
മാകർണ്ണ്യ ദീർണ്ണഹൃദയഃ സ ഹി ഗാന്ധിനേയം |
ആഹുയ കാർമ്മുകമഖച്ഛരലതോ ഭവന്ത-
മാനേതുമേനമഹിനോദഹിനാഥശായിൻ || 1 ||

അക്രൂര ഏഷ ഭവദംശ്രിപരശ്ചിരായ
ത്വദ്രിശനാക്ഷമമനാഃ ക്ഷിതിപാലഭീത്യാ |
തസ്യാജ്ഞയൈവ പുനരീക്ഷിതുമുദ്യതസ്ത്വാ-
മാനന്ദഭാരമതിഭൂരിതരം ബഭാര || 2 ||

സോഽയം രഥേന സുകൃതീ ഭവതോ നിവാസം
ഗച്ഛൻ മനോരഥഗണാംസ്ത്വയി ധാർയമാണാൻ |
ആസ്യാദയൻ മുഹൂരപായഭയേന ദൈവം
സമ്പ്രാർത്ഥയൻ പഥി ന കിഞ്ചിദപി വൃജാനാത് || 3 ||

ദ്രക്ഷ്യാമി വേദശതഗീതഗതിം പുമാംസം
സ്പ്രക്ഷ്യാമി കിംസ്വിദപി നാമ പരിഷ്ഠജേയം |
കിം വക്ഷ്യതേ സ ഖലു മാം ക്വനു വീക്ഷിതഃ സ്യാ-
ദിത്ഥം നിനായ സ ഭവന്മയമേവ മാർഗ്ഗം || 4 ||

ഭൂയഃ ക്രമാദഭിവിശൻ ഭവദംശ്രിപുതം
വൃന്ദാവനം ഹരവിരിഞ്ചസുരാഭിവന്ദ്യം |
ആനന്ദമഗ്ന ഇവ ലഗ്ന ഇവ പ്രമോഹേ
കിം കിം ദശാന്തരമവാപ ന പംകജാക്ഷ || 5 ||

പശ്യന്നവന്ദത ഭവദ്വിഹൃതിസ്ഥലാനി
 പാംസുഷ്യവേഷ്ടത ഭവച്ചരണാംകിതേഷു |
 കിം ബ്രൂമഹേ ബഹുജനാ ഹി തദാപി ജാതാ
 ഏവം തു ഭക്തിതരളാ വിരളാഃ പരാത്മൻ || 6 ||

സായം സ ഗോപഭവനാനി ഭവച്ചരിത്ര-
 ഗീതാമൃതപ്രസ്യതകർണ്ണരസായനാനി |
 പശ്യൻ പ്രമോദസരിഭേവ കിലോഹൃമാനോ
 ഗച്ഛൻ ഭവദ്ഭവനസന്നിധിമന്വയാസീത് || 7 ||

താവദുദർശ പശുദോഹവിലോകലോലം
 ഭക്തോത്തമാഗതിമിവ പ്രതിപാലയന്തം |
 ഭൂമൻ ഭവന്തമയമഗ്രജവന്തമന്തർ-
 ബ്രഹ്മാനുഭൂതിരസസിന്ധുമിവോദ്ദമന്തം || 8 ||

സായന്തനാപ്ലവവിശേഷവിവിക്തഗാത്രൗ
 ഭൗ പീതനീലരുചിരാംബരലോഭനീയൗ |
 നാതിപ്രപഞ്ചധൃതഭൂഷണചാരുവേഷൗ
 മന്ദസ്മിതാർദ്രവദനൗ സ യുവാം ദദർശ || 9 ||

ഭൂരാദ്രമാത്സമവരുഹ്യ നമന്തമേന-
 മുത്ഥാപ്യ ഭക്തകുലമൗലിമഥോപഗുഹൻ |
 ഹർഷാന്വിതാക്ഷരഗിരാ കുശലാനുയോഗീ
 പാണിം പ്രഗൃഹ്യ സബലോഽഥ ഗൃഹം നിനേഥ || 10 ||

നന്ദേന സാകമമിതാദരമർച്ചയിത്വാ
 തം യാദവം തദുദിതാം നിശമയ്യ വാർത്താം |
 ഗോപേഷു ഭൂപതിനിദേശകഥാം നിവേദ്യ
 നാനാകഥാഭിരിഹ തേന നിശാമനൈഷീഃ || 11 ||

ചന്ദ്രാഗൃഹേ കിമുത ചന്ദ്രഭഗാഗൃഹേ നു
 രാധാഗൃഹേ നു ഭവനേ കിമു മൈത്രവിന്ദേ |

ധൂർത്തോ വിഭൂംബത ഇതി പ്രമദാഭിരുച്ചൈ-
രാശംകിതോ നിശി മരുത് പുരനാഥ പായാഃ || 12 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-73

മധുരാപുരയാത്രാവർണ്ണനം

നിശമയ്യ തവാഥ യാനവാർത്താം

ഭൃശമാർത്താഃ പശുപാലബാലികാസ്താഃ |

കിമിദം കിമിദം കഥം ന്വിതീമാഃ

സമവേതാഃ പരിഭേവിതാനൃകൂർവ്വൻ || 1 ||

കരുണാനിധിരേഷ നന്ദസുനുഃ

കഥമസ്മാൻ വിസൃജേദനന്യനാഥാഃ |

ബത നഃ കിമു ദൈവമേവമാസീ-

ദിതി താസ്ത്വദ്ഗതമാനസാ വിലേപുഃ || 2 ||

ചരമപ്രഹരേ പ്രതിഷ്ഠമാനഃ

സഹ പിത്രാ നിജമിത്രമണ്ഡലൈശ്ച |

പരിതാപഭരം നിതംബിനീനാം

ശമയിഷ്യൻ വ്യമുചഃ സഖായമേകം || 3 ||

അചിരാദുപയാമി സന്നിധിം വോ

ഭവിതാ സാധു മയൈവ സംഗമശ്രീഃ |

അമൃതാംബുനിധൗ നിമജ്ജയിഷ്യേ

ദ്രുതമിത്യാശ്വസിതാ വധൂരകാർഷീഃ || 4 ||

സവിഷാദഭരം സയാഞ്ചമുച്ഛൈഃ

അതിദൂരം വനിതാഭീക്ഷ്യമാണഃ |

മൃദു തദ്രിശി പാതയന്നപാംഗാൻ

സബലോഽക്രൂരരഥേന നിർഗ്ഗതോഽഭൂഃ || 5 ||

അനസാ ബഹുലേന വല്ലുവാനാം
 മനസാ ചാനുഗതോഽഥ വല്ലഭാനാം |
 വനമാർത്തമൃഗം വിഷണ്ണവൃക്ഷം
 സമതീതോ യമുനാതടീമയാസീഃ || 6 ||

നിയമായ നിമജ്യ വാരിണി ത്വാ-
 മഭീവീക്ഷ്യായ രഥേഽപി ഗാന്ദിനേയഃ |
 വിവശോഽജനി കിം ന്വിദം വിഭോസ്തേ
 നന്നു ചിത്രം ത്വവലോകനം സമന്താത് || 7 ||

പുനരേഷ നിമജ്യ പുണ്യശാലീ
 പുരുഷം ത്വാം പരമം ഭുജംഗഭോഗേ |
 അരികംബുഗദാംബുജൈഃ സ്ഫുരന്തം
 സുരസിദ്ധൗഘപരീതമാലുലോകേ || 8 ||

സ തദാ പരമാത്മസൗഖ്യസിന്ധൗ
 വിനിമഗ്നഃ പ്രണുവൻ പ്രകാരഭേദൈഃ |
 അവിലോക്യ പുനശ്ച ഹർഷസിന്ധോ-
 രനുവൃത്യാ പുലകാവൃതോ യയൗ ത്വാം || 9 ||

കിമു ശീതളിമാ മഹാൻ ജലേ യത്
 പുളകോഽസാവിതി ചോദിതേന തേന |
 അതിഹർഷനിരുത്തരേണ സാർദ്ധം
 രഥവാസീ പവനേശ പാഹി മാം ത്വം || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭഗവതഃ-74

ഭഗവതോ മധുരാപുരീപ്രവേശ രജകനിഗ്രഹ
വായകമാലാകാരകുബ്ജാനുഗ്രഹ ധനുർഭംഗാഭി വർണ്ണനം ച

സമ്പ്രാപ്തോ മധുരാം ദിനാർദ്ധ-
വിഗമേ തന്ത്രാന്തരസ്ഥിൻ വസ-
ന്നാരാമേ വിഹിതാശനഃ സഖിജ്ജനൈർ-
യാതഃ പുരീമീക്ഷിതും |
പ്രാപോ രാജപഥം ചിരശ്രുതിധൃത-
വ്യാലോകകൗതുഹല-
സ്ത്രീപുംസോദ്യഭഗണ്യപുണ്യനിഗളൈ-
രാകൃഷ്ടമാണോ നു കിം || 1 ||

ത്വത്പാദദ്യുതിവത് സരാഗസുഭഗാ-
സ്ത്വന്മൂർത്തിവദ്യോഷിതഃ
സമ്പ്രാപ്താ വിലസത്പയോധരരുചോ
ലോലാ ഭവദ്യുഷ്ടിവത് |
ഹാരിണ്യസ്ത്വദുരസ്സ്മലീവദധി തേ
മന്ദസ്ഥിതപ്രൗഢിവ-
ന്നൈർമ്മല്യോല്പസിതാഃ കചൗഘ രുചിവ-
ദ്ഭ്രാജത്കലാപാശ്രിതാഃ || 2 ||

താസാമാകലയന്നപാംഗവലനൈർ-
മോദം പ്രഹർഷാദ്ഭൂത-
വ്യാലോലേഷു ജനേഷു തത്ര രജകം
കഞ്ചിത് പടീം പ്രാർത്ഥയൻ |
കസ്തേ ദാസ്യതി രാജകീയവസനം

യാഹീതി തേനോദിതഃ
 സദ്യസ്തസ്യ കരേണ ശീർഷമഹൃഥാഃ
 സോഽപ്യാപ പുണ്യാം ഗതിം || 3 ||

ഭൂയോ വായകമേകമായതമതിം
 തോഷേണ വേഷോചിതം
 ദാശ്യാംസം സ്വപദം നിനേഥ സുകൃതം
 കോ വേദ ജീവാത്മനാം |
 മാലാഭിഃ സ്തബകൈഃ സ്തവൈരപി പുനർ-
 മാലാകൃതാ മാനിതോ
 ഭക്തിം തേന വൃതാം ദിദേശിഥ പരാം
 ലക്ഷ്മീം ച ലക്ഷ്മീപതേ || 4 ||

കുബ്ജാമബ്ജവിലോചനാം പഥി പുനർ-
 ഭൃഷ്ട്യാഽഗരാഗേ തയാ
 ദത്തേ സാധു കിലാംഗരാഗമദദാ-
 സ്തസ്യ മഹാന്തം ഹൃദി |
 ചിത്തസ്ഥാമ്യജുതാമഥ പ്രഥയിതും
 ഗാന്ത്രേപി തസ്യാഃ സ്ഫുടം
 ഗൃഹ്ണൻ മഞ്ജു കരേണ താമുദനയ-
 സ്താവജ്ജഗത്സുന്ദരീം || 5 ||

താവന്നിശ്ചിതവൈഭവാസ്തവ വിഭോ
 നാത്യന്തപാപാ ജനാ
 യത്കിഞ്ചിദുദതേ സ്ഥ ശക്ത്യനുഗുണം
 താംബുലമാല്യാദികം |
 ഗൃഹ്ണാനഃ കുസുമാദി കിഞ്ചന
 തദാ മാർഗ്ഗേ നിബദ്ധാഞ്ജലിർ-
 നാതിഷ്ഠം ബത ഹാ യതോഽഭ്യ വിപുലാ-
 മാർത്തിം വ്രജാമി പ്രഭോ || 6 ||

ഏഷ്യാമീതി വിമുക്തയാപി ഭഗവ-
 ന്നാലേപദാത്ര്യാ തയാ
 ദുരാത് കാതരയാ നിരീക്ഷിതഗതി-
 സ്ത്വം പ്രാവിശോ ഗോപുരം |
 ആഘോഷാനുമിതത്വദാഗമമഹാ-
 ഹർഷോല്ലഭ്യേവകീ-
 വക്ഷോജപ്രഗളത്പയോരസമിഷാ-
 ത്വത് കീർത്തിരന്തർഗ്ഗതാ || 7 ||

ആവിഷ്ടോ നഗരീം മഹോത്സവവതീം
 കോദണ്ഡശാലാം വ്രജൻ
 മാധുർയേണ നു തേജസാ നു പുരുഷൈർ-
 ദുരേണ ദത്താന്തരഃ |
 സ്രഗ്ഭിർഭൂഷിതമർച്ചിതം വരധനുർ-
 മാമേതി വാദാത് പുരഃ
 പ്രാഗ്യഹ്ണോഃ സമരോപയഃ കില സമാ-
 ക്രാംക്ഷീരഭാംക്ഷീരപി || 8 ||

ശ്വഃ കംസക്ഷപണോത്സവസ്യ പുരതഃ
 പ്രാരംഭതുർയോപമ-
 ശ്യാപധംസമഹായനിസ്തവ വിഭോ
 ദേവാനരോമാഞ്ചയത് |
 കംസസ്യാപി ച വേപഥുസ്തദുരിതഃ
 കോദണ്ഡഖണ്ഡഭയീ-
 ചണ്ഡാഭ്യാഹതരക്ഷിപുരുഷരവൈ-
 രുത്കുലിതോഭൂത് ത്വയാ || 9 ||

ശിഷ്ടൈർദൃഷ്ടജനൈശ്ച ദൃഷ്ടമഹിമാ
 പ്രീത്യാ ച ഭീത്യാ തതഃ
 സമ്പശ്യൻ പുരസമ്പദം പ്രവിചരൻ
 സായം ഗതോ വാടികാം |

ശ്രീഭാമ്നാ സഹ രാധികാവിരഹജം
 ഖേദം വദൻ പ്രസ്ഥപ-
 നാനന്ദനവതാരകാർയഘടനാ-
 ഭാതേശ സംരക്ഷ മാം || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭഗവതഃ-75

കംസവധവർണ്ണനം

പ്രാതഃ സന്ത്രസ്തഭോജക്ഷിതിപതിവചസാ
പ്രസ്തുതേ മല്ലതൂർയേ
സംഘേ രാജ്ഞാം ച മഞ്ചാനഭിയയുഷി ഗതേ
നന്ദഗോപേഴ്വി ഹർമ്മ്യം |
കംസേ സൗധാധിരുഡേ ത്വമപി സഹബലഃ
സാനുഗശ്ചാരുവേഷോ
രംഗഭാരം ഗതോഭ്യഃ കുപിതകുവലയാ-
പീഡനാഗാവലീഡം || 1 ||

പാപിഷ്ഠാപേഹി മാർഗ്ഗാദ് ഭൂതമിതി
വചസാ നിഷ്ഠൂരക്രൂദ്ധബുദ്ധേ-
രംബഷ്ഠസ്യ പ്രണോദാദധികജവജുഷാ
ഹസ്തിനാ ഗൃഹ്യമാണഃ |
കേളീമുകേതോഥ ഗോപീകുചകലശചിര-
സ്പർദ്ധിനം കുംഭമസ്യ
വ്യാഹത്യാലീയമാസ്ത്വം ചരണഭൂവി പുനർ-
നിർഗൃതോ വൽഗുഹാസീ || 2 ||

ഹസ്തപ്രാപ്യോപ്യഗമ്യോ ത്വദിതി മുനിജന-
സ്യേവ ധാവൻ ഗജേന്ദ്രം
ക്രീഡന്നാപാത്യ ഭൂമൗ പുനരഭിപത-
സ്തസ്യ ഭന്തം സജീവം |
മൂലാഭൂന്മൂല്യ തന്മൂലഗമഹിതമഹാ-
മൗക്തികാന്യാത്മമിത്രേ

പ്രാദാസ്ത്വം ഹാരമേഭിർല്ലളിതവിരചിതം
രാധികായൈ ദിശേതി || 3 ||

ഗൃഹ്ണാനം ദന്തമംസേ യുതമഥ ഹലിനാ
രംഗമംഗാവിശന്തം
ത്വാം മംഗല്യാംഗഭംഗീരഭസഹൃതമനോ-
ലോചനാ വീക്ഷ്യ ലോകാഃ |
ഹംഹോ ധന്യോ നു നന്ദോ നഹി നഹി പശുപാ-
ലാംഗനാ നോ യശോദാ
നോ നോ ധന്യേഷണാഃ സ്ഥസ്ത്രിജഗതി വയമേ-
വേതി സർവ്വേ ശശംസുഃ || 4 ||

പൂർണ്ണം ബ്രഹ്മൈവ സാക്ഷാനിരവധി പരമാ-
നന്ദസാന്ദ്രപ്രകാശം
ഗോപേഷു ത്വം വ്യലാസീർന്ന ഖലു ബഹുജനൈ-
സ്താവദാവേദിതോഭ്യഃ |
ഭൃഷ്ട്യാഥ ത്വാം തദേദംപ്രഥമമുപഗതേ
പുണ്യകാലേ ജനനഘോഃ
പൂർണ്ണാനന്ദാ വിപാപാഃ സരസമഭിജഗു-
സ്ത്വത്കൃതാനി സ്ഥൃതാനി || 5 ||

ചാണൂരോ മല്ലവീരസ്തദനു നൃപഗിരാ
മുഷ്ടികോ മുഷ്ടിശാലീ
ത്വാം രാമഞ്ചാഭിപേദേ ഝടയധിതി മിഥോ
മുഷ്ടിപാതാതിരൂക്ഷം |
ഉത്പാതാപാതനാകർഷണവിവിധരണാ-
ന്യാസതാം തത്ര ചിത്രം
മൃത്യോഃ പ്രാഗേവ മല്ലപ്രഭുരഗമദയം
ഭൂരിശോ ബന്ധമോക്ഷാൻ || 6 ||

ഹാ ധിക് കഷ്ടം കുമാരൗ സുലളിതവപുഷൗ
 മല്ലവീരൗ കഠോരൗ
 ന ഭക്ഷ്യാമോ വ്രജാമസ്ത്വരിതമിതി ജനേ
 ഭാഷമാണേ തദാനീം |
 ചാണൂരം തം കരോദ്ഭ്രാമണവിഗളഭസുഃ
 പോഥയാമാസിഥോർവ്വ്യാഃ
 പിഷ്ടോഭ്യന്മുഷ്ടികോപി ഭൃതമഥ ഹലിനാ
 നഷ്ടശിഷ്ടൈർദ്വയാവേ || 7 ||

കംസഃ സംവാർയ തൂർയം ഖലമതിരവിദൻ
 കാർയമാർയാൻ പിത്രംസ്താ-
 നാഹന്തും വ്യാപ്തമൂർത്തേസ്തവ ച സമശിഷ-
 ദ്വൂരമുത്സാരണായ |
 രുഷ്ടോ ഭൃഷ്ടോക്തിഭിസ്ത്വം ഗരുഡ ഇവ ശിരിഃ
 മഞ്ചമഞ്ചന്നുദഞ്ചത്-
 ഖഡ്ഗവ്യാവദ്ഗദ്വസ്സംഗ്രഹമപി ച ഹഠാത്
 പ്രാഗ്രഹീരൗഗ്രസേനിം || 8 ||

സദ്യോ നിഷ്പിഷ്ടസന്ധിം ഭൂവി നരപതിമാ-
 പാത്യ തസ്യോപരിഷ്ടാ-
 ത്വയാപാത്യേ തദൈവ ത്വദുപരി പതിതാ
 നാകിനാം പുഷ്പവൃഷ്ടിഃ |
 കിം കിം ബ്രൂമസ്തദാനീം സതതമപി ഭിയാ
 ത്വദ്ഗതാത്മാ സ ഭേജേ
 സായുജ്യം ത്വദ്വധോത്ഥ പരമ പരമിയം
 വാസനാ കാലനേമേഃ || 9 ||

തദ്ഭ്രാതൃനഷ്ട പിഷ്ടാ ഭൃതമഥ പിതരൗ
 സന്നമന്നുഗ്രസേനം
 കൃത്വാ രാജാനമുച്ചൈർയദുകുലമഖിലം
 മോദയൻ കാമദാദൈഃ |

ഭക്താനാമുത്തമം ചോഭവമമരഗുരോ-
രാപ്തനീതിം സഖായം
ലബ്ധ്യാ തുഷ്ടോ നഗർയാം പവനപുരപതേ
രൂന്ധി മേ സർവ്വരോഗാൻ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-76

ഉദ്ധവഭൃത്യവർണ്ണനം

ഗത്വാ സാനീപനിമഥ ചതു-
ഷ്ഠിമാത്രൈരഹോഭിഃ
സർവ്വജ്ഞസ്ത്വം സഹ മുസലിനാ
സർവ്വവിദ്യാ ഗൃഹീത്വാ |
പുത്രം നഷ്ടം യമനിലയനാ-
ഭാഹ്യതം ദക്ഷിണാർത്ഥം
ദത്വാ തസ്മൈ നിജപുരമഗാ
നാദയൻ പാഞ്ചജന്യം || 1 ||

സ്ഥ്യത്വാ സ്ഥ്യത്വാ പശുപസുഭൃശഃ
പ്രേമഭാരപ്രണുനാഃ
കാരുണ്യേന ത്വമപി വിവശഃ
പ്രാഹിണോരുദ്ധവം തം |
കിഞ്ചാമുഷ്മൈ പരമസുഹൃദേ
ഭക്തവർയായ താസാം
ഭക്ത്യുദ്രേകം സകലഭൂവനേ
ദുർല്ലഭം ദർശയിഷ്യൻ || 2 ||

ത്വന്മാഹാത്മ്യപ്രഥിമപിശുനം
ഗോകുലം പ്രാപ്യ സായം
ത്വദാർത്താഭിർബ്രഹ്മ സ രമയാ-
മാസ നന്ദം യശോദാം |
പ്രാതർദ്യഷ്ട്വാ മണിമയരഥം
ശംകിതാഃ പങ്കജാക്ഷ്യഃ

ശ്രുത്വാ പ്രാപ്തം ഭവദനുചരം
ത്യക്തകാർയാഃ സമീയുഃ || 3 ||

ദ്യഷ്ട്വാ ചൈനം ത്വദുപമലസ-
ഭേഷഭൂഷാഭിരാമം
സ്ഥ്യത്വാ സ്ഥ്യത്വാ തവ വിലസിതാ-
ന്യുച്ചകൈസ്താനി താനി |
രുദ്ധാലാപാഃ കഥമപി പുനർ-
ഗദ്ഗദാം വാചമുചുഃ
സൗജന്യാദീൻ നിജപരഭിദാ-
മപ്യലം വിസ്മരന്ത്യ || 4 ||

ശ്രീമൻ കിം ത്വം പിത്യജനക്യതേ
പ്രേഷിതോ നിർദ്ദയേന
ക്വാസൗ കാന്തോ നഗരസുദ്യശാം
ഹാ ഹരേ നാഥ പായാഃ |
ആശ്ലേഷാണാമമൃതവപുഷോ
ഹന്ത തേ ചുംബനാനാ-
മുന്മാദാനാം കുഹകവചസാം
വിസ്മരേത് കാന്ത കാ വാ || 5 ||

രാസക്രീഡാലുളിതലളിതം
വിശ്ലഥത്കേശപാശം
മന്ദോദ്ഭിന്നശ്രമജലകണം
ലോഭനീയം ത്വദംഗം |
കാരുണ്യാബ്ധേ സക്യദപി
സമാലിംഗിതും ദർശയേതി
പ്രേമോന്മാദാദ് ഭൂവനമദന
ത്വത്പ്രിയാസ്ത്വാം വിലേപുഃ || 6 ||

ഏവംപ്രായൈർവ്വിവശവചനൈ-
 രാകുലാ ഗോപികാസ്താ-
 സ്ത്വത്സന്ദേശൈഃ പ്രകൃതിമനയത്
 സോഽഥ വിജ്ഞാനഗർഭൈഃ |
 ഭൂയസ്താഭിർമ്മുദിതമതിഭി-
 സ്ത്വന്വയീഭിർവ്വധുഭി-
 സ്തത്തഭാർത്താസരസമനയത്
 കാനിചിഭാസരാണി || 7 ||

ത്വത്പ്രോദ്ഗാണൈഃ സഹിതമനിശം
 സർവ്വതോ ഗേഹകൃത്യം
 ത്വഭാർത്തൈവ പ്രസരതി മിഥഃ
 സൈവ ചോത്യാപലാപാഃ |
 ചേഷ്ടാഃ പ്രായസ്ത്വദനുകൃതയ-
 സ്ത്വന്വയം സർവ്വമേവം
 ഭൃഷ്ടാ തത്ര വ്യമുഹദധികം
 വിസ്തയാദുഭവോഽയം || 8 ||

രാധായാ മേ പ്രിയതമമിദം
 മത്പ്രിയൈവം ബ്രവീതി
 ത്വം കിം മൗനം കലയസി സഖേ
 മാനിനീ മത്പ്രിയേവ |
 ഇത്യാദ്യേവ പ്രവദതി സഖി
 ത്വത്പ്രിയോ നിർജ്ജനേ മാ-
 മിത്ഥംവാദൈരരമയദയം
 ത്വത്പ്രിയാമുൽപലാക്ഷീം || 9 ||

ഏഷ്യാമി ഭാഗനുപഗമനം
 കേവലം കാർയഭാരാ-
 ഭിശ്ലേഷേഽപി സ്തമരണദ്യുഃതാ-
 സംഭവാന്മാസ്തു ഖേദഃ |

ബ്രഹ്മാനന്ദേ മിദൃതി നചിരാത്
 സംഗമോ വാ വിധോഗ-
 സ്തുല്യോ വഃ സ്യാദിതി തവ ഗിരാ
 സോഽകരോന്നിർവ്വൃമാസ്താ || 10 ||

ഏവം ഭക്തിഃ സകലഭുവനേ
 നേക്ഷിതാ ന ശ്രുതാ വാ
 കിം ശാസ്ത്രൗഘൈഃ കിമിഹ തപസാ
 ഗോപികാഭ്യോ നമോഽസ്തു |
 ഇത്യാനന്ദാകുലമുപഗതം
 ഗോകുലാഭുലവം തം
 ദൃഷ്ട്വാ ഹൃഷ്ടോ ഗുരുപുരപതേ
 പാഹി മാമാമയൗഘാത് || 11 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-77

ഉപശ്ലോകോത്പത്തിവർണ്ണനം ജരാസന്ധാദിയുദ്ധവർണ്ണനം
മുചകുന്ദാനുഗ്രഹവർണ്ണനം ച

സൈരന്ധ്യാസ്തദനു ചിരം സ്മരാതുരായാ
യാതോഭ്യഃ സുലളിതമുദ്ധവേന സാർദ്ധം |
ആവാസം ത്വദുപഗമോത്സവം സദൈവ
ധ്യായന്ത്യാഃ പ്രതിദിനവാസസജ്ജികായാഃ || 1 ||

ഉപഗതേ ത്വയി പൂർണ്ണമനോരഥാം
പ്രമദസംഭ്രമകമ്പ്രപയോധരാം |
വിവിധമാനനമാദധതീം മുദാ
രഹസി താം രമയാഞ്ചക്വഷേ സുഖം || 2 ||

പൃഷ്ടാ വരം പുനരസാവവൃണോദ്ധരാകീ
ഭൂയസ്ത്വയാ സുരതമേവ നിശാന്തരേഷു |
സായുജ്യമസ്ത്വിതി വദേത് ബുധ ഏവ കാമം
സാമീപ്യമസ്ത്വനിശമിത്യപി നാബ്രവീത് കിം || 3 ||

തതോ ഭവാൻ ദേവ നിശാസു കാസുചിൻ-
മൃഗീഭൃശം താം നിഭൃതം വിനോദയൻ |
അദാദുപശ്ലോക ഇതി ശ്രുതം സുതം
സ നാരദാത് സാത്വതതന്ത്രവിദ് ബഭൗ || 4 ||

അക്രൂരമന്ദിരമിതോഽഥ ബലോദ്ധവാഭ്യാ-
മഭ്യർച്ചിതോ ബഹു നുതോ മുദിതേന തേന |
ഏനം വിസൃജ്യ വിപിനാഗതപാണധവേയ-
വൃത്തം വിവേദിഥ തഥാ ധൃതരാഷ്ട്രചേഷ്ടാം || 5 ||

വിഘ്നാതജ്ജാമാതൃഃ പരമസുഹൃദോ
 ഭോജന്യപതേർ-
 ജരാസന്ധേ രുന്ധത്യനവ-
 ധിരുഷ്യാന്ധേഫഥ മമുരാം |
 റഥാദ്വൈർദ്വോർല്ലബ്ധൈഃ കതിപയ-
 ബലസ്ത്വം ബലയുത-
 സ്ത്രയോവിംശത്യക്ഷൗഹിണി
 തദുപനീതം സമഹൃഥാഃ || 6 ||

ബലം ബലാദഥ ബലേന ബലോത്തരം ത്വം
 ഭൂയോ ബലോദ്യമരസേന മുമോചിമൈനം |
 നിശ്ശേഷദിഗ്ജയസമാഹൃതവിശ്വസൈന്യാത്
 കോഽന്യസ്തതോ ഹി ബലപൗരുഷവാംസ്തദാനീം || 7 ||

ഭഗ്നഃ സ ലഗ്നഹൃദയോഽപി നൃപൈഃ പ്രണുനോ
 യുദ്ധം ത്വയാ വ്യധിത ഷോഡശകൃത്വ ഏവം |
 അക്ഷൗഹിണീഃ ശിവ ശിവാസ്യ ജഘ്നഥ വിഷ്ണോ
 സംഭൂയ സൈകനവതിത്രിശതം തദാനീം || 8 ||

അഷ്ടാദശോഽസ്യ സമരേ സമുപേയുഷി ത്വം
 ഭൃഷ്ടാ പുരോഽഥ യവനം യവനത്രികോട്യാ |
 ത്വഷ്ട്രാ വിധാപ്യ പുരമാശു പയോധിമധ്യേ
 തത്രാഽഥ യോഗബലതഃ സ്വജ്ഞാനനൈഷീഃ || 9 ||

പദ്ഭ്യാം ത്വം പദ്മമാലീ ചകിത ഇവ
 പുരാനിർഗ്ഗതോ ധാവമാനോ
 ഘ്നേച്ഛേരശേനാനുയാതോ വധസുകൃത-
 വിഹീനേന ശൈലേ നൃലൈഷീഃ |
 സുപ്തേനാംഘ്യാഹതേന ദ്രുതഥഥ
 മുചുകുന്ദേന ഭസ്മീകൃതേഽസ്മിൻ

ഭൂപായാസ്മൈ ഗുഹാനേ സുലളിത-
വപുഷാ തസ്ഥിഷേ ഭക്തിഭാജേ || 10 ||

ഐക്ഷ്യാകോഽഹം വിരക്തോഽസ്മ്യഖില-
ന്യപസുവേ ത്വത്പ്രസാദൈകകാക്ഷീ
ഹാ ദേവേതി സ്തുവന്തം വരവിതതിഷു
തം നിസ്പൃഹം വീക്ഷ്യ ഹൃഷ്യൻ |
മുക്തേസ്തുല്യാം ച ഭക്തിം ധൃതസകലമലാം
മോക്ഷമപ്യാശു ഭത്വാ
കാർയം ഹിംസാവിശുദ്ധ്യേ തപ ഇതി ച തദാ
പ്രാത്ഥ ലോകപ്രതീത്യേ || 11 ||

തദനു മമുരാം ഗത്വാ ഹത്വാ ചമും യവനാഹൃതാം
മഗധപതിനാ മാർഗ്ഗേ സൈന്യേഃ പുരേവ നിവാരിതഃ |
ചരമവിജയം ദർപ്പായാസ്മൈ പ്രദായ പലായിതോ
ജലധിനഗരീം യാതോ വാതാലയേശ്വര പാഹി മാം || 13 ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-78

രൂക്മിണീസ്വയംവരം

ത്രിദശവർദ്ധകിവർദ്ധിതകൗശലം
ത്രിദശദത്തസമസ്തവിഭൂതിമത് |
ജലധിമധ്യഗതം ത്വമഭൂഷയോ
നവപുരം വപുരഞ്ചിതരോചിഷാ || 1 ||

ദദുഷി രേവതഭൂഭൂതി രേവതീം
ഹലഭൂതേ തനയാം വിധിശാസനാത് |
മഹിതമുത്സവഘോഷമപുപുഷഃ
സമുദിതൈർമ്മുദിതൈഃ സഹ യാദവൈഃ || 2 ||

അഥ വിദർഭസുതാം ഖലു രൂക്മിണീം
പ്രണയിനീം ത്വയി ദേവ സഹോദരഃ |
സ്വയമദിത്സത ചേദിമഹീഭൂജേ
സ്വതമസാ തമസാധുമുപാശ്രയൻ || 3 ||

ചിരധൃതപ്രണയാ ത്വയി ബാലികാ
സപദി കാംക്ഷിതഭംഗസമാകുലാ |
തവ നിവേദയിതും ദിജമാദിശത്
സ്വകദനം കദനംഗവിനിർമ്മിതം || 4 ||

ദിജസുതോഽപി ച തൂർണ്ണമുപായയൗ
തവ പുരം ഹി ദുരാശദുരാസഭം |
മുദമവാപ ച സാദരപൂജിതഃ
സ ഭവതാ ഭവതാപഹൃതാ സ്വയം || 5 ||

സ ച ഭവന്തമവോചത കുണ്ഡിനേ
 നൃപസുതാ ഖലു രാജതി രുക്മിണീ |
 ത്വയി സമുത്സുകയാ നിജധീരതാ-
 രഹിതയാ ഹി തയാ പ്രഹിതോഽസ്മ്യഹം || 6 ||

തവ ഹൃതോഽസ്മി പുരൈവ ഗുണൈരഹം
 ഹരതി മാം കില ചേദിന്യപോഽധുനാ |
 അധി കൃപാലയ പാലയ മാമിതി
 പ്രജഗദേ ജഗദേകപതേ തയാ || 7 ||

അശരണാം യദി മാം ത്വമുപേക്ഷസേ
 സപദി ജീവിതമേവ ജഹാമ്യഹം |
 ഇതി ഗിരാ സുതനോരതനോദ്ഭൃശം
 സുഹൃദയം ഹൃദയം തവ കാതരം || 8 ||

അകഥയസ്ത്വമഥൈനമയേ സഖേ
 തദധികാ മമ മന്ഥവേദനാ |
 നൃപസമക്ഷമുപേത്യ ഹരാമ്യഹം
 തദധി താം ദധിതാമസിതേക്ഷണാം || 9 ||

പ്രമുദിതേന ച തേന സമം തദാ
 റഥഗതോ ലഘു കുണ്ഡിനമേയിവാൻ |
 ഗുരുമരുത്പുരനായക മേ ഭവാൻ
 വിതനുതാം തനുതാമഖിലാപദാം || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-79

രൂക്മിണീസ്വയംവരവർണ്ണനം

ബലസമേതബലാനുഗതോ ഭവാൻ
പുരമഗാഹത ഭീഷ്മകമാനിതഃ |
ഭിജ്ജസുതം ത്വദുപാഗമവാദിനം
ധൃതരസാ തരസാ പ്രണനാമ സാ || 1 ||

ഭുവനകാന്തമവേക്ഷ്യ ഭവദ്വപുർ-
നൃപസുതസ്യ നിശമ്യ ച ചേഷ്ടിതം |
വിപുലഖേദജുഷാം പുരവാസിനാം
സരുദിതൈരുദിതൈരഗമന്നിശാ || 2 ||

തദനു വന്ദിതുമിന്ദുമുഖീ ശിവാം
വിഹിതമംഗലഭൂഷണഭാസുരാ |
നിരഗമത് ഭവദർപ്പിതജീവിതാ
സ്വപുരതഃ പുരതഃ സുഭാവാതാ || 3 ||

കുലവധുഭിരുപേത്യ കുമാരികാ
ഗിരിസുതാം പരിപൂജ്യ ച സാദരം |
മുഹുരയാചത തത്പദപങ്കജേ
നിപതിതാ പതിതാം തവ കേവലം || 4 ||

സമവലോകകുതുഹലസംകുലേ
നൃപകുലേ നിഭൃതം ത്വയി ച സ്ഥിതേ |
നൃപുസുതാ നിരഗാത് ഗിരിജാലയാത്
സുരൂചിരം രൂചിരഞ്ജിതദിങ്മുഖാ || 5 ||

ഭുവനമോഹനരൂപരുചാ തദാ
 വിവശിതാഖിലരാജകദംബയാ |
 ത്വമപി ദേവ കടാക്ഷവിമോക്ഷണൈഃ
 പ്രമദയാ മദയാഞ്ചക്യഷേ മനാക് || 6 ||

ക്ഷന്ദു ഗമിഷ്യസി ചന്ദ്രമുഖീതി താം
 സരസമേത്യ കരേണ ഹരൻ ക്ഷണാത് |
 സമധിരോപ്യ റഥം ത്വമപാഹൃഥാ
 ഭുവി തതോ വിതതോ നിനദോ ദ്വിഷാം || 7 ||

ക്ഷന്ദു ഗതഃ പശുപാല ഇതി ക്രൂധാ
 കൃതരണാ യദുഭിശ്ച ജിതാ നൃപാഃ |
 ന തു ഭവാനുദചാല്യത തൈരഹോ
 പിശുനകൈഃ ശുനകൈരിവ കേസരീ || 8 ||

തദന്ദു രുക്മിണമാഗതമാഹവേ
 വധുമുപേക്ഷ്യ നിബധ്യ വിരൂപയൻ |
 ഹൃതമദം പരിമുച്യ ബലോക്തിഭിഃ
 പുരമയാ റമയാ സഹ കാന്തയാ || 9 ||

നവസമാഗമലജ്ജിതമാനസാം
 പ്രണയകൗതുകജ്യംഭിതമന്ഥഥാം |
 അരമയഃ ഖലു നാഥ യഥാസുഖം
 റഹസി താം ഹസിതാംശുലസന്ദുഖീം || 10 ||

വിവിധനർമ്മഭിരേവമഹർന്നിശം
 പ്രമദമാകലയൻ പുനരേകദാ |
 ജ്ജമതേഃ കില വക്രഗിരാ ഭവാൻ
 വരതനോരതനോദതിലോലതാം || 11 ||

തദധികൈരഥ ലാഘുന കൗശലൈഃ
 പ്രണയിനീമധികം സുഖയന്നിഥാം |

അയി മുകുന്ദ ഭവച്ചരിതാനി നഃ
പ്രഗഭതാം ഗഭതാത്തിമപാകുരു || 12 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-80

സ്വമന്തകോപാഖ്യാനം

സത്രാജിതസ്ത്വമഥ ലുബ്ധവദർക്കലബ്ധം
ദിവ്യം സ്വമന്തകമണിം ഭഗവന്നയാചീഃ |
തത്കാരണം ബഹുവിധം മമ ഭാതി നൂനം
തസ്യാത്മജാം ത്വയി രതാം ഛലതോ വിവോധ്യം || 1 ||

അദത്തം തം തുഭ്യം മണിവരമനേനാൽപമനസാ
പ്രസേനസ്തദ്ഭ്രാതാ ഗളഭുവി വഹൻ പ്രാപ മൃഗയാം |
അഹന്നേനം സിംഹോ മണിമഹസി മാംസഭ്രമവശാത്
കപീന്ദ്രസ്തം ഹത്യാ മണിമപി ച ബാലായ ദദിവാൻ || 2 ||

ശശംസുഃ സത്രാജിദ്ഗിരമനു ജനാസ്ത്വാം മണിഹരം
ജനാനാം പീയൂഷം ഭവതി ഗുണിനാം ദോഷകണികാ |
തതഃ സർവ്വജ്ഞോഽപി സ്വജനസഹിതോ മാർഗ്ഗണപരഃ |
പ്രസേനം തം ദൃഷ്ട്വാ ഹരിമപി ഗതോഽഭൂഃ കപിഗുഹാം || 3 ||

ഭവന്തമവിതർക്കയന്നതിവയാഃ സ്വയം ജാംബവാൻ
മുകുന്ദശരണം ഹി മാം ക ഇഹ രോദ്ധുമിത്യാലപൻ |
വിഭോ രഘുപതേ ഹരേ ജയ ജയേത്യലം മുഷ്ടിഭി-
ശ്ചിരം തവ സമർച്ചനം വ്യധിത ഭക്തചൂഡാമണിഃ || 4 ||

ബുധ്യാഽഥ തേന ദത്താം നവരമണീം
വരമണിം ച പരിഗൃഹ്ണൻ |
അനുഗൃഹ്ണന്നമുമാഗാഃ സപദി ച
സത്രാജിതേ മണിം പ്രാദാഃ || 5 ||

തദനു സ ഖലു വ്രീലാലോലോ വിലോലവിലോചനാം
 ഭുഹിതരമഹോ ധീമാൻ ഭാമാം ഗിരൈവ പരാർപ്പിതാം |
 അഭിത മണിനാ തുഭ്യം ലഭ്യം സമേത്യ ഭവാനപി
 പ്രമുദിതമനാസ്തസ്യൈവാദാന്മണിം ഗഹനാശയഃ || 6 ||

വ്രീലാകുലാം രമയതി ത്വയി സത്യഭാമാം
 കൗന്തേയദാഹകഥയാഥ കുരുൻ പ്രയാതേ |
 ഹീ ഗാന്ദിനേയകൃതവർമ്മഗിരാ നിപാത്യ
 സത്രാജിതം ശതധനുർമ്മണിമാജഹാര || 7 ||

ശോകാത് കുരുനുപഗതാമവലോക്യ കാന്താം
 ഹത്യാ ഭൂതം ശതധനും സമഹർഷയസ്താം |
 രതേ സശംക ഇവ മൈഥിലഗേഹമേത്യ
 രാമോ ഗദാം സമശിശിക്ഷത ധാർത്തരാഷ്ട്രം || 8 ||

അക്രൂര ഏഷ ഭഗവൻ ഭവദിച്ഛരയൈവ
 സത്രാജിതഃ കുചരിതസ്യ യുയോജ ഹിംസാം |
 അക്രൂരതോ മണിമനാഹൃതവാൻ പുനസ്ത്വം
 തസ്യൈവ ഭൂതിമുപധാതുമിതി ബ്രുവന്തി || 9 ||

ഭക്തസ്ത്വയി സ്ഥിരതരഃ സ ഹി ഗാന്ദിനേയ-
 സ്തസ്യൈവ കാപഥമതിഃ കഥമീശ ജാതാ |
 വിജ്ഞാനവാൻ പ്രശമവാനഹമിത്യുദീർണ്ണം
 ഗർവ്വം ധ്രുവം ശമയിതും ഭവതാ കൃതൈവ || 10 ||

യാതം ഭയേന കൃതവർമ്മയുതം പുനസ്ത-
 മാഹൂയ തദ്ദിനിഹിതം ച മണിം പ്രകാശ്യ |
 തത്രൈവ സുവ്രതധരേ വിനിധായ തുഷ്യൻ
 ഭാമാകുചാന്തശയനഃ പവനേശ പായാഃ || 11 ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-81

സുഭദ്രാഹരണം കാലിന്ദ്രാഭിവിവാഹവർണ്ണനം
നരകാസുരവധവർണ്ണനം ച

സ്നിഗ്ദ്ധാം മുഗ്ദ്ധാം സതതമപി താം ലാളയൻ സത്യഭാമാം
യാതോ ഭൂയഃ സഹ ഖലു തയാ യാജ്ഞസേനീവിവാഹം |
പാർത്ഥപ്രീത്യൈ പുനരപി മനാഗാസ്ഥിതോ ഹസ്തിപുർയാം
ശക്രപ്രസ്ഥം പുരമപി വിഭോ സംവിധായാഗതോഽഭൂഃ || 1 ||

ഭദ്രാം ഭദ്രാം ഭവദവരജാം കൗരവേണാർത്ഥ്യമാനാം
ത്വഭാചാ താമഹ്യത കുഹനാമസ്കരീ ശക്രസുനൂഃ |
തത്ര ക്രൂദ്ധം ബലമനുനയൻ പ്രത്യഗാസ്തേന സാർദ്ധം
ശക്രപ്രസ്ഥം പ്രിയസഖമുദേ സത്യഭാമാസഹായഃ || 2 ||

തത്ര ക്രീഡന്നപി ച യമുനാകുലഭൃഷ്ടാം ഗൃഹീത്വാ
താം കാലിന്ദീം നഗരമഗമഃ ഖാണ്ഡവപ്രീണിതാഗ്നിഃ |
ഭ്രാത്യത്രസ്താം പ്രണയവിവശാം ദേവ പൈത്യുഷ്ഠസേയീം
രാജ്ഞാം മധ്യേ സപദി ജഹ്യുഷേ മിത്രവിന്ദാമവന്തീം || 3 ||

സത്യാം ഗത്വാ പുനരുഭവഹോ
നഗ്നജിന്നന്ദനാം താം
ബധ്യാ സപ്താപി ച വൃഷവരാൻ
സപ്തമൂർത്തിർനിമേഷാത് |
ഭദ്രാം നാമ പ്രദദുരഥ തേ
ദേവ സന്തർദ്ദനാഭ്യാ-
സ്തത്സോദർയാ വരദ ഭവതഃ
സാഘി പൈത്യുഷ്ഠസേയീ || 4 ||

പാർത്ഥാദ്യൈരപ്യകൃതലവനം തോയമാത്രാഭിലക്ഷ്യം
 ലക്ഷം ഛരിത്യാ ശഹരമവ്യഥാ ലക്ഷ്മണാം മദ്രകന്യാം |
 അഷ്ടാവേവം തവ സമഭവൻ വല്ലഭാസ്തത്ര മധ്യേ
 ശുശ്രോഥ ത്വം സുരപതിഗിരാ ഭൗമദുശ്ചേഷ്ടിതാനി || 5 ||

സ്ഥ്യതായാതം പക്ഷിപ്രവരമധിരുഡസ്ത്വമഗമോ
 വഹനംകേ ഭാമാമുപവനമിവാരാതിഭവനം |
 വിഭിന്ദൻ ദുർഗ്ഗാണി ത്രുടിതപ്യതനാശോണിതരസൈഃ
 പുരം താവത് പ്രാഗ്ജ്യോതിഷമകുരുമാഃ ശോണിതപുരം || 6 ||

മുരസ്ത്വാം പഞ്ചാസ്യോ ജലധിവനമധ്യാദുഭപത്ത്
 സ ചക്രേ ചക്രേണ പ്രഭലിതശിരാ മംക്ഷു ഭവതാ |
 ചതുർദ്ദന്തൈർദ്ദന്താവളപതിഭിരിന്ധാനസമരം
 റഥാംകേന ഛരിത്യാ നരകമകരോസ്തീർണ്ണനരകം || 7 ||

സ്തുതോ ഭൂമ്യാ രാജ്യം സപദി ഭഗദത്തേഽസ്യ തനയേ
 ഗജഞ്ചൈകം ദത്വാ പ്രജ്ഞിലയിഥ നാഗാനിജപുരീം |
 ഖലേനാബദ്ധാനാം സ്വഗതമനസാം ഷോഡശ പുനഃ
 സഹസ്രാണി സ്ത്രീണാമപി ച ധനരാശിം ച വിപുലം || 8 ||

ഭൗമാപാഹൃതകുണ്ഡലം തദദിതേർ-
 ദാതും പ്രയാതോ ദിവം
 ശക്രാദ്യൈർമ്മഹിതഃ സമം ദധിതയാ
 ദ്യുസ്ത്രീഷു ദത്തഹ്രിയാ |
 ഹൃത്യാ കൽപതരും രുഷാഭിപതിതം
 ജിത്വേന്ദ്രമഭ്യാഗമ-
 സ്തത്തു ശ്രീമദഭോഷ ഹൃദ്യശ ഇതി
 വ്യാഖ്യാതുമേകാകൃമാഃ || 9 ||

കൽപദ്രും സത്യഭാമാഭവനഭൂവി
 സൃജൻ ദ്വ്യഷ്ടസാഹസ്രയോഷാഃ |
 സ്വീകൃത്യ പ്രത്യഗാരം വിഹിതബഹുവപുർ-

ലാളയൻ കേളിഭേദൈഃ |
ആശ്ചര്യാനാരദാലോകിതവിവിധഗതി-
സ്തത്ര തത്രാപി ഗേഹേ
ഭൂയഃ സർവ്വാസു കൂർവ്വൻ ഭഗ ഭഗ തനയാൻ
പാഹി വാതാലയേശ || 10 ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-82

ബാണയുദ്ധം നൃഗമോക്ഷം ച

പ്രദ്യുമേനാ രൗക്മിണേയഃ സ ഖലു തവ കലാ
ശംബരേണോഹൃതസ്തം
ഹത്യാ രത്യാ സഹാപ്തോ നിജപുരമഹര-
ദ്രുക്മികന്യാം ച ധന്യാം |
തത്പുത്രോഽഥാനിരുദ്ധോ ഗുണനിധിരവഹ-
ദ്രോചനാം രുക്മിപൗത്രീം
തത്രോദ്ധാഹേ ഗതസ്ത്വം ന്യവധി മുസലിനാ
രുക്മ്യപി ദ്യുതവൈരാത് || 1 ||

ബാണസ്യ സാ ബലിസുതസ്യ സഹസ്രബാഹോർ-
മാഹേശ്വരസ്യ മഹിതാ ദുഹിതാ കിലോഷാ |
ത്വത്പൗത്രമേനമനിരുദ്ധമദ്യഷ്ടപൂർവ്വം
സ്വപ്നേഽനുഭൂയ ഭഗവൻ വിരഹാതുരാഭൂത് || 2 ||

യോഗിന്യതീവ കുശലാ ഖലു ചിത്രലേഖാ
തസ്യാഃ സഖീ വിലിഖതീ തരുണാനശേഷാൻ |
തത്രാനിരുദ്ധമുഷയാ വിദിതം നിശായാ-
മാനേഷ്ട യോഗബലതോ ഭവതോ നീകേതാത് || 3 ||

കന്യാപുരേ ദയിതയാ സുഖമാരമന്തം
ചൈനം കഥഞ്ചന ബബന്ധുഷി ശർവ്വബന്ധൗ |
ശ്രീനാരദോക്തതദുദന്തദുരന്തരോഷൈ-
സ്ത്വം തസ്യ ശോണിതപുരം യദുഭീർന്യരുന്ധാഃ || 4 ||

പുരീപാലശ്ശൈലപ്രിയദുഹിത്യനാമോഽസ്യ ഭഗവാൻ
 സമം ഭൂതപ്രാതൈർയദുബലമശംകം നിരുരുധേ |
 മഹാപ്രാണോ ബാണോ ത്വടിതി യുധുധാനേന യുധുധേ
 ഗുഹഃ പ്രദ്യുമേനന ത്വമപി പുരഹന്താ ജഘടീഷേ || 5 ||

നിരുദ്ധാശേഷാസ്ത്രേ മുമുഹുഷി തവാസ്ത്രേണ ഗിരിശേ
 ദ്രുതാ ഭൂതാ ഭീതാഃ പ്രമഥകുലവീരാഃ പ്രമഥിതാഃ |
 പരാസ്കന്ദത് സ്കന്ദഃ കൂസുമശരബാണൈശ്ച സചിവഃ
 സ കുംഭാണോഽ ഭാണധം നവമിവ ബലേനാശു ബിഭീദേ || 6 ||

ചാപാനാം പഞ്ചശത്യാ പ്രസഭമുപഗതേ
 ഛിന്നചാപേഽഥ ബാണേ
 വ്യർത്ഥേ യാതേ സമേതോ ജരപതി-
 രശനൈരജ്ജരി ത്വജ്ജരേണ |
 ജ്ഞാനീ സ്തുത്വാഽഥ ദത്വാ തവ ചരിതജുഷാം
 വിജ്ജരം സ ജരോഽഗാത്
 പ്രായോഽന്തർജ്ഞാനവന്തോഽപി ച ബഹുതമസാ
 രൗദ്രചേഷ്ടാ ഹി രൗദ്രാഃ || 7 ||

ബാണം നാനായുധോഗ്രം പുനരഭിപതിതം
 ദർപ്പദോഷാഭിതമ്പൻ
 നിർല്പൂനാശേഷദോശം സപദി ബുബുധുഷാ
 ശംകരേണോപഗീതഃ |
 തദ്വാചാ ശിഷ്ടബാഹുഭിതയമുഭയതോ
 നിർഭയം തത്പ്രിയം തം
 മുക്ത്വാ തദ്രത്തമാനോ നിജപുരമഗമഃ
 സാനിരുദ്ധഃ സഹോഷഃ || 8 ||

മുഹുസ്താവച്ഛക്രം വരുണമജയോ നന്ദഹരണേ
 യമം ബാലാനീതൗ ദവദഹനപാനേഽനിലസഖം |

വിധിം വത്സസ്തേയേ ഗിരിശമിഹ ബാണസ്യ സമരേ
വിഭോ വിശ്വോക്തർഷീ തദയമവതാരോ ജയതി തേ || 9 ||

ഭിജരുഷാ കൃകലാസവപുർഭാരം
ന്യഗന്യപം ത്രിഭിവാലയമാപയൻ |
നിജ്ജനേ ഭിജഭക്തിമനുത്തമാ-
മുപദിശൻ പവനേശ്വര പാഹി മാം || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-83

പൗണ്ഡ്രകവധവർണ്ണനം കാശീപുരിഭാഹവർണ്ണനം
വിവിഭവധവർണ്ണനം ലക്ഷണാസ്വയംവരം ച

രാമേഫമ ഗോകുലഗതേ പ്രമദാപ്രസക്തേ
ഹൃതാനുപേതയമുനാദമനേ മദാസ്യേ |
സ്വൈരം സമാരമതി സേവകവാദമുഡോ
ഭൂതം ന്യയുംകത തവ പൗണ്ഡ്രകവാസുഭേവഃ || 1 ||

നാരായണോഽഹമവതീർണ്ണ ഇഹാസ്മി ഭൂമൗ
ധസേ കില ത്വമപി മാമകലക്ഷണാനി |
ഉത്സൃജ്യ താനി ശരണം പ്രജ മാമിതി ത്വാം
ഭൂതോ ജഗാദ സകലൈർഹസിതഃ സഭായാം || 2 ||

ഭൂതേഫമ യാതവതി യാദവസൈനികൈസ്ത്വം
യാതോ ദദർശിഥ വപുഃ കില പൗണ്ഡ്രകീയം |
താപേന വക്ഷസി കൃതാംകമനൽപമുല്യ-
ശ്രീകൗസ്തുഭം മകരകുണ്ഡലപീതചേലം || 3 ||

കാളായസം നിജസുദർശനമസ്യതോഽസ്യ
കാലാനലോത്കരകിരേണ സുദർശനേന |
ശീർഷം ചകർത്തിഥ മമർദ്ദിഥ ചാസ്യ സേനാം
തന്മിത്രകാശിപശിരോഽപി ചകർത്ഥ കാശ്യാം || 4 ||

ജാള്യേന ബാലകഗിരാഽപി കിലാഹമേവ
ശ്രീവാസുഭേവ ഇതി രൂഢമതിശ്ചിരം സഃ |
സായുജ്യമേവ ഭവദൈക്യധിയാ ഗതോഽഭൂത്
കോ നാമ കസ്യ സുകൃതം കഥമിത്യവേയാത് || 5 ||

കാശീശ്വരസ്യ തനയോഽഥ സുഭക്ഷിണാവ്യഃ
 ശർവ്വം പ്രപുജ്യ ഭവതേ വിഹിതാഭിചാരഃ |
 കൃത്യാനലം കമപി ബാണരണാതിഭീതൈർ-
 ഭൂതൈഃ കഥഞ്ചന വൃതൈഃ സമമഭ്യമുഞ്ചത് || 6 ||

താലപ്രമാണചരണാമഖിലം ദഹന്തീം
 കൃത്യാം വിലോക്യ ചകിതൈഃ കഥിതോഽപി പൗരൈഃ |
 ദ്യുതോത്സവേ കിമപി നോ ചലിതോ വിഭോ ത്വം
 പാർശ്വസ്ഥമാശു വിസസർജ്ജിഥ കാലചക്രം || 7 ||

അഭ്യാപതത്യമിതധാമ്നി ഭവന്മഹാസ്ത്രേ
 ഹാ ഹേതി വിദ്രുതവതീ ഖലു ഘോരകൃത്യാ |
 രോഷാത് സുഭക്ഷിണമഭക്ഷിണചേഷ്ടിതം തം
 പുഷ്പോഷ ചക്രമപി കാശിപുരീമധാക്ഷീത് || 8 ||

സ ഖലു വിവിദോ രക്ഷോഘാതേ കൃതോപകൃതിഃ പുരാ
 തവ തു കലയാ മൃത്യും പ്രാപ്തും തദാ ഖലതാം ഗതഃ |
 നരകസചിവോ ദേശക്ലേശം സൃജൻ നഗരാന്തികേ
 ത്വദിതി ഹലിനാ യുധ്യന്നഭാ പപാത തലാഹതഃ || 9 ||

സാംബം കൗരവ്യപുത്രീഹരണ നിയമിതം
 സാന്ത്വനാർത്ഥീ കുരുണാം
 യാതസ്തദാക്യരോഷോദ്ധ്യതകരിനഗരോ
 മോചയാമാസ രാമഃ |
 തേ ഘാത്യാഃ പാണ്ഡവേയൈരിതി യദുപ്യതനാം
 നാമുചസ്ത്വം തദാനീം
 തം ത്വാം ദുർബ്ബോധലീലം പവനപുരപതേ
 താപശാന്തൈത്യ നിഷേവേ || 10 ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-84

സൂര്യഗ്രഹണയാത്രാവർണ്ണനം

ക്ഷചിദഥ തപനോപരാഗകാലേ
പുരി നിദധത് കൃതവർമ്മകാമസുനു |
യദുകുലമഹിളാവൃതഃ സുതീർത്ഥം
സമുപഗതോഽസി സമന്തപഞ്ചകാവ്യം || 1 ||

ബഹുതരജനതാഹിതായ തത്ര
ത്വമപി പുനൻ വിനിമജ്യ തീർത്ഥതോയം |
ഭിജഗണപരിമുക്തവിത്തരാശിഃ
സമമിളമാഃ കുരുപാണ്ഡവാദിമിത്രൈഃ || 2 ||

തവ ഖലു ദധിതാജ്ഞൈഃ സമേതാ
ദ്രുപദസുതാ ത്വയി ഗാഡഭക്തിഭാരാ |
തദുദിതഭവദാഹൃതിപ്രകാരൈഃ
അതിമുമുദേ സമമന്യഭാമിനീഭിഃ || 3 ||

തദനു ച ഭഗവൻ നിരീക്ഷ്യ ഗോപാ-
നതികൃതുകാദുപഗമ്യ മാനയിത്വാ |
ചിരതരവിരഹാതുരാംഗരേഖാഃ
പശുപവധൂഃ സരസം ത്വമമ്പയാസീഃ || 4 ||

സപദി ച ഭവദീക്ഷണോത്സവേന
പ്രമുഷിതമാനഹൃദാം നിതംബിനീനാം |
അതിരസപരിമുക്തകഞ്ചുളീകേ
പരിചയഹൃദ്യുതരേ കുചേ നൃലൈഷീഃ || 5 ||

രിപുജനകലഹൈഃ പുനഃ പുനർമ്മേ
 സമുപഗതൈരിയതീ വിളംബനാഭ്യുത് |
 ഇതി കൃതപരിരംഭണേ ത്വയി ദ്രാ-
 ഗതിവിവശാ ഖലു രാധികാ നിലിഭ്യേ || 6 ||

അപഗതവിരഹവ്യഥാസ്തദാ താ
 രഹസി വിധായ ഭദാഥ തത്ത്വബോധം |
 പരമസുഖചിദാത്മകോഽഹമാത്മേ-
 ത്യുദയതു വഃ സ്ഫുടമേവ ചേതസീതി || 7 ||

സുഖരസപരിമിശ്രിതോ വിധോഗഃ
 കിമപി പുരാഭവദുഃഖവോപദേശൈഃ |
 സമഭവദമൃതഃ പരം തു താസാം
 പരമസുഖൈക്യമയീ ഭവദ്വിചിന്താ || 8 ||

മൂനിവരനിവഹൈസ്തവാഥ പിത്രോ
 ദുരിതശമായ ശുഭാനി പൃച്ഛദ്യമാനൈഃ |
 ത്വയി സതി കിമിദം ശുഭാന്തരൈരി-
 ത്യുരുഹസിതൈരപി യാജ്ഞിതസ്തദാഽസൗ || 9 ||

സുമഹതി യജ്ഞേ വിതായമാനേ
 പ്രമുദിതമിത്രജ്ഞേ സഹൈവ ഗോപാഃ |
 യദുജ്ജനമഹിതാസ്ത്രിമാസമാത്രം
 ഭവദനുഷംഗരസം പുരേവ ഭേജുഃ || 10 ||

വ്യപഗമസമയേ സമേത്യ രാധാം
 ദൃഢമുപഗൃഹ്യ നിരീക്ഷ്യ വീതഖേദാം |
 പ്രമുദിതഹൃദയഃ പുരം പ്രയാതഃ
 പവനപുരേശ്വര പാഹി മാം ഗഭേഭ്യഃ || 11 ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-85

ജരാസന്ധവധവർണ്ണനം രാജസുയവർണ്ണനം ച

തതോ മഗധഭൃത്യതാ ചിരനിരോധസംക്ലേശിതം
ശതാഷ്ടകയുതായുതദിതയമീശ ഭൂമീഭൃതാം ।
അനാഥശരണായ തേ കമപി പുരുഷം പ്രാഹിണോ-
ഭയാചത സ മാഗധക്ഷപണമേവ കിം ഭൂയസാ ॥ 1 ॥

യിയാസുരഭിമാഗധം തദനു നാരദോഭീരിതാ-
ഭ്യുധിഷ്ഠിരമഖോദ്യമാദ്യഭയകാർയപർയാകുലഃ ।
വിരുദ്ധജയിനോഽധരാദ്യഭയസിദ്ധിരിത്യുദ്ധവേ
ശശംസുഷി നിജൈഃ സമം പുരമിയേഥ യൗധിഷ്ഠിരീം ॥ 2 ॥

അശേഷദധിതായുതേ ത്വയി സമാഗതേ ധർമ്മജോ
വിജിത്യ സഹജൈർമ്മഹീം ഭവദപാംഗസംവർദ്ധിതൈഃ ।
ശ്രീയം നിരുപമാം വഹന്നഹഹ ഭക്തദാസായിതം
ഭവന്തമയി മാഗധേ പ്രഹിതവാൻ സഭീമാർജ്ജുനം ॥ 3 ॥

ഗിരിവ്രജപുരം ഗതാസ്തദനു ദേവ യുയം ത്രയോ
യയാച സമരോത്സവം ദ്വിജമിഷേണ തം മാഗധം ।
അപൂർണ്ണസുകൃതം ത്വമും പവനജേന സംഗ്രാമയൻ
നിരീക്ഷ്യ സഹ ജിഷ്ണുനാ ത്വമപി രാജയുദ്ധാ സ്ഥിതഃ ॥ 4 ॥

അശാന്തസമരോദ്ധതം വിടപപാടനാസഞ്ജന്തയാ
നിപാത്യ ജരസന്ധുതം പവനജേന നിഷ്പാടിതം ।
വിമുച്യ നൃപതീൻ മുദാ സമനുഗൃഹ്യ ഭക്തിം പരാം
ദിദേശിഥ ഗതസ്പൃഹാനപി ച ധർമ്മഗുപ്തൈ ഭൂവഃ ॥ 5 ॥

പ്രചക്രൂഷി യുധിഷ്ഠിരേ തദനു രാജസുയാധരം
 പ്രസന്നഭൃതകീഭവത്സകലരാജകവ്യാകുലം |
 ത്വമപ്യയി ജഗത്പതേ ദിജപദാവനേജാദികം
 ചകർത്ഥ കിമു കഥ്യതേ നൃപവരസ്യ ഭാഗ്യോന്നതിഃ || 6 ||

തതഃ സവനകർമ്മണി പ്രവരമഗ്ദ്യപുജാവിധിം
 വിചാർയ സഹഭേവവാഗനുഗതഃ സ ധർമ്മാത്മജഃ |
 വ്യധത്ത ഭവതേ മുദാ സദസി വിശ്വഭൃതാത്മനേ
 തദാ സസുരമാനുഷം ഭുവനമേവ തൃപ്തിം ദധൗ || 7 ||

തതഃ സപദി ചേദിപോ മുനിന്യുപേഷു തിഷ്ഠത്വഹോ
 സഭാജയതി കോ ജഡഃ പശുപദുർദ്ദുരുടം വടും |
 ഇതി ത്വയി സ ദുർവ്വചോവിതതിമുദ്രമന്നാസനാ-
 ദുദാപതദുദായുധഃ സമപതന്നമും പാണ്ഡവാഃ || 8 ||

നിവാർയ നിജപക്ഷഗാനഭിമുഖസ്യ വിഭേഷിണ-
 സ്ത്വമേവ ജഹ്യഷേ ശിരോ ദനുജദാരിണാ സ്വാരിണാ |
 ജനുസ്ത്രിതയലബ്ധയാ സതതചിന്തയാ ശുദ്ധധീ-
 സ്ത്വയാ സ പരമേകതാമധ്യത യോഗിനാം ദുർല്ലഭാം || 9 ||

തതഃ സുമഹിതേ ത്വയാ ക്രതുവരേ നിരുഡേ ജനോ
 യയൗ ജയതി ധർമ്മജോ ജയതി കൃഷ്ണ ഇത്യാലപൻ |
 ഖലഃ സ തു സുയോധനോ ധൃതമനാസ്സപതശ്രിയാ
 മയാർപ്പിതസഭാമുഖേ സ്ഥലജലദ്രമാദദ്രമീത് || 10 ||

തദാ ഹസിതമുത്ഥിതം ദ്രുപദനന്ദനാഭീമയോ-
 രപാംഗകലയാ വിഭോ കിമപി താവദുജ്ജ്വലയൻ |
 ധരാഭരനിരാകൃതൗ സപദി നാമ ബീജം വപൻ
 ജനാർദ്ദന മരുത്പുരീനിലയ പാഹി മാമാമയാത് || 11 ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-86

സാലോദിവാധവർണ്ണനം ഭാരതയുദ്ധവർണ്ണനം ച

സാലോ ഭൈഷ്മീവിവാഹേ യദുബലവിജിത-
ശ്ചന്ദ്രചൂഡാഭിമാനം
വിന്ദൻ സൗഭം സ മായീ ത്വയി വസതി കുരും-
സ്ത്വത്പുരീമഭ്യഭാംക്ഷീത് |
പ്രഭ്യുത്നസ്തം നിരുന്ധന്നിഖിലയദുഭൈർ-
ന്യഗ്രഹീദുഗ്രവീര്യം
തസ്യാമാത്യം ദ്യുമന്തം വ്യജനി ച സമരഃ
സപ്തവിംശത്യഹാന്തഃ || 1 ||

താവത്ത്വം രാമശാലീ ത്വരിതമുപഗതഃ
ഖണ്ഡിതപ്രായസൈന്യം
സൗഭേശം തം ന്യരുന്ധാഃ സ ച കില ഗദയാ
ശാർങ്ഗമഭ്രംശയത്തേ |
മായാതാതം വ്യഹിംസീഭവി ത്വ പുരത-
സ്തത്ത്വയാപി ക്ഷണാർദ്ധം
നാജ്ഞായീത്യാഹുരേകേ തദിദമവമതം
വ്യാസ ഏവ ന്യഷേധീത് || 2 ||

ക്ഷിപ്ത്വാ സൗഭം ഗദാചൂർണ്ണിതമുദകനിധൗ
മംക്ഷു സാലോഽപി ചക്രേ-
ണോത്കൃത്തേ ദന്തവക്ത്രഃ പ്രസഭമഭിപത-
ന്നഭ്യമുഞ്ചദ്ഗദാം തേ |
കൗമോദക്യാ ഹതോഽസാവപി സുകൃതനിധി-
ശ്ചൈദ്യവത്പ്രാപദൈക്യം

സർവ്വേഷാമേഷ പൂർവ്വം ത്വയി ധൃത
മനസാം മോക്ഷണാർത്ഥോഽവതാരഃ || 3 ||

ത്വയായാത്ഥേഽഥ ജാതേ കില കുരുസദസി
ദൃതകേ സംയതായാഃ
ക്രന്ദന്ത്യാ യാജ്ഞസേന്യാഃ സകരുണമകൃഥാ-
ശ്ചേലമാലാമനന്താം |
അന്നാന്തപ്രാപ്തശർവ്വാംശജമുനിചകിത-
ദ്രൗപദീ ചിന്തിതോഽഥ
പ്രാപ്തഃ ശാകാന്നമശ്നൻ മുനിഗണമകൃഥാ-
സ്ത്യപ്തിമന്തം വനാന്തേ || 4 ||

യുദ്ധോദ്യോഗേഽഥ മന്ത്രേ മിളതി സതി വൃതഃ
ഫൽഗുണേന ത്വമേകഃ
കൗരവ്യേ ദത്തസൈന്യഃ കരിപുരമഗമോ
ദൗത്യകൃത് പാണ്ഡവാർത്ഥം |
ഭീഷ്മദ്രോണാദിമാന്യേ തവ ഖലു വചനേ
ധിക്യുതേ കൗരവേണ
വ്യാവൃണ്വൻ വിശ്വരൂപം മുനിസദസി പുരീം
ക്ഷോഭയിത്വാഗതോഽഭൂഃ || 5 ||

ജിഷ്ണോസ്ത്വം കൃഷ്ണ സുതഃ ഖലു സമരമുഖേ
ബന്ധുഘാതേ ദയാലുഃ
ഖിന്നം തം വീക്ഷ്യ വീരം കിമിദമയി സഖേ
നിത്യ ഏകോഽയമാത്ഥാ |
കോ വധ്യഃ കോഽത്ര ഹന്താ തദിഹ വധഭിയം
പ്രോങ്ത്സയ മയൂർപ്പിതാത്ഥാ
ധർമ്മ്യം യുദ്ധം ചരോതി പ്രകൃതിമനയഥാ
ദർശയൻ വിശ്വരൂപം || 6 ||

ഭക്തോത്തംസേഫഥ ഭീഷ്മേ തവ ധരണിഭര-
 ക്ഷേപകൃത്യൈകസക്തേ
 നിത്യം നിത്യം വിഭിന്ദത്യവനിധൃദയുതം
 പ്രാപ്തസാദേ ച പാർത്ഥേ |
 നിശ്ശസ്ത്രപ്രതിജ്ഞാം വിജഹദരിവരം
 ധാരയൻ ക്രോധശാലീ-
 വാധാവൻ പ്രാഞ്ജലിം തം നതശിരസമഥോ
 വീക്ഷ്യ മോദാദപാഗാഃ || 7 ||

യുദ്ധേ ദ്രോണസ്യ ഹസ്തിസ്ഥിരരണഭഗദ-
 ത്തേരിതം വൈഷ്ണവാസ്ത്രം
 വക്ഷസ്യായത ചക്രസ്ഥഗിതരവിമഹാഃ
 പ്രാർദ്ദയത്സിന്ധുരാജം |
 നാഗാസ്ത്രേ കർണ്ണമുകേത ക്ഷിതിമവനമയൻ
 കേവലം കൃത്തമൗലിം
 തത്രേ തത്രാപി പാർത്ഥം കിമിവ നഹി ഭവാൻ
 പാണ്ഡവാനാമകാർഷീത് || 8 ||

യുദ്ധാദൗ തീർത്ഥഗാമീ സ ഖലു ഹലധരോ
 നൈമിശക്ഷേത്രമുച്ഛര-
 നപ്രത്യുത്ഥായിസുതക്ഷയകൃതഥ സുതം
 തത്പദേ കൽപയിത്വാ |
 യജ്ഞഘ്നം ബലലം പർവ്വണി പരിഭലയൻ
 സ്നാതതീർത്ഥോ രണാനേ
 സമ്പ്രാപ്തോ ഭീമദുർയോധനരണമശമം
 വീക്ഷ്യ യാതഃ പുരീം തേ || 9 ||

സംസുപ്തദ്രൗപദേയക്ഷപണഹതധിയം
 ദ്രൗണിമേത്യ ത്വദുക്ത്യാ
 തന്മുക്തം ബ്രാഹ്മമസ്ത്രം സമഹൃത വിജയോ
 മൗലിരത്നം ച ജഹ്രേ |

ഉച്ഛിതൈ പാണ്ഡവാനാം പുനരപി ച വിശ-
 ത്യാത്തരാഗർഭമസ്ത്രേ
 രക്ഷനംഗുഷ്ഠമാത്രഃ കില ജന്മഗാ-
 ശ്ചക്രപാണിർവ്വിഭോ ത്വം || 10 ||

ധർമ്മൗഘം ധർമ്മസുനോരഭിദധഭവിലം
 ഛന്ദമ്യത്യുസ്സ ഭീഷ്മ-
 സ്ത്വാം പശ്യൻ ഭക്തിഭൂമൈനവ ഹി സപദി യയൗ
 നിഷ്കളബ്രഹ്മഭൂയം |
 സംയാജ്യാഥാശ്ചമേധൈസ്ത്രിഭിരതിമഹിതൈർ-
 ധർമ്മജം പൂർണ്ണകാമം
 സമ്പ്രാപ്തോ ഭാരകാം ത്വം പവനപുരപതേ
 പാഹി മാം സർവ്വരോഗാത് || 11 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-87

കുചേലോപാഖ്യാനം

കുചേലനാമാ ഭവതഃ സതീർത്ഥ്യതാം
ഗതഃ സ സാന്ദീപനിമന്ദിരേ ഭിജഃ |
ത്വദേകരാഗേണ ധനാദിനിസ്സ്പൃഹോ
ദിനാനി നിന്ത്യേ പ്രശമീ ഗൃഹാശ്രമീ || 1 ||

സമാനശീലാപി തദീയവല്ലഭാ
തഥൈവ നോ ചിത്തജയം സമേയുഷീ |
കദാചിദുചേ ബത വൃത്തിലബ്ധയേ
രമാപതിഃ കിം ന സഖാ നിഷേവ്യതേ || 2 ||

ഇതീരിതോഽയം പ്രിയയാ ക്ഷുധാർത്തയാ
ജുഗുപ്സമാനോഽപി ധനേ മദാവഹേ |
തദാ ത്വദാലോകനകൗതുകാദ്യയൗ
വഹൻ പടാന്തേ പൃഥുകാനുപായനം || 3 ||

ഗതോഽയമാശ്ചർയമയീം ഭവത്പുരീം
ഗൃഹേഷു ശൈബ്യാഭവനം സമേയിവാൻ |
പ്രവിശ്യ വൈകുണ്ഠമിവാപ നിർവൃതിം
തവാതിസംഭാവനയാ തു കിം പുനഃ || 4 ||

പ്രപുജിതം തം പ്രിയയാ ച വീജിതം
കരേ ഗൃഹീത്വാഽകഥയഃ പുരാകൃതം |
യദിന്ധനാർത്ഥം ഗുരുദാരചോദിതൈ-
രപർത്തുവർഷം തദമർഷി കാനനേ || 5 ||

ത്രപാജുഷോഽസ്മാത് പൃഥുക് ബലാദഥ
 പ്രഗൃഹ്യ മുഷ്ടൗ സകൃതാശിതേ ത്വയാ |
 കൃതം കൃതം നന്വിയതേതി സംഭ്രമാ-
 ഭ്രമാ കിലോപേത്യ കരം രുരോധ തേ || 6 ||

ഭക്തേഷു ഭക്തേന സ മാനിതസ്ത്വയാ
 പുരീം വസന്നേകനിശാം മഹാസുഖം |
 ബതാപരേദ്യുർഭ്രവിണം വിനാ യയൗ
 വിചിത്രരൂപസ്തവ ഖലനൂഗ്രഹഃ || 7 ||

യദി ഹ്യയാചിഷ്യമദാസ്യഭച്യുതോ
 വദാമി ഭാർയാം കിമിതി വ്രജന്നസൗ |
 ത്വദുക്തിലീലാസ്മിതമഗന്ധീഃ പുനഃ
 ക്രമാദവശ്യന്മണിഭീപ്രമാലയം || 8 ||

കിം മാർഗ്ഗവിഭ്രംശ ഇതി ഭ്രമൻ ക്ഷണം
 ഗൃഹം പ്രവിഷ്ടഃ സ ദദർശ വല്ലഭാം |
 സഖീപരീതാം മണിഹേമഭൂഷിതാം
 ബുബോധ ച ത്വത്കരുണാം മഹാദ്ഭൂതാം || 9 ||

സ രതശാലാസു വസന്നപി സ്വയം
 സമുന്നമദ്ഭക്തിഭരോഽമൃതം യയൗ |
 ത്വമേവമാപൂരിതഭക്തവാഞ്ചരിതോ
 മരുത്പുരാധീശ ഹരസ്വ മേ ഗദാൻ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-88

സന്താനഗോപാലോപാഖ്യാനം

പ്രാഗേവാചാർയപുത്രാഹൃതിനിശമനയാ
സ്വീയഷട്സുനുവീക്ഷാം
കാംക്ഷന്ത്യാ മാതുരൂക്ത്യാ സുതലഭുവി ബലിം
പ്രാപ്യ തേനാർച്ചിതസ്ത്വം |
ധാതുഃ ശാപാലിരണ്യാമ്പിതകശിപു ഭവാൻ
ശൗരിജാൻ കംസഭഗാ-
നാനീയൈനാൻ പ്രദർശ്യ സ്വപദമനയമാഃ
പൂർവ്വപുത്രാൻ മരീചേഃ || 1 ||

ശ്രുതദേവ ഇതി ശ്രുതം ദിജ്ജന്ദ്രം
ബഹുലാശം നൃപതിം ച ഭക്തിപൂർണ്ണം |
യുഗപത്ത്വമനുഗ്രഹീതുകാമോ
മിഥിലാം പ്രാപിഥ താപസൈഃ സമേതഃ || 2 ||

ഗച്ഛൻ ദിമൂർത്തിരുഭയോർയുഗപന്നികേത-
മേകേന ഭൂരിവിഭവൈർവ്വിഹിതോപചാരഃ |
അന്യേന തദ്രിനഭൂതൈശ്ച ഫലൗദനാദ്യൈ-
സ്തുല്യം പ്രസേദിഥ ദദാഥ ച മുക്തിമാദ്യാം || 3 ||

ഭൂയോഽഥ ദ്വാരവത്യാം ദിജ്ജതനയമൃതിം
തത്പ്രലാപാനപി ത്വം
കോ വാ ദൈവം നിരുന്ധ്യാദിതി കില കഥയൻ
വിശ്വവോഽപ്യസോഽഃ |
ജിഷ്ണോർഗ്ഗർവം വിനേതും ത്വയി മനുജധിയാ

കുൺഠിതാം ചാസ്യ ബുദ്ധിം
 തത്ത്വാരൂഢാം വിധാതും പരമതമപദ-
 പ്രേക്ഷണേനേതി മന്യേ || 4 ||

നഷ്ടാ അഷ്ടാസ്യ പുത്രാഃ പുനരപി
 തവ തുപേക്ഷയാ കഷ്ടവാദഃ
 സ്പഷ്ടോ ജാതോ ജനാനാമഥ
 തദവസരേ ഭാരകാമാപ പാർത്ഥഃ |
 മൈത്ര്യാ തത്രോഷിതോഽസൗ
 നവമസുതമൃതൗ വിപ്രവർയപ്രരോദം
 ശ്രുത്വാ ചക്രേ പ്രതിജ്ഞാമനുപഹൃതസുതഃ
 സന്നിവേഷ്യേ കൃശാനും || 5 ||

മാനീ സ ത്വഥപ്യഷ്ടാ ഭിജ്ഞിലയഗതോ
 ബാണജാലൈർമ്മഹാസ്ത്രൈഃ
 രുന്ധാനഃ സുതിഗേഹം പുനരപി സഹസാ
 ഭൃഷ്ടനഷ്ടേ കുമാരേ |
 യാമ്യാമൈന്ദ്രീം തഥാഽന്യാഃ സുരവരനഗരീർ-
 വിദ്യയാഽഽസാദ്യ സദ്യോ
 മോഘോദ്യോഗഃ പതിഷ്യൻ ഹുതഭൂജി ഭവതാ
 സസ്ഥിതം വാരിതോഽഭൂത് || 6 ||

സാർദ്ധം തേന പ്രതീചീം ദിശമതിജവിനാ
 സ്യന്ദനേനാഭിയാതോ
 ലോകാലോകം വൃതീതസ്തിമിരഭരമഥോ
 ചക്രധാമ്നാ നിരുന്ധൻ |
 ചക്രാംശുക്ലിഷ്ടഭൃഷ്ടിം സ്ഥിതമഥ വിജയം
 പശ്യ പശ്യേതി വാരാം-
 പാരേ ത്വം പ്രാദദർശഃ കിമപി ഹി തമസാം
 ദൂരദൂരം പദം തേ || 7 ||

തത്രാസീനം ഭുജംഗാധിപശയനതലേ
 ദിവ്യഭൂഷായുധാദ്യൈ-
 രാവീതം പീതചേലം പ്രതിനവജലദ-
 ശ്യാമളം ശ്രീമദംഗം |
 മുർത്തീനാമീശിതാരം പരമിഹ തിസ്യുണാ-
 മേകമർത്ഥം ശ്രുതീനാം
 ത്വായേവ ത്വം പരാത്മൻ പ്രിയസഖസഹിതോ
 നേമിഥ ക്ഷേമരൂപം || 8 ||

യുവാം മാമേവ ഭാവധികവിവൃതാന്തർഹിതതയാ
 വിഭിന്നൗ സന്ദ്രഷ്ടും സ്വയമഹമഹാർഷം ഭിജസുതാൻ |
 നയേതം ഭ്രാഹ്മണാനിതി ഖലു വിതീർണ്ണാൻ പുനരമൂൻ
 ഭിജായാദായാദാഃ പ്രണുതമഹിമാ പാണ്ഡുജനുഷാ || 9 ||

ഏവം നാനാവിഹാരൈർജ്ജഗദഭിരമയൻ
 വൃഷ്ണീവംശം പ്രപുഷ്ണ-
 നീജാനോ യജ്ഞഭേദൈരതുലവിഹൃതിഭിഃ
 പ്രീണയന്നേണനേത്രാഃ |
 ഭൂമാരക്ഷേപദംഭാത് പദകമലജുഷാം
 മോക്ഷണായാവതീർണ്ണഃ
 പൂർണ്ണം ബ്രഹ്മൈവ സാക്ഷാദ്യദുഷു മനുജതാ-
 രൂഷിതസ്ത്വം വ്യലാസീഃ || 10 ||

പ്രായേണ ഭാരവത്യാമവൃതദധി തദാ
 നാരദസ്ത്വദ്രസാർദ്ര-
 സ്തസ്ത്വമാല്ലേഭേ കദാചിത്ഖലു സുകൃതനിധി-
 സ്ത്വത്പിതാ തത്വബോധം |
 ഭക്താനാമഗ്രയായീ സ ച ഖലു
 മനിമാനുഭവസ്ത്വത്ത ഏവ
 പ്രാപ്തോ വിജ്ഞാനസാരം സ കില ജനഹിതാ-
 യാധുനാഽഽസ്തേ ബദർയാം || 11 ||

സോഽയം കൃഷ്ണാവതാരോ ജയതി തവ വിഭോ
 യത്ര സൗഹാർദ്ദഭീതി-
 സ്നേഹഭേഷാനുരാഗപ്രഭൃതിഭിരതുലൈ-
 രശ്രമൈർയോഗഭേദൈഃ |
 ആർത്തിം തീർത്ഥാ സമസ്താമമൃതപദമഗു-
 സ്സർവ്വതഃ സർവ്വലോകാഃ
 സ ത്വം വിശ്വാർത്തിശാന്തൈ പവനപുരപതേ
 ഭക്തിപൂർത്തൈ ച ഭൂയാഃ || 12 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-89

വൃകാസുരവധവർണ്ണനം

രമാജാനേ ജാനേ യദിഹ തവ ഭക്തേഷു വിഭവോ
ന സദ്യസ്സമ്പദ്യസ്തദിഹ മദക്യത്വാദശമിനാം |
പ്രശാന്തിം കൃത്യൈവ പ്രദിശസി തതഃ കാമമഖിലം
പ്രശാന്തേഷു ക്ഷീപ്രം ന ഖലു ഭവദീയേ ച്യുതികഥാ || 1 ||

സദ്യഃ പ്രസാദരുഷിതാൻ വിധിശംകരാദീൻ
കേചിദിഭോ നിജഗുണാനുഗുണം ഭജന്തഃ |
ഭ്രഷ്ടാ ഭവന്തി ബത കഷ്ടമദീർഘഭ്യഷ്ട്യാ
സ്പഷ്ടം വൃകാസുര ഉദാഹരണം കിലാസ്മിൻ || 2 ||

ശകുനിജഃ സ തു നാരദമേകദാ
ത്വരിതതോഷമപ്യച്ഛരദധീശ്വരം |
സ ച ദിദേശ ശിരീശമുപാസിതം
ന തു ഭവന്തമബന്ധുമസാധുഷു || 3 ||

തപസ്തപ്ത്യാ ഘോരം സ ഖലു കുപിതഃ സപ്തമദിനേ
ശിരഃ ഛിത്വാ സദ്യഃ പുരഹരമുപസ്ഥാപ്യ പുരതഃ |
അതിക്ഷുദ്രം രൗദ്രം ശിരസി കരദാനേന നിധനം
ജഗന്നാഥഭവ്രേ ഭവതി വിമുഖാനാം ക്വ ശുഭധീഃ || 4 ||

മോക്താരം ബന്ധമുക്തോ ഹരിണപതിരിവ
പ്രാദ്രവത്സോഽഥ രുദ്രം
ദൈത്യാത് ഭീത്യാ സ്ഥ ഭേവോ ദിശി ദിശി വലതേ
പൃഷ്ഠതോ ദത്തദ്യഷ്ടിഃ |
തൃഷ്ണീകേ സർവ്വലോകേ തവ പദമധിരോ-

ക്ഷ്യന്തമുദ്രിക്ഷ്യ ശർവ്വം
ഭൂരാഭവാഗ്രതസ്ത്വം പടുവടുവപുഷാ
തസ്ഥിഷേ ഭാനവായ || 5 ||

ഭദ്രം തേ ശാകുനേയ ഭ്രമസി കിമധുനാ
ത്വം പിശാചസ്യ വാചാ
സന്ദേഹശ്ചേന്ദ്രദൃക്തൗ തവ കിമു ന
കരോഷ്യംഗുലീമംഗ മൗലൗ |
ഇത്ഥം ത്വഭാക്യമുഡഃ ശിരസി കൃതകരഃ
സോഽപതച്ഛരിന്നപാതം
ഭ്രംശോ ഹ്യേവം പരോപാസിതുരപി ച
ഗതിഃ ശൂലിനോഽപി ത്വമേവ || 6 ||

ഭൃഗും കില സരസ്വതീനികടവാസിനസ്താപസാ-
സ്ത്രിമൂർത്തിഷു സമാദിശന്നധികസത്വതാം വേദിതും |
അയം പുനരനാദരാദുദിതരുദ്ധരോഷേ വിധൗ
ഹരേഽപി ച ജിഹിംസിഷൗ ശിരിജയാ ധൃതേ ത്വഥഗാത് || 7 ||

സുപ്തം രമാങ്കഭൂവി പങ്കജലോചനം ത്വാം
വിപ്രേ വിനിഘ്നതി പദേന മുദോത്ഥിതസ്ത്വം |
സർവ്വം ക്ഷമസ്വ മുനിവര്യ ഭവേത് സദാ മേ
ത്വത്പാദചിഹ്നമിഹ ഭൂഷണമിത്യവാദീഃ || 8 ||

നിശ്ചിത്യ തേ ച സുഭൃഡം ത്വയി ബദ്ധഭാവഃ
സാരസ്വതാ മുനിവരാ ദധിരേ വിമോക്ഷം |
ത്വമേവമച്യുത പുനശ്ച്യുതിദോഷഹീനം
സത്പോച്ഛയൈകതനുമേവ വയം ഭജാമഃ || 9 ||

ജഗത്സൃഷ്ട്യാദൗ ത്വാം നിഗമനിവഹൈർവൃന്ദിഭിരിവ
സ്തുതം വിഷ്ണോ സച്ചിത്പരമരസനിർദ്വൈതവപുഷം |
പരാത്മാനം ഭൂമൻ പശുപവനിതാഭാഗ്യനിവഹം
പരീതാപശ്രാന്തൈ പവനപുരവാസിൻ പരിഭജേ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-90

ആഗമാദീനാം പരമതാത്പര്യനിരൂപണം

വൃകഭൃഗുമുനിമോഹിന്യംബരീഷാദിവൃത്തേ-
ഷ്വയി തവ ഹി മഹത്വം സർവ്വശർവാദിജൈത്രം |
സ്ഥിതിമിഹ പരമാത്മൻ നിഷ്കളാർവാഗഭിന്നം
കിമപി യദവഭാതം തദ്ധി രൂപം തവൈവ || 1 ||

മൂർത്തിത്രയേശ്വരസദാശിവപഞ്ചകം യത്
പ്രാഹുഃ പരാത്മവപുരേവ സദാശിവോഽസ്മിൻ |
തത്രേശ്വരസ്തു സ വികുൺഠപദസ്ത്വമേവ
ത്രിത്വം പുനർഭജസി സത്യപദേ ത്രിഭാഗേ || 2 ||

തത്രാപി സാത്വികതനും തവ വിഷ്ണുമാഹുർ-
ധാതാ തു സത്വവിരളോ രജസൈവ പൂർണ്ണഃ |
സത്യാത്കടത്വമപി ചാസ്തി തമോവികാര-
ചേഷ്ടാദികം ച തവ ശങ്കരനാമ്നി മൂർത്തൗ || 3 ||

തം ച ത്രിമൂർത്തൃതിഗതം പരപുരുഷം ത്വാം
ശർവാത്മനാപി ഖലു സർവ്വമയത്വഹേതോഃ |
ശംസന്ത്യുപാസനവിധൗ തദപി സ്വതസ്തു
ത്വദ്രൂപമിത്യതിദ്യുധം ബഹു നഃ പ്രമാണം || 4 ||

ശ്രീശങ്കരോഽപി ഭഗവാൻ സകലേഷു താവ-
ത്ത്വമേവ മാനയതി യോ ന ഹി പക്ഷപാതീ |
ത്വന്നിഷ്ഠമേവ സ ഹി നാമസഹസ്രകാദി
വ്യാഖ്യത് ഭവസ്തുതിപരത്വ ഗതിം ഗതോഽന്തേ || 5 ||

മൂർത്തിത്രയാതിഗമുവാച ച മന്ത്രശാസ്ത്ര-
 സ്യാദൗ കളായസുഷമം സകലേശ്വരം ത്യാം |
 ധ്യാനം ച നിഷ്കളമസൗ പ്രണവേ ഖലുക്ത്വാ
 ത്യാമേവ തത്ര സകളം നിജഗാദ നാന്യം || 6 ||

സമസ്തസാരേ ച പുരാണസംഗ്രഹേ
 വിസംശയം ത്വന്മഹിമൈവ വർണ്ണ്യതേ |
 ത്രിമൂർത്തിയുക്സത്യപദത്രിഭാഗതഃ
 പരം പദം തേ കഥിതം ന ശൂലിനഃ || 7 ||

യത് ബ്രാഹ്മകൽപ ഇഹ ഭാഗവതദ്വിതീയ-
 സ്കന്ധോദിതം വപുരനാവൃതമീശ ധാത്രേ |
 തസ്യൈവ നാമ ഹരിശർവ്വമുഖം ജഗാദ
 ശ്രീമാധവഃ ശിവപരോഽപി പുരാണസാരേ || 8 ||

യേ സ്വപ്രകൃത്യനുഗുണാ ഗിരിശം ഭജന്തേ
 തേഷാം ഫലം ഹി ദൃഡയൈവ തദീയഭക്ത്യാ |
 വ്യാസോ ഹി തേന കൃതവാനധികാരിഹേതോഃ
 സ്കാന്ദാദികേഷു തവ ഹാനിവചോഽർത്ഥവാദൈഃ || 9 ||

ഭൂതാർത്ഥകീർത്തിരനുവാദവിരുദ്ധവാദൗ
 ത്രേധാർത്ഥവാദഗതയഃ ഖലു രോചനാർത്ഥാഃ |
 സ്കാന്ദാദികേഷു ബഹവോഽത്ര വിരുദ്ധവാദാ-
 സ്ത്വത്താമസത്വപരിഭൂത്യുപശിക്ഷണാദ്യാഃ || 10 ||

യത് കിഞ്ചിദപ്യവിദുഷാഽപി വിഭോ മയോക്തം
 തന്മന്ത്രശാസ്ത്രവചനാദ്യഭിദൃഷ്ടമേവ |
 വ്യാസോക്തിസാരമയഭാഗവതോപഗീത
 ക്ലേശാൻ വിധൂയ കുരു ഭക്തിഭരം പരാത്മൻ || 11 ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-91

ഭക്തിസ്വരൂപവർണ്ണനം

ശ്രീകൃഷ്ണ ത്വത്പദോപാസനമഭയതമം
ബലമിഥ്യാർത്ഥഭൃഷ്ടേർ-
മർത്യസ്യാർത്ഥസ്യ മന്യേ വ്യപസരതി
ഭയം യേന സർവ്വാത്മനൈവ |
യത്താവത് ത്വത്പ്രണീതാനിഹ ഭജനവിധീ-
നാസ്ഥിതോ മോഹമാർഗ്ഗേ
ധാവന്നപ്യാവൃതാക്ഷഃ സ്ഖലതി ന കുഹചി-
ദ്ദേവദേവാഖിലാത്മൻ || 1 ||

ഭൂമൻ കായേന വാചാ മുഹൂരപി മനസാ
ത്വദ്ബലപ്രേരിതാത്മാ
യദ്യത് കുർവ്വേ സമസ്തം തദിഹ
പരതരേ ത്വയ്യാസാവർപ്പയാമി |
ജാത്യാപീഹ ശ്വപാകസ്ത്വയി നിഹിത-
മനഃ കർമ്മവാഗിന്ദ്രിയാർത്ഥ-
പ്രാണോ വിശ്വം പുനീതേ ന തു വിമുഖ-
മനാസ്ത്വത്പദാഭിപ്രവർയഃ || 2 ||

ഭീതിർന്നാമ ഭിതീയാദ്ഭവതി നനു മനഃ
കൽപിതം ച ഭിതീയം
തേനൈക്യാഭ്യാസശീലോ ഹൃദയമിഹ യഥാ-
ശക്തി ബുദ്ധ്യാ നിരൂന്ധ്യാം |
മായാവിഭേ തു തസ്മിൻ പുനരപി ന തഥാ
ഭാതി മായാധിനാഥം

തം ത്വാം ഭക്ത്യാ മഹത്യാ സതതമനുഭജ-
 നീശ ഭീതിം വിജ്ഞാപം || 3 ||

ഭക്തേരുത്പത്തിവൃദ്ധീ തവ ചരണജുഷാം
 സംഗമേനൈവ പുംസാ-
 മാസാദ്യേ പുണ്യഭാജാം ശ്രീയ ഇവ ജഗതി
 ശ്രീമതാം സംഗമേന |
 തത്സംഗോ ദേവ ഭൂയാന്മമ ഖലു സതതം
 തന്മുഖാദുന്മിഷദ്ഭി-
 സ്ത്വന്മാഹാത്മ്യപ്രകാരൈർഭവതി ച സുദ്യുധാ
 ഭക്തിരുദ്ധുതപാപാ || 4 ||

ശ്രേയോമാർഗ്ഗേഷു ഭക്താവധികബഹുമതിർ-
 ജന്മകർമ്മാണി ഭൂയോ
 ഗായൻ ക്ഷേമാണി നാമാന്യപി തദുഭയതഃ
 പ്രദ്രുതം പ്രദ്രുതാത്മാ |
 ഉദ്യഭാസഃ കദാചിത് കുഹചിദപി രുദൻ
 ക്വാപി ഗർജ്ജൻ പ്രഗായ-
 ന്നുന്മാദീവ പ്രന്യത്യനയി കുരു കരുണാം
 ലോകബാഹ്യത്വരേയം || 5 ||

ഭൂതാന്യേതാനി ഭൂതാത്മകമപി സകലം
 പക്ഷിമത്സ്യാൻ മൃഗാദീൻ
 മർത്ത്യാൻ മിത്രാണി ശത്രുനപി യമിതമതി-
 സ്ത്വന്മയാന്യാനമാനി |
 ത്വത്സേവായാം ഹി സിദ്യേന്മമ തവ കൃപയാ
 ഭക്തിദാർഢ്യം വിരാഗ-
 സ്ത്വത്തത്ത്വസ്യാവബോധോഽപി ച ഭൂവനപതേ
 യതഭേദം വിനൈവ || 6 ||

നോ മുഹ്യൻ ക്ഷുത്തുഡാദ്യൈർഭവസരണിഭവൈ-
 സ്ത്വന്നിലീനാശയത്വാ-
 ച്ചിന്താസാതത്യശീലീ നിമിഷലവമപി
 ത്വത്പദാദപ്രകമ്പഃ |
 ഇഷ്ടാനിഷ്ടേഷു തുഷ്ടിവ്യസനവിരഹിതോ
 മായികത്വാവബോധാ-
 ജ്ജ്യാസ്നാഭിസ്ത്വന്നഖേന്ദോരധികശിശിരിതേ-
 നാത്മനാ സഞ്ചരേയം || 7 ||

ഭൂതേഷ്യേഷു ത്വദൈക്യസ്മൃതിസമധിഗതൗ
 നാധികാരോഽധുനാ ചേ-
 ത്വത്പ്രേമ ത്വത്കമൈത്രീ ജഡമതിഷു കൃപാ
 ദിട്സു ഭൂയാദുപേക്ഷാ |
 അർച്ചായാം വാ സമർച്ചാകൃതുകമുരുതര-
 ശ്രദ്ധയാ വർദ്ധതാം മേ
 ത്വത്സംസേവീ തഥാപി ദ്രുതമുപലഭതേ
 ഭക്തലോകോത്തമത്വം || 8 ||

ആവൃത്യ ത്വത്വരൂപം ക്ഷിതിജലമരുദാ-
 ദ്യാത്മനാ വിക്ഷിപന്തീ
 ജീവാൻ ഭൂയിഷ്ഠകർമ്മാവലിവിവശഗതീൻ
 ദുഃഖജാലേ ക്ഷിപന്തീ |
 ത്വന്വായാ മാഭിഭൂന്മാമയി ഭൂവനപതേ
 കൽപതേ തത്പ്രശാന്തൈത്യ
 ത്വത്പാദേ ഭക്തിരേവേത്യവദദധി വിഭോ
 സിദ്ധയോഗീ പ്രബുദ്ധഃ || 9 ||

ദുഃഖാന്യാലോക്യ ജന്തുഷ്ചലമുദിതവിവേ-
 കോഽഹമാചാർയവർയാ-
 ല്ലബ്ധ്യാ ത്വദ്രൂപതത്ത്വം ഗുണചരിതകഥാ-
 ദ്യുദ്ഭവദ്ഭക്തിഭൂമാ |

മായാമേനാം തരിത്വാ പരമസുഖമയേ
 ത്വത്പദേ മോദിതാഹേ
 തസ്യായം പൂർവ്വരംഗഃ പവനപുരപതേ
 നാശയാശേഷരോഗാൻ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-92

കർമ്മമിശ്രഭക്തിസ്വരൂപവർണ്ണനം

വേദൈസ്സർവ്വാണി കർമ്മാണ്യഫലപരതയാ
വർണ്ണിതാനീതി ബുധ്യാ
താനി ത്വയർപ്പിതാന്യേവ ഹി സമനുചരൻ
യാനി നൈഷ്കർമ്മമീശ |
മാ ഭൂഭേദൈർന്നിഷിലേ കൃഹചിദപി മനഃ
കർമ്മവാചാം പ്രവൃത്തിർ-
ദുർവ്വർജം ചേദവാപ്തം തദപി ഖലു ഭവ-
ത്യർപ്പയേ ചിത്പ്രകാശേ || 1 ||

യസ്ത്വന്യഃ കർമ്മയോഗസ്ത്വ ഭജനമയ-
സ്തത്ര ചാഭിഷ്ടമൂർത്തിം
ഹൃദ്യാം സത്വൈകരൂപാം ദൃഷ്ടി ഹൃദി മൃദി
ക്വാപി വാ ഭാവയിത്വാ |
പുഷ്പൈർഗ്ഗന്ധൈർന്നിവേദ്യൈരപി ച വിരചിതൈഃ
ശക്തിതോ ഭക്തിപുതൈർ-
നിത്യം വർയാം സപർയാം വിദധധി വിഭോ
ത്വത്പ്രസാദം ഭജേയം || 2 ||

സ്ത്രീശുഭ്രാസ്ത്വത് കഥാദിശ്രവണവിരഹിതാ
ആസതാം തേ ദയാർഹാ-
സ്ത്വത്പാദാസന്നയാതാൻ ദിജ്കുലജനുഷോ
ഹന്ത ശോചാമൃശാന്താൻ |
വൃത്യർത്ഥം തേ യജ്ഞോ ബഹുകഥിതമപി
ത്വാനാകർണ്ണയന്തോ

ഭൃപ്താ വിദ്യാഭിജായൈഃ കിമു ന വിദധതേ
താദ്യശം മാ കൃഥാ മാം || 3 ||

പാപോഽയം കൃഷ്ണരാമേത്യഭിലപതി നിജം
ഗുഹിതം ദുശ്ചതിത്രം
നിർല്ലജ്ജസ്യാസ്യ വാചാ ബഹുതരകഥനീ-
യാനി മേ വിഘ്നീതാനി |
ഭ്രാതാ മേ വന്ധ്യശീലോ ഭജതി കില സദാ
വിഷ്ണുമിത്ഥം ബുധാംസ്തേ
നിന്ദന്ത്യുച്ചൈർഹസന്തി ത്വയി നിഹിതമതീം-
സ്താദ്യശം മാ കൃഥാ മാം || 4 ||

ശ്വേതച്ഛരായം കൃതേ ത്വാം മുനിവരവപുഷം
പ്രീണയന്തേ തപോഭി-
സ്ത്രേതായാം സ്രുക്സ്രുവാദ്യംകിതമരുണതനും
യജ്ഞരുപം യജ്ഞേ |
സേവന്തേ തന്ത്രമാർഗ്ഗൈർവ്വിലസദരിഗദം
ഭാപരേ ശ്യാമളാംഗം
നീലം സംകീർത്തനാദ്യൈരിഹ കലിസമയേ
മാനുഷാസ്ത്വാം ഭജന്തേ || 5 ||

സോഽയം കാലേയകാലോ ജയതി മുരരിപോ
യത്ര സംകീർത്തനാദ്യൈർ-
നിർയന്തൈരേവ മാർഗ്ഗൈരവിലദ ന ചിരാ-
ത്ത്വത്പ്രസാദം ഭജന്തേ |
ജാതാസ്ത്രേതാകൃതാദാവപി ഹി കില കലൗ
സംഭവം കാമയന്തേ
ദൈവാത്തത്രൈവ ജാതാൻ വിഷയവിഷരസൈർ-
മാ വിഭോ വഞ്ചയാസ്മാൻ || 6 ||

ഭക്താസ്താവത് കലൗ സ്യൂർദ്ദമിളഭൂവി തതോ
 ഭൂരിശസ്തത്ര ചോച്ചൈഃ
 കാവേരീം താമ്രപർണ്ണീമനു കില ധൃതമാലാം
 ച പുണ്യാം പ്രതീചീം |
 ഹാ മാമപ്യേതദന്തർഭവമപി ച വിഭോ
 കിഞ്ചിദഞ്ചദ്രസം ത്വ-
 യ്യാശാപാശൈർന്നിബധ്യ ഭ്രമയ ന ഭഗവൻ
 പുരയ ത്വന്നിഷേവാം || 7 ||

ഭൃഷ്ടാ ധർമ്മദ്രൂഹം തം കലിമപകരുണം
 പ്രാങ്മഹീക്ഷിത് പരീക്ഷി-
 ഭുന്തും വ്യാക്യഷ്ടഖഡ്ഗോഽപി ന വിനിഹിതവാൻ
 സാരവേദീ ഗുണാംശാത് |
 ത്വത്സേവാദ്യാശു സിദ്ധ്യേദസദിഹ
 ന തഥാ ത്വത്പരേ ചൈഷ ഭീരുർ-
 യത്തു പ്രാഗേവ രോഗാദിഭിരപഹരതേ
 തത്ര ഹാ ശിക്ഷയൈനം || 8 ||

ഗംഗാ ഗീതാ ച ഗായത്ര്യാപി ച തുളസികാ
 ഗോപികാചന്ദനം തത്
 സാളഗ്രാമാഭിപൂജാ പരപുരുഷ തഥൈ-
 കാദശീ നാമവർണ്ണാഃ |
 ഏതാനൃഷ്ടാപ്യയത്താനൃയി കലിസമയേ
 ത്വത്പ്രസാദപ്രവൃദ്ധ്യാ
 ക്ഷിപ്രം മുക്തിപ്രദാനീത്യഭിദധുഃ ഋഷയ-
 സ്തേഷു മാം സജ്ജയേമാഃ || 9 ||

ദേവർഷീണാം പിതൃണാമപി ന പുനര്യണീ
 കിങ്കരോ വാ സ ഭൂമൻ
 യോഽസൗ സർവ്വാത്മനാ ത്വാം ശരണമുപഗത-
 സ്സർവ്വകൃത്യാനി ഹിത്വാ |

തസ്യോത്പന്നം വികർമ്മാപ്യഖിലമപനുഭ-
സ്യേവ ചിത്തസ്ഥിതസ്ത്വം
തന്മേ പാപോത്ഥതാപാൻ പവനപുരപതേ
രൂന്ധി ഭക്തിം പ്രണീയാഃ || 10 ||

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-93

ഗുരുശിക്ഷാവർണ്ണനം

ബന്ധുസ്നേഹം വിജ്ഞാതം തവ ഹി കരുണയാ
തവ യുപാവേശിതാത്മാ
സർവ്വം തപശ്ചാ ചരേയം സകലമപി ജഗ-
ദ്ഭീക്ഷ്യ മായാവിലാസം |
നാനാത്പാദ്ഭ്രാന്തിജന്യാത് സതി ഖലു
ഗുണദോഷാവബോധേ വിധിർവ്യാ
വ്യാസേധോ വാ കഥം തൗ തപയി നിഹിത-
മതേർവ്വീതവൈഷമ്യബുദ്ധേഃ || 1 ||

ക്ഷുത്തൃഷ്ണാലോപമാത്രേ സതതകൃതധിയോ
ജന്തവഃ സന്ത്യനന്താ-
സ്തേഭ്യോ വിജ്ഞാനവത്പാത് പുരുഷ ഇഹ
വരസ്തജ്ജനിർദ്ദൂർലഭൈവ |
തത്രാപ്യാത്മാത്മനഃ സ്യാത്സുഹൃദപി ച രിപൂർ-
യസ്തപയി നൃസ്തചേതാ-
സ്താപോച്ഛരിത്തേരുപായം സ്മരതി സ ഹി സുഹൃത്
സ്യാത്മവൈരീ തതോഽനൃഃ || 2 ||

ത്വത്കാരുണ്യേ പ്രവൃത്തേ ക ഇവ നഹി ഗുരുർ-
ലോകവൃത്തേഽപി ഭൂമൻ
സർവ്വാക്രാന്താപി ഭൂമിർനഹി ചലതി തത-
സ്സുതക്ഷമാം ശിക്ഷയേയം |
ഗൃഹ്ണീയാമീശ തത്തദിഷയപരിചയേ-
പ്യപ്രസക്തിം സമീരാത്

വ്യാപ്തത്വഞ്ചാത്തനോ മേ ഗഗനഗുരുവശാ-
ദ്ഭാതു നിർല്ലേപതാ ച || 3 ||

സ്വച്ഛരഃ സ്യാം പാവനോഽഹം മധുര ഉദകവ-
ദ്വഹ്നിവന്മാ സ്മ ഗൃഹ്ണാം
സർവ്വാനീനോഽപി ദോഷം തരുഷു തമിവ
മാം സർവ്വഭൂതേഷവേയാം |
പുഷ്ടിർന്നഷ്ടിഃ കലാനാം ശശിന ഇവ തനോർ-
നാത്തനോഽസ്തീതി വിദ്യാം
തോയാദിവ്യസ്തമാർത്താണഡവദപി ച തനു-
ഷേകതാം ത്വത്പ്രസാദാത് || 4 ||

സ്നേഹാദ്വ്യാധാസ്തപുത്രപ്രണയമൃതകപോ-
തായിതോ മാ സ്മ ഭൂവം
പ്രാപ്തം പ്രാശ്നൻ സഹേയ ക്ഷുധമപി ശയുവത്
സിന്ധുവത്സ്യാമഗാധഃ |
മാ പപ്തം യോഷിദാദേ ശിഖിനി ശലഭവത്
ഭൃങ്ഗവത് സാരഭാഗീ
ഭൂയാസം കിന്തു തദ്വേദനചയനവശാ-
ന്മാമമീശ പ്രണേശം || 5 ||

മാ ബദ്ധ്യാസം തരുണ്യാ ഗജ ഇവ വശയാ
നാർജ്ജയേയം ധനൗഘം
ഹർത്താനൃസ്തം ഹി മാധീഹര ഇവ മൃഗവ-
ന്മാ മുഹും ഗ്രാമൃഗീതൈഃ |
നാത്യാസജേജയ ഭോജ്യേ ത്വഷ ഇവ
ബളിശേ പിംഗലാവന്നിരാശഃ
സുപ്യാം ഭർത്തവ്യയോഗാത് കുരര ഇവ വിഭോ
സാമിഷോഽന്യൈർന്ന ഹന്യൈ || 6 ||

വർത്തേയ തൃക്തമാനഃ സുഖമതിശിശുവ-
 ന്നിസ്സഹായശ്ചരേയം
 കന്യായാ ഏകശേഷോ വലയ ഇവ
 വിഭോ വർജ്ജിതാന്യോന്യഘോഷഃ |
 ത്വച്ചിത്തോ നാവബുദ്ധ്യൈ പരമിഷുകൃദിവ
 ക്ഷ്മാഭ്യദായാനഘോഷം
 ഗേഹേഷന്യപ്രണീതേഷഹിരിവ
 നിവസാന്യുന്ദുരോർമ്മന്ദിരേഷു || 7 ||

ത്വയ്യേവ ത്വത്കൃതം ത്വം ക്ഷപയസി ജഗദി-
 ത്യൂർണ്ണനാഭാത് പ്രതീയാം
 ത്വച്ചിന്താ ത്വത്വരൂപം കുരുത ഇതി ദൃഡം
 ശിക്ഷയേ പേശകാരാത് |
 വിഡ്ഭസ്മാത്മാ ച ദേഹോ ഭവതി ഗുരുവരോ
 യോ വിവേകം വിരക്തിം
 ധത്തേ സഞ്ചിന്ത്യമാനോ മമ തു ബഹുരുജാ-
 പീഡിതോഽയം വിശേഷാത് || 8 ||

ഹീ ഹീ മേ ദേഹമോഹം ത്യജ പവനപുരാ-
 ധീശ യത്പ്രേമഹേതോർ-
 ഗേഹേ വിത്തേ കളത്രാദിഷു ച വിവശിതാ-
 സ്ത്വത്പദം വിസ്മരന്തി |
 സോഽയം വഹ്നേശ്ശൂനോ വാ പരമിഹ പരത-
 സ്സാന്വ്രതം ചാക്ഷികർണ്ണ-
 ത്വഗ്ജിഹ്വാദ്യാ വികർഷന്ത്യവശമത
 ഇതഃ കോഽപി ന ത്വത്പദാബ്ജേ || 9 ||

ദുർവ്ചാരോ ദേഹമോഹോ യദി പുനരധുനാ
 തർഹി നിശ്ശേഷരോഗാൻ
 ഹൃത്യാ ഭക്തിം ദ്രഡിഷ്ഠാം കുരു തവ
 പദപങ്കേരുഹേ പങ്കജാക്ഷി |

നൂനം നാനാഭവാനേ സമധിഗതമമും
മുക്തിദം വിപ്രഭേദഹം
ക്ഷുദ്രേ ഹാ ഹന്ത മാ മാ ക്ഷിപ വിഷയ-
രസേ പാഹി മാം മാരുതേശ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-94

തത്വജ്ഞാനോത്പത്തിപ്രകാരവർണ്ണനം ബന്ധമോക്ഷസ്വരൂപവർണ്ണനം
ഭക്തിപ്രാർത്ഥനാവർണ്ണനം ച

ശുദ്ധാ നിഷ്കാമധർമ്മൈഃ പ്രവരഗുരുഗിരാ
തത്വരൂപം പരം തേ
ശുദ്ധം ദേഹേന്ദ്രിയാദിവ്യപഗതമഖില-
വ്യാപ്തമാവേദയന്തേ |
നാനാത്വസ്ഥൗല്യകാർശ്യാദി തു ഗുണജവപു-
ണ്ണംഗതോഽധ്യാസിതം തേ
വഹ്നേർദ്വാരപ്രഭേദേഷിവിവ മഹദണ്യതാ-
ദീപ്തതാശാന്തതാദി || 1 ||

ആചാർയാഖ്യാധരസ്ഥാരണിസമനുമിള-
ച്ഛരിഷ്യരുപോത്തരാ-
ണ്യാവേധോദ്ഭാസിതേന സ്ഫുടതരപരിബോ-
ധാഗ്നിനാ ഭഹ്യമാനേ |
കർമ്മാളീവാസനാതൽകൃതതനുഭുവന-
ഭ്രാന്തികാന്താരപുരേ
ദാഹ്യാഭാവേന വിദ്യാശിഖിനി ച വിരതേ
ത്വന്യീ ഖലവസ്ഥാ || 2 ||

ഏവം തത്പ്രാപ്തിതോഽന്യോ നഹി ഖലു നിഖില-
ക്ലേശഹാനേരുപായോ
നൈകാന്താത്യന്തികാസ്തേ കൃഷിവിദഗദഷാഡ്-
ഗുണ്യഷഡ്കർമ്മയോഗാഃ |
ദുർദ്വൈകലൈരകല്യാ അപി നിഗമപഥാ-

സ്തത്ഫലാനൃപ്യവാപ്താ
മത്താസ്ത്വം വിസ്മരന്തഃ പ്രസജ്ഞി പതനേ
യാന്ത്യനന്താൻ വിഷാദാൻ || 3 ||

ത്വല്ലോകാദന്യലോകഃ ക്വനു ഭയരഹിതോ
യത് പരാർദ്ധഭയാനേ
ത്വദ്ഭീതസ്സത്യലോകേഽപി ന സുഖവസതിഃ
പദ്മഭൂഃ പദ്മനാഭ |
ഏവം ഭാവേ ത്വധർമ്മാർജ്ജിതബഹുതമസാം
കാ കഥാ നാരകാണാം
തന്മേ ത്വം ഹിന്ദി ബന്ധം വരദ കൃപണബ-
ന്ധോ കൃപാപൂരസിന്ധോ || 4 ||

യാഥാർത്ഥ്യാത്ത്വന്മയസ്യൈവ ഹി മമ ന വിഭോ
വസ്തുതോ ബന്ധമോക്ഷൗ
മായാവിദ്യാതനുഭ്യാം തവ തു വിരചിതൗ
സ്വപ്നബോധോപമൗ തൗ |
ബഭേ ജീവദ്വിമുക്തിം ഗതവതി ച ഭിദാ
താവതീ താവദേകോ
ഭൂംകേതേ ദേഹദ്രുമസ്ഥോ വിഷയഫലരസാ-
ന്നാപരോ നിർവ്വൃഥാത്മാ || 5 ||

ജീവന്മുക്തത്വമേവംവിധമിതി വചസാ
കിം ഫലം ദൂരദൂരേ
തന്നാമാശുഭബുദ്ധേർന്ന ച ലഘു മനസ-
ശ്ലോധനം ഭക്തിതോഽന്യത് |
തന്മേ വിഷ്ണോ കൃഷീഷ്ഠാസ്ത്വയി കൃതസകല-
പ്രാർപ്പണം ഭക്തിഭാരം
യേന സ്യാം മംക്ഷു കിഞ്ചിദ്ഗുരുവചനമിള-
ത്ത്വത്പ്രബോധസ്ത്വദാത്മാ || 6 ||

ശബ്ദബ്രഹ്മണ്യപീഠ പ്രയതിതമനസ-
 സ്ത്വാം ന ജാനന്തി കേചിത്
 കഷ്ടം വന്ധ്യശ്രമാസ്തേ ചിരതരമിഹ ഗാം
 ബിഭ്രതേ നിഷ്പ്രസൂതിം |
 യസ്യാം വിശ്വാഭിരാമാസ്സുകലമലഹരാ
 ദിവ്യലീലാവതാരാഃ
 സച്ചിത്സാന്ദ്രം ച രൂപം തവ ന നിഗദിതം
 താം ന വാചം ഭ്രിയാസം || 7 ||

യോ യാവാനു യാദ്യശോ വാ ത്വമിതി കിമപി നൈ-
 വാവഗച്ഛാമി ഭൂമ-
 നേവഞ്ചാനന്യഭാവസ്ത്വദനുഭജനമേ-
 വാഭ്രിയേ ചൈദ്യവൈരിൻ |
 ത്വല്ലിംഗാനാം ത്വദംശ്രീപ്രിയജനസദസാം
 ദർശനസ്പർശനാദിർ-
 ഭൂയാന്തേ ത്വത്പ്രപുജാനതിനുതിഗുണകർ-
 മാനുകീർത്യാദരോഽപി || 8 ||

യദ്യല്ലഭ്യേത തത്തത്തവ സമുപഹൃതം
 ദേവ ദാസോഽസ്മി ത്വേഹം
 ത്വദ്ഗേഹോന്മാർജ്ജനാദ്യം ഭവതു മമ
 മുഹൂഃ കർമ്മ നിർമ്മായമേവ |
 സൂർയാഗ്നിബ്രാഹ്മണാത്മാദിഷു ലസിതചതുർ-
 ബാഹുമാരാധയേ ത്വാം
 ത്വത്പ്രേമാർദ്രത്വരൂപോ മമ സതതമഭി-
 ഷ്യന്ദതാം ഭക്തിയോഗഃ || 9 ||

ഐക്യം തേ ദാനഹോമവ്രതനിയമതപ-
 സ്സാംഖ്യയോഗൈർദൂരാപം
 ത്വത്സംഗേനൈവ ഗോപ്യഃ കില സുകൃതിതമാഃ
 പ്രാപുരാനന്ദസാന്ദ്രം |

ഭക്തേഷന്യേഷു ഭൂയസ്സപി ബഹുമനുഷേ
 ഭക്തിമേവ ത്വമാസാം
 തന്മേ ത്വദ്ഭക്തിമേവ ഭൂധയ ഹര ഗദാൻ
 കൃഷ്ണ വാതാലയേശ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭാഗം-95

കൈവല്യസിദ്ധിപ്രകാരവർണ്ണനം

ആദൗ ഹൈരണ്യഗർഭീം തനുമവികല-
ജീവാത്മികാമാസ്ഥിതസ്ത്വം
ജീവത്വം പ്രാപ്യ മായാഗുണഗണഖചിതോ
വർത്തസേ വിശ്വയോനേ |
തത്രോദ്യമേന സത്യേന തു ഗുണയുഗളം
ഭക്തിഭാവം ഗതേന
ഛിത്വാ സത്വം ച ഛിത്വാ പുനരനുപഹിതോ
വർത്തിതാഹേ ത്വമേവ || 1 ||

സത്യോന്മേഷാൽ കദാചിത് ഖലു വിഷയരസേ
ഭോഷബോധേഽപി ഭൂമൻ
ഭൂയോഽപ്യേഷു പ്രവൃത്തിസ്സതമസി രജസി
പ്രോദ്ധതേ ദുർന്നിവാദാ |
ചിത്തം താവദ്ഗുണാശ്ച ഗ്രഥിതമിഹ മിഥ-
സ്താനി സർവ്വാണി രോദ്ധും
തൂർയേ ത്വയ്യേകഭക്തിശ്ശരണമിതി ഭവാൻ
ഹംസരൂപീ നൃഗാഭീത് || 2 ||

സന്തി ശ്രേയാംസി ഭൂയാംസ്യപി രുചിഭിദയാ
കർമ്മിണാം നിർമ്മിതാനി
ക്ഷുദ്രാനന്ദാശ്ച സാന്താ ബഹുവിധഗതയഃ
കൃഷ്ണ തേഭ്യോ ഭവേയുഃ |
ത്വം ചാചഖ്യാഥ സഖ്യേ നന്നു മഹിതതമാം
ശ്രേയസാം ഭക്തിമേകാം

ത്വദ്ഭക്ത്യാനന്ദതുല്യഃ ഖലു വിഷയജുഷാം
സമ്മദഃ കേന വാ സ്യാത് || 3 ||

ത്വദ്ഭക്ത്യാ തുഷ്ടബുദ്ധേഃ സുഖമിഹ ചരതോ
വിച്യുതാശസ്യ ചാശാഃ
സർവ്വാഃ സ്യുഃ സൗഖ്യമയുഃ സലിലകുഹരഗ-
സ്യേവ തോയൈകമയുഃ |
സോഽയം ഖലപിന്ദ്രലോകം കമലജഭവനം
യോഗസിദ്ധീശ്ച ഹൃദ്യാഃ
നാകാംക്ഷത്യേതദാസ്താം സ്വയമനുപതിതേ
മോക്ഷസൗഖ്യേഽപ്യനീഹഃ || 4 ||

ത്വദ്ഭക്തോ ബാധ്യമാനോഽപി ച വിഷയരസൈ-
രിന്ദ്രിയാശാന്തിഹേതോർ-
ഭക്തൈവാക്രമ്യമാണൈഃ പുനരപി ഖലു തൈർ-
ദുബലൈർന്നാഭിജയുഃ |
സപ്താർച്ചിർഭീപിതാർച്ചിർഭഹതി കില
യഥാ ഭൂരിദാരുപ്രപഞ്ചം
ത്വദ്ഭക്ത്യോഽലേ തഥൈവ പ്രഭഹതി ദുരിതം
ദുർമ്മദഃ ക്ഷേന്ദ്രിയാണാം || 5 ||

ചിത്താർദ്രീഭാവമുച്ചൈർവ്വപുഷി ച പുളകം
ഹർഷബാഷ്പം ച ഹിത്വാ
ചിത്തം ശുദ്ധ്യേത്കഥം വാ കിമു ബഹുതപസാ
വിദ്യയാ വീതഭക്തേഃ |
ത്വദ്ഗാമാന്ധാദസിദ്ധാഞ്ജനസതതമരീ-
മുജ്യമാനോഽയമാത്മാ
ചക്ഷുർവ്വത് തത്ത്വസുക്ഷ്മം ഭജതി ന തു തഥാ-
ഭ്യസ്തയാ തർക്കകോട്യാ || 6 ||

ധ്യാനം തേ ശീലയേയം സമതനുസുഖ-
 ബദ്ധാസനോ നാസികാഗ്ര-
 ന്യസ്താക്ഷഃ പുരകാദ്യൈർജ്ജിതപവനപഥ-
 ശ്ചിത്തപദ്മം ത്വവാഞ്ചം |
 ഊർധ്യാഗ്രം ഭാവയിത്വാ രവിവിധുശിഖിനഃ
 സംവിചിന്ത്യോപരിഷ്ടാത്
 തത്രസ്ഥം ഭാവയേ ത്വാം സജ്ജലജലധര-
 ശ്യാമളം കോമളാംഗം || 7 ||

ആനീലശ്ലക്ഷ്ണകേശം ജലിതമകരസ-
 ത്കുണ്ഡലം മന്ദഹാസ-
 സ്യന്ദാർദ്രം കൗസ്തുഭശ്രീപരിഗതവനമാ-
 ലോരുഹാരാഭിരാമം |
 ശ്രീവത്സാംകം സുബാഹും മുദുലസദുദരം
 കാഞ്ചനച്ഛായചേലം
 ചാരുസ്നിദ്ധോരുമംഭോരുഹലളിതപദം
 ഭാവയേഹം ഭവന്തം || 8 ||

സർവ്വാംഗേഷ്വംഗ രംഗത്കുതുകമതി മുഹൂർ-
 ധാരയന്നീശ ചിത്തം
 തത്രാപ്യേകത്ര യുഞ്ജേ വദനസരസിജേ
 സുന്ദരേ മന്ദഹാസേ |
 തത്രാലീനം തു ചേതഃ പരമസുഖചിദ-
 ഭൈതരുപേ വിതമ്പ-
 നന്ന്യന്നോ ചിന്തയേയം മുഹൂരിതി സമുപാ-
 രുഡയോഗോ ഭവേയം || 9 ||

ഇത്ഥം ത്വദ്ധ്യാനയോഗേ സതി പുനരണിമാ-
 ദ്യഷ്ടസംസിദ്ധയസ്താഃ |
 ദുരശ്രുത്യാദയോഽപി ഹൃഹമഹമികയാ
 സമ്പതേയുർമ്മുരാദേ |

ത്വത്സമ്പ്രാപ്തം വിലംബാവഹമഖിലമിദം
 നാദ്രിയേ കാമയേഹം
 ത്വായേവാനന്ദപൂർണ്ണം പവനപുരപതേ
 പാഹി മാം സർവ്വതാപാത് || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-96

ഭഗവദ്വിഭൂതിവർണ്ണനം കർമ്മജ്ഞാനഭക്തിമാർഗ്ഗാധികാരിനിരൂപണം
ചിത്തോപശമനപ്രാർത്ഥനാ ച

ത്വം ഹി ബ്രഹ്മൈവ സാക്ഷാത് പരമുരുമഹിമ-
നക്ഷരാണാമകാര-
സ്താരോ മന്ത്രേഷു രാജ്ഞാം മനുരസി മുനിഷു
ത്വം ഭൃഗുർന്നാരദോഽപി |
പ്രഹ്ലാദോ ദാനവാനാം പശുഷു ച സുരഭിഃ
പക്ഷിണാം വൈനതേയോ
നാഗാനാമസ്യനന്തസ്സുരസരിദപി ച
സ്രോതസാം വിശ്വമൂർത്തേ || 1 ||

ബ്രഹ്മണ്യാനാം ബലിസ്ത്വം ക്രതുഷു ച ജപ-
യജ്ഞോഽസി വീരേഷു പാർത്ഥോ
ഭക്താനാമുദ്ധവസ്ത്വം ബലമസി ബലിനാം
ധാമ തേജസ്വിനാം ത്വം |
നാസ്ത്യന്തസ്ത്വദ്വിഭൂതേർവ്വികസദതിശയം
വസ്തു സർവ്വം ത്വമേവ
ത്വം ജീവസ്ത്വം പ്രധാനം യദിഹ ഭവദ്യതേ
തന്ന കിഞ്ചിത് പ്രപഞ്ചേ || 2 ||

ധർമ്മം വർണ്ണാശ്രമാണാം ശ്രുതിപഥവിഹിതം
ത്വത്പരത്വേന ഭക്ത്യാ
കുർവ്വന്തോഽന്തർവ്വിരാഗേ വികസതി ശനകൈഃ
സന്ത്യജന്തോ ലഭന്തേ |
സത്താസ്ഫൂർത്തിപ്രിയത്വാത്മകമഖിലപദാർ-

തേമഷു ഭിന്നേഷഭിന്നം
 നിർമ്മൂലം വിശ്വമൂലം പരമഹമിതി
 ത്വഭിബോധം വിശുദ്ധം || 3 ||

ജ്ഞാനം കർമ്മാപി ഭക്തിസ്ത്രിതയമിഹ
 ഭവത്പ്രാപകം തത്ര താവ-
 നിർവ്വിണ്ണാനാമശേഷേ വിഷയ ഇഹ ഭവേത്
 ജ്ഞാനയോഗോഽധികാരഃ |
 സക്താനാം കർമ്മയോഗസ്ത്വയി ഹി വിനിഹിതോ
 യേ തു നാത്യന്തസക്താഃ
 നാപ്യത്യന്തം വിരക്താസ്ത്വയി ച ധൃതരസാ
 ഭക്തിയോഗോ ഹ്യമീഷാം || 4 ||

ജ്ഞാനം ത്വദ്ഭക്തതാം വാ ലഘു സുകൃതവശാ-
 ന്മർത്യലോകേ ലഭന്തേ
 തസ്മാത്തത്രൈവ ജന്മ സ്വപ്നഹയതി ഭഗവൻ
 നാകഗോ നാരകോ വാ |
 ആവിഷ്ടം മാം തു ദൈവാദ്ഭവജലനിധി-
 പോതായിതേ മർത്യദേഹേ
 ത്വം കൃത്വാ കർണ്ണധാരം ഗുരുമനുഗുണവാ-
 തായിതസ്താരയേമാഃ || 5 ||

അവ്യക്തം മാർഗ്ഗയന്തഃ ശ്രുതിഭിരപി നയൈഃ
 കേവലജ്ഞാനലുബ്ധാഃ
 ക്ലിശ്യന്തേഽതീവ സിദ്ധിം ബഹുതരജനുഷാ-
 മന്ത ഏവാപ്നുവന്തി |
 ദൂരസ്ഥഃ കർമ്മയോഗോഽപി ച പരമഹലേ
 നമ്പയം ഭക്തിയോഗ-
 സ്ത്വായമുലാദേവ ഹൃദ്യസ്ത്വരിതമയി ഭവത്-
 പ്രാപകോ വർദ്ധതാം മേ || 6 ||

ജ്ഞാനായൈവാതിയത്നം മുനിരപവദതേ
 ബ്രഹ്മതത്വം തു ശൃണ്വൻ
 ഗാഢം ത്വത്പാദഭക്തിം ശരണമയതി യ-
 സ്തസ്യ മുക്തിഃ കരാഗ്രേ |
 ത്വദ്യാനേപീഹ ത്വദ്യാ പുനരസുകരതാ
 ചിത്തചഞ്ചല്യഹേതോ-
 രദ്യാസാദാശു ശക്യം തദപി വശയിതും -
 ത്വത്കൃപാചാരുതാഭ്യാം || 7 ||

നിർവ്വിണ്ണഃ കർമ്മമാർഗ്ഗേ ഖലു വിഷമതമേ
 ത്വത്കഥാദൗ ച ഗാഢം
 ജാതശ്രദ്ധോഽപി കാമാനയി ഭുവനപതേ
 നൈവ ശക്നോമി ഹാതും |
 തദ്ഭൂയോ നിശ്ചയേന ത്വയി നിഹിതമനാ
 ദോഷബുദ്ധ്യാ ഭജംസ്താൻ
 പുഷ്ണീയാം ഭക്തിമേവ ത്വയി ഹൃദയഗതേ
 മംക്ഷു നംക്ഷ്യന്തി സംഗാഃ || 8 ||

കശ്ചിത് ക്ലേശാർജ്ജിതാർത്ഥക്ഷയവിമലമതിർ-
 നുദ്യമാനോ ജനൗഘൈഃ
 പ്രാഗേവം പ്രാഹ വിപ്രോ ന ഖലു മമ ജനഃ
 കാലകർമ്മഗ്രഹാ വാ |
 ചേതോ മേ ദുഃഖഹേതുസ്തദിഹ ഗുണഗണം
 ഭാവയത് സർവ്വകാരി-
 ത്യക്ത്വാ ശാന്തോ ഗതസ്ത്വാം മമ ച കുരു വിഭോ
 താഭ്യശീം ചിത്തശാന്തിം || 9 ||

ഐളഃ പ്രാഗുർവ്വശീം പ്രത്യതിവിവശമനാഃ
 സേവമാനശ്ചിരം താം
 ഗാഢം വിർവ്വിദ്യ ഭൂയോ യുവതിസുഖമിദം
 ക്ഷുദ്രമേവേതി ഗായൻ |

ത്വദ്ഭക്തിം പ്രാപ്യ പൂർണ്ണഃ സുഖതരമചര-
 ത്തദ്വദ്ഭക്തിസംഗം
 ഭക്തോത്തംസം ക്രിയാ മാം പവനപുരപതേ
 ഹന്ത മേ രുന്ധി രോഗാൻ || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭഗവതഃ-97

ഉത്തമഭക്തിപ്രാർത്ഥനാ മാർക്കണ്ഡേയോപാഖ്യാനം ച

ത്രൈലോക്യാദ്ഭിന്നരൂപം ഭവതി ഹി
ഭുവനേ ഹീനമധ്യോത്തമം യത്
ജ്ഞാനം ശ്രദ്ധാ ച കർത്താ വസതിരപി
സുഖം കർമ്മ ചാഹാരഭേദാഃ |
ത്വത്ക്ഷേത്രത്വന്നിഷേവാദി തു യദിഹ പുന-
സ്ത്വത്പരം തത്തു സർവ്വം
പ്രാഹുർനൈർഗ്ഗുണ്യനിഷ്ഠം തദനുഭജനതോ
മംക്ഷു സിലോ ഭവേയം || 1 ||

ത്വയ്യേവ നൃസ്തചിത്തഃ സുഖമയി വിചരൻ
സർവ്വചേഷ്ടാസ്ത്വദർശനം
ത്വദ്ഭക്തഃ സേവ്യമാനാനപി ചരിതചരാ-
നാശ്രയൻ പുണ്യദേശൻ |
ദസ്യൂ വിപ്രേ മൃഗാദിഷ്പപി ച സമമതിർ-
മുച്യമാനാവമാന-
സ്പർദ്ധാസുയാദിഭോഷഃ സതതമഖില-
ഭൂതേഷു സംപുജയേ ത്വാം || 2 ||

ത്വദ്ഭാവോ യാവദേഷു സ്ഫുരതി ന വിശദം
താവദേവം ഹ്യുപാസ്തിം
കുർവ്വന്നൈകാത്മ്യബോധേ ഝടിതി വികസതി
ത്വന്മയോഽഹം ചരേയം |
ത്വലർമ്മസ്യാസ്യ താവത് കിമപി ന ഭഗവൻ
പ്രസ്തുതസ്യ പ്രണാശ-

സ്തസ്മാത് സർവ്വാത്മനൈവ പ്രദിശ മമ വിഭോ
ഭക്തിമാർഗ്ഗം മനോജ്ഞം || 3 ||

തം ചൈനം ഭക്തിയോഗം ദ്രവയിതുമയി മേ
സാധ്യമാരോഗ്യമായുർ-
ദിഷ്യാ തത്രാപി സേവ്യം ത്വ ചരണമഹോ
ഭേഷ്ജായേവ ദുഃഖം |
മാർക്കണ്ഡേയോ ഹി പൂർവ്വം ഗണകനിഗദിത-
ഭാദശാബ്ദായുരുച്ചൈഃ
സേവിത്വാ വത്സരം ത്വാം തവ ഭടനിവഹൈർ-
ദ്രാവയാമാസ മൃത്യും || 4 ||

മാർക്കണ്ഡേയശ്ചിരായുഃ സ ഖലു പുനരപി
ത്വത്പരഃ പുഷ്പഭദ്രാ-
തീരേ നിന്ദ്യേ തപസ്യന്നതുലസുഖരതിഃ
ഷ്ട് തു മമ്പന്തരാണി |
ദേവേന്ദ്രഃ സപ്തമസ്തം സുരയുവതിമരു-
ന്മന്മഥൈർമ്മോഹയിഷ്യൻ
യോഗോഷ്മപ്ലുഷ്യമാണൈർന്ന തു പുനരശക-
ത്വജ്ജനം നിർജ്ജയേത് കഃ || 5 ||

പ്രീത്യാ നാരായണാഖ്യസ്ത്വമഥ നരസഖഃ
പ്രാപ്തവാൻസ്യ പാർശ്വം
തുഷ്ട്യാ തോഷ്ട്യമാനഃ സ തു വിവിധ-
വരൈർലോഭിതോ നാനുമേനേ |
ദ്രഷ്ടും മായാം ത്വദീയാം കില പുനരവ്യണോ-
ദ്ഭക്തിത്യപ്താന്തരാത്മാ
മായാദുഃഖാനഭിജ്ഞസ്തദപി മൃഗയതേ
നൂനമാശ്ചര്യഹേതോഃ || 6 ||

യാതേ ത്വയാശു വാതാകുലജലദഗള-
 ത്തോയപൂർണ്ണാതിഘൂർണ്ണത്-
 സപ്താർണ്ണാരാശിമഗ്നേ ജഗതി സ തു ജലേ
 സംഭ്രമൻ വർഷകോടീഃ |
 ദീനഃ പ്രേക്ഷിഷ്ട ഭൂരേ വടഭളശയനം
 കഞ്ചിദാശ്ചര്യബാലം
 ത്വായേവ ശ്യാമളാംഗം വദനസരസിജ-
 ന്യസ്തപാദാംഗുലീകം || 7 ||

ഭൃഷ്ട്വാ ത്വാം ഹൃഷ്ടരോമാ ത്വരിതമുപഗതഃ
 സ്പ്രഷ്ടുകാമോ മുനീന്ദ്രഃ
 ശ്യാസേനാന്തർന്നിവിഷ്ടഃ പുനരിഹ സകലം
 ഭൃഷ്ടവാൻ വിഷ്ടപൗഘം |
 ഭൃയോഽപി ശ്യാസവാതൈർബൃഹിരനുപതിതോ
 വീക്ഷിതസ്തപ്തകടാക്ഷൈർ-
 മോദാദാശ്ലേഷ്ടുകാമസ്തയി പിഹിതതനൗ
 സ്യാശ്രമേ പ്രാശ്വദാസീത് || 8 ||

ഗൗർയാ സാർദ്ധം തദഗ്രേ പുരഭിദഥ ഗത-
 സ്തപ്തപ്രിയപ്രേക്ഷണാർത്ഥീ
 സിദ്ധാനേവാസ്യ ഭത്വാ സ്വയമയമജരാ-
 മൃത്യുതാദീൻ ഗതോഽഭൂത് |
 ഏവം ത്വസേവയൈവ സ്മരരിപുരപി
 സ പ്രീയതേ യേന തസ്മാ-
 ന്മൂർത്തിത്രയാത്മകസ്തപം നനു സകലനിയ-
 ന്തേതി സുവൃക്തമാസീത് || 9 ||

ത്വര്യംശേസ്മിൻ സത്യലോകേ വിധിഹരിപുരഭി-
 ന്നന്ദിരാണ്യൂർധ്വമൂർധ്വം
 തേഭ്യോഽപ്യൂർധ്വം തു മായാവികൃതിവിരഹിതോ
 ഭാതി വൈകുൺഠലോകഃ |

തത്ര ത്വം കാർണാംഭസ്യപി പശുപകുലേ
 ശുദ്ധസത്വൈകരൂപീ
 സച്ചിത്ബ്രഹ്മമാദ്വയാത്മാ പവനപുരപതേ
 പാഹി മാം സർവ്വരോഗാത് || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-98

നിഷ്കളബ്രഹ്മോപാസനാ

യസ്മിന്നേതദിഭാതം യത ഇദമഭവ-
ദ്ഭ്യേന ചേദം യ ഏത-
ദ്യോഽസ്മാദുത്തിർണ്ണരൂപഃ ഖലു സകലമിദം
ഭാസിതം യസ്യ ഭാസാ |
യോ വാചാം ദൂരദൂരേ പുനരപി മനസാം
യസ്യ ദേവാ മുനീന്ദ്രാഃ
നോ വിദ്യുസ്തത്ത്വരൂപം കിമു പുനരപരേ
കൃഷ്ണ തസ്മൈ നമസ്തേ || 1 ||

ജന്മാഥോ കർമ്മ നാമ സ്മുടമിഹ ഗുണഭോ-
ഷാദികം വാ ന യസ്മിൻ
ലോകാനാമുതയേ യഃ സ്വയമനുഭജതേ
താനി മായാനുസാരീ |
ബിഭ്രച്ഛരക്തിരരുപോഽപി ച ബഹുതരരു-
പോഽവഭാത്യദ്ഭൂതാത്മാ
തസ്മൈ കൈവല്യധാമേന പരസപരി-
പൂർണ്ണായ വിഷ്ണോ നമസ്തേ || 2 ||

നോ തിര്യഞ്ചം ന മർത്ത്യം ന ച സൂരമസൂരം
ന സ്ത്രിയം നോ പുമാംസം
ന ദ്രവ്യം കർമ്മ ജാതിം ഗുണമപി സദസ-
ദ്വാപി തേ രൂപമാഹുഃ |
ശിഷ്ടം യത് സ്യാന്നിഷേധേ സതി നിഗമ-
ശരൈർലക്ഷണാവൃത്തിതസ്തത്

കൃച്ഛ്രേണാവേദ്യമാനം പരമസുഖമയം
ഭാതി തസ്മൈ നമസ്തേ || 3 ||

മായായാം ബിംബിതസ്ത്വം സൃജസി മഹദഹം-
കാരതന്മാത്രഭേദൈർ-
ഭൂതഗ്രാമേന്ദ്രിയാദ്യൈരപി സകലജഗത്-
സ്വപ്നസംകൽപകൽപം |
ഭൂയഃ സംഹൃത്യ സർവ്വം കഥാ ഇവ പദാ-
ന്യാത്മനാ കാലശക്ത്യാ
ഗംഭീരേ ജായമാനേ തമസി വിതിമിരോ
ഭാസി തസ്മൈ നമസ്തേ || 4 ||

ശബ്ദബ്രഹ്മേതി കർമ്മേത്യണുരിതി ഭഗവൻ
കാല ഇത്യാലപന്തി
ത്വമേകം വിശ്വഹേതും സകലമയതയാ
സർവ്വമാ കൽപ്യമാനം |
വേദാന്തൈർയത്തു ഗീതം പുരുഷപര-
ചിദാന്മാദിധം തത്തു തത്ത്വം
പ്രേക്ഷാമാത്രേണ മൂലപ്രകൃതിവികൃതികൃത്
കൃഷ്ണ തസ്മൈ നമസ്തേ || 5 ||

സത്യേനാസത്തയാ വാ ന ച ഖലു സദസ-
ത്ത്വേന നിർവ്വാച്യരുപാ
ധത്തേ യാസാവവിദ്യാ ഗുണഹണിമതിവ-
ദ്വിശ്വഭൃശ്യാവഭാസം |
വിദ്യാത്വം സൈവ യാതാ ശ്രുതിവചനലവൈർ-
യത്കൃപാസ്യന്ദലാഭേ
സംസാരാരണ്യസദ്യസ്ത്രൂടനപരശൂതാ-
മേതി തസ്മൈ നമസ്തേ || 6 ||

ഭൂഷാസു സ്വർണ്ണവദാ ജഗതി ഘടശരാ-
 വാദികേ മൃത്തികാവ-
 ത്തത്ത്വേ സഞ്ചിന്ത്യമാനേ സ്മുരതി തദധുനാ-
 പ്യഭിതീയം വപുസ്തേ |
 സ്വപ്നദ്രഷ്ടുഃ പ്രബോധേ തിമിരലയവിധൗ
 ജീർണ്ണരജ്ജാശ്ച യദ-
 ദിദ്യാലാഭേ തഥൈവ സ്മുദമപി വികസേത്
 കൃഷ്ണ തസ്മൈ നമസ്തേ || 7 ||

യദ്ഭീത്യോദേതി സൂര്യോ ദഹതി ച ദഹനോ
 വാതി വായുസ്തഥാന്യേ
 യദ്ഭീതാഃ പദ്മജാദ്യാഃ പുനരുചിതബലീ-
 നാഹരന്തേനുകാലം |
 യേനൈവാരോപിതാഃ പ്രാങ്നിജപദമപി തേ
 ച്യാവിതാരശ്ച പശ്ചാ-
 ത്തസ്മൈ വിശ്വം നിയന്ത്രേ വയമപി ഭവതേ
 കൃഷ്ണ കുർമ്മഃ പ്രണാമം || 8 ||

ത്രൈലോക്യം ഭാവയന്തം ത്രിഗുണമയമിദം
 ത്സര്യക്ഷരസ്യൈകവാച്യം
 ത്രീശാനാമൈക്യരൂപം ത്രിഭിരപി നിഗമൈർ-
 ഗീയമാനസ്വരൂപം |
 തിസ്രോവസ്ഥാ വിദന്തം ത്രിയുഗജനിജുഷം
 ത്രിക്രമാക്രാന്തവിശ്വം
 ത്രൈകാല്യേ ഭേദഹീനം ത്രിഭിരഹമനിശം
 യോഗഭേദൈർഭജേ ത്വാം || 9 ||

സത്യം ശുദ്ധം വിബുദ്ധം ജയതി തവ വപുർ-
 നിത്യമുക്തം നിരീഹം
 നിർഭന്ദം നിർവ്വികാരം നിഖിലഗുണഗണ-
 വ്യഞ്ജനാധാരഭൂതം |

നിർമ്മൂലം നിർമ്മലം തന്നിരവധിമഹി-
 മോല്ലാസി നിർല്ലീനമന്തർ-
 നിസ്സംഗാനാം മുനീനാം നിരുപമ-
 പരമാനന്ദസാന്ദ്രപ്രകാശം || 10 ||

ദുർവ്വാരം ദ്വാദശാരം ത്രിശതപരിമിള-
 ത്ഷഷ്ടീപർവ്വാഭിവീതം
 സംഭ്രാമ്യത് ക്രൂരവേഗം ക്ഷണമനു ജഗദാ-
 ച്ഛരിദ്യ സന്ധാവമാനം |
 ചക്രം തേ കാലരൂപം വ്യഥയതു ന തു മാം
 ത്വത്പദൈകാവലംബം
 വിഷ്ണോ കാരുണ്യസിന്ധോ പവനപുരപതേ
 പാഹി സർവ്വായൗഘാത് || 11 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ഭഗവതഃ-99

ഭഗവന്മാഹാത്മ്യാനുവർണ്ണനം

വിഷ്ണോർവ്ചീർയാണി കോ വാ കഥയതു ധരണേഃ
കശ്ച രേണുനിമീതേ
യസ്യൈവാംഘ്രിത്രയേണ ത്രിജഗദഭിമിതം
മോദതേ പൂർണ്ണസമ്പത് |
യോഽസൗ വിശ്വാനി ധത്തേ പ്രിയമിഹ പരമം
ധാമ തസ്യാഭിയായാം
ത്വദ്ഭക്താ യത്ര മാദ്യന്ത്യമൃതരസമര-
ന്ദസ്യ യത്ര പ്രവാഹഃ || 1 ||

ആദ്യായാശേഷകർത്രേ പ്രതിനിമിഷനവീ-
നായ ഭർത്രേ വിഭൂതേർ-
ഭക്താത്മാ വിഷ്ണവേ യഃ പ്രദിശതി ഹവിരാ-
ദീനി യജ്ഞാർച്ചനാദൗ |
കൃഷ്ണാദ്യം ജന്മ യോ വാ മഹദിഹ മഹതോ
വർണ്ണയേത്സോഽയമേവ
പ്രീതഃ പൂർണ്ണേ യശോഭിസ്ത്വരിതമഭിസരേത്
പ്രാപ്യമന്തേ പദം തേ || 2 ||

ഹേ സ്തോതാരഃ കവീന്ദ്രാസ്തമിഹ ഖലു യഥാ
ചേതയധേ തഥൈവ
വൃക്തം വേദസ്യ സാരം പ്രണുവത ജനനോ-
പാത്തലീലാകഥാഭിഃ |
ജാനന്തശ്ചാസ്യ നാമാന്യഖിലസുഖകരാ-
ണീതി സംകീർത്തയധം

ഹേ വിഷ്ണോ കീർത്തനാദ്യൈസ്തവ ചലു മഹത-
സ്തത്ത്വബോധം ഭജേയം || 3 ||

വിഷ്ണോഃ കർമ്മാണി സമ്പശ്യത മനസി
സദാ യൈഃ സ ധർമ്മാനബധ്നാ-
ദ്യാനീന്ദ്രസ്യേഷ ഭൂത്യഃ പ്രിയസഖ
ഇവ ച വ്യാതനോത് ക്ഷേമകാരീ |
വീക്ഷന്തേ യോഗസിദ്ധാഃ പരപദമനിശം
യസ്യ സമ്യക് പ്രകാശം
വിപ്രേന്ദ്രാ ജാഗരുകാഃ കൃതബഹുനൂതയോ
യച്ച നിർഭാസയന്തേ || 4 ||

നോ ജാതോ ജായമാനോഽപി ച സമധിഗത-
സ്ത്വന്മഹിമേനാഽവസാനം
ദേവ ശ്രേയാംസി വിദ്വാൻ പ്രതിമുഹൂരപി തേ
നാമ ശംസാമി വിഷ്ണോ |
തം ത്യാം സംസ്തൗമി നാനാവിധനൂതിവചനൈ-
രസ്യ ലോകത്രയസ്യാ-
പ്യൂർധം വിദ്രാജമാനേ വിരചിതവസതിം
തത്ര വൈകുണ്ഠലോകേ || 5 ||

ആപഃ സൃഷ്ട്യാദിജന്യാഃ പ്രഥമമധി വിഭോ
ഗർഭദേശേ ദധുസ്ത്വാം
യത്ര ത്വയ്യേവ ജീവാ ജലശയന ഹരേ
സംഗതാ ഐക്യമാപൻ |
തസ്യാജസ്യ പ്രഭോ തേ വിനിഹിതമഭവത്
പദ്മമേകം ഹി നാഭൗ
ദിക്പത്രം യത് കിലാഹുഃ കനകധരണിഭ്യത്
കർണ്ണികം ലോകരൂപം || 6 ||

ഹേ ലോകാ വിഷ്ണുരേതദ്ഭുവനമജനയ-
 ത്തന്ന ജാനീഥ യുയം
 യുഷ്മാകം ഹൃന്തരസ്ഥം കിമപി തദപരം
 വിദ്യതേ വിഷ്ണുരുപം |
 നീഹാരപ്രഖ്യമായാപരിവൃതമനസോ
 മോഹിതാ നാമരുപൈഃ
 പ്രാണപ്രീത്യൈകത്യപ്താശ്ചരഥ മഖപരാ
 ഹന്ത നേച്ഛരാ മുകുന്ദേ || 7 ||

മുർധ്നാമക്ഷ്ണാം പദാനാം വഹസി ഖലു സഹ-
 സ്രാണി സമ്പൂർയ വിശ്വം
 തത്പ്രോക്തക്രമ്യാപി തിഷ്ഠൻ പരിമിതവിവരേ
 ഭാസി ചിത്താന്തരേപി |
 ഭൂതം ഭവ്യം ച സർവ്വം പരപുരുഷ ഭവാൻ
 കിഞ്ച ദേഹേന്ദ്രിയാദി-
 ഷ്യാവിഷ്ടോപ്യുദ്ഗതത്വാദമൃതസുഖരസം
 ചാനുഭുംക്ഷേ ത്വമേവ || 8 ||

യത്തു ത്രൈലോക്യരുപം ദധദപി ച തതോ
 നിർഗ്ഗതാനന്തശുദ്ധ-
 ജ്ഞാനാത്മാ വർത്തസേ ത്വം തവ ഖലു മഹിമാ
 സോപി താവാനു കിമന്യത് |
 സ്തോകസ്തേ ഭാഗ ഏവാഖിലഭുവനതയാ
 ഭൃശ്യതേ ത്ദ്യംശകൽപം
 ഭൂയിഷ്ഠം സാന്ദ്രമോദാത്മകമുപരി തതോ
 ഭാതി തസ്മൈ നമസ്തേ || 9 ||

അവ്യക്തം തേ സ്വരൂപം ദുരധിഗമതമം
 തത്തു ശുദ്ധൈകസത്വം
 വ്യക്തം ചാപ്യേതദേവ സ്ഫുടമമൃതരസാം-
 ഭോധികല്ലോലതുല്യം |

സർവ്വോത്കൃഷ്ടാമഭീഷ്ടാം തദിഹ ഗുണരസേ-
 നൈവ ചിത്തം ഹരന്തീം
 മുർത്തിം തേ സംശ്രയേഘം പവനപുരപതേ
 വാഹി മാം കൃഷ്ണ രോഗാത് || 10 ||

————— ***** —————

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ കൃഷ്ണായ പരബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ശ്രീമന്നാരായണീയം ॥

ദശകം-100

കേശാഭിപാദവർണ്ണനം

അഗ്രേ പശ്യാമി തേജോ നിബിഡതര കളാ-
യാവലീ ലോഭനീയം
പീയുഷാപ്ളാവിതോഽഹം തദനു തദുദരേ
ദിവ്യകൈശോരവേഷം |
താരുണ്യാരംഭരമ്യം പരമസുഖരസാ-
ന്ധാദരോമാഞ്ചിതാംഗൈ-
രാവീതം നാരദാദൈർവ്വിലസദുപനിഷത്
സുന്ദരീമണ്ഡലൈശ്ച || 1 ||

നീലാഭം കുഞ്ചിതാഗ്രം ഘനമമലതരം
സന്ധതം ചാരുഭംഗ്യാ
രതോത്തംസാഭിരാമം വലയിതമുദയ-
ച്ചന്ദ്രകൈഃ പിഞ്ചരജാലൈഃ |
മന്ദാരസ്രങ്നിവീതം തവ പൃഥുകബരീ-
ഭാരമാലോകയേഽഹം
സ്നിഗ്ദ്ധശ്ചേതോർധപുണ്ഡ്രാമപി ച സുലളിതാം
ഫാലബാലേന്ദുവീഥീം || 2 ||

ഹൃദ്യം പൂർണ്ണാനുകമ്പാർണ്ണവമൃദുലഹരീ-
ചഞ്ചലഭ്രൂവിലാസൈ-
രാനീലസ്നിഗ്ദ്ധപക്ഷ്മാവലിപരിലസിതം
നേത്രയുഗ്മം വിഭോ തേ |
സാന്ദ്രച്ഛായം വിശാലാരുണകമലഭളാ-
കാരമാമുശ്ചതാരം

കാരുണ്യാലോകലീലാശിശിരിതഭുവനം
 ക്ഷിപ്യതാം മയ്യനാഥേ || 3 ||

ഉത്തുംഗോല്പാസിനാസം ഹരിമണിമുകുര-
 പ്രോല്ലസദ്ഗണ്ഡപാളീ-
 വ്യാലോലത് കർണ്ണപാശാഞ്ചിതമകരമണീ-
 കൂണ്ഡലഭന്ദദീപ്രം |
 ഉന്മീലദന്തപംക്തിസ്ഫുരദരുണതര-
 ച്ഛായബിംബാധരാന്തഃ
 പ്രീതിപ്രസ്യന്ദിമന്ദസ്മിതമധുരതരം
 വക്ത്രമുദ്ഭാസതാം മേ || 4 ||

ബാഹുഭന്ദേന രതോജ്ജ്വലവലയഭൂതാ
 ശോണപാണിപ്രവാളേ-
 നോപാത്താം വേണുനാളീം പ്രസ്യതനഖമയു-
 ഖാംഗുലീസംഗശാരം |
 കൃത്യാ വക്ത്രാരവിന്ദേ സുമധുരവികസ-
 ദ്രാഗമുദ്ഭാവ്യമാനൈഃ
 ശബ്ദബ്രഹ്മാമൃതൈസ്ത്വം ശിശിരിതഭുവനൈഃ
 സിഞ്ച മേ കർണ്ണവീഥീം || 5 ||

ഉത്സർപ്പത് കൗസ്തുഭശ്രീതതിഭിരരുണിതം
 കോമളം കൺദദേശം
 വക്ഷഃ ശ്രീവത്സരമ്യം തരളതരസമു-
 ദ്രീപ്രഹാരപ്രതാനം |
 നാനാവർണ്ണപ്രസൂനാവലികിസലയിനീം
 വന്യമാലാം വിലോല-
 ല്ലോലംബാം ലംബമാനാമുരസി തവ തഥാ
 ഭാവയേ രത്നമാലാം || 6 ||

അംഗേ പഞ്ചാംഗരാഗൈരതിശയവികസത്-
 സൗരഭാക്യഷ്ടലോകം
 ലീനാനേകത്രിലോകീവിതതിമപി കൃശാം
 ബിഭ്രതം മധ്യവല്ലീം |
 ശക്രാശ്മന്യസ്തതപ്തോജ്ജലകനകനിഭം
 പീതചേലം ദധാനം
 ധ്യായാമോ ദീപ്തരശ്മിസ്ഫുടമണിരശനാ-
 കിംകിണീമണ്ഡിതം ത്വാം || 7 ||

ഊരു ചാരു തവോരു ഘനമസ്യണരുചൗ
 ചിത്തചോരൗ രമായാഃ
 വിശ്വക്ഷോഭം വിശംക്യ ധ്രുവമനിശമുഭൗ
 പീതചേലാവൃതാംഗൗ |
 ആനമ്രാണാം പുരസ്താന്യസനധൃതസമ-
 സ്താർത്ഥപാലീസമുദ്ഗ-
 ച്ചരായം ജാനുദ്വയം ച ക്രമപ്യഥുലമനോ-
 ജ്ഞൈ ച ജംഘേ നിഷേവേ || 8 ||

മഞ്ജീരം മഞ്ജുനാദൈരിവ പദഭജനം
 ശ്രേയ ഇത്യാലപന്തം
 പാദാഗ്രം ഭ്രാന്തിമജ്ജൽപ്രണതജനമനോ-
 മന്ദരോദ്ധാരകൂർമ്മം |
 ഉത്തുംഗാതാമ്രരാജന്നഖരഹിമകര-
 ജ്യോത്സ്നയാ ചാശ്രിതാനാം
 സന്താപധാന്തഹന്ത്രീം തതിമനുകലയേ
 മംഗലാമംഗുലീനാം || 9 ||

യോഗീന്ദ്രാണാം ത്വദംഗേഷധികസുമധുരം
 മുക്തിഭാജാം നിവാസോ
 ഭക്താനാം കാമവർഷദ്യുതരുകിസലയം
 നാഥ തേ പാദമുലം |

നിത്യം ചിത്തസ്ഥിതം മേ പവനപുരപതേ
 കൃഷ്ണ കാരുണ്യസിന്ധോ
 ഹൃത്യാ നിശ്ശേഷതാപാൻ പ്രദിശതു പരമാ-
 നന്ദസന്ദോഹലക്ഷ്മീം || 10 ||

അജ്ഞാത്യാ തേ മഹത്വം യദിഹ നിഗദിതം
 വിശ്വനാഥ ക്ഷമേഥാഃ
 സ്തോത്രം ചൈതസഹസ്രോത്തരമധികതരം
 ത്വത്പ്രസാദായ ഭൂയാത് |
 ഭേദാ നാരായണീയം ശ്രുതിഷു ച ജനുഷാ
 സ്തുത്യതാവർണ്ണനേന
 സ്ഥിതം ലീലാവതാരൈരിദമിഹ കുരുതാ-
 മായുരാരോഗ്യസൗഖ്യം || 11 ||

————— ***** —————